

6 VELIKI INTERVJU
JANEZ PRAPROTNIK,
AKADEMSKI SLIKAR

8 TEMA MESECA
REKLAMNA PREOBREMENJENOST
V OBČINI DOMŽALE

13 OBRAZI DOMŽAL
VESNA LIPOVŠEK FLERIN,
VODJA LEKARNE FLERIN

SLAMNIK

OBČINA
DOMŽALE

prostor zadovoljnih ljudi

GLASILO OBČINE DOMŽALE

29. MAJ 2020 | LETNIK LX | ŠTEVILKA 5 | IZDAJA KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA DOMŽALE | CENA 1,09 EUR

www.kd-domzale.si/glasilo-slamnik.html

Foto: Arhiv Godbe Domžale

Življenje se postopoma vrača ...

... tudi v naše mesto. Koronakriza je pustila posledice in spremenila način življenja tudi v Domžalah.

Marsikdo je, samo ob sprehodu skozi mesto, v tistem času dobil občutek, kot da je to mesto duhov. A na srečo je epidemiološka slika danes že dovolj ugodna, da se življenje počasi, a zanesljivo vrača v stare tirnice.

Številni so se že vrnilo na svoja delovna mesta, nekateri učenci so sedli v šolske klopi, življenje poskušamo vrniti v način kot smo ga živeli pred covid-19. To je začutili v trgovinah, lokalih, kjer se ponovno srečujemo z več kot le družinskimi člani, gibanje se le iz sprehajanja počasi začenja spreminjati tudi v konkretnije aktivnosti, predvsem pa si večina med nami želi čimprej odložiti maske in zadihati.

Pravijo, da življenje ne bo nikoli več takšno, kot je bilo pred covid-19, najbrž res, a predvsem zato, ker bomo vsaj nekaj časa bolj cenili vse te drobne užitke, ki so nam bili odzeti.

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v petek, **26. junija 2020**.

Rok za oddajo prispevkov je v četrtek, **11. junija 2020, do 12. ure**.

Pri vsakem prispevku mora biti jasno razvidno, kdo je avtor prispevka, podpis fotografa in komentar k fotografiji.

Prispevke lahko v času uradnih ur oddate v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, zunaj uradnih ur v nabiralniku na stavbi ali na naš e-naslov.

V skladu z Odlokom o javnem glasilu Občine Domžale Slamnik nenaročeni prispevki ne bodo honorirani, končno odločitev o objavi prispevkov in njihovi dolžini pa sprejema uredništvo. Za vsa vprašanja smo vam na voljo na e-naslovu: urednistvo.slamnik@gmail.com

Prvomajska budnica letos virtualna

Že več desetletij na prvomajsko jutro Domžalčane prebudijo budničarji, ki se v zgodnjih jutranjih urah podajo po domžalskih ulicah.

Prvomajske budnice se vedno razveselijo vsi, ki dajo nekaj na ta praznik in tradicijo. Nekateri se pridružijo domžalskim godbenikom in narodnim nosam, spet drugi pa budničarje pričakajo v gostilni Keber, kjer sledi obvezni golaž in zeleni. Letos tradicionalne budnice zaradi epidemije in ukrepov žal nismo bili deležni, so pa domžalski godbeniki poskrbeli in ustvarili budnico na virtualni način.

Letošnja pomlad je bila zaznamovana z izrednimi razmerami zaradi

nevarnega koronavirusa. Kljub vsem ustavitvam družbenega življenja domžalske godbenice in godbeniki niso pozabili na njihovo godbo. Že v prvih dneh marca so prekinili z vajami in nastopi ter postavili inštrumente in uniforme v kot. Ves ta čas so upali, da se bodo lahko kmalu vrnili na vaje in nastope. V vsem čakanju in skrbi, da ostanejo zdravi, pa se je neizbežno bližal prvi maj, ki domžalskim godbenikom pomeni izredno veliko. Zaradi situacije so se zavedali, da budnice v takšni obliki, kot smo jo bili vajeni

vsa leta, žal ne morejo izvesti. So se pa vseeno potrudili in z veliko energije ter dobre volje ustvarili budnico na virtualni način, ki je bila na kanalu youtube Godbe Domžale, družabnih omrežjih in na portalu domzalec.si predvajana na prvomajsko jutro. Odziv ljudi je bil presenetljiv, saj si je budnico ogledalo res lepo število občank in občanov, ki dajo nekaj na tradicijo. Z virtualno budnico so godbeniki želeli ljudem v kriznih razmerah vsaj malo približati tradicionalno budnico. Tako smo bili v virtualni budnici priča no-

vejšim prikazom budnice, kot poteka vsako leto v Domžalah, zraven pa so dodani še izseki iz prejšnjih let.

Seveda so ob ogledu na plan privreli številni spomini na ta tradicionalni domžalski dogodek, za katerega upamo, da ga bomo prihodnje leto deležni po starem. Tradicija je le tradicija. Domžalskim godbenikom pa seveda vse pohvale za njihov projekt, ki je budnico kljub epidemiji in ukrepom obdržal pri življenju.

MIHA ULČAR
> 28

AKTUALNO

Epidemija ustavila tudi ljubiteljsko kulturo

Zaradi ukrepov v zvezi s preprečevanjem epidemije covid-19 je popolnoma zastalo življenje tudi na kulturnem področju. Ne samo, da so morala svoja vrata zapreti vse kulturne ustanove, z delovanjem so morala prenehati tudi številna društva, ki delujejo na področju ljubiteljske kulture. O tem, kako so se spopadli z izzivom, ki ga je prinesla epidemija, smo se pogovarjali z Matejem Primožičem, vodjo Območne izpostave JSKD Domžale, in dr. Francem Hribovškom, predsednikom Folklornega društva Groblje. > 19

KULTURA

Damjana Praprotnik, citrarka

Tudi v Slamniku ste lahko že večkrat prebrali, kako naše mesto po zaslugi citrarskih skupin v okviru Univerze za tretje življenjsko obdobje – društva Lipa Domžale postaja pravo citrarsko središče Slovenije. Številne prireditve obišče vsako leto več ljubiteljev tega glasbila. Med tistimi, ki so v glasbeno plat društva Lipa vgradili največ svojih prizadevanj, je zanesljivo citrarka Damjana Praprotnik, mentorica glasbenih skupin v Lipi, ob njih pa vodi tudi skupino kitaristov. > 26

ŠPORT

Jožef Brežan, šahist

Domžalčan Jožef Brežan, ki je nedavno dopolnil 70 let življenja, je velik ljubitelj šaha, hkrati pa tudi organizator, saj je leta 2005 prevzel vodenje Šahovskega društva Železničar v Ljubljani, ki organizira vrsto odmevnih šahovskih prireditev. Od leta 2013 je upokojenec, vpet pa je tudi v domžalsko okolje, v druženje s šahovskimi prijatelji in rekreacijo v idiličnem okolju ob Kamniški Bistrici. Po svojih najboljših močeh in znanju pomaga tudi ženi, ki že več kot 30 let uspešno vodi Sibon, Center za tuje jezike. > 37

AS DOMŽALE
MOTO CENTER
NAGRADNA IGRA OSVOJI SKUTER
ascenter.si
TEHNIČNI PREGLEDI TRAZIN

AKTUALNO

Drage bralke,
dragi bralci,

za nami je obdobje, ki je v marsičem spremenilo naš način bivanja. Življenje se sicer počasi vrača v stare tire, a kljub temu še vedno čutimo posledice korona krize, ki je tako nepričakovano spremenila pomlad 2020. Mnogi še vedno delajo le od doma, številni učenci v trenutku ko to pišem, še ne vedo, ali se bodo letošnje šolsko leto še vrnili v šolske klopi ali bodo doma dočakali poletne počitnice. Še huje je tistim, ki ne vedo, ali se bodo še kdaj vrnili na delo, ki so ga opravljali pred krizo oziroma ali bo njihovo podjetje uspelo preživeti gospodarsko krizo, ki prihaja za zdravstveno krizo. Odgovore na ta vprašanja bo prinesel le čas.

Tudi v majskem Slamniku smo pokukali v življenje ali delo Domžalčanov in Domžalčank, ki so tako ali drugače občutili posledice koronakrize. Pri tem pa tokrat nismo bili sami – pomagali so nam tudi naši mladi, nadebudni novinarji – osnovnošolci.

Težavni časi nas vedno postavljajo pred nove izzive. In ne malokrat spodbudijo našo ustvarjalnost in iznajdljivost ter prinesejo tudi številne pozitivne zgodbe. Ena takšnih je zagotovo letošnja nepozabna virtualna prvomajska budnica. Že več desetletij na prvomajsko jutro Domžalčane prebudijo budničarji, ki se v zgodnjih jutranjih urah podajo po domžalskih ulicah. Tokrat so to naredili malo drugače, primerno izrednim razmeram. Kljub vsem ustavitvam družbenega življenja domžalske godbenice in godbeniki niso pozabili na njihovo godbo. Ker budnice v takšni obliki, kot smo jo bili vajeni vsa leta, žal niso mogli izvesti, so z veliko energije ter dobre volje ustvarili budnico na virtualen način, ki je bila na kanalu youtube Godbe Domžale, družabnih omrežjih in na portalu domzalec.si predvajana na prvomajsko jutro.

V tokratni Temi meseca smo pod drobnogled vzeli reklamo preobremenjenosti v naši občini. V zadnjih letih je namreč v Domžalah opaziti znaten porast reklamnih panojev. Vizualna preobremenjenost pa ne spodbuja le prekomerna potrebnosti in posledično prekomerne izrabe ter degradacije okolja, temveč degradira tudi podobo našega skupnega javnega prostora. Javni prostor tako postaja boljše za pozornost, ki nas še dodatno obremenjuje z informacijami, namesto da bi služil kot prostor razbremenitve.

Zaradi ukrepov v zvezi s preprečevanjem epidemije koronavirusne bolezni je popolnoma zastalo življenje tudi na kulturnem področju. Ne samo, da so morala svoja vrata zapreti vse kulturne ustanove, z delovanjem so morala prenehati tudi številna društva, ki delujejo na področju ljubiteljske kulture. O tem, kako so se spopadli z izzivom, ki ga je prinesla epidemija, smo se pogovarjali z Matejem Primožičem, vodjo Območne izpostave JSKD Domžale, in dr. Francem Hribovškom, predsednikom Folklornega društva Groblje.

V Velikem intervjuju je naš gost akademski slikar Janez Praprotnik, katerega pregledna razstava je v teh dneh na ogled v Galeriji Domžale, ki je spet odprla svoja vrata. Domačemu občinstvu se predstavlja z retrospektivnim prerezom skozi desetletja raznovrstnih likovnih ustvarjanj, saj se je po končanem študiju slikarstva na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani poklicno ukvarjal predvsem z grafičnim oblikovanjem.

Vabljeni k branju Slamnika, ki tudi tokrat prinaša številne zanimive zgodbe iz domačega kraja.

Špela Trškan,
odgovorna urednica

Venec ob 27. aprilu

Letošnje slovesnosti ob državnih praznikih niso bile množične in niso potekale glasno.

Marija Majhenič je v imenu občinskega odbora ZZB NOV Domžale položila venec k spomeniku borbe in dela.

Zato pa so bile spoštljive in bolj razmišljujoče o vlogi in pomenu dni, ki so usodno zaznamovale čas pred skoraj osmimi desetletji, ki so v veliki meri oblikovale povojno kulturno, gospodarsko, socialno in politično podobo na Slovenskem, ter v novejšem času dajejo navdih in zgled, a povzročajo tudi razhajanja in spore. Občinski odbor Združenja borcev za vrednote NOB Občine Domžale je zato ob spomeniku borbe in dela v središču Domžal položil venec. Marija Majhenič, predsednica odbora, se je spomnila žrtev štiriletno vojne in se jim zahvalila za prispevek k osvoboditvi domovine.

Ob prazniku in v spomin žrtvam so prebrali tudi spominski oris: »Danes je pomemben dan, državni praznik, 27. april, dan upora proti okupatorju, ki pomembno zaznamuje našo domovino in slovenski narod. V tem prazniku je zgoščena želja, predanost in odločnost Slovencev, da želijo živeti v demokratični skupnosti enakopravnih državljanov. Ne le politično enakopravnih, ampak tudi delovno, gospodarsko, kulturno in socialno enakopravnih. Da želimo živeti v solidarnem dobrobrnem sosedstvu in da ne bomo sprejeli vsiljenih in nečloveških pravil življenja, še posebej, če so prinesena z orožjem in vojno.

Prvi udarec vojne so Domžale doživele 11. aprila 1941, ko so nemška letala bombardirala radijsko postajo – radijski oddajnik v Domžalah. Naslednji dan so prišle na domžalsko območje manjše italijanske enote, ki so jih že v drugi polovici aprila zamenjali nemški okupatorji in vzpostavili svojo oblast; oblast, ki je začela zapirati in preganjati zavedne Slovence – naj so bili duhovniki, učitelji, sindikalni delavci, komunisti, intelektualci ali svobodno misleči.

Ljudje na Domžalskem so takrat pokazali zgodovinsko zrelost. Poznali so, kaj sta fašizem in nacizem počela v državljanski vojni v Španiji in na Češkem. Kako je Hitlerjev Reich priključil Avstrijo. Kako je napad na Poljsko, leto in pol prej, izzval drugo svetovno vojno. Kako so nacisti zasedli Nizozemsko, Belgijo in Francijo ter porazili britansko in francosko vojsko. Slišali in brali so tudi, kakšna je Stalinova komunistična oblast v Sov-

jetski zvezi. Zato je bil prvi klic upora namenjen proti imperijem – velesilam, ki so si želele podrediti svet. Drugi klic upora je bil usmerjen proti neenakosti, saj je kapital ustvarjal v gospodarsko manj razvitih državah iz ljudi sodobne sužnje. Tretji klic upora je bil obupni krik naroda, ki je bil obsojen na iztrebljenje, na uničenje, saj so se že maja 1941 začele prve izselitve zavednih Slovencev v Srbijo, slovenski jezik pa je bil ukinjen.

Upor v naših krajih se je naslonil na bogato tradicijo in organiziranost, ki sta izhajali iz stavkovnega in ljudskofrontnega gibanja po letu 1935, ki ga je vodila komunistična partija. V prvih dveh mesecih po okupiranju je šlo za pasivni upor, po napadu na Sovjetsko zvezo pa se je začel oboroženi upor. Julija 1941 je bil ustanovljen Kamniški bataljon s štirimi četami, ki so delovale na območju med Trojanami in Šmarno goro ter Kamniškimi planinami in Savo. Upor je hitro prerasel v ljudsko in narodno vstajo, ki je oblikovala učinkovite partizanske enote, na terenu pa ilegalno ljudsko demokratično

oblast, ki je vzpostavila vse nastavke, da je že maja 1945, v mesecu osvoboditve, svobodna domovina spet lahko začela delovati. Delati in ustvarjati.

Heroje vojne so morali zamenjati heroji dela. Zato smo v Domžalah leta 1976 postavili spomenik borbi in delu. Posvečen je 922 borcem narodnoosvobodilne borbe in žrtvam fašističnega nasilja v nekdanji občini Domžale. Kraji med Trojanami in Pečami ter Mengšem in Trzinom in med Nožicami in Biščami so imeli leta 1941 20.000 prebivalcev. Vsak dvajseti je daroval življenje za svobodo.

Spomenik so po navodilih Toneta Svetina naredili v podjetju Mlinostroj. Na čelni strani so kosi bomb, pušk, mitraljezov in tovarniških strojev. Simbolizirajo željo po tem, da orožje za večno umolkne. Na zadnji strani pa je verz:

Smrt je manjše zlo kakor suženjstvo, kdor upa v boju, vztraja v upor, kdor vztraja, zmaga.

Zato, dragi sokrajani, spomnimo se v teh prazničnih dneh dogodkov izpred 75 let in več. Spomnimo se žrtev, zavedajmo

se, da iz njihovih darovanih življenj raste tudi današnja svoboda. Iskrene čestitke ob dnevu upora in delavskem prazniku, sokrajani in sodržavljani, v imenu občinskega združenja za vrednote NOB.»

Vence so k spomeniku padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja, ki stoji v središču Domžal, položili tudi predstavniki domžalske krajevne organizacije ZB za vrednote NOB Venclja Perka, Slavka Šlandra in Simona Jenka. Borcem, aktivistom, izgnancem, ilegalcem so se ob prazniku poklonili Franci Gerbec, Manica Perdan, Nataša Belle in podžupan Občine Domžale Marjan Ravnikar. Slednji se je ob tej priložnosti zahvalil vsem, ki nadaljujejo uporno tradicijo ter jim zaželeli zdravja v teh trenutkih: »Vsem po tej poti čestitam za dan upora proti okupatorju, praznik dela in dan zmage nad fašizmom in nacizmom z željo, da ostanete zdravi in tudi optimistični, da bomo tudi zdajšnje virusne razmere zmogli premagati.«

IGOR LIPOVŠEK
FOTO: MIRO PIVAR

#mestosrčnihljudi
HVALA VAM!

OBČINA DOMŽALE
prostor zadovoljnih ljudi

HNG d.o.o. • Helios TBLUS, d.o.o. • Novartis • Henkel Maribor d.o.o. • Kemplast d.o.o. • Seti proizvodnja papirne galanterije d.o.o. • Elaphe Propulsion Technologies Ltd. • Rotaract klub Kranj in Sendvičarna užitka iz Celja • Rotary klub Domžale • Ernst & Young d.o.o. • Lions Klub Domžale • Vivasmart, Miha Vouk, s.p. • Uroš Juračič s.p. • Irena Tonin • Jožica Hribar • Franci Kopač • Gašper Papež • Petra Pleško • Anonimni darovalci računalniške opreme

Svetniki zavrnili hitro pomoč društvom

Druga izredna seja Občinskega sveta Občine Domžale končana, še preden se je začela.

Po tem, ko sta bila zaradi razglasitve epidemije koronavirusne bolezni v marcu in aprilu odpovedani seji Občinskega sveta Občine Domžale, so se domžalski občinski svetniki v četrtek, 21. maja 2020, sestali na 2. izredni seji, ki je tokrat potekala v prostorih Območne obrtno-podjetniške zbornice Domžale. Izredna seja občinskega sveta je bila sklicana zaradi omilitve negativnih posledic, ki so nastale s sprejetjem državnih ukrepov v zvezi z epidemijo covid-19. Se je pa seja zaključila, še preden se je začela, saj svetniki niso potrdili dnevnega reda.

V obrazložitvi za sklic 2. izredne seje Občinskega sveta Občine Domžale so v občinski upravi zapisali, da je zaradi razglasitve epidemije morala tudi Občina Domžale v tem času primerno prilagoditi celoten sistem delovanja. Ker so se razmere spreminjale iz dneva v dan, ni bilo mogoče vnaprej predvideti kakšne smernice in ukrepe bo sprejela država za blažitev posledic koronavirusa, zato so bili primorani čakati na t. i. 'protikورونا mega zakon 1' in 'protikورونا mega zakon 2'. Na podlagi sprejema obeh zakonskih paketov je Občina Domžale lahko planirala pripravo nekaterih lastnih ukrepov za omilitve negativnih posledic nalezljive bolezni covid-19 in za to potrebnih izhodišč za pripravo rebalansa proračuna, saj je iz zakonskih ukrepov država nekatera področja izpustila oziroma se do njih ni opredelila. Tako so se na primer v stiski znašle številne občinske nevladne organizacije, ki v teh izrednih okoliščinah nemudoma potrebujejo pomoč. Zaradi navedenega so na Občini Domžale načrtovali sklic seje občinskega sveta takoj po sprostitvi nekaterih državnih varnostnih ukrepov.

Dnevni red za 2. izredno sejo je vseboval pet točk dnevnega reda in sicer: (1.) Volitve in imenovanja; (2.) Odlok o zaključnem računu proračuna Občine Domžale za leto 2019 – skrajšani postopek; (3.) Odlok o denarni pomoči zaradi razglašene epidemije covid-19 – hitri postopek; (4.) Odlok o spremembi odloka o proračunu Občine Domžale za leto 2020 – skrajšani postopek; (5.) Odlok o spremembi odloka o proračunu Občine Domžale za leto 2021 – skrajšani postopek.

Župan Toni Dragar je na začetku seje svetnice in svetnike nagovoril in poudaril, da je sprejetje hitre pomoči za društva ključnega pomena, saj bodo sicer sredstva morali dodeljevati po klasični poti, torej prek javnega razpisa, kar bi se lahko zavleklo v jesenski čas. Ta predlagani odlok pa bi omogočil prejem pomoči v roku enega

meseca. Poleg tega so bila v predlogu rebalansa za leto 2020 določena tudi sredstva za blažitev posledic epidemije na drugih področjih.

Pred potrjevanjem dnevnega reda je k besedi pristopil **mag. Branko Heferle (LMS)**, ki je predlagal, da se 3. točka (Odlok o denarni pomoči zaradi razglašene epidemije covid-19 – hitri postopek), 4. točka (Odlok o spremembi odloka o proračunu Občine Domžale za leto 2020 – skrajšani postopek) in 5. točka (Odlok o spremembi odloka o proračunu Občine Domžale za leto 2021 – skrajšani postopek) z dnevnega reda izredne seje umaknejo. V obrazložitvi predloga umika točk dnevnega reda je dejal, da se ne strinja s tem, da se omenjene točke dnevnega reda obravnava na izredni seji, ampak se jih mora obravnavati na redni seji, gradivo pa morajo pred sejo obravnavati pristojna delovna telesa. Županu je predlagal, da takoj po izredni seji skliče redno sejo, kjer bi obravnavali zadnje tri točke dnevnega reda.

V nadaljevanju sta k besedi pristopila **Elvira Rošič Ključanin (LMM)** in **Bojan Arh (SAB)**, ki sta povedala, da se strinjata s predlogom mag. Branka Heferleja o umiku teh treh točk. **Matij Orazem (LMM)** je župana opozoril na kršitev poslovnikova, dejal pa je, da je predlog legitim. S predlogom, da se točke umakne z dnevnega reda, se ni

strinjal **mag. Tomaž Deželak (SDS)**, saj se mu zdi nepotrebno prelagati sejo za mesec dni, ker bodo po njegovem mnenju nekatera društva težko preživela posledice krize. Prav zaradi tega se v svetniški skupini SDS zavzemajo, da se ta odlok o hitri denarni pomoči sprejme.

Po proceduralni razpravi je župan na glasovanje podal predlog mag. Branka Heferleja o umiku 3., 4. in 5. točke dnevnega reda. Za vsak umik točke so svetniki glasovali posebej. Predlog o umiku mag. Heferleja ni bil sprejet, saj ga svetniki niso izglasovali (umik 3. točke: 13 za – 17 proti; umik 4. točke: 14 za – 16 proti; umik 5. točke: 14 za – 17 proti).

V nadaljevanju je župan na glasovanje podal še dnevni red, ki pa ga svetniki niso izglasovali (15 za – 15 proti), zaradi česar je župan zaključil izredno sejo, saj dnevni red ni bil potrjen.

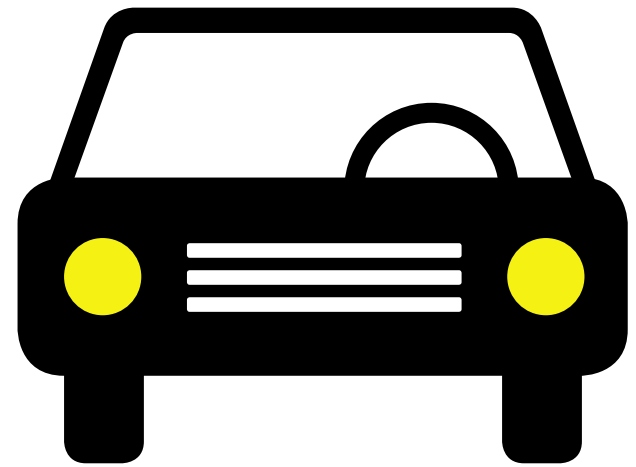
S tem je postal brezpredmeten tudi hitri odlok, o katerem svetniki niso uspeli niti razpravljati, in tako bodo društva s področja športa in kulture sredstva prejela pozneje, kot bi jih sicer, saj bo občinska uprava nadaljevala postopke za zaključitev javnih razpisov. Zaradi predčasno zaključene seje tako v tem trenutku nujna sredstva ne bodo zagotovljena.

MIHA ULČAR
FOTO: POSNETEK ZASLONA

Sproščanje ukrepov

V skladu z izdanimi odloki in uredbami, ki jih pridobivamo s strani ministrstva, tudi na Občini Domžale sproščamo ukrepe, ki so bili sprejeti ob uvedbi epidemije. Epidemiološka slika se izboljšuje, vendar še vedno velja, da je treba upoštevati vse predpisane higienske in druge ukrepe. O aktualnih informacijah redno obveščamo prek občinske spletne in facebook strani.

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA
FOTO: ANDRAŽ GREGORČIČ

avto KINO

Domžale

na parkirišču bivše Metalke

4 ČET	21.15 ČOLITE	18 ČET	21.30 ČAS DEKLIŠTVA
5 PET	21.15 PARAZIT	19 PET	21.30 ZAJEC JOJO
6 SOB	21.15 JADRALKE	20 SOB	21.30 VISOKA NOTA
11 ČET	21.15 ŽVIŽGAČI	25 ČET	21.30 FANT, KI JE POSTAL KRALJ
12 PET	21.15 KLAVIR V ZANSKAR	26 PET	21.30 KUBANSKIH PET
13 SOB	21.15 TU JE BILA BRITT-MARIE	27 SOB	21.30 KLIC DIVJINE

Avto kino Domžale se nahaja na parkirišču poleg bivše Metalke v Domžalah, tik ob stavbi Mestnega kina Domžale na Ljubljanski 61 v Domžalah. **Dovoz na prizorišče avto kina je urejen s Cankarjeve ulice**, po projekciji pa se boste lahko odpeljali naravnost na Ljubljansko ulico. Ko boste z avtom prispeli na prizorišče, prosimo, upoštevajte navodila naše kino ekipe, ki bo vaš avto usmerila na pravo parkirno mesto pred filmskim platnom. **Prosimo, da si za prihod vzamete več časa kot za običajno kino projekcijo v dvorani**, saj moramo vaš avto najprej pospremiti na pravo parkirno mesto, na vašem avto radijskem sprejemniku pa morate najti še našo radijsko frekvenco (107,6 MHz), preko katere bomo oddajali zvok filma.

vstopnice na
www.kd-domzale.si

MestniKino
Domžale

IZ URADA ŽUPANA

Gremo naprej

Ko se ozrem nazaj, v zadnja dva meseca, me preplavijo mešani občutki. Mnogi izmed njih težko definirani, a zagotovo je eden izmed močnejših občutek hvaležnosti. Hvaležen sem, da smo v zadnjih tednih delovali kot eno. Čutili stisko drugih in si med seboj pomagali. Še enkrat hvala vsem!

Zagotovo pa si vsi postavljamo vprašanje: »Kaj pa zdaj?«. Gremo naprej! Vsakodnevno se s sproščanjem ukrepov počasi vračamo v nek ustaljen vsakdan. Delo se ponovno seli v pisarne, otroci se ponovno vračajo v šolske klopi, javni promet je vzpostavljen. Nova realnost nas sooča z novimi izzivi, za katere verjamem, da jim bomo kos. Čeprav smo se v tem času večinoma ukvarjali s tekočo problematiko, pa ne smemo pozabiti na vrsto lepih dogodkov in obletnic, ki bogatijo našo lokalno skupnost. Ne smemo pozabiti na svetovni dan čebel, ki smo ga praznovali 20. maja, saj je čebelarstvo izredno pomembna panoga v naši občini. Stoletna tradicija se intenzivno nadaljuje v dveh društvih v Domžalah in Krtina - Dob, kjer je zbranih prek sto čebelarjev. Ozaveščanje o pomembnosti teh izredno pomembnih bitij se začne že pri najmlajših, in vedno znova se rad spominjam tradicionalnih medenih zajtrkov v naših šolah in vrtcih. Naš cilj ostaja jasen, bodimo najbolj zdrava občina v državi!

Konec maja bi prav tako morali skupaj praznovati na Slamnikarskem sejmu. Še ena izmed ključnih obrti v Domžalah. Pletenje kit in slamnikarstvo je bilo stoletja del življenja tukajšnjega prebivalstva. Je pomemben del naše kulture in nanj ne smemo pozabiti. Ta pomemben dogodek je v letošnjem letu žal odpovedan, kljub temu, pa ponovno lahko obiščemo Slamnikarski muzej in uživamo ob prijetno mirnem vzdušju Slamnikarskega parka. Naj pa izpostavim tudi dve pomembni obletnici, ki bi se prav tako morali odviti v tem času. PGD Domžale - mesto obeležuje 140 let, PGD Dob pa 130 let svojega obstoja. Vsi se zagotovo strinjamo, da so gasilci nepogrešljivi tako na lokalni kot tudi državni ravni. Izrekam jim čestitke in iskreno zahvalo.

Življenje, kot vidimo, teče dalje. In mi, gremo naprej. Bogati za nove izkušnje, a vendar polni optimizma.

Župan Občine Domžale
Toni Dragar

Nadaljujemo z občinskimi investicijami

Občina Domžale nemoteno nadaljuje z občinskimi investicijami. Na gradbiščih dela potekajo v skladu s terminskimi plani. Trenutno se izvajajo dela na OŠ Domžale, kjer bomo k obstoječemu objektu prizidali novo jedilnico in preuredili kuhinjo, v smeri proti

Šumberku pa nadaljujemo z gradnjo novega mostu čez Kamniško Bistrico ob vznožju Šumberka. V Dragomlju in na Škrjančevem gradimo nov pločnik.

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA
FOTO: ALENKA KLINAR

Pločnik v Dragomlju

Pločnik na Škrjančevem

Most pod Šumberkom dobiva novo podobo.

Gradnja jedilnice in preureditev kuhinje na OŠ Domžale

Dela v notranjosti OŠ Domžale

Mesto srčnih ljudi

Občina Domžale je skupaj s snemalno ekipo Wakeup Creation v času epidemije v objektiv ujela posnetke in jih ob koncu tega obdobja združila v video, ki izraža našo podporo in iskreno zahvalo vsem ekipam na terenu, prostovoljcem ter vsem občankam in občanom.

Se prepoznate v videu, ki ga najdete na povezavi: <https://www.youtube.com/watch?v=bgsKS4XDEX4>.

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA
FOTO: WAKEUP CREATION

Zdravstveno osebje v času koronavirusa

Aktualne zapore cest

- Popolna zapora ceste na Homcu, od 19. 5. do 20. 7.
- Popolna zapora ceste Selo pri Ihanu-Pšata, od 12. 5. do 1. 6.
- Popolna zapora ceste na Krtini, od 15. 4. do 15. 6.
- Popolna zapora Kersnikove in Linhartove ulice v Dobu, od 18. 5. do 30. 7.
- Kombinirana (delna in občasna kratkotrajna popolna) zapora občinske ceste v IOC Jarše, med 12. 5. in 15. 6.
- Kombinirana (delna in občasna kratkotrajna popolna) zapora lokalne ceste Vir-Radomlje v naselju Škrjančevo, od 4. 5. do 4. 7.
- Popolna zapora Kajuhove ulice v Dobu, od 18. 5. do 30. 6.
- Delna zapora državne ceste v naselju Dragomelj, od 13. 4. do 24. 6.
- Popolna zapora ceste Zalag-Dole pod Trojico in Cesta skozi Kokošnje, od 13. 5. do 30. 6.

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA
FOTO: ALENKA KLINAR

Začetek del na vodovodu in obnova ceste na Homcu

Rekonstrukcija ceste na Krtini

Svetovni dan čebel

Čebele so za življenje na našem planetu ključnega pomena.

Čebele in drugi oprasovalci nam zagotavljajo preskrbo s prehrano. Vsaka tretja žlica hrane je odvisna od oprasovanja čebel. Brez čebel torej ni življenja in tudi delo s čebelami je prav posebno poslanstvo.

Letos že tretje leto zapored obeležujemo svetovni dan čebel ter s tem opozarjamo na njihovo pomembno vlogo pri varovanju okolja in pridelavi zdrave hrane.

Čebelarstvo ima v Sloveniji, kakor tudi v naših krajih, zelo dolgo tradicijo. V naši občini sta aktivni dve društvi, Čebelarstvo društvo Domžale in Čebelarstvo društvo Krtina - Dob. Leta 2018 so ob svetovnem dnevu čebel slavnostno odprli tudi novo poučno čebelarstvo pot. Pot je dolga skoraj pet kilometrov in poteka po prijetni kolesarski in peš poti, delno ob Kamniški Bistrici, delno ob Rači. Vzame nam

približno uro časa in je primerna tudi za otroke. Ob gibanju na svežem zraku boste lahko odkrivali življenje teh življenjsko pomembnih živali. Na pot lahko vstopite kjerkoli, na šestih točkah pa vas bodo informativne table seznanjale s čebelarstvom.

Poleg poti pa so čebelarji Čebelarstva društva Domžale s pomočjo donatorjev in veliko prostovoljnega dela postavili društveni apiterapevtski učni čebelnjak, ki je pri Centralni čistilni napravi Domžale - Kamnik. Nasadili so medovite rastline, naselili čebele in uredili okolico. Podobnega projekta so se lotili tudi v Čebelarstvu društva Krtina - Dob, kjer je v izgradnji polpokrita učilnica na prostem.

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA
FOTO: ALENKA KLINAR IN
ČEBELARSTVO DRUŠTVO DOMŽALE

Učilnica na prostem

Učni čebelnjak v Dobu

Apiterapevtski učni čebelnjak pri CČN Domžale - Kamnik (Čebelarstvo društvo Domžale)

Vabljeni na vodeni ogled pravljico-doživljajske poti

PRAVLJIČNI
ŠUMBERK

sobota, 13. junij, ob 10. uri

Zbor: Češminov park

Na vodenih ogledih se nam pridružijo vodniki in jamarji.

Lepote občine

Domžale odlikujejo pomembna lega v osrednji Sloveniji, saj skozi poteka prometna povezava, ki povezuje Koper in Prekmurje med vzhodom in zahodom države.

Za prelepo kuliso poskrbijo Kamniško-Savinjske Alpe. V neposredni bližini centra Domžal se lahko rekreiramo in uživamo na zeleni rekreacijski osi ob Kamniški Bistrici in njenih pritokih, dolgi dobrih 14 km, kjer doživite kakovosten oddih v družbi sproščujoče narave in občasno divjostjo vodnega toka. Zelena rekreacijska os poteka po obeh bregovih reke in je prijetno stičišče vseh generacij.

Če imate raje kolo, se lahko peljete po kateri od označenih kolesarskih poti po občini Domžale.

Kolesarske poti so različnih težavnosti. Nekatere so večinoma ravninske in vas bodo popeljale tudi v oddaljene dele naše občine (Mala Loka, Depala vas, Študa, Rova, Krtina ...), ki jih do zdaj morda še niste poznali. Na katerih je treba premagati kak vzpon. Pazite na svojo varnost in na druge udeležence v prometu. Opise poti si lahko ogledate na spletni strani VisitDomzale, nekaj jih najdete tudi na spletnem portalu Gremo na pot.

Če se želite med prijetnim sprehodom s svojo družino še kaj koristnega naučiti, predlagamo obisk katere od poučnih poti (Homška učna pot, Blata Mlake, Lisičkina gozdna učna pot, Domžalska čebelarstvo pot ...).

Homška učna pot: Občina Domžale je za Homškim hribom uredila Homško učno pot, ki obiskovalcem na po-

sebnih panojih ponuja vpogled v življenje, naravo in kamnine ob zeleni rekreacijski osi. Obiskovalci Homške učne poti se lahko iz prve roke seznanijo, katere vodne ptice, ribe in vodni nevretenčarji uporabljajo reko Kamniško Bistrico za svoj dom, katere rastline uspevajo v njeni bližini in kakšne kamnine sestavljajo tamkajšnji svet.

Poučna pot Blata Mlake: Desno od ceste med Radomljami in Rovami, kjer gozd prevladuje nad gosto posejano in intenzivno obdelano pokrajino, se razprostira močvirni svet Blat in Mlak. Na območju poplavnega gozda črne jelše, prepletenega z zaraščajočimi se mokrotnimi travniki in ostanki poplavnih dobovih gozdov, ki leži le nekaj višinskih metrov nižje od okoliške ravnice, piše svojo zgodbo potok Rovščica. Dober kilometer in pol dolga uhojena steza vas bo ob ribniku Črnelo popeljala mimo poplavnega jelševega loga do njene struge. Ker je zemljišče ob bajerju, kjer je včasih stala ribiška kočica, v zasebni lasti, predlagamo, da parkirate v bližnjem športnem parku Radomlje.

Lisičkina gozdna učna pot: Na potep po gozdni učni poti po Šumberku vas bo popeljala lisička. Srečali jo boste na tablah, ki so postavljene na vsaki učni točki, od koder vam bo lisička pokazala pot naprej. V pomoč vam bo vodnik po Gozdni učni poti Šumberk, ki je namenjen spozna-

vanju narave na območju naše občine. Prinaša vrsto informacij o raznolikosti narave na Šumberku, ki jo lahko spremljamo skozi vse letne čase.

Domžalska čebelarstvo pot: Pot je dolga skoraj 5 km in poteka po prijetni kolesarski in pešpoti, delno ob Kamniški Bistrici – zeleni osi regije, delno pa ob Rači, levem pritoku Kamniške Bistrice. Obiskovalci vseh starosti boste na učni poti, na nevsiljiv način, ob gibanju in druženju na svežem zraku odkrivali čebelarjenje in njegovo zgodovino, življenje čebel in njihov pomen za zdravje človeka in ohranjanje biotske pestrosti, opazovali naravni habitat več živalskih in rastlinskih vrst ali pa celo opazovali čebelarje pri njihovem delu. Na domžalsko čebelarstvo pot lahko vstopite na katerikoli od šestih informativnih točk: pri učnem čebelnjaku v parku pod Močilnikom, ob reki Rači, pri plezalni steni Knezove skale, pri brvi pod Šumberkom, pri piknik prostoru Pri vagonu ali pri apiterapevtskem čebelnjaku pri Centralni čistilni napravi Domžale - Kamnik.

Svoj sprehod lahko po skrbno urejeni pešpoti ob reki Rači podaljšate od parka pod Močilnikom do Krtine. Več o turistični ponudbi Domžal najdete na: www.visidomzale.si.

OBČINA DOMŽALE,
SLUŽBA ZA TURIZEM
FOTO: ARHIV OBČINE DOMŽALE

Ste za kolesarjenje?

Ali za pohodništvo?

VELIKI INTERVJU

S SLIKANJEM SEM SE SPROSTITIL OD MNOŽICE OBVEZNOSTI, ZAHTEV, TUDI SLUŽBE ...

JANEZ PRAPROTNIK, AKADEMSKI SLIKAR

V Galeriji Domžale je v teh dneh na ogled pregledna razstava del domžalskega akademskega slikarja Janeza Praprotnika.

Cveta Zalokar
Foto: Iztok Dimc

Žal v torek, 19. maja, pravega odprtja razstave, prve po koronski krizi, ko se na njej srečajo prijatelji in ljubitelji likovne umetnosti in prislusneje tradicionalnemu pogovoru z razstavljajočim avtorjem, zaradi omejujočih ukrepov, ni bilo, kljub temu pa si lahko na spletni strani Kulturnega doma Franca Bernika in ob obisku razstave ogledate posnetek pogovora, ki ga je z njim ob tej priložnosti pripravil umetniški vodja domžalske galerije mag. Jurij Smole. S slikarjem pa smo se ob njegovi poslovilni pregledni razstavi sprehodili po njegovi življenjski poti. Razstavo si lahko ogledate do 9. junija.

Kakšno je bilo tvoje otroštvo in kaj se spominjaš iz tistega časa?

Svoja prva štiri leta sem z mamo, očetom, sestro in bratom preživel v Trzinu. Nasproti hiše je stal kozolec, blizu je bil velik vrt gostilne Narobe, v potoku Pšata pod gradom Jablje pa so bili tedaj še raki in školjke. Poleti smo se kopali v tolmunu Pšate med železniško progo in kmetijskim posevkom. Po preselitvi v Domžale smo stanovali nasproti osnovne šole, kamor sem hodil osem let. Spominjam se svojih sošolcev, učiteljic, učiteljev in ravnatelja g. Mazgona. Ko sem med poukom narisal portret učitelja 'srbohrvaščine' in mu risbo poklonil, me od tedaj ni več vprašal, če karkoli znam, kar nas je učil. Več težav sem imel pri telovadbi in ročnih delih, ker nisem spreten pri gibanju in drugih veščinah. Kljub temu se mi je uspelo vpisati na Šolo za oblikovanje, kjer sem izbral smer industrijsko oblikovanje.

Papir ti pomeni zelo veliko. Kako sta te tisk in papir spremljala že v otroštvu?

Vsak otrok se prej ali pozneje sreča s papirji in drugimi podlagami, na katerih izraža svoja spoznanja, značaj in doživljanja. Nam trem je oče prinašal prazne in potiskane papirje, ki smo jih kmalu počekali in porisali. V časopisu Petkov poročevalec je tedaj izhajal strip o treh živalskih junakih Mikija Mustra, očetu je zmanjkovalo časa, da bi nam ga bral in naju je s sestro naučil abecede velikih črk. Tako sva strip prebirala tudi tri leta mlajšemu bratu. Na srednji šoli smo veliko uporabljali papirje, ne le za risanje. Dve izrezani in zgibani deli od tedaj sta prikazani na razstavi.

Kaj je vplivalo na tvojo odločitev, da se boš ukvarjal z likovno umetnostjo? Je bil kakšen vzvod, ki je bil odločilen?

Ugotovil sem, da je skromno znanje iz srednje šole za poklicno delo premajhno. Spoznal sem osnove obdelave papirja, lesa, kovin, glin, mavca in plastike, a tedaj še ni bilo višje stopnje študija oblikovanja. Želel sem nadaljevati z likovno izobrazbo,

Radovedni in vztrajni veliko spoznajo in poskusijo med študijem. Marsikaj pa je treba dognati tudi pozneje. Kar nekaj veččin sem teoretično spoznal šele iz knjig in priročnikov. V štirih desetletjih se jih je nabralo veliko.

toda nisem uspel na sprejemnem izpitu Akademije za likovno umetnost (ALU). Iskal sem zaposlitev in jo dobil v propagandnem oddelku podjetja Prehrana (pozneje Emona). Po letu dela z dekoraterji in aranžerji sem prešel h grafikoma, kjer smo risali in pripravljali tekste za offset in sitotisk. Po dveh letih v Emoni so me povabili na delo v propagandni oddelku podjetja Ljubljanske mlekarne. Sodeloval sem pri urejanju prodajaln, razstav, degustacij ... Pozneje sem vse več pripravil materiale za tisk embalaže, označevanje prostorov in drugo.

Kot si povedal, je bilo tvoje izobraževanje pestro in zelo raznovrstno in se je zaključilo na likovni akademiji. Je bila to želja, ki si jo želel udejanjiti?

Po službi sem dve leti petkrat tedensko risal figure in portrete na večernem tečaju ALU. Željo po likovni izobrazbi sem poskušal uresničiti z izrednim študijem likovnega pouka na Pedagoški akademiji, čeprav nisem nameraval menjati poklica. Predavanja smo imeli ob sobotah in nedeljah ter vaje dvakrat letno po štirinajst dni, ki sem se jih udeležil med dopustom. Opravil sem izpite za prvi letnik, ko pa sem pripravljal zadnje štiri za drugega, sem moral večkrat na delo v Zagreb, Beograd in drugam. Študija zato nisem končal. Po

šestih letih službe sem risbe s tečaja pokazal profesorju Borčiču na ALU, ki me je opogumil za ponovni sprejemni izpit. Uspel sem in predlagal podjetju prekinitve zaposlitve za čas študija. Najprej sem odslužil vojaščino in potem redno študiral slikarstvo. Diplomiral sem leta 1979. Radovedni in vztrajni veliko spoznajo in poskusijo med študijem. Marsikaj pa je treba dognati tudi pozneje. Kar nekaj veččin sem teoretično spoznal šele iz knjig in priročnikov. V štirih desetletjih se jih je nabralo veliko.

Praviš, da te šolska vedenja vedno ne zadovoljijo v popolnosti. Kot te poznamo, si zelo studiozen in raziskovalen človek ...

Prva leta po študiju sem se veliko ukvarjal z likovno teorijo in tehničnimi poskusi, ki jih med študijem nisem uspel preveriti. Prve poveljne generacije študentov ALU so imele petletni študij, mi za njimi le štiritletnega, zdaj je triletni, in možnosti spoznavanja se še krčijo. Vendar za nardjene in marljive to ni ovira za uspeh. Večji problem je ustvarjanje in preživetje z njim po študiju.

Ali kdaj obžaluješ, da se nisi mogel ukvarjati zgolj z likovnim delovanjem, ampak si moral za socialno preživetje delati še druge stvari?

Ne obžalujem. Ugotovil sem, da za samostojno ustvarjanje in preživetje z njim nimam dovolj moči in sposobnosti. Za to bi moral znati še marsikaj, se promovirati ter pritegniti galeriste in zbiratelje.

Tvoja poklicna pot je bila zanimiva, nekako povezana z likovnostjo, oblikovanjem, tiskanjem. A ukvarjanje z embalažo te je začelo utesnjevati ...

Prva leta grafičnega oblikovanja so bila zanimiva, čeprav je bilo moje znanje skromno in tudi možnosti slabše kot pozneje. Vedno več podatkov in oznak, stalne spremembe predpisov, tržnih zahtev in drugega je drobilo in zmanjšalo učinke dobro oblikovanih oprem embalaže. Kadar pa se zunanji oblikovalci niso izkazali ali so naredili napako, sem smel nalogo potem sam izpeljati do tiska.

Likovna podoba za embalažo alpskega mleka je bila tvoje delo, a se je žal skozi leta zelo spremenila ...

Izdelek s tem imenom je obstajal že pred mojim prihodom. Ko smo menjali obliko pakiranja iz tetrapaka v brik (kvader), je direktor ugotovil, da je videz opreme embalaže preživet in naročil prenovo. Poiskal sem zračni posnetek Julijskih Alp, ga priredil za tehniko tiska in umestil na tri stra-

ni brik pakiranja. S časom sem moral zaradi več teksta, tabel in oznak zmanjšati obseg risbe gora, danes pa je komaj še ostal majhen spomin na prvotno podobo.

Kljub vsemu si ohranil stalno likovno delovanje. Kakšni pa so bili tvoji likovni začetki?

Slikanje in risanje sta mi bila sprostitev od obveznosti, predpisov, omejitev in zahtev v službi, vendar se podobno kot pri delu v podjetju nisem osredotočil in omejil ne v vsebini ne v tehniki, tudi zato nisem dosegel nivoja, ki uspe specialistom – umetnikom. Nizke reliefe smo oblikovali iz papirja in kartona že v srednji šoli. Dva iz tistega časa sta tudi na tej razstavi. Profesorica je bila arhitektka, ki nas je učila natančnosti in sistematičnosti. Na hrbtni strani podlage reliefov smo opisali zamisel ureditve in postopek izvedbe. Pozneje sem se jih večkrat lotil na drugačen način, zadnje leto in pol pa bolj sproščeno za to razstavo.

Študiral si slikarstvo, a si se poleg slik lotili tudi risbe, grafike, fotografije?

Risba je osnova mojega likovnega izražanja. Tudi kadar slikam, je risba skrita v robovih barvnih ploskev. V osnovni šoli smo poskusili rezati v podolit in lesene ploščice ter izrezane like odtisniti z drgnjenjem papirjev po hrbtni strani. Ta način tiskanja sem večkrat uporabil pozneje za manjše grafike, dokler nisem usposobil stiskalnice za grozdje – za odtise do velikosti 35 krat 35 cm. Prave grafične stiskalnice nisem imel nikoli. Grafike na kovinskih ploščah sem tiskal največ med študijem na Pedagoški akademiji in potem na ALU, kjer sem spoznal še sitotisk in litografijo. S fotografijo se ukvarjam od drugega letnika srednje šole. Že oče je v mladih letih posnel veliko motivov z meh kamero in jih črno-bele povečeval. Namesto da bi se naučil voziti avto, sem med študijem obiskoval tečaj fotografije, zato še zdaj vozim le dvokolo. Verjetno bi ne bil dober voznik.

Si velik ljubitelj likovne umetnosti in se večkrat podaš tudi na romanja po likovnih svetiščih. Kateri likovni umetnik ti je najbližji?

Čprav sem obiskoval muzeje in galerije že kot otrok, se mi je močneje vtisnil v spomin prvi obisk mu-

Slikanje in risanje sta mi bila sprostitev od obveznosti, predpisov, omejitev in zahtev v službi, vendar se podobno kot pri delu v podjetju nisem osredotočil in omejil ne v vsebini ne v tehniki, tudi zato nisem dosegel nivoja, ki uspe specialistom – umetnikom.

zeja – galerije Albertina na Dunaju. Leta 1970 me je vodja sektorja peljal tja na teden spoznavanja priprave tiska na alu folijo in najprej v edino odprto dvorano galerije. Durerjeva akvarela zajca in trav še vedno občudujem, kadar ju vidim ob obisku drugih razstav. Pozneje sem mnoge službene poti obogatil z obiski razstav, med čakanjem na vrnitev in tudi zasebno mnogokrat potoval na ogled likovnih del v tujino sam ali s skupino. V knjižnici muzeja Victoria and Albert v Londonu sem prevajal in pisal raziskavo o vplivih likovne umetnosti na grafično oblikovanje – za diplomu. Pozno popoldne pa sem obiskoval razstave po galerijah. Med čakanjem na ponovni zagon tiska v bližini Neaplja sem izkoristil štiriurni premor za ogled Pompejev. V lepem spominu imam tudi udeležbe na kolonijah z likovniki društva Senožeti iz Radomelj – v Toskani, Provansi in drugod. Navdušili so me tudi trije večdnevni obiski Nizozemske in Pariza. Veliko umetnikov sem spoznaval med študijem in pozneje. Cenim tudi mnoge kiparje in grafike, klasične, moderne in sodobne. Glede na število knjig in katalogov, ki sem jih 'nabral', pa izstopajo Picasso, Matisse, Klee, Schiele, Hackney, Warhol in R. Dufy.

Imaš obsežno knjižnico s področja likovne umetnosti, a odločil si se in jih tudi veliko podaril. Komu vse?

Nekaj sem jih podaril posameznikom, največ pa domžalski knjižnici in nekaj deset tudi Šoli za oblikovanje ter Akademiji za likovno umetnost. Še vedno niso vse moje knjige v regalih, novih pa od upokojitve ne kupujem več.

Kako vidiš domžalsko likovno sceno?

V Galeriji Domžale so skrbno izbrane in vsebinsko pestre ter odlično urejene razstave, prav tako v Menačenkovi domačiji, kjer več razstavljajo ljubitelji. Upam, da s svojo razstavo ne kvarim te ocene, ha ha ... Pomembne in poučne so tudi razstave v Slamniškem muzeju. Želim pa, da bi mesto Domžale dobilo primeren, strokovno voden depot (shrambo) likovnih del, ki bi mu ustvarjalci zaupali v hrambo in podarjali svoja najbolj uspeša dela.

Zakaj ob tokratni razstavi praviš, da je to poslovilna pregledna razstava?

Zavedam se svojih let, pogojev za delo, vse manj prostora za shranjevanje materialov, orodij in del in morda že kmalu težav, ki se kopičijo s starostjo. Tudi obsežnejših pregledov svojega dela zaradi raznih vzrokov verjetno ne bom več zmogel. Pravim, da sem ustvarjalec, če mu delo uspe, in uničevalec (materiala, časa, denarja ...), če mi ne. Spreten pa še vedno nisem.

Večina del na razstavi je razstavljena prvič, zato bodo obiskovalci najbrž tudi presenečeni?

V Domžalah še nisem predstavil reliefov ali asemblažev (sestavljank iz raznih materialov). Zato mnogi ne vedo, da sem se poskušal izraziti tudi malo v globino in višino.

Kako preživljaš svoje trenutke umiritve in spokoja, ko lahko živiš samo svoje življenje?

Ob odhodu v pokoj sem najprej okrevanje po operaciji in zdravljenju, začel telovaditi v skupini na prostem, potem tudi vodeno za moč in razgibanost ter se udeleževal skupinskih pohodov po naših hribih in gorah.

Ampak z likovnim ustvarjanjem boš v skladu z možnostmi najbrž nadaljeval?

Seveda bom, če bo le mogoče (v glavi in sicer). Izbrati in ohraniti želim le najboljše, odstraniti pa vse, kar ni nujno ali vredno. Morda se bom vrnil k delu s papirji.

Zakaj meniš, da nisi umetnik?

Marsikaj je danes drugače kot v času mojega študija slikarstva. Umetnik je zdaj lahko tudi mojster kuhar ali frizer. Študentom nam je profesor povedal: Če boste diplomirali (vsi ne uspejo), boste prejeli naziv akademski slikar, kipar, ali grafik (oddelka za oblikovanje še ni bilo). Če vam bodo strokovni ocenjevalci vaših del pozneje priznali nadpovprečno kvaliteto, vas bodo imenovali umetnik. Brez takega priznanja se ni primerno imenovati umetnik, ker to ni formalni naziv. Pred skoraj štirinajstimi leti sem pripravljaval razstavo svojih abstraktnih del in pokazal po-

Želim pa, da bi mesto Domžale dobilo primeren, strokovno voden depot (shrambo) likovnih del, ki bi mu ustvarjalci zaupali v hrambo in podarjali svoja najbolj uspeša dela.

Namesto da bi se naučil voziti avto, sem med študijem obiskoval tečaj fotografije, zato še zdaj vozim le dvokolo. Verjetno ne bi bil dober voznik.

snetke teh znanemu slovenskemu likovnemu kritiku, ki je privolil, da mi napiše svoje mnenje o njih. Dva tedna pred odprtjem sem ga vprašal za mnenje in mu v razgovoru povedal, da sem dela naredil v prostem času. Rekel je, da se z amaterji ne ukvarja, ampak le z umetniki, ker nima časa. Dela mi je nato ocenila njegova bolj tolerantna kolegica. Zato sem zadovoljen, da sem vsaj upokojenec. □

TEMA MESECA

REKLAMNA PREOBREMENJENOST V OBČINI DOMŽALE

Vizualna preobremenjenost ne spodbuja le prekomernega potrošništva in posledično prekomerne izrabe ter degradacije okolja, predvsem degradira tudi podobo našega skupnega javnega prostora.

Živa Smole

Za uvod dva citata iz odloka o občinskem prostorskem načrtu Občine Domžale:

9. člen (Razvojna vizija)

(1) Domžale bodo ugledno in uspešno gospodarsko, športno in kulturno središče. Okolje, ki bo spodbujalo trajnostni razvoj, inovativnost, ustvarjalnost in samoiniciativnost. Prijetno in urejeno mesto, ki bo nudilo kakovost bivanja vsem generacijam in ustvarjalo priložnosti za mlade. Mesto priložnosti. Prostor zadovoljnih ljudi.

52. člen (Usmeritve za razvoj mesta Domžale)

(8) V mestu Domžale bomo z vzpostavitvijo mestnih predelov in pripadajočih programskih jeder, urbanističnimi in arhitekturnimi presežki, kvalitetnimi prenovami in privlačno oblikovanimi odprtimi javnimi prostori vzpostavili novo prepoznavno mestno identiteto. Z izobraževanjem, osveščanjem in promocijo se bomo trudili izboljšati odnos do prostora, kar bo posledično pripeljalo do spoštovanja ključnih vrednot v mestnem okolju in omogočilo sprejemljivost skupnih odločitev pri urejanju prostora

Teorija ...

Javni prostor je skupen prostor, namenjen uporabi vseh. V njem se nahajamo bodisi na poti na delo ali v šolo, na poti po vsakodnevnih opravkih, ali ob preživljanju prostega časa. Je prizorišče ekonomskega, političnega in kulturnega življenja ter nam kot tak omogača tkanje skupne družbene zavesti in posledično družbe same. Tako lahko sklenemo, da je javni prostor vitalna družbena tvorba, ki jo soustvarjamo vsi, vsaj v teoriji.

Praksa ...

V praksi pa se vse bolj soočamo z vizualno preobremenjenostjo okolja oziroma vizualno polucijo, onesnaževanjem s stvarmi, ki služijo pretežno interesom kapitala. Javni prostor je vse pre pogosto uporabljen kot prizorišče, kjer komercialni oglasi, različna sporočila ter opozorilne in usmerjevalne table tekmujejo za našo pozornost.

Gre za pravi boj, ki mu ni videti konca – kateri bo večji, barvitejši, bolj izstopajoč in nenavaden – vse s ciljem, da bo pritegnil delček naše pozornosti in prenesel sporočilo. Nevroznanstveniki z MIT-ja so ugotovili, da naši možgani potrebujejo zgolj 13 milisekund za zaznavo slik in podob. Naši možgani v tem kratkem času uspejo shraniti

videne podobe in njihova sporočila v podzavest, še posebej, če bi jih morda potrebovali pozneje. Tako videne podobe na nas vplivajo nezavedno, kar ima veliko večjo manipulacijsko moč, kot se zavedamo.

Vpliv oglaševanja

Študije kažejo, da oglaševanje na nas vpliva prek treh najpomembnejših psiholoških vidikov: kognitivnega (spoznavnega), čustvenega in vedenjskega vidika. Oglasi nam neprestano sporočajo ali ukazujejo, kaj si moramo želeti ali česa nam manjka, da bo naše življenje popolno. S svojo vseprisotnostjo vdirajo v vse ravni javnega in osebnega življenja – oblikujejo našo osebnost in družbeno (pod) zavest, osebno podobo, prav tako pa utrjujejo družbene vloge in stereotipe. Oglaševanje kot tako je eden izmed najpomembnejših instrumentov kapitalistične ureditve, saj spodbuja nekontrolirano potrošništvo. Na ta način pa se je spremenila tudi naša prvotna vloga odgovornega državljana v neodgovornega potrošnika.

Degradacija javnega prostora

Najbrž se strinjate, da je vseprisotnost reklamnih panojev v zadnjih letih preseglo vse meje dopustnega. Vizualna preobremenjenost ne spodbuja le prekomernega potrošništva in posledično prekomerne izrabe ter degradacije okolja, kar povzroča globalno segrevanje in s tem ogrožajoč obstoj nas samih. Predvsem degradira tudi podobo našega skupnega javnega prostora. V nasprotju z drugimi mediji oglaševanja in širjenja informacij, kot so npr. radio, televizija, tiskani mediji (časopisi, revije, brošure), kjer lahko nadzorujemo njihov sprejem – jih torej izklapljammo ali vklapljammo glede na lastne preference – so reklamni panoji v našem okolju agresivna stalnica. Da bi dosegli čim več ljudi, so najbolj priljubljene lokacije ob vpadnicah in in iz mest, ob glavnih prometnih žilah in vozliščih. Zgostitve so opazne tudi v bližini trgovskih centrov in bencinskih črpalk. V zadnjih letih je zanimiv fenomen uporaba kozolcev, ki so sicer zaščiteni kot del kulturne dediščine, in postavljanje na kmetijskih površinah na splošno. Javni prostor postaja boljše za pozornost, ki nas še dodatno obremeni z informacijami, namesto da bi služil kot prostor razbremenitve.

'Lep' primer v občini Domžale

V zadnjih letih je v naši občini opaziti znaten porast reklamnih panojev, še posebej opazna in simbolično pomen-

ljiva je 'gneča' pri izvozu Domžale z avtoceste, kjer naletimo na silno neprijeten prizor: na majhnem travniku se odvija neizprosna boj za našo pozornost vsakovrstnih in raznolikih panojev – popolnoma anarhična postavitev raznih zasilnih kovinskih konstrukcij in prikolic z reklamnimi panoji – vse, drug čez drugega in vedno več jih je ... Trenutno je tam 13 reklamnih panojev ter ustvarjajo očem zelo neuglašeno zbirko podob in sporočil: od restavracij, trgovcev, obvestil za koncerte, servisnih dejavnosti ... Zares izjemen sprejem in pozdrav obiskovalcev naše občine ...

Če bi se slučajno odločili zavestno ogledati in prebrati vse informacije, ki se potegujejo za našo pozornost, bi ne le povzročili prometno nesrečo, ampak bi dobili tudi hud glavobol. Če ste pozorni, opazite, da se gostota reklamnih panojev znatno poveča ob križiščih in prometnicah, na travnikih ob avtocestah pa so postavljeni gromozanski jumbo plakati. Velikost panojev je prilagojena hitrosti in načinu našega gibanja. Ob prometnicah se ciljna publika nahaja v motornih vozilih, ki imajo veliko večjo hitrost

kot pešec, ki je prevladujoča ciljna publika v mestnem jedru. Večja hitrost pomeni, da veliko hitreje obidem reklamno površino, zato mora biti ta večja in 'glasnejša', da pritegne delček naše pozornosti. V Domžalah vidimo, da tudi v mestnem centru velikost ni prilagojena. V bližini tržnice, ki se nahaja ob velikem križišču in parkirišču, je vrsta osmih jumbo reklamnih panojev vse do Tuševega centra. Tu je nedvomno opazen konflikt, ki izhaja iz pomanjkljive urbane ureditve in celostne strategije.

In primeri dobre prakse

Znane so nekatere uspešne prakse omejevanja vizualnega onesnaževanja v javnih prostorih, ki bi nam lahko služile za vzor. Eno izmed bolj radikalnih je leta 2007 implementiral župan Sao Paula Gilberto Kassab s tako imenovanim zakonom Clean City (Cidade Limpia), ki je vse oglase v odprtih javnih prostorih označil za vizualno polucijo. Tako so v občini v približno enem letu odstranili kar 15.000 reklamnih panojev in 300.000 prevelikih oglasnih površin, vpeljan je bil tudi strog nadzor nad dovolje-

nimi dimenzijami oglaševanja. Radikalne ideje in prakse so se razširile iz Brazilije po vsem svetu, med drugim so zavele v Parizu, Teheranu in Chennaiu, najbližje nam pa v Grenoblu, ki je leta 2014 postalo prvo evropsko mesto s popolno prepovedjo komercialnega oglaševanja v javnem prostoru. Namesto več kot 300 reklamnih površin so zasadili drevesa in namestili površine, namenjene svobodnemu izražanju meščanov. Leta 2011 so v Parizu sprejeli zakone, s katerimi so zmanjšali oglaševanje na ogromnih reklamnih panojih za tretjino, prav tako so zakonsko omejili oglaševanje na mestnih ulicah za 30 odstotkov in definirali dovoljene velikosti, v oddaljenosti 50 metrov od šolskih poslopjaj pa je oglaševanje v celoti prepovedano. Naj povemo v razmislek, da globalni letni proračun za oglaševanje, katerega ciljna publika so otroci in mladostniki v Evropi, znaša okoli 11 milijard evrov. Študije ocenjujejo, da so otroci in mladostniki izpostavljeni približno 40.000 oglasom letno, kar pomembno vpliva na njihov razvoj. Nekatere države, kot so Švedska, Norveška in

kanadska provinca Quebec v celoti prepovedujejo oglaševanje, name-njeno otrokom do 12. leta starosti, britanski parlament pa je že leta 1874 sprejel zakon, ki štiti otroke kot ciljno publiko oglaševalcev, ki jih spodbuja v prekomerno potrošništvo in akumulacijo dolga v prihodnosti.

V Sloveniji vlada zakonska (ne)urejenost

Tudi pri nas se že nekaj časa opozarja na problematiko vizualne preobremenjenosti javnega prostora, vendar splošne prepovedi oglaševanja v praksi ni sprejela še nobena občina. Med ključnimi problemi je zagotovo razpršena in nepregledna pravna ureditev (kar 11 različnih zakonov in uredb), ki je razdeljena med državo in občine. Učinkovit inšpekcijski nadzor je zaradi deljenih in nenatančno urejenih delitev državnih in občinskih pristojnosti onemogočen, kar posledično še naprej generira naraščanje prostorskih konfliktov. Ena izmed pomembnih funkcij občine je urejanje prostora, vendar je izvorna pristojnost občine le prostorsko načrtovanje, ne pa tudi omejevanje posegov v prostor ali izvajanje inšpekcijskega nadzora nad posegi v prostor, ki je še vedno v pristojnosti države. Zakonska omejitev oglaševanja je tako večinoma prepuščena občinskim odlokom, ki pa brez ustreznega nadzora ne dosega želenega učinka. Najbolj učinkovita bi bila prav gotovo ureditev področja oglaševanja s samostojnim zakonom in jasno določenim inšpekcijskim nadzorom. Delno bi lahko to uredili tudi tako, da bi to področje definirali v najvišjem prostorskem državnem dokumentu, to je v Strategiji prostorskega razvoja Slovenije.

Kot primeri dobre prakse v Sloveniji, ki jih kaže posnemati, so občine Šentjernej, Šmarješke Toplice, Kostanjevica na Krki in Škocjan, kjer so natančno določili in definirali mesta za oglaševanje. Kdor želi na območju omenjenih občin izobesiti plakat, mora na občini najprej pridobiti posebno dovoljenje ter plačati občinsko takso za uporabo javne površine, nato pa lahko ožigovani plakat namesti na določeno površino.

Praksa v občini Domžale

V občini Domžale je v veljavi odlok o oglaševanju in obveščanju na javnih površinah in površinah v lasti Občine Domžale, sprejet leta 2003. Ta na splošno definira vrsto dovoljenih objektov, pogoje za izvajalca oglaševalskih storitev in opis njegovih obveznosti, prepovedi ter kazenske določbe, ki veljajo ob kršenju členov odloka. 23. člen odloka se glasi: »Nadzor nad izvrševanjem določb tega odloka opravljajo uradne osebe občinske inšpekcije.«

Oktober 2018 je stopil v veljavo tudi Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Domžale (OPN), ki v 1. odstavku 97. člena v celoti prepoveduje postavljanje objektov in naprav za oglaševanje in obveščanje. V drugem odstavku pa pravi: »Ne glede na prvi odstavek tega člena so objekti in naprave za oglaševanje in obveščanje dopustni le v varovalnem pasu cest, v skladu s predpisi s področja cest.« V 3. odstavku je zapisano: »V varovalnem pasu avtoceste ni dopustno postavljanje tabel, napisov in drugih objektov ali naprav za slikovno ali zvočno obveščanje in oglaševanje.«

Kaj torej določa veljavni odlok? Da sicer prepoveduje, vendar v resnici v celoti dovoljuje ...!

Pojasnila Občine Domžale

Za pojasnila in komentar smo zaprosili tudi Občino Domžale, in sicer smo jim postavili naslednja vprašanja:

- Kakšne so pristojnosti inšpektora za nadzor nad oglaševanjem na zasebnih ali kmetijskih površinah?
- Ali opazen porast oglaševanja zbuja kakršnokoli skrb nad trenutnim stanjem?
- Ali je v prihodnosti načrtovana zakonska omejitev z občinskimi od-

lokom, ki bi omejila prekomerno oglaševanje v skupnem javnem prostoru?

... ter nanje prejeli naslednji odgovor župana Tonija Dragarja:

V strokovni javnosti že nekaj let poteka polemika o onesnaževanju javnega prostora z oglasnimi vsebinami. Izvorno gledano bi morala to področje urediti država z zakonom, ki ga že od osamosvojitve dalje ne uspe pripraviti. Nekaj odločitev je sicer prepuščenih občinski urbanistični politiki, tako je Občina Domžale v OPN (podzakonski predpis), sprejetim v letu 2018, praktično prepovedala oglaševanje z novimi objekti na vseh površinah. A žal so stari objekti ostali. Občina, brez zakonske podlage, nima suverene pristojnosti poseči v obstoječe objekte.

Dodatno smo s strani občine prejeli odgovore na naslednja vprašanja:

- Koliko je vseh oglasnih mest v občini Domžale?
- Kolikšni so prihodki od oglaševanja (pristojbinskih taks) v občini Domžale?
- Ali je morda opazen porast oziroma kakšen je trend v primerjavi z minulimi leti (število oglasnih mest in prihodki)?

V preteklem obdobju je pogodbeno izbrano podjetje oglaševalo z obeškami na drogovih javne razsvetljave, zaradi neporavnanih obveznosti smo pogodbo prekinili, v letošnjem letu je bil končan spor na sodišču. Čakamo odločitev sodišča za izvršbo, da se vsi plakati na drogovih javne razsvetljave odstranijo. Zaradi tega smo namestili trinajst mest za oglaševanje s čez cestnimi transparenti za potrebe Občine Domžale. Z novim OPN je postavljanje novih oglasnih tabel praktično prepovedano. O številu ostalih oglasnih mest, ki so na zasebnih zemljiščih Občina Domžale nima podatka. Skladno z odločbo Ustavnega sodišča se komunalna taksa odmerja le za tista oglasna mesta, ki so na zemljiščih v lasti Občine Domžale, torej za oglasne prostore, ki so na zasebnih zemljiščih, ni možno obračunavati komunalne takse. V letu 2019 je bilo obračunanih za 1454 evrov taks iz tega naslova. V komunalni taksi je zajeto oglaševanje, uporaba javnih površin in postavitve stojnic.

Prostor zadovoljnih ljudi

To je slogan, ki smo ga izbrali in naj bi ga živeli v občini Domžale, ponosno je zapisan tudi v razvojni viziji OPN. Mar ni malce ironije v dejstvu, da le nekaj metrov za označbo, da se nahajamo v območju občine Domžale, razgled krasi jumbo reklamni pano (v času raziskave gumenamod.si). In le nekaj metrov za tem še dva in tako naprej. Ravno tako za tablo 'dobrodošli v Domžalah' ob prihodu s trzinske strani pred Petrolom nesrečno zapovrstjo stoji kar 5 obledelih ostankov nekoč zgovornih jumbo plakatov družbe Amicus.

Je kdo sploh kdaj preštel vse desetine plakatov v naši občini, na mogočih in nemogočih mestih, brez vsakega reda, urejenosti, različnih mer in materialov, mnogo tudi polomljenih, zanemarjenih. Kje je skrb za vedute, ki jih zakrivajo reklamni panoji ... Najbrž tudi morebitni zaslužek s taksami ne odtehta vsega slabega. Ali pa smo obstali in zastali, čeprav bi lahko kot lokalna skupnost spisali in sprejeli primerne odloke ter uredili, omejili in tudi nadzirali postavljanje oglasnih panojev. Bi morda lahko bili še bolj inovativni in smeli ter se odločili za popolno prepoved oglasnih sporočil?

Zavedati se moramo predvsem tega, da je javni prostor omejena dobrina in moramo z njo ravnati premišljeno in odgovorno, ne pa le prodajati kos za kosom in samemu sebi oglaševati nepotrebne nesmisle. Konec koncev smo vsi mi prejemniki sporočil, zato bi bilo za vse bolje, da bi bili pri prepuščanju prostora oglaševanju bolj premišljeni in v večji meri sledili primerom dobrih praks. Odločiti se moramo samo o tem, da bo naš prostor zares 'prostor zadovoljnih ljudi'. □

Svetilnik slovenstva in vernosti v New Yorku

Nova knjiga Matjaž Brojana – tudi o domžalskih slavniki. Matjaž Brojan je dolgoletni novinar, urednik, publicist, vsestranski kulturni delavec in ohranjevalec naše kulturne dediščine, ki v večini svojih literarnih del pomembno prispeva k osvetljevanju zgodovine našega mesta in občine kot celote. To navadno pričajo že naslovi njegovih izdanih del, zato se bo marsikateri ljubitelj njegovega pisanja vprašal, ali je tudi njegova najnovejša knjiga z naslovom Svetilnik slovenstva in vernosti v New Yorku tudi povezana z našo zgodovino.

Po zelo kratkem listanju po skoraj 300 straneh knjige s številnimi fotografijami, bogato ilustrirane knjige, sem ugotovila, da v knjigi, izšla je v založbi Romar Brezje in Farne skupnosti slovenske cerkve v New Yorku, oblikovanje je delo Igorja Ribiča, že mednaslovi kažejo, kako povezana je vsebina knjige tudi z našo zgodovino, npr.: Domžalci in Domžalke v Ameriki, Leto 1925 – Domžalce v Ameriki obišče njihov župnik Franc Bernik. Knjiga je sicer pregled zgodovine postavitve cerkve sv. Cirila v New Yorku, vendar ob tem avtor Matjaž Brojan ne pozabi na številna dejstva, povezana z izseljevanjem Slovencev v Ameriko, predstavlja njihovo življenje, probleme, predvsem pa njihovo ljubezen do jezika, vere in slovenske pesmi, kar vse je pomembno oblikovalo tudi današnji položaj potomcev naših izseljencev.

Glede izseljevanja Domžalcev in Domžalk se je treba vrniti v obdobje med 19. in 20. stoletjem, ko se je v letu 1888 začelo veliko izseljevanje Domžalcev in Domžalk, ki so izhod iz težkega socialnega položaja videli v Ameriki. Na schiffih, kot so imenovali ladje, so prek

različnih evropskih pristanišč potovali v Ameriko, največ na otok St. Ellis, kjer so včasih tudi daljši čas čakali, da so jih popisali, posebej skrbno o njihovem zdravstvenem stanju, in jim omogočili vstop v obljubljeni deželo, kjer so si poiskali delo. Zanimivo, da so imeli prednost vsi, ki so izjavili, da so večji slavniki, ki je bilo tedaj v tej državi sinonim za Slovenijo, in so v New Yorku takoj dobili delo, medtem ko so ostali navadno postali delavci v gozdovih in rudnikih. New York je imel številne slavnikiarske tovarne, eno izmed njih je imel tudi znani tovarnar Oberwalder. Slavnikiarji so bili sindikalno organizirani, predvsem pa so jih družili jezik, vera in slovenska pesem. Leta 1927 jih je obiskal tudi domžalski župnik Franc Bernik, ki tudi v svojih knjigah spremlja 'domžalsko' zgodovino v Ameriki. Med drugimi društvi, ki jih ni bilo malo, je bila tudi stara domžalska godba. Za verske obrede jim je sprva prostore odstopil eden od nemških župnikov, že zelo kmalu pa so razmišljali tudi o postavitvi lastne cerkve in začeli z zbiranjem sredstev zanjo. Tako je župnija sv. Cirila dobila svojo cerkev 4. julija 1916, med do-

natorji je bilo kar 90 odstotkov Domžalcev in Domžalk, ki so se veseli nove pridobitve – prve slovenske cerkve v New Yorku. Ta pa je bila mnogo več kot le prostor za verske obrede. Postala je namreč, in je še, priložnost za različna srečevanja Slovencev – Svetilnik slovenstva in vernosti v New Yorku.

V mestu, ki nikoli ne spi, danes Slovencev skoraj ni, pravi v pogovoru avtor Matjaž Brojan in v spominih na svoje bivanje v Ameriki, ko se je pogovarjal z več kot 50 Slovenci, tudi pove, da mladim slovenstvu ne pomeni več toliko in tisto, kar je predstavljalo ljubezen do domovine prejšnjim generacijam. Če so njim predstavljali povezanost z domovino jezik, vera in slovenska pesem, mlade generacije povezo s slovenskimi predniki čutijo predvsem v besedah potica, klobasa in polka. Sicer se pa v cerkvi sv. Cirila Slovenci še zdaj družijo, predvsem ob veliki cerkvenih praznikih, tudi ob slovenskem kulturnem dnevu ter državnih praznikih, radi pa jo obiščejo tudi naši pomembni državniki. Ob verskih slovesnostih nikoli ne manjka tudi prijetnih srečanj, v katerih še živijo spomini na domovino.

Tako je knjiga pred nami mnogo več kot le stoletna zgodovina cerkve sv. Cirila, saj nam prinaša delček zgodovine Domžalcev in Domžalk, ki ga nismo ali smo ga premalo poznali, zato bo zanimiva tudi za nas, saj bo marsikdo v njej med množico imen in priimkov z našega konca, našel tudi katerega od svojih prednikov.

Avtorju Matjažu Brojanu, ki s knjigo Svetilnik slovenstva in vernosti v New Yorku pridaja pomemben kamenček v mozaik manj znane zgodovine našega slavnikiarstva, iskrene čestitke.

VERA VOJSKA

Vse za zdravo spanje na enem mestu.

SLOVENSKA PROIZVODNJA KAKOVOSTNIH VZMETNIC IN LEŽIŠČ OD LETA 2001.

LETVENE PODLOGE / POSTELJE / VZGLAVNIKI

100% naravni lateks

Prilimna ležalna površina

30%
POPUST
NA VZMETNICE
IN LEŽIŠČA

Ko se zbudiš naspan

Marko Peterka s.p.
prodaja in proizvodnja kakovostnih izdelkov za zdravo in udobno spanje
Salon: Ihan, Breznikova 78, 1230 Domžale (poleg Gasilskega doma)
T: 01 721 12 18, G: 041 925 625, E: info@marsen.si

www.marsen.si

NOVICE

Naša trgovin'ca in dnevni center po karanteni

Prva dva, ki sta se po karanteni vrnila v center, sta Urban in Lana. Zaradi navodil vlade sta se Alenka in Vesna odločili, da bi vsak dan prišel drug uporabnik.

Lana vprašam, kaj si najbolj pogrešal doma, dvigne pogled in s pogledom obkroži po prostoru in reče: »Tole tukaj.« Iz žarečih oči mu preberem, da je to njegov svet. Nato mi kaže na svojem FB profilu mandale, ki jih je v tem času barval doma. Natančno in skrbno opravljeno delo! Ob vsaki mi skrbno in ljubeče, kot vsak umetnik, ki predstavi svojo umetnino, razlaga, katere barve je uporabil. »To sem barval ves dan. Takrat je bilo slabo vreme.« To je slika, ki je največja in razkriva njegov talent in veselje za usklajevanje barv. Za resnim fantom se skriva pisan svet.

Nato nadaljuje. »Pogrešal sem delo v Naši trgovin'ci. Skupaj z mentoricami prodajamo, rad tudi režem krpice, zlagam in prebiram oblačila pa tudi igrače, ki jih ljudje prinesejo v trgovino. Prodajamo ženska in otroška oblačila.«

Tudi Urbana vprašam, katero delo opravlja v trgovini: »Delamo vse, kar je treba, pomagam Alenki, Vesni in Joži. Trgam papirje, režem krpice. V trgovini brišem prah, pospravljam, zlagam obleke. Sem sam in pomivam tla. Pomagamo tudi prodajati. Sam grem v trgovino po material in blago za šivilje. Zanimivo je.«

Nekateri delajo tudi v kavarni Vej'ca. »Tam kelnarim ali pomivam posodo in zlagam v stroj. Nekoč ko sem delal tam,

ni bilo vode, zato sem posodo v stroj zložil in je nisem mogel pomiti,« pripoveduje Urban o dogodivščinah v Domu upokoencev Domžale, kjer enkrat na teden dela.

»Kako se počutiš, ko delaš v trgovini?« ,ga vprašam, ko vidim, kako delaven je. Z nasmehom mi kratko odgovori: »Srečen sem,« nato nadaljuje, »zelo nama je všeč, ko kdo pride v Našo trgovin'co.«

»Kaj pa dnevni center?« usmerim Lana z vprašanjem. Pomolči, da bi našel pravo besedo in nadaljuje. »Pogrešamo prijatelje, najbolj si pa želim slišati ali videti Jako. Z njim se lahko pogovoriva o zaupnih stvareh ...«

Urbana, ki je danes praznoval rojstni dan, vprašam, ali koga posebej pogreša? Popravi me in reče: »Mi se učimo, da držimo skupaj, mi smo ekipa TOP 5.« In čez nekaj časa nadaljuje: »Pogrešam Gregorja, Jakata, Lana, Mašo in Suzano, Meto in Alenko ter Vesno. Vse.«

Iz iskrenega načina govora zaznam, da vedno ni lahko biti hvaležen in prijazen do vseh, ki jih srečujemo na poti. Zato popravek sprejemem brez pripomb. Spomni me na njihov reklamni letak trgovine z naslovom Recycled Handmade Unique za blagovno znamko Lup jeans. Društvo Verjamem vate želi spodbuditi okolico k ohranjanju spoštovanja in gradnji odnosov ter izkazovanju prijaznosti in hvaležnost do ljudi, ki jih srečujemo na poti! In Urbanu je to zelo znano, zato me je na to opozoril. Molče

občudujem njegov trud, da je treba upoštevati navodila mentorjev in staršev, ki mu pomagajo se vključiti v zunanji svet.

Pozneje Urban nadaljuje v bolj sproščenem slogu: »Pogrešam tudi Joži in Mito, oni dve sta mentorici, njima lahko zaupam moje pomembne in resne stvari. Tiste, ki so zame težke.«

Opisuje dnevno rutino v dnevnem centru. »Z Mito se igramo Enko, pijemo čaj, kuhamo kosilo, gremo v trgovino. Tam si kupimo hrano. Imamo tudi vsak svoj zvezek in knjigo receptov, kamor si zapisujemo postopke.«

Lan mi pove: Tukaj je prostor, kjer se lahko srečujem še z drugimi in skupaj kaj delamo, tukaj je varen prostor.

Govori s pomembnim glasom: »Imamo tudi svoj košarkaški tim TOP 5. Stavljamo puzzle, ponavljamo seštevanje, množenje in branje.«

Urban: »Vesel sem, da sem lahko prišel v trgovino za rojstni dan, da ste mi zapeli pesmico in smo nazdravili s kavico, sem pa tudi upal, da bom na svoj rojstni dan imel žurko z vsemi, ki jih pogrešam,« obžaljujoče prizna. Ve, da žal zdaj to ni mogoče zaradi izrednih razmer v svetu (Covid-19).

Kaj pa zdaj, ko je korona? »Korone se ne bojim,« nadaljuje. »Upal pa sem, da bo vse po starem. Da bom videl vso našo ekipo. Da bomo plesali s Tino. Z Janezom ob torkih risali, igrali košarko ...«

Oba sogovornika plaho nakažeta, da jima je neprijetno, ker pogled v prihodnost ni jasen. Urban se spomni: »Z Meto sva govorila, da bi naredili pred svojim centrom stojnico z izdelki Lup in oblekami. Mogoče bi pa zdaj lahko to naredili. Enkrat smo bili že na Mihaelovem sejmu.«

Ob določeni uri nastopi čas, ko gre Lan domov, kot so mu naročili starši. Sprašujem ga, ker sva tisti hip sama v trgovini, če se mora komu javiti, da odhaja. Torej, naj počaka vodjo. Resno me pogleda in pove, sem že opravil, Alenka mi je tako naročila. In potem dodaja, da sam hodi v center in domov. »Jaz to delam sam,« poudari.

Ko se z Urbanom fotografirava v trgovini, me opozori na napis Lup jeans in pove: »Vesna je obesila plakat z našo blagovno znamko na okno in fasado.« Ko pa se posloviva, mi skrbno pove: »Danes ne morem pometati in pomivati, sem se zmenil s Stanko, bo ona to napravila.«

In potem odide domov, veseli in hkrati žalosten, ker je za danes konec in veseli, ker pride kmalu spet nazaj.

Sporočamo vam, da je Naša trgovin'ca odprta, obiščete nas lahko od ponedeljka do petka med 10. in 19. uro.

Lepo vabljeni, Naša trgovin'ca je že v pomladnih odtenkih. V primeru, da ste v času karantene opravili splošno čiščenje oblačil, bomo zelo veseli tudi vaše podpore in donacije.

Odgovorni do hrane

V teh nenavadnih časih, skozi katere se je vsak prebijal po svoje, smo se začeli zavedati tudi starega znanja o dragoceni hrani in tega, da je pomembno, kaj jemo. Marsikdo se je odločil, da se bo prehranjeval bolj zdravo, sezonsko, z lokalno hrano, sveže pripravljeno, razmišljal o kratkih verigah v skladu z njive na mizo. Zadruga za razvoj podeželja Jarina s sedežem v Domžalah je bila leta 2004 med prvimi, ki o lokalni oskrbi ni le govorila, temveč jo je na neprofiten in podjeten način tudi uresničila. Šole in vrtece so povezali z bližnjimi pridelovalci hrane, o pomenu lokalne prehrane in o njenem vplivu na lokalno ekonomijo še vedno ozaveščajo posameznike in skupnost.

Delo je obrodilo sadove in vse do izbruha epidemije so s svežo, zdravo, lokalno pridelano hrano iz bližine oskrbovali skoraj sto vrtcev, osnovnih in srednjih šol, domov za starejše občane ter vrsto drugih organizacij, institucij,

podjetij. Med njihovimi odjemalci so osnovne šole Domžale, Dob, Roje, Vencija Perka, Dragomelj, vrtec Domžale in drugi. Med več kot 80 ton letno dostavljenih pridelkov jih je vse več pridelanih na ekološki način, kupci prispevajo k ohranjanju pridelave v bližini, obenem pa ohranjajo kulturo podeželja v lokalnem okolju. Med njihovimi sodelavci je tudi Anton Komat, ki svoje bogato znanje in izkušnje deli na različnih izobraževanjih po Sloveniji.

Zdajšnji čas, zaprtje šol, vrtcev in podjetij so bili še dodaten izziv, da so se bolj posvetili tudi dostavi do gospodinjstev. Lokalne dobrote, ki so jih pridelali slovenski kmetje in sadjarji, mlekarji, mlinarji in mesarji ponujajo v posebej napolnjenih 'žakljih', vi pa lahko izberete tistega, ki vam je najbolj pisan na kožo: domači vrt, piknik, dobro jutro, mlekarjev žakelj ... Prislusneje željam in potrebam posameznega gospodinjstva, pridelke in izdelke lahko izberete po svojem oku-

su, in vse izbrano vam pripeljejo na domači prag.

Povezovanje kmetov in gospodinjstev, odgovorno ravnanje, pridelava in nakup lokalne hrane ter inovativnejši pristop se tudi med epidemijo niso ustavili, saj je pomembno, kaj bomo jedli jutri, česar se zadruga Jarina zelo dobro zaveda.

PSIHOTERAPIJA

za otroke
mladostnike in
odrasle

individualna
partnerska
družinska

041 738 486

Ljubljanska 106 a
Domžale
prof. Jasmina Pelc,
spec. PA in
Gestalt psih. p.sup.

Učenci drugih in tretjih razredov spet soustvarjali Grinijev časniki

Učenci so ustvarili več kot 350 čudovitih izdelkov. Eden izmed njih je tudi risbica Julije Božnik iz 2. a OŠ Vencija Perka.

Grini, maskota Javnega komunalnega podjetja Prodnic, vsako leto za mlajše osnovnošolce pripravi natečaj ali nagradno igro, s katero učence spodbuja k razmisleku o varovanju okolja, pravilnemu ravnanju z odpadki, spoštljivemu odnosu do vode in pomenu pravilnega ravnanja z odpadno vodo. Že drugo leto zapored je tako potekal natečaj Grinijevo časnikanje.

Grini je v začetku letošnjega leta obiskal učence drugih in tretjih razredov v šolah na območju občin Domžale, Mengeš, Trzin, Lukovica in Moravče in jih tokrat povabil k ustvarjanju na teme,

povezane z vodo: človek in voda, vodni krog, kaj ne spada v kanalizacijo in recepti za napitke z vodo. Učenci so ustvarili več kot 350 čudovitih izdelkov, med katerimi ni bilo enostavno izbrati najboljših, saj so bili vsi dobri, predvsem pa vsak izmed njih nekaj posebnega. Žirija je imela zelo težko delo, tolažilo pa jo je dejstvo, da so vse risbice objavljene na spletni strani www.grini.si.

Izbrani izdelki so objavljeni v Grinijevem časniku, ki je zaradi trenutnih razmer za enkrat dostopen le v elektronski različici na www.grini.si. Tiskane izvedbe časnika bodo učenci drugih in tretjih razredov prejeli takoj, ko bodo razmere to dopuščale, avtorji objavljenih izdelkov pa tudi nagrade.

Vsem, ki so poslali svoje prispevke, se zahvaljujemo za trud in sodelovanje. Če bodo otroci takšnemu načinu razmišljanja sledili tudi v prihodnje in v skladu z njim tudi ravnali, bo iz naših pip še dolgo tekla čista pitna voda. JAVNO KOMUNALNO PODJETJE PRODNIC

Oglejte si Grinijev časniki tukaj:

ČEŠNJE, MALINE, MARELICE
IN DRUGA JUNIJSKA ROMANTIKA

Novo! Izbor lokalnih dobrot za odličan piknik, kruh z drožmi, kumare, paradižnik in še marsikaj naročite domov.

Za dostavo pokličite Zadruga Jarina 051 339 343

JARIINA

PREVERITE PONUDBO >> link na <http://narocila.jarina.si/>

DOMŽALE, MENGEŠ, TRZIN, RADOMLJE, MORAVČE
in okolica

TAXI 2 GO

041 768 389

prevoz do LETALIŠČ, ZDRAVNIKA, BOLNIŠNIC...
prevoz in SPREMSTVO OTROK in STAREJŠIH
prevoz DO 6 OSEB

NOVO! NOVO!

Teden Rdečega križa

Osmi maj je svetovni dan Rdečega križa, ki pri nas začena Teden Rdečega križa Slovenije. Enote Pošte ter postajališča Slovenskih železnic in avtobusne postaje so v tednu med 8. in 15. majem vsem poštnim pošiljkam in vozovnicam dodale doplačilne znamke in vozovnice v vrednosti 0,17 evra. Vsa tako zbrana sredstva v Rdečem križu Slovenije namenijo izvajanju humanitarne dejavnosti na nacionalni in lokalni ravni.

Letošnji svetovni dan in Teden Rdečega križa je bil ob tem priložnost za zahvalo vsem prostovoljcem, prostovoljcem, zaposlenim, donatorjem in podpornikom Rdečega križa Slovenije za pogum, predanost in dosežke, hkrati pa je vodstvo Rdečega križa Slovenije ob tem še zapisalo: »Rdeči križ Slovenije igra pomembno vlogo pri odzivanju na nujne primere, in trajajoče, nenehno spreminjajoče se razmere, glede pandemije koronavirusne bolezni niso izjema. Vsaka, tudi najbogatejša družba potrebuje prostovoljce in humanitarne organizacije, ki jih povezujejo, saj smo prav mi, sodržavljanji, sosedje in naključni mimoidoči, nepogrešljivi, ko je treba pomagati nekomu med nami. Vsem sporočamo, da nas potrebuje in vas vabimo, da nam pomagate, da bomo mi lahko pomagali vam.« V vse aktivnosti, povezane s koronavirusom v naši občini, so se vključevali tudi prostovoljci in prostovoljke, okrepile so se tudi njihove aktivnosti, o vsem tem pa ste lahko brali v prejšnji številki Slamnika. Seve-

da pa je bil tudi letošnji Teden Rdečega križa priložnost, da vsi skupaj poglobljeno razmislimo, kaj pomenijo načela gibanja te humanitarne organizacije: humanost, nepristranskost, nevtralnost, neodvisnost, prostovoljnost, enotnost in univerzalnost.

Ob letošnjem tednu je Rdeči križ Slovenije posredoval tudi informacijo, da je bilo v letu 2019 s prodajo doplačilnih znamk in nalepk zbranih 690.822,23 evra, ki so jih tako RKS kot lokalnim organizacijam, tudi RK Domžale, namenili za izvedbo XIII. državnega preverjanja znanja osnovnošolskih ekip prve pomoči, izvedbo dobrotelne akcije Drobtinica ob svetovnem dnevu hrane, o njej smo pisali tudi v Slamniku, izkupiček pa je bil namenjen za pomoč učencem in dijakom pri nakupu šolskih potrebščin ob novem šolskem letu, za materialno in finančno pomoč posameznikom, družinam in skupinam prebivalcev, za kritje logističnih stroškov povezanih z izvajanjem pomoči, za usposabljanje prostovoljcev in prostovoljcev, izvedbo drugih socialno-humanitarnih programov ter aktivnosti na področju promocije RKS in delovanja RKS - OZ.

Območna organizacija RK Domžale se tudi ob tej priložnosti zahvaljuje prav vsem sodelujočim za kakršnokoli pomoč ob aktivnostih v času koronavirusa, hkrati pa vabi prostovoljce in prostovoljke, da se jim pri humanitarnem delu pridružijo.

VERA VOJSKA

OBČINA DOMŽALE
prostor zadovoljnih ljudi

OBMOČNO ZDRUŽENJE
RDEČEGA KRIŽA DOMŽALE

Iskrena zahvala

Zahvaljujemo se vsem, bilo vas je kar 209 krvodajalcev, ki ste se 18. in 19. maja 2020 odzvali povabilu na krvodajalsko akcijo. Hvala vsem za darovano kri, saj le tako zagotovimo zadostne količine krvi, da lahko skupaj z vami dnevno rešujemo življenja in vračamo zdravje, hkrati pa nadaljujemo plemenito tradicijo slovenskega krvodajalstva.

Iskreno pa se zahvaljujemo tudi vsem drugim, ki ste pomagali pri organizaciji in izvedbi krvodajalske akcije, posebno Občini Domžale ter Zavodu za šport in rekreacijo Domžale, ki sta omogočila, da smo lahko izvedli prilagojeno krvodajalsko akcijo.

Hvala za vašo solidarnost in pomoč v imenu vseh, ki jim je vaša darovana kri rešila življenje.

RDEČI KRIŽ DOMŽALE

ZPM Domžale v času koronavirusa

Zveza prijateljev mladine Domžale si v okviru ZPM Slovenije s številnimi programi prizadeva, da bi obogatila življenje vseh naših otrok, hkrati pa vodi celo vrsto projektov, s katerimi skuša otrokom pomagati pri premagovanju vsakodnevnih težav, s katerimi se srečujejo na svojih življenjskih poteh. Tako kot Zveza prijateljev mladine Slovenije pa tudi Zveza prijateljev mladine Domžale s socialnimi in humanitarnimi programi zbira in posreduje pomoč otrokom iz socialno ogroženih družin, otrokom iz enoroditeljskih družin z nizkimi prejemki, talentiranim otrokom, ki jim materialno stanje v družini ne omogoča razvoja talenta, in omogoča brezplačno letovanje otrok.

Posebno skrb otrokom in socialno šibkim ZPM namenja v času koronavirusa, v okviru katerega je bilo izpeljanih kar nekaj humanitarnih akcij, o katerih sem govorila z mag. Karolino Strehar, predsednico Zveze prijateljev mladine Domžale.

Tako je Zveza prijateljev mladine Domžale od ZPM Slovenije prejela 37 prehranskih paketov, ki jih ji je doniral Digit, d.o.o., (www.preprosto.je.) ter jih do konca aprila razdelila socialno ogroženim družinam. Prehranske pakete je ZPM razdeljevala tudi v maju. Enako so našle med ljudi mesto tudi pralni maske in razkužila, ki jih je doniral Lions klub, doniral je tudi Henkel (pralne praške ipd.), prevoz pa je zagotovila Civilna zaščita Domžale. Posebne aktivnosti pa je ZPM Domžale vodila v zvezi z računalniki, ki so jih učenci nujno rabili za spremljanje pouka na daljavo. Kot pravi predsednica, so bili zelo veseli, ker se je kar nekaj firm in posameznikov odločilo, da so donirali računalnike in drugo opremo ter tako pomagali pri zagotovitvi najosnovnejših pogojev za spremljanje šolanja na daljavi. Tako je bilo doniranih kar 33 računalnikov in druge opreme, ki so jih prispevali: ZPMS (Ernst & Young, d.o.o.) pet računalnikov, ZPMS 11, Irena Tonin enega, Jožica Hribar

enega, Franci Kopač enega, neimenuvani darovalec enega, Gašper Papež štiri, Petra Pleško dva, Lions klub Domžale dva računalnika in pet ekranov, Vivasmart – spletna trgovina za pametni dom trije računalniki in Uroš Juračič, s.p., dva računalnika. Računalnike so prejeli: OŠ Dragomelj, OŠ Domžale, OŠ Rodica, OŠ Vencija Perka, OŠ Mengeš, OŠ Moravče in OŠ Dob. Vsem donatorjem iskrena hvala.

Zveza prijateljev mladine Domžale je socialno ogroženim družinam pomagala tudi s plačilom položnic in nakupom hrane v vrednosti 2000 evrov. Tudi v naslednjih mesecih bo ZPM Domžale nadaljevala s pomočjo najbolj ogroženim, hkrati pa se je že začela pripravljati, da bo v okviru možnosti tudi v letošnjih poletnih počitnicah skušala organizirati varstvo učencev, posebno skrb pa bo namenila možnostim organiziranja letovanja socialno in zdravstveno ogroženim otrok na morju.

VERA VOJSKA

KNJIGE FRANCA BERNIKA Novi natis izjemne knjige o domžalski preteklosti

Knjiga, ki ne sme
manjkati v nobenem
domžalskem domu!

Če kedaj, danes svet hitro živi.
A tudi hitro – pozablja!
Pred našimi očmi se vrste dogodek za
dogodkom, kakršnih človeštvo še ni doživelo.

To so uvodni stavki, ki jih je zapisal leta 1923 Franc Bernik v knjigi **Zgodovini fare Domžale**, katere ponovni natis je izšel v teh dneh. Izjemno delo, v katerem spoznavamo preteklost mesta Domžale, saj v njej avtor popiše upravno, politično, društveno, kulturno in gospodarsko življenje v obdobju do izida, pa dogajanje v času prve svetovne vojne, nesreče in običaje, seveda pa tudi dogajanje povezano z ustanavljanjem fare ter cerkvenim življenjem.

So ljudje, ki živijo v kraju in so ljudje, ki kraj bogatijo, s temi besedami je knjigo pospremil na pot župan **Toni Dragar**. Domžalski župnik **Klemen Svetelj** meni, da nam bo vsem skupaj branje njegovih zgodovinskih del v ponos in veselje, predvsem pa v boljše poznavanje korenin našega kraja. Predsednica odbora za izdajo Bernikovih knjig **Cveta Zalokar** je Franca Bernika označila za osebnost, ki je izjemno zaznamovala preteklost našega mesta in je nasploh eden najpomembnejših ljudi v naši zgodovini. V knjigi je objavljen tudi življenjepis Franca Bernika, ki ga je pripravil njegov poznavalec **Blaž Otrin**.

Še ena Bernikova trditev:

**Hitro čutiš:
Domžale niso karsibodi!**

Knjige je mogoče naročiti tudi po mailu na naslov **blagajna@kd-domzale.si**, naročilnica pa je objavljena tudi na spletni strani **www.kd-domzale.si/zaloznistvo**

NAROČILNICA

Spodaj podpisani naročam naslednje ponovne natisne knjig Franca Bernika (označite zelene knjige):

- ZGODOVINA FARE DOMŽALE 1**
(izid: april 2020)
- ZGODOVINA FARE DOMŽALE 2**
(izide predvidoma jeseni 2020)
- Z NEKDANJE GORIČICE**
(izide predvidoma leta 2021)
- ZGODOVINA FARE DOMŽALE 3**
(izide predvidoma leta 2022)

Cena posamezne knjige je 20 eur.

Način dostave:

- knjigo/-e bom osebno prevzel in plačal v tajništvo Kulturnega doma Franca Bernika Domžale
- knjigo/-e bom vključno s poštnino po ceniku Pošte Slovenija plačal po prevzemu pošiljke

Podatki o naročniku:

Ime in priimek _____
Ulica in hišna številka _____
Kraj in poštna številka _____
Telefon _____
Elektronski naslov _____
Podpis _____

Strinjam se z uporabo mojih osebnih podatkov za potrebe distribucije knjig.

Naročilnico pošljite/prinesite na naslov:

Kulturni dom Franca Bernika Domžale
Ljubljanska cesta 61
1230 Domžale

Kulturni dom
Franca Bernika
Domžale

NOVICE

Dober za ljudi – dober za naš planet

KOLIČEVO KARTON že 100 let izdeluje izdelke za dobrobit vseh svojih deležnikov. Od leta 1998 smo del mednarodne skupine Mayr-Melnhof in ves ta čas naše zavzete skupine in naša strast do zanesljivih izdelkov, učenja, napredka in izboljšav, našemu podjetju zagotavljajo konkurenčen položaj znotraj skupine, v Evropi in svetu.

Tehnološko dovršene rešitve dopolnjuje stroškovno učinkovitost in vitke procese, ki zagotavljajo doseganje zanesljive kakovosti, storitev in zadovoljstva kupcev.

Zavedamo se našega vpliva na družbo in okolje, zato je odgovornost do ljudi, okolja in izdelkov temelj naše predanosti. Svoj uspeh gradimo na združevanju izjemne poslovne uspešnosti in trajnostnih načel.

Svoje uspehe in dosežke želimo deliti tudi z vami. Vljudno vabljeni na praznovanje ob 100-letnici delovanja podjetja, ki smo ga s 6. junija 2020

prestavili na 12. september 2020. Program in aktivnosti bodo objavljeni naknadno. Veselimo se vašega obiska.

MAG. LIDIJA ZUPANČIČ

LAS za reševanje in preprečevanje vseh vrst odvisnosti v občini Domžale

V Domžalah že vse od leta 2008 deluje Lokalna akcijska skupina za reševanje in preprečevanje vseh vrst odvisnosti v občini Domžale. Sestavljajo jo predstavniki lokalnih organizacij, ki se pri svojem delu vsakodnevno srečujejo z mladimi in njihovimi težavami.

Poleg Centra za mlade Domžale, ki predseduje akcijski skupini, v njej sodelujejo tudi predstavniki Policijske postaje Domžale, Zdravstvenega doma Domžale, Občine Domžale, Centra za socialno delo Osrednja Slovenija - Vzhod, enota Domžale, Srednja šola Domžale, predstavniki ravnateljev in svetovalnih delavcev domžalskih osnovnih šol, predstavniki strokovnih delavcev obeh domžalskih vrtcev, predstavnica Zveze prijateljev mladine Domžale, predstav-

nica Študijsko-raziskovalnega centra za družino in predstavniki Mladinskega sveta Domžale.

Od leta 2017 dalje se predstavniki naštetih organizacij redno srečujejo z namenom pregleda aktualnega stanja v Občini Domžale na področju mladih in zasvojenosti, predstavitev dobrih praks posameznih organizacij, močnejšega povezovanja, izmenjave mnenj in idej ter razvijanja nadaljnjih preventivnih aktivnosti.

Od leta 2018 dalje so del LAS skupine tudi mladi – Mladi LASki. Sestavljajo jih predstavniki lokalnih osnovnih šol, pri delu pa jih spremljajo tudi mentorice. Na zadnjem srečanju Mladih LASkov so razpravljali o tem, kakšno je stanje mladih na področju Domžal, za-

kaj je tako in kaj lahko sami naredijo na svoji matični šoli, da bi stanje spremenili. Njihove ugotovitve so predstavljene članom LAS skupine, hkrati pa lahko ideje, ki nastanejo na srečanjih, skupaj z mentoricam uresničijo. V letu 2020 so si Mladi LASki za srečanje izbrali temo digitalna omrežja in odvisnosti.

Zadnje srečanje akcijske skupine LAS je potekalo konec novembra 2019, kjer so se prisotni seznanili z novimi preventivnimi projekti posameznih organizacij. V Centru za mlade Domžale sta v letos potekala dva mladinska treninga Podpora mladim z avtizmom v mladinskem delu in Preventiva kot ključ do zdrave mladine, Center za socialno delo pa izvaja program Učenje za življenje ter sodeluje pri dobredelnih projektih, kot je Božiček za en dan. Predvsem predstavniki šol in vrtcev so na srečanju opozorili na vse večjo uporabo mobilnih telefonov med mladimi ter povečano odvisnost od digitalne tehnologije, ki vse prevečkrat pripelje tudi do ustrahovanja in groženj prek spleta ter slabo samopodobo mladih. Predstavniki policijske postaje nam je zaupal, da je med mladimi še vedno prisotna povečana konzumacija alkohola in mehkih drog. Na srečanju so si prisotni lahko ogledali tudi nov portal Domžale za mlade, ki bo mladim ponudil informacije o vseh, zanje pomembnih, področjih – dogodkov, stanovanj, izobraževanja, zaposlovanja, zdravja in mednarodnih priložnosti ter informacije o mladinskih organizacijah in pomembnih kontaktih za mlade v stiski.

Junij v Arboretumu Volčji Potok

»Namesto v kopalnih preživite letošnje poletje v vrtnicah. Za to ne potrebujete novih kopal ali dragih rezervacij apartmajev. Potrebujete le sezonsko vstopnico za Arboretum Volčji Potok, v katerem se junija odpre na tisoče cvetov vrtnic, zbranih v Zgornjem in Spodnjem rozariju. Kar tisoč različnih sort bo razkazalo svoje darove. Njihovi zaobljeni cvetni lističi božajo oči in omami vonj prebuja čute. Ovite v zelenje, zavarovane s trnjem, čakajo na občudovalce. Vroče, žgoče sonce jih spodbudi, da razprejo svoje cvetove in se nežno razbohottijo v vsej svoji opojni lepoti.« so zapisali v povabilu na obisk Arboretuma Volčji Potok v mesecu juniju.

Odprtje Arboretuma Volčji Potok v maju so z velikim veseljem sprejeli številni obiskovalci, ki so v parku, nekateri kar vsak dan, našli vrsto prijetnih trenutkov med še vedno cvetočimi tulipani, sprehod med zelo lepo urejenim parkom ali le prijeten počitek pod senčnatimi drevesi.

Park je odprt vsak dan od 8. do 20. ure – tudi ob sobotah in nedeljah, obi-

skovalcev vseh generacij pa so in bodo veseli dinosavri, kiti in cvetlične iluzije, kjer se boste na lastne oči prepričali, da vam oči včasih lažejo. Svoja vrata je ob lepem vremenu odprla letna kavarna Arboretum, kjer se ob pestri ponudbi pijač in sladice lahko osvežite in z novo energijo sprehodite po parku.

Obiskovalce prosimo, da dnevne vstopnice kupijo preko spleta na povezavi <https://vstopnice.arboretum.si/>. Vstopnico se bodisi natisne ali odpre na telefonu in približa čitalcu na vhodu ter se tako brezkontaktno vstopi v park. Vstopnica, kupljena preko spleta, velja eno leto. Še vedno je mogoče vstopnice kupiti na okencu vstopnega objekta.

Vse, ki prvič kupujete sezonsko vstopnico, prosimo, da do okenca pristopite pripravljene in s tem omogočite čim bolj tekoč vstop v park. S seboj prinesite:

- izpolnjen obrazec (<https://www.arboretum.si/wp-content/uploads/2019/12/Izjava-privolitve-na-hrambo-podatkov.pdf>),

- osebni dokument (potrdilo o stalnem ali začasnem bivališču)
- fotografijo.

Če ste računalniško bolj spretni, lahko obrazec (privolitev v hrambo podatkov) in fotografijo (ime jpg datoteke naj bo vaše ime in priimek) pošljete na elektronski naslov vhod@arboretum.si in vam bomo sezonske vstopnice pripravili vnaprej (ko bodo karte pripravljene na prevzem, vas bodo o tem obvestili po elektronski pošti). Izdelane sezonske vstopnice lahko v tem primeru pri blagajni plačate in prevzamete z osebnim dokumentom (obvezno).

Sezonsko vstopnico podaljšate (če že imate plastično kartico iz preteklega leta) tako, da s seboj prinesete sezonsko vstopnico in osebni dokument oziroma potrdilo o začasnem bivališču. Če pristopite k okencu pripravljene, je podaljšanje hitro. Nakup sezonskih vstopnic prek spleta zaenkrat še ni mogoče.

VERA VOJSKA

KOLUMNA • MEDSEBOJNI ODNOSI LIDIJA BAŠIČ JANČAR

V KOLIKŠNI MERI SE ČLOVEK LAHKO SPREMENI

Teorije, ki temeljijo na psihologiji in sorodnih disciplinah, govorijo o tem, da otrok izoblikuje svojo osebnost do dopolnjenega drugega leta življenja.

Na to, v kakšno osebo se bo razvil, vplivajo biološke predispozicije ter okolje, v katerega se človek rodi – kako se naveže na svoje starše, kakšne so izkušnje, ki vplivajo na oblikovanje spomina, ter kako se je naučil upravljati s čustvi. Čisto preprosto: odziv mame in očeta na otrokovo izražanje in čustvovanje se zapiše v možgane otroka kot izkušnja, kot spomin. Spomin je definiran kot način, kako pretekli dogodki oblikujejo prihodnje delovanje. Že rek »Kdor se je ustrašil kače, se boji zvite vrvi«, nekaj pove. Ali drugače: Če je otrok odraščal v družinskem okolju, kjer so bili starši zelo nezaupljivi do ljudi nasploh, bo verjetno tudi otrok zelo nezaupljivo dojemal svet in odnose okoli sebe. Ali pa: Če je otrok odraščal v okolju, ki je bil prežet s strahom, morda celo z nasiljem, se te izkušnje vpišejo v možgane prek povezav nevronske celice. Z veliko verjetnostjo se bo ta otrok, pozneje odrasel, na podoben način, tj. prestrašeno, odzival na življenjske situacije – možgani se bodo na podoben dražljaj odzvali z vzburljenjem.

Zgornje pisanje nas morda sprva malce prestraši. Je človek potem že izoblikovan in nima možnosti za spremembo? Saj otrok ni kriv, da se mu dogajajo krivične stvari, ki negativno vplivajo na njegovo duševnost in osebnost. A iz izkušnje vendarle vemo, da ljudje SE spreminjajo. Povedo, da se jim je zaradi prelomnih življenjskih dogodkov in izkušenj življenje popolnoma spremenilo. Seveda se ne spremenijo sami od sebe. Za vsako, celo majhno spremembo se mora človek pošteno potruditi.

V kolikšni meri pa se človek vendarle lahko spremeni in kaj botruje tem spremembam?

Ljudje se največkrat spreminijo, ko jih k temu prisili neka zunanja okoliščina. Ko zbolijo, se ločijo, morda ko je ločitev pred vrati, ko doživijo kakšno hudo razočaranje ali izgubo. Ljudje povedo, da se takrat zavedo, da morajo v življenju nekaj spremeniti. Morda iz strahu, morda iz globokega hrepenenja po notranji svobodi in miru. Skoraj vsi pa spoznajo, da bo ta nova sprememba vključevala spoštovanje, poslušanje in upoštevanje njihovih želja in potreb. Prav vsi povedo, da so pozabili nase, da so živeli za druge in si zato prislužili notranji nemir, občutke nesvobode, nezdravega načina življenja in slabe odnose.

Načinov, da človek pride do določene spremembe, je več. In prav je tako. Prepričana pa sem, da trajno spremembo, ki vključuje spremembe vzorcev, odzivov in temeljev navezanosti, človek zelo težko doseže sam. Potrebuje nekoga tretjega, da mu pokaže pot iz labirinta življenja. Zares hudo je, ko človek ve, da mora nekaj spremeniti, pa ne ve, kako. Ima morda premalo energije, da bi se premaknil z mrtve točke. Takrat potrebuje nekoga, ki bi mu za začetek 'posodil' svojo energijo in možgane, da bi lahko šel naprej. To je zelo dragoceno.

Iz izkušenj spreminjanja ljudi vidim, da je poleg terapevtskega procesa naj-

na celostna sprememba človeka, torej na vseh ravneh: telesnem, čustvenem in duhovnem. Zelo dobra vaja, ki jo vsak lahko naredi doma, je ta, da ugotovimo, kaj bi radi spremenili v svojem življenju, npr., kateri svoj odziv, kaj nas pri sebi moti ... ali pa nasploh, glede česa smo nezadovoljni. Nato na vseh treh ravneh pogledamo, kaj lahko naredimo drugače. Na primer v življenju vključimo vsakodnevno hojo ali jogo, nekaj povezanega z naravo. Nato na čustvenem področju dodamo, na primer, svojemu strahu spomine, ki so ga ustvarile, in poskušamo vnesti v vsakdan prakso pozitivnih izkušenj, dogodkov, ki so se nam zgodili čez dan. Kot

“Vendar, pozor! Vsaka prava sprememba pri človeku mora vedno voditi v odnose. To je kažipot, ki nam pove, ali smo na pravi poti. Če nas spremembe vodijo stran od odnosov, v osamo, smo po vsej verjetnosti skrenili s poti. Bistvena v življenju je vendarle prav sposobnost ostati v odnosih ...

bi rekli, da vsakemu prestrašenemu odzivu, ki ga zaznamo, dodamo nekaj pozitivnega. Če je strah prehud, se odločimo poiskati pomoč z namenom, da svobodneje zaživimo. Duhovni plati dodamo prakso meditacije, vsakodnevne molitve, pogovore, iskanje svoje duhovnosti in višjega smisla preizkušnje in ran, da v vsem tem najdemo globlji smisel, odkrivamo, kakšen odnos imamo s svojo duhovnostjo, in iščemo svoje poslanstvo na tem svetu.

Vendar, pozor! Vsaka prava sprememba pri človeku mora vedno voditi v odnose. To je kažipot, ki nam pove, ali smo na pravi poti. Če nas spremembe vodijo stran od odnosov, v osamo, smo po vsej verjetnosti skrenili s poti. Bistvena v življenju je vendarle prav sposobnost ostati v odnosih ter skoznje počasi zaznavati prijetna doživljanja, tista, ki nas delajo zadovoljne in srečne. Tista, ki vodijo v povezanost in stik. Včasih pa je neizbežno, da se bodo v času našega spreminjanja določeni ljudje poslovili od nas. Spremembe pri človeku vedno zahtevajo spremembo sistemov: družinskih, službenih itn., zato se zgodi, da ko se spreminja človek, se spreminja svet okoli njega: odnosi, situacije, odzivi. Kar naenkrat opazimo, da ne privlačimo več nezaupljivih ljudi, ne srečujemo več ljudi, ki ne mislijo resno, v svoji bližini ne opazimo več tistih, ki samo obljublajo, ne naredijo pa nič ... Ker smo se mi spreminili.

Spreminjanje in osebna rast je vseživljenjski proces, ki nas meče, premetava, preizkuša ... vendar je nujno potreben. Da gremo po svoji poti naprej, višje in globlje, čedalje bolj sami k sebi in svojemu notranjemu miru. □

Kolumne izražajo stališča avtorjev in ne nujno uredništva glasila Slamnik.

Kolumna: medsebojni odnosi – stiska ali izziv je namenjena osvetlitvi izzivov v odnosih in podajanju novih pogledov ali rešitev za vsakodnevne situacije. Lidija Bašič Jančar je terapevtka zakonske in družinske terapije pri Študijsko-raziskovalnem centru za družino in nosilka programa Naj noben otrok ne izostane – takojšnja psihosocialna pomoč otrokom in mladostnikom iz ogroženih družin, ter Šole za družino v Domžalah, ki ju sofinancira občina Domžale, ter predstavnica LAS-a (Lokalna akcijska skupina za boj proti zasvojenosti) (lidijabjancar.com).

Sto domžalskih otrok na počitnice ŠAD Mavrica

Predsednica društva Mojca Grojzdek predstavlja projekt Poletne počitnice 100 otrokom Domžal, kjer vabi vse posameznike, podjetja, občine, da po svojih močeh prispevajo in pomagajo staršem, ki so se in se še bodo letos znašli v finančnih težavah zaradi epidemije.

Omogočili bi jim radi, da kljub težkim časom lahko vpišejo otroke v zanimive, doživljene in aktivne počitnice Mavrice.

Načrtujemo, da vsak teden poletnih počitnic od 10 do 15 otrok preživi brezplačne počitnice v Mavrici. Strošek tedenskih počitnic za 10 otrok na teden po izračunu znaša 1430 evrov.

Z nakazili donacij pa bo društvo na spletni strani <https://sadmavrica.si/>

z začetkom počitnic sporočilo, koliko je brezplačnih prostih mest za otroke iz Domžal. Starši, ki bodo želeli koristiti donacijo, bodo na društvo lahko pisali prošnjo s kratko obrazložitvijo o stanju družine. Prošnje in posledično udeležence bomo izbirali glede na vrstni red prijavn. Prednost bodo imeli otroci Domžal, nato ostali.

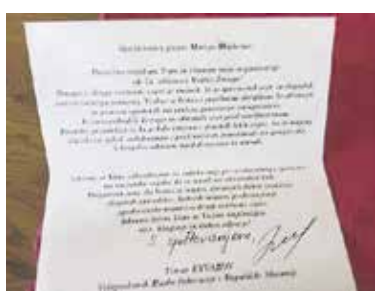
Po potrebi bo društvo ustanovilo tričlansko komisijo, če bo prijavn veliko. Predvideni člani komisije so član ŠAD Mavrica, član donatorja in zastopnik staršev ŠAD. Več informacij na info@sadmavrica.si ali 031 314 870. Več informacij o počitnicah na spletni strani: <https://sadmavrica.si/poletne-pocitnice/> <https://youtu.be/CAOIHf8it8Y>

Čestitke ob obletnici konca druge svetovne vojne

V letošnjem letu obeležujemo 75 let od konca druge svetovne vojne. Čestitke ob obletnici je predsednica Združenja borcev za vrednote NOB Občine Domžale Mariji Majhenič in članom v pisni čestitki izrek velposlanik Ruske federacije v Republiki Sloveniji Timur Eyvazov.

V čestitki je velposlanik zapisal, da je zmaga v drugi svetovni vojni mejnik, ki je spremenil svet, in dogodek univerzalnega pomena. Poudaril je, da se bodo vedno s posebnim občutkom hvaležnosti in ponosom spomnili na podvig generacije zmagovalcev, ki so osvobodili Evropo in ubranili svet pred nacifašizmom. Spomnil je tudi na bratsko prijateljstvo, ki je bilo utrjeno v groznih letih vojne in da bo še naprej služilo za zgled sodelovanja v prid miru in pravičnosti ter prispevalo h krepitvi odnosov med državami in narodi.

V nadaljevanju je velposlanik še zapisal, da se vsem iskreno zahvaljuje za sodelovanje pri ovekovečenju spomina na sovjetske vojske, ki so umr-

li na slovenskih tleh. Zahvalo je zaključil s prepričanjem o tem, da bodo še naprej ohranjali dobre tradicije skupnih prireditev, katerih namen je ohranjanje zgodovinske resnice o drugi svetovni vojni. Vsem je zaželel mir, blaginjo in dobro zdravje.

OBČINA DOMŽALE
prstanec združevalnih ljudi

Bralne poslastice

Knjižnica Domžale vas ponovno vabi k obisku. Trenutno sta možna vračanje in izposoja gradiva. Naročite ga lahko prek telefona (pet enot), e-pošte (pet enot) ali prek Cobissa (10 enot). Po naročilu je treba počakati na potrditev knjižnice, da je gradivo pripravljeno. Vračilo poteka kot običajno, gradivo pa mora za nekaj dni v karanteno.

Prost dostop do gradiva ter gibanje in zadrževanje v prostorih knjižnice je zaenkrat še omejeno. Čeprav je dostop do gradiva prost, še vedno priporočamo, da si bralci knjige izposojate po predhodnem naročilu. Čim manj se dotikajte različnih površin v knjižnici, predmetov, med drugim se izogibajte listanju knjig. Čitalnice in študijski prostori ostajajo zaprti.

Zaradi navedenih omejitev smo za vas pripravili Bralne poslastice – v vseh naših knjižnicah vas v zaprtih vrečkah čaka gradivo. Označili smo, kakšen žanr se skriva v vrečki. Za otroke smo navedli starost in okvirno temo vsebi-

ne. Pripravili smo knjige, revije in DVD-je. Vrečko vam izposodimo, gradivo pa boste vrnili kot običajno – v Domžalah v vračalnici, v krajevnih knjižnicah pri izposojevalnem pultu.

Drage bralke in dragi bralci, prosimo vas, da pred vstopom v knjižnico upoštevate napotke zaposlenih ter si preberete priporočila na plakatih. V knjižnico vstopajte le, če ste zdravi, med obiskom knjižnice nosite zaščitno masko in si razkužite roke – razkužila so na voljo pri vходу v knjižnico. Upoštevajte pred-

pisano varnostno razdaljo med obiskovalci, in če je le mogoče, uporabite brezplačna plačilna sredstva.

Glede na razvoj epidemiološkega stanja v regiji in državi bo odprtost knjižnice postopno prehajala v manj omejene faze, o čemer vas bomo sproti obveščali. Spremljate našo spletno stran in družbena omrežja.

Hvala za razumevanje in vabljeni k naročanju ter izposoji gradiva.

KNJIŽNICA DOMŽALE

Vse pride in vse morda mine

Domovi za starejše so bili med epidemijo koronavirusne bolezni med najbolj izpostavljenimi in prizadetimi.

Soočali so se s pomanjkanjem zaščitne opreme, s hudo kadrovsko podhranjenostjo ter z velikimi stiskami tako stanovalcev in njihovih svojcev kot tudi zaposlenih. A niso vse zgodbe samo črne in pesimistične, številne med njimi vlivajo tudi dobro voljo, optimizem in pozitivno energijo. Da bi vam pričarali tudi nekaj takšnega vzdušja, smo k pogovoru povabili gospo Pavlo in gospo Olgo, stanovalki Doma upokojeencev Domžale, ki sta z nami delili svoji izkušnji.

Tudi domovi za starejše so se v teh dneh malo odprli, saj so vendarle že mogoči krajši obiski sorodnikov in tako pričakovano srečanje z njimi, po več kot dveh mesecih. Kakšno je vzdušje v domu zdaj, ko je najhujše za vami?

Komaj smo dočakali in bili zelo veseli novice, da se ukrepi, ki so bili sprejeti zaradi preprečevanja širjenja virusa, zdaj rahljajo. Zelo smo sproščeni in veseli sporočila vlade o prekinitvi večmesečnih skrbi in strahu ter bivanja samo v sobah in domskih prostorih zaradi nalezljivega virusa.

Med pandemijo smo velikokrat mislili na vas, saj je bilo stanje prav v domovih za starejše zelo težko. Kakšni občutki so vas prevevali, ko je bila razglašena epidemija?

Prvi dan je nastala tišina. Postali smo zamišljeni. Skrbelo nas je za

prihodnost vseh ljudi, pa tudi sami nismo vedeli, kaj nas čaka. Ker smo spadali med bolj ogrožene, se je vsak vpraševal: ali bom tudi jaz zbolel? A bili smo pomirjeni, saj imamo k sreči tu v domu zares strokovne in prijazne negovalke, medicinske sestre, terapevte, čistilke, skratka vse za zaposlene v domu, ki so nam pomagali pri prav vseh naših skrbih.

Ni bilo izhodov, niste smeli imeti obiskov, pa tudi v domu se je marsikaj spremenilo. Na kaj ste se stanovalci med epidemijo najtežje navadili?

Težko smo se navadili na medsebojno razdaljo. Upoštevati smo morali stroga navodila pri druženju, medsebojnem srečevanju in jedi. Včasih smo se spozabili in stopili drug drugemu preblizu. Zaposleni so nas v dobro vseh nas na to opozarjali. Počasi smo se navadili. Bolj pozorni smo morali biti tudi na umivanje rok in razkuževanje. Razkužila so bila pripravljena na vseh hodnikih.

Kaj ste najbolj pogrešali?

Najbrž ni treba posebej povedati, da zelo smo pogrešali svojce. Saj smo se slišali po telefonu, vendar nam je manjkal pogovor v živo, predvsem pa stisk roke in objem. Če smo kakšno stvar potrebovali, so morali svojci po posebnem protokolu to prinesiti v dom. Zdaj so že omogočeni obiski svojcev, ki potekajo po posebnem protokolu, in tega smo se zelo

razveselili. Seveda pa smo si ženske še posebej zaželele, da bi se čim prej usedle k mizi v naši kavarnici in popoldan skupaj ob pogovoru popile kavico.

Kako ste si krajšali dneve? Kako je potekal vaš vsakdan?

V sobah smo, tudi zaradi prijazne postrežbe, uživali ob dobrih in kakovostnih obrokih hrane. Dobivali smo se na domski terasi, kjer smo imeli telovadbo na ustrezni medsebojni razdalji, tako da smo na terasi zapolnili ves prostor. Naša sposobna terapevka, ki vodi telovadbo, je z nami zapela različne pesmi in razgibanje je bilo veliko lažje.

V popoldanskem času smo lahko odšli na vrt, ga obdelovali in občudovali. V tem času so nam tako lepo cveteli tulipani, narcise, spominčice in drugo cvetje. Moški so nam prekopali vrt, pridne ženske pa smo sadile krompir. Ko bo zrastle, ga bomo lahko pekli na terasi in se prosto pogovarjali ter se družili med seboj. Tudi mucki in ptički, ki nas obiskujejo, med tem napetim časom niso bili lačni.

Bi z našimi bralci želeli deliti še kakšno misel?

Želiva se iskreno zahvaliti vsemu skrbnemu in strokovnemu kadru v našem domu. Ne moremo se drugače zahvaliti kot z besedo – pristrčna HVALA!

CVETA ZALOKAR

KONCERTI V ROZARIJU

Umetniški vodja
MATE BEKAVAC

ARBORETUM VOLČJI POTOK
Sobote 13., 20. in 27. junij 2020 ob 18. uri.

Vstopnice pri blagajni Arboretuma.
V primeru dežja koncert odpade.

Arboretum VOLČJI POTOK

Kulturni dom Franca Bernika Domžale

OBRAZI DOMŽAL

NEKATERI VARNOSTNI UKREPI BODO SMISELNI TUDI V PRIHODNJE

VESNA LIPOVŠEK FLERIN, VODJA LEKARNE FLERIN

Lekarne so delovale tudi v času pandemije in bile zaradi svoje dejavnosti precej izpostavljene, a tudi oblegane.

Cveta Zalokar
Foto: osebni arhiv

Lekarna Flerin domuje v prečudoviti secesijski stavbi na Ljubljanski cesti, nekje na meji med mestom in Stobom. Deluje od leta 1996 in je med uporabniki zelo priljubljena, saj v njej delajo prijazni in strokovni farmacevti. Skupaj z možem Mihom jo vodi Vesna Lipovšek Flerin, magistra farmacije, sicer tudi mama treh otrok, 19-letnega Janeza, 17-letnega Jošta in 16-letne Jerce.

Lekarna Flerin deluje že daljše obdobje in je med občani dobro znana.

Lekarna je znana tako zaradi lokacije kot tudi zaradi same stavbe, v kateri ima prostore. Hiša, ki jo je podedoval tast Milan Flerin, je bila zgrajena leta 1910 (istega leta kot kulturni dom) in je spomeniško zaščitena. Za oba objekta je načrte izdelal mojster Franc Ravnikar. V hiši je bila včasih ogromna vinska klet z okoli 50 sodi po 6000 litrov vina, med prvo svetovno vojno pa je bila v hiši vojaška bolnišnica za ranjene vojake, v osemdesetih letih pa nekaj let celo mestna lekarna. Današnja lekarna, ki jo je 'ustanovila' Mihova mama Rija Flerin, deluje od leta 1996 in je bila ena prvih zasebnih lekarn v Sloveniji.

Kdo so pretežno vaše stranke in od kje prihajajo?

Naše stranke so predvsem okoliški prebivalci, ki prihajajo po zdravila, potrebna za stalno terapijo, pa starši z majhnimi otroki, veliko je tistih, ki potrebujejo zdravila občasno ali pa pridejo samo po nasvet farmacevta. Čeprav se je v okolici odprlo več lekarn, smo veseli, da se tudi ljudje iz sosednjih krajev še vedno radi vračajo k nam. Zaupanje strank nas vadaja s hvaležnostjo, kar nas dodatno motivira in potrjuje, da delamo dobro.

Kaj vas je vodilo k študiju farmacije, farmacevt pa je tudi vaš mož, ki tudi dela v 'družinski' lekarni?

V gimnaziji sem se bolj nagibala k študiju kemije. Po informativnem dnevu na farmaciji pa glede študija ni bilo več dileme. Na fakulteti za farmacijo sva se spoznala tudi z Mihom, zdajšnjim možem. Miha je med študijem že pomagal mami v lekarni in tudi sama sem tam opravila pripravništvo in strokovni izpit. Miha je zelo vedoželjen in natančen, tako se v zadeve, ki ga zanimajo, zelo poglobi in si za to vzame čas. Tako je bilo tudi s študijem (*malo se namuzne*). Pred diplomom je odslužil še vojaški rok, zato sem bila v času upokojitve predhodne koncesionarke v lekarni najprimernejša (*beri tudi edina*) kandidatka za prevzem koncesije.

Vaša lekarna je zasebna, kakšna je razlika med zasebno in javno lekarno?

Verjetno ste mislili zavodsko lekarno, katere ustanoviteljica je občina. Tudi zasebna lekarna namreč opravlja javno službo. Vse lekarne na primarnem nivoju opravljajo javno službo z zahtevanimi storitvami. Stranke in pacienti naj bi bili deležni enake usluge v katerikoli lekarni.

Predstavite svoj kolektiv, ki je znan po svoji strokovnosti in prijaznosti.

Menim, da nas ukvarjanje s tem, kdaj se je virus prvič pojavil pri nas, ne bo pripeljalo do rešitve problema epidemije. Pomembno je, da je širjenje virusa zaenkrat učinkovito omejeno.

V lekarni smo zaposleni štirje farmacevti in dve farmacevtski tehnici. Ponosna sem na svojo ekipo, saj si zaupamo, se spoštujemo in dopolnjujemo. Če pride do težav, jih rešujemo s skupnimi močmi in nikoli ne obupamo.

Včasih imamo občutek, da je naše delo 'služiti' bolj računalniku in ne ljudem, ki stojijo pred nami in potrebujejo zdravila, storitev in našo pomoč, nasvet, kar je tudi naše poslanstvo. Trudimo se, da bi to čim manj občutile naše stranke, ki so sicer razumevaljoče.

Letošnje leto je bilo zdravstveno zelo zahtevno, saj je bilo ogromno obolenj že v prvih mesecih. Katere bolezni so prevladovali?

Do pojava koronavirusa ni bilo nič drugače kot prejšnja leta. Morda je bilo januarja več viroznih obolenj kot sicer. V zimskih mesecih so vedno prisotne respiratorne okužbe. Tudi v vrtcih in šolah je bilo tisti čas zaradi obolevnosti prisotnih manj otrok. V nekaterih razredih je manjkala več kot polovica otrok. Veliko je bilo tudi pljučnic in grip.

Kako komentirate tezo, da je bil virus prisoten tudi v Sloveniji že prej in da so bili nekateri okuženi že pred marcem?

Menim, da nas ukvarjanje s tem, kdaj se je virus prvič pojavil pri nas, ne bo pripeljalo do rešitve problema epidemije. Pomembno je, da je širjenje virusa zaenkrat učinkovito omejeno.

Kako pa ste pričakali pandemijo koronavirusne bolezni, se je delo zelo spremenilo?

Do prvih objav v medijih o zapiranju mest v Italiji, o pomanjkanju zaščitnih sredstev in dolgih vrstah pred prehranbnimi trgovinami in lekarnami pri sosedih, pri nas ni bilo čutiti kakšne posebne panike. Vsi mediji so poročali o veliki smrtnosti in kaotičnih razmerah v bolnišnicah v severni Italiji, in to je vodilo v veliko zaskrbljenost in strah pri ljudeh. V lekarni

smo se morali zelo dobro organizirati, da smo obvladovali kaotične razmere. Koronavirusna bolezen nas je potisnila v situacijo, ko si videl, kako pomembno je zaupanje in sodelovanje kolektiva. Slediti smo morali navodilom ministrstev, zbornice, NIJZ in drugih pristojnih inštitucij. Poleg vseh higienskih ukrepov, ki so v lekarni že tako na visokem nivoju, smo jih morali še poostrovati. Zahvaliti se moram prijaznim okoliškim obrtnikom, saj so nam tako rekoč čez noč na pult namestili zaščitna stekla in pa opcijsko izdajno okno pri vходу. Ljudje so razumeli, da morajo v lekarno vstopati posamično, z masko in razkuženimi rokami. Razumeli so tudi, da v določenem času lahko dobijo zdravila le za enomesečno terapijo, čeprav so morali zaradi tega večkrat priti, kar je bilo v nasprotju z načelom 'ostani doma'.

So ljudje v tem času imeli kakšne posebne potrebe?

Seveda. Na prvem mestu so maske in razkužila. Oboje je bilo na začetku skoraj nedobavljivo. Povečano povpraševanje je bilo tudi po zdravilih za zniževanje telesne temperature, termometrih in prehranskih dopolnilih za okrepitev imunskega sistema. Veletrgovine so bile s tovrstnimi izdelki praktično izpropane. Kozmetika pa nekaj časa sploh ni bila dobavljiva.

Kakšni so bili varnostni ukrepi?

Nameščena steklena pregrada na izdajnem pultu se je izkazala kot smiselni ukrep, ne samo v času pandemije, učinkovita bo tudi v mesecih, ko je več prehladnih in drugih nalezljivih obolenj. Posamično vstopanje v lekarno pa še dodatno nudi večjo zasebnost pri izdaji zdravil in svetovanju, o čemer bi bilo smiselno razmišljati tudi v bodoče.

Veliko se omenja možnost, da bi lahko sledil tudi drugi val. Imate kot strokovnjakinja kakšne nasvete in priporočila, kako ojačati imunski sistem in se morda obraniti okužbe?

Zaenkrat še nimamo na voljo raziskav, ki bi potrdile učinkovitost kate-regakoli prehranskega dopolnila in zdravila za preventivo proti covid-19.

Vsekakor je smiselno krepiti imunski sistem. Ne samo v času epidemije, tudi sicer. Primerna fizična kondicija, raznovrstna in uravnotežena prehrana z dovolj sezonskega sadja in zelenjave so ključnega pomena. Pomembno je ohranjati socialne stike in pozitiven pogled na življenje. Ključno je tudi, da telesu omogočimo dovolj sproščenosti, zadovoljstva in kvalitete spanca.

Najbrž vam dela ne manjka, kako ga usklajujete z družinskimi obveznostmi? Ste imeli kaj dolžnosti tudi s šolarji?

Dela nikoli ne zmanjka. Tako v službi kot doma. Otroci so odraščajoči najstniki, ki so prevzeli svoje odgovornosti. Tudi dodaten šofer pri hiši je še kako dobrodošel. V času epidemije so se izkazali, saj so poleg šolskih obveznosti opravljali tudi gospodinjstva opravila in skrbeli za domače živali. Dober občutek je, ko zvečer prideš iz službe in te doma čaka kosilo (večerja), sprehojen pes in pokošena trava na vrtu. Ko bi le prešlo v navado. Med epidemijo je v trgovino hodil samo Miha in dobro, da imamo avto z velikim prtljajnikom. Pri nas se res veliko kuha in je. Zelo pomembno je, da je hladilnik (trenutno imamo v uporabi kar dva) stalno poln. Za visokorasla fanta (oba sta visoka krepko čez meter devetdeset) enolončnica zadošča le za predjed. Glede šole ... Mladina nima težav z uporabo tehnologije za študij in pouk na daljavo. Tudi spreminjanju razmer se hitro prilagajajo.

Med epidemijo sem videla večjo težavo v omejitvah socializacije. Vendar so tudi za druženje poskrbeli in 'zoom' zabave, ki so bile zame (*e-din-zavra, kot pravijo otroci*) nekaj novega, otrokom že od prej niso bile tuje. Hudo mi je za maturante. Že sama priprava na maturo, maturantski ples, to je posebna prelomnica v življenju, za katero so žal prikrajšani ... Ker živimo v hiši z vrtom, smo si med epidemijo lahko privoščili družinske spopade pod košarkarskim košem in turnirje v namiznem tenisu, tako da izgovori glede ohranjanja fizične kondicije za nas niso upravičeni.

Kaj kaže, da se bo v vaši družini ohranila farmacevtska tradicija?

Janez študira arhitekturo, mlajša dva sta še gimnazijca. Jošt je predan košarki, Jerca se bo odločila, kot bo sama želela, vendar razmišljanje o farmacevtski poklicni usmeritvi trenutno ni na seznamu njenih prioritete. Morda se bo pa nadaljevala družinska tradicija prenosa koncesije, če sem lahko malo hudomušna. □

Kronika domžalskih poklicnih gasilcev

17. 4. do 20. 5. 2020

S postopnim umirjanjem ukrepov ob epidemiji covid-19 se tudi naše delovanje počasi vrača v običajne okvire. Zaenkrat še ohranjamo večino samozaščitnih ukrepov, med drugim tudi nekoliko prilagojen delovnik ter omejitve vstopa v naše prostore.

Ponovno smo začeli opravljati redne servisne preglede gasilnikov in hidrantsnih omrežij, hkrati pa še vedno skrbno razkužujemo reševalna vozila NMP ZD Domžale, le da je teh v zadnjih dneh nekoliko manj kot na vrhuncu epidemije. Takrat smo v povprečju opravili štiri t. i. dekontaminacije na dan, pri čemer vsaka traja približno dve uri in jo opravljajo vsaj trije gasilci. Za podrobnosti na tem mestu žal ni prostora, lahko pa izpostavimo, da se med postopkom reševalci takoj preoblečejo v sveža oblačila in presedejo v drugo reševalno vozilo ter so tako že po nekaj minutah pripravljeni za naslednjo intervencijo. V vsem času epidemije v ZD Domžale med zaposlenimi ni bilo primera okužbe.

V preteklih štirih tednih je za nami 24 intervencij. Zanimivo, kar osem oziroma tretjino smo jih opravili med 15. in 17. uro. Na požare smo odhiteli devetkrat. Ohladitev in nekoliko bolj vlažno vreme sta verjetno vzrok, da smo imeli namesto požarov v naravi spet dva dimniška požara (na Krtni in v Domžalah na Šumberški). Posredovali smo še ob manjšem požaru v podjetju v Zaborštu in Ihanu, kjer je pogorela otroška hiška. Zagoreli sta dve osebni vozili – na lokalni cesti pod Trojanami in v trojanskem avtocestnem predoru ter delovni stroj v kamnolomu v Lukovici. Na avtocesto smo še odhiteli zaradi dima, ki se je vil iz tovornega vozila, a je šlo le za okvaro motorja.

Posredovali smo v petih prometnih nesrečah – vseh na lokalnih cestah. Dvakrat sta se ob padcih poškodovala kolesarja – v Ihanu in ob Kamniški Bistrici. Na moravski cesti pri Goričici se je zaradi trka s srno prevrnilo osebno vozilo, a se voznik ob tem ni poškodoval. V Domžalah sta se zgodila dva trka osebnih vozil. Dve vozili sta trčili na Vodovodni in dve v križišču pri izvozu z AC. V prvi se je lažje poškodovala ena oseba, v drugi dve.

Edini dve posredovanji na avtocesti sta omenjeni že prej med požari. S sprostivjo protikoronjskih ukrepov seveda pričakujemo tudi več posredovanj na avtocesti.

Poleg že omenjene dekontaminacije reševalnih vozil NMP reševalcem pogosto pomagamo tudi pri prenosih obolelih ali poškodovanih oseb. V tem obdobju smo trikrat pomagali le pri prenosu, enkrat pa predhodno tudi odprli vrata ter omogočili dostop do nepokretne osebe. Odzvali smo se na zastoj srca na Viru, kjer reanimacija žal ni bila uspešna. Skupaj s člani GRS Kamnik smo z Oljske gore do vozila pogrebne službe prenesli preminulo osebo, ki jo je našel naključni sprehajalec.

Naš hiter odziv je bil nujen, ko je v Dobu med sanitacijskimi deli prišlo do pretrganja plinovodne cevi. Odzvali smo se tudi na prijavo vonja po plinu v stanovanju v Domžalah, a ga naše merilne naprave niso zaznale. Na prošnjo policistov smo iz Kamniške Bistrice pri Rodici izvlekli kolo.

Naša vrata so spet odprta

Z veseljem sporočamo vsem članicam in članom Društva upokojencev Domžale kot vsem starejšim v naših Domžalah, da čas, ki ga je koronavirus skoraj ustavil, teče že skoraj normalno naprej.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV DOMŽALE Za to smo zaslužni vsi, tudi mi starejši. Dosledno smo in še vedno upoštevamo vsa priporočila in ukrepe ter tako prispevamo k umiritvi. Lažje dihamo, boljše spimo, bolj smo zadovoljni, predvsem pa smo, tako kažejo podatki na našem območju, v veliki večini zdravi prebrodili vso to situacijo. Ker pa nobena stvar ni, opozarjajo nas, tudi virus, ni dokončna, bomo morali še kar skrbeti in spoštovati predpisane ukrepe in način življenja prilagoditi tako, da virus ponovno ne ogrozi vseh naših življenj. Bodi mo odgovorni in spoštljivi, upoštevajmo ukrepe in omejitve, pa naj gre za nošenje mask, temeljito večkratno umivanje rok, spoštovanje varne razdalje, če je le mogoče, morda malo več ostajati doma, se sprehajati v naravi, predvsem pa ostajati doma, če imamo kakršnekoli prehladne simptome. Le tako in samo na tak način bomo skupaj pripomogli k temu, da se izboljšano stanje ohranja in še izboljšuje.

V DU Domžale se zavedamo, da bodo v letošnjem letu naše aktivnosti bistveno okrnjene, saj še ni mogoče organizirati dejavnosti za večje število ljudi (strokovne ekscurzije ipd). Upamo, da jesenski čas prinese več priložnosti, čeprav čisto obljubiti pa tega ne moremo. Vendar smo prepričani, da pride čas, ko se bomo spet družili. Žal je zaradi koronavirusa odpadla tudi naša skupščina, na kateri smo se leto za letom dogovarjali o naših programih in skupnem delu. Vse potrebne dokumente sta potrdila naš odbor in nadzorni odbor, sprejet pa je bil tudi osnutek programa, o katerem vas bomo seznanili na enem od prihodnjih srečanj, ko bo priložnost tudi za dogovor o delu v letu 2020.

Čas koronavirusa je vplival tudi na delo prostovoljcev v okviru projekta Starejši za starejše. Malce se je delo upočasnilo, pa vendar smo veskrozi skrbeli za tiste, ki so bili najbolj potrebni pomoči. Klicali smo se po

telefonih, si dopisovali po e-pošti, z vzpodbudnimi članki bodrili ljudi na spletnem občinskem portalu Domzale.si, objavljali v glasilu Slamnik, posredovali koristne informacije društvom in posameznikom (posredovali telefonske številke za klice v duševni stiski, bili s svojim telefonom (031 623 114, Marija) nenehno na voljo za klice in informacije kadarkoli v dnevu, posredovali smo številke, kje se lahko dobijo pralne maske za tiste, ki ste to želeli. Štabu Civilne zaščite Domžale, ki nam je doniral 2000 zaščitnih mask, se za donacijo se iz srca zahvaljujemo. Maske smo razdelili med posameznike in v predele v soseskah, kjer imamo največ svojih članov in članic. Prav tako smo se v naravi prostovoljci srečevali s posamezniki, ki so to želeli in na kratko, z maskami v odmerjeni razdalji malo osebno poklepotali ter se tako medsebojno bodrili ob teh kriznih časih. In vsi smo bili zadovoljni.

Upamo, da bomo ob odpravljanju vseh ukrepov kmalu lahko delali in delovali tako, kot smo v času pred koronavirusom. Spoštujemo ukrepe in se veselimo časa, ki bo omogočil prijetno delo v našem društvu.

Odgovorni v Društvu upokojencev Domžale smo se odločili, da ob trenutnih razmerah lahko odpremo vrata naš pisarne. Pričakujemo vas vsak ponedeljek in petek, prvič pa se dobimo 5. junija 2020 – med 9. in 11. uro. Obisk pisarne je priložnost za kratek pogovor o uresničevanju našega programa, za opozorilo na morebitne vaše težave ali težave koga, ki ga poznate, pa tudi plačilo članarine

V prostore bo treba vstopati z masko, pred vhomom in v prostoru razkužiti roke in seveda biti odgovoren, da v prostore vstopate zdravi. V dobrobit vseh in tudi zato, da ne bi bilo ob morebitni okužbi treba zapreti vrat DU Domžale. Zato ostanite zdravi in prijeten junij – tudi z nami, vam želimo.

DU DOMŽALE

Osamili so nas, a nismo osamljeni

Tudi v društvu Lipa – Univerzi za tretje življenjsko obdobje Domžale smo upoštevali navodila o omejevanju druženja in zbiranja v javnih prostorih in javnih mestih.

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE DOMŽALE – DRUŠTVO LIPA »Zato smo se odločili, da zaradi odgovornega odnosa do naše ciljne skupine starejših udeležencev od srede, 11. marca, preventivno prenehamo z izobraževalnimi aktivnostmi. Vsem študijskim skupinam smo predlagali, da v obdobju, ko ne bo rednih izobraževalnih srečanj v predavalnicah, v čim večji

zdravi.« Čudovite izdelke si oglejte na spletni strani. Ob tem pa Mirjana Kavčič ni pozabila niti na ustvarjalnost članic Unicefovega programa ustvarjanja Špelc in Jankotov, s katerimi pomagajo otrokom tretjega sveta pri cepitvi proti šestim nalezljivim boleznim. Lipovke sodelujejo že od leta 2004, izdelale so že 3357 punčk, samo letos 217. Bravo, dekleta!

V društvu Lipa se študentke in študentje učijo kar nekaj tujih jezikov. Na spletni strani smo se tako lahko seznanili z drobci iz poučevanja angleščine, z novimi znanji pa so se obogatili tudi študentje in študentke španščine.

Zanimivi so prispevki animatorke etnologije Manice Perdan Ocepek, ki predstavlja delo s področja etnologije, ki jih z njihovo mentorico Ano ter drugo z drugo povezuje iskreno prijateljstvo in želja, da čisto ne pozabijo na dejavnost, s katero si bogatijo jesen življenja. Prepričana sem, da je Manica Perdan Ocepek s svojima dvema listoma iz dnevnika polepšala življenje svojih sodelavk in da se strinjajo z njeno ugotovitvijo: »Skratka, vse smo zdrave in pazimo nase in na svoje bližnje. Tako malo je treba, da je človek lahko zadovoljen.«

Če še ne veste, zakaj ribe molčijo, poglejte na spletni stran in prislunhite Zlatki Levstek, predsednici in članici literarnega krožka društva Lipa, še z malce več pozornosti pa boste ugotovili, da so aktivne tudi glasbenice in da življenje Lipe med koronavirusom nikakor ni zamrlo.

Ker je maj za študentke in študente Univerze za tretje življenjsko obdobje Domžale – društva Lipa zaključni mesec študijskega leta 2019/2020, ki bo v zgodovini ostal zapisan kot nekaj posebnega, se vrata zapirajo. Prepričana sem, da samo vrata učilnic, ne pa vrata ustvarjalnosti udeležencev izobraževanja v jeseni življenja, ki dobro vedo, da ima učenje svoj začetek in nikoli konca.

VERA VOJSKA

meri in v okviru možnosti poteka spletno izobraževanje ali prek elektronske pošte. Mentorjem in vsem zainteresiranim študijskim skupinam je bila v ta namen na sedežu UTŽO na voljo ekipa za tehnično podporo,« lahko preberemo besede Marjana Ravnikarja, predsednika društva Lipa – Univerze za tretje življenjsko obdobje Domžale na njihovi spletni strani, ob katerih je vrsta prispevkov o spletnem izobraževanju, ki so ga vse do konca maja organizirano izvajale posamezne učne skupine.

Tako lahko preberemo prispevke Mirjane Kavčič, ki piše in bogato ilustrira dejavnost delavnice za oblikovanje gline, ki ga vodi mentorica Breda. Ta je dala kar nekaj idej, kaj vse bi v letošnjem šolskem letu lahko naredili iz gline, ki je postala prav posebna terapevtka, saj po mnenju Mirjane zaposli vse čute, hkrati pa vsem želi: »Ostanimo pozitivni, ustvarjalni in

Da ne bi pozabili ...

Oh, kako dolga, dolga je pot iz tujine pa do doma ... je slovenska narodna, ki so jo za svojo himno prevzeli člani Društva izgnancev Slovenije 1941–1945

DRUŠTVA IZGNANCEV SLOVENIJE DOMŽALE Pesem pa so za svojo vzeli tudi člani blizu sto krajevnih organizacij iz vse Slovenije, v katerih se združujejo žrtve druge svetovne vojne, ki so bile v času med 1941 in 1945 izgnane v tujino ali so pred izgnanstvom pobegnile. Krajevna organizacija Društva izgnancev Slovenije Domžale je bila na območju zdajšnje Upravne enote Domžale ustanovljena v letu 1991 in jo je dolga leta vodil Jože Kveder, od katerega smo se poslovili v letu 2019.

Spomnimo, da so okupatorji, ki so aprila leta 1941 zasedli Slovenijo, slovenski narod kot etnično enoto namevali uničiti. Nemci so se tega načrta lotili najprej na Spodnjem Štajerskem, Gorenjskem in Koroškem: zelo zavodne Slovence, predvsem uslužbenice in protifašiste, naj bi izgnali, Vindišarje (to so bili Nemcem naklonjeni koroški Slovenci) naj bi ponemčili, položaj Nemcev pa v vseh pogledih utrdili. Največ Slovencev naj bi izgnali zato, da bi dobili prostor za nemške koloniste. Na izpraznjena območja v Posavju so naselili kočevske Nemce, na Koroškem pa Nemce iz Kanalske doline in južne Tirolske.

Iz posebnih preselitvenih centrov v večjih slovenskih krajih so izgnan-

ce pošiljali predvsem v delovna taborišča v Nemčijo ter v Srbijo, kjer so živeli pri domačinih, v mestih pa v kolonijah. Večje preselitveno taborišče je bilo tudi v Rajhenburgu, današnji Brestanici blizu Krškega. Skozenj je šlo v izgnanstvo v Srbijo, Bosno, na Hrva-

ško in v Nemčijo okoli 45.000 Slovencev, večinoma prebivalcev Posavja in Obsotelja. Okupator je tudi z območja današnje Upravne enote Domžale izgnal številne prebivalce različnih krajev, še posebno pa sta po številnih izgnancih znana Zlato Polje in Koreno.

V spomin na 7. junij 1941, ko je iz Slovenske Bistrice odpeljal prvi transport izgnancev v Srbijo, je Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 razglasilo 7. junij za dan slovenskih izgnancev, ob tem dnevu pa so bile v Sloveniji navadno številne slovesnosti. Med njimi smo člani domžalskega društva vrsto let bili soorganizatorji slovesnosti v Mostcu, ki smo se je v prvih letih udeleževali kar z dvema avtobusoma, zadnjič v letu 2018 pa nas je na slovesnost popeljal en avtobus. Tega leta smo se namreč izgnanci odločili, da se udeležujemo osrednje slovenske slovesnosti v Rajhenburgu in obiskali tudi Muzej slovenskih izgnancev, ki je našel mesto v nekdanjem gradu.

Žal zaradi epidemije koronavirusne bolezni letošnjih prireditev v spomin na izgnanstvo ne bo, se bodo pa zanesljivo vse žrtve druge svetovne vojne spomnili dne trpljenja v izgnanstvu in si tako kot vselej zaželele: Nikoli več vojne.

Vse člane in članice Krajevne organizacije Društva izgnancev Domžale obveščamo, da skupnih aktivnosti pred jesenjo skoraj zanesljivo ne bo. Želimo vam veliko zdravja, prijetnih poletnih dni in se vidimo.

VERA VOJSKA

FOTO: MUZEJ SLOVENSkih IZGNANCEV

DRUŠTVA

17. maj – dan veteranov vojne za Slovenijo

Trideset let od upora ukazu o predaji orožja

Veterani vojne za Slovenijo smo si 17. maj izbrali za svoj dan, ki ga na slovesen način vsako leto obeležimo v geometričnem središču Slovenije na Geossu.

Letos izjemoma, zaradi vsem dobro znanih omejitev, tega ni bilo. Posamezna društva so le simbolično položila vence na prizorišča bitk in spopadov v letu 1991.

15. maja 1990 je bil s strani RŠTO (republiškega štaba za TO), s podpisom poveljnika TO Slovenije generalpodpolkovnika Ivana Hočevarja izdan ukaz o premestitvi orožja in ostale oborožitve iz skladišč TO v vojašnice JLA. Velik del tega orožja je bil že prej lociran na območju vojašnic, za ostala skladišča pa je prevladalo stališče pod pretvezo, da je hramba neustrezna iz varnostnih razlogov.

Upor proti ukazu je bil v Sloveniji spontan in je izviral iz čistega domoljublja. Na različne načine, s protesti in podobnimi akcijami so se odzvali v skoraj vseh OŠTO (občinskih štabih za TO), ki jih je bilo skupaj 62. Vse orožje in ostala oborožitve TO je bilo v lasti Republike Slovenije, kupljeno z denarjem predvsem DO (delovnih organizacij) in lokalnih skupnosti. Popol-

na preprečitev oddaje orožja je uspela šestnajstimi OŠTO, le tem je uspelo tudi zaradi izredno močne lokalne politične podpore. Tako je bila tudi s strani predsedstva tedanje RS šele 18. maja 1990 poslana depeša, s katero je bila predaja orožja zaustavljena.

Istočasno je predaja orožja potekala tudi v Republiki Hrvaški, Bosni in Hercegovini in Makedoniji, kjer je tudi v celoti uspela. V Sloveniji je tako po odvzemu orožja v skladiščih TO le tega ostalo še 30 odstotkov.

V OŠTO Domžale je bilo orožje iz novega in s sodobnim varovanjem opremljenega skladišča BTR v Jaršah oddano v roke JLA med prvimi, a k sreči in ob iznajdljivosti posameznikov ne v celoti.

Tako je obveljalo stališče: TO RS nikoli ni bila v celoti razorožena. Zato 17. maj nekako velja za začetek upora proti ukazu JLA in posledično vzpostavljanja raznega projekta MSNZ (manevrske strukture narodne zaščite), ki je v strogi konspirativnosti potekal vse do 4. oktobra 1990 in poskrbel, da smo lahko Slovenci z orožjem v rokah zavarovali razglasitev naše samostojne države – Slovenije.

J. GREGORIČ

Že 130 let opravljamo plemenito poslanstvo

Prostovoljno gasilsko društvo Dob je bilo ustanovljeno 18. aprila 1890, ko je avstrijska deželna vlada uradno registrirala društvo.

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO DOB Ustanovni občni zbor so pripravili 24. avgusta 1890, in z njim se je začela bogata zgodovina društva, ki je na svoji poti dosegalo iz leta v leto večje uspehe, predvsem pa vseskozi krepilo svoje poslanstvo: pomagati ljudem na vseh področjih njihovega življenja, predvsem pa jih preventivno opozarjati na nevarnost požarov, ob tem pa posebno skrb nameniti prav njihovemu gašenju. Kot pri večini drugih gasilskih društev so bili vzroki organiziranja tovrstnih društev požari in naravne nesreče, saj so že pred več kot 150 leti v Sloveniji kar hitro ugotovili, da le dobro organizirani, tudi opremljeni, lahko uspešno posredujejo tako pri požarih kot drugih nesrečah.

Pogled v začetke delovanja dobrih gasilcev se zaustavi pri navdušenih gasilcih Karlu Deteli in Tomažu Potočniku – dobskemu kaplanu, podporo pa je bodočemu društvu že na začetku dal krumperški baron Renbach, ko je organizatorjem podaril bronasta kipa Adama in Eve. Z njihovo prodajo so si dobski gasilci pomagali pri nakupu potrebne začetne opreme, ki so jo vseskozi načrtno dokupovali in tako iz leta v leto sodobnejše opremljeni stopali v boj proti požarom in v pomoč ob naravnih nesrečah. Na njihovo požrtvovalno začetno delavnost, s katero so društvo razvijali in krepili vse do danes, kaže državniki odlikovanji, ki sta ju ob blagoslovu motorne brizgalne že v letu 1958 prejela člana Ivo Detela in Jožko Gerlič. Društvo med drugo svetovno vojno ni delovalo, v njej pa je za domovino svoja življenja darovalo šest najbolj aktivnih gasilcev, katerih imena in priimki so zapisani na spominski plošči na starem gasilskem domu.

Najbolj znana imena, ki so društvo vodila po vojni, so: Karel Juteršek, Martin Cvetko, Sandi Rihtar, Janez in Pavle Orehek, Slavo Juteršek, Niko Ažman ter Božo in Tine Limoni. Prvi prapor so razvili v letu 1955, ki je bil pozneje posodobljen. Uspešna začetna pot, ki so jo leto za leto mlakovali z uspehi in društvo pripeljali med najboljša društva v občini in državi, je bila in je še sedaj tesno povezana s krajanji, ki so bili vedno pripravljeni pomagati in delovati z roko v roki z gasilci. Tudi pri nakupu modernih gasilskih avtomobilov in druge opreme, pri obnovi nekdanjega gasilskega doma ali gradnji novega sodobnega, katerega temelji so bili postavljeni ob 120-letnici društva, vmes pa je bil pridobljen tudi lep vadbeni prostor. Ob skrbi za sodoben dom in opremo niso nikoli pozabili na vzgojo in izobraževanje

nje gasilcev – od najmlajših v okviru društev Mladi gasilec, do veteranov, ki jih spoštujejo in se jim zahvaljujejo za vse, kar so storili za društvo. Posebno je PGD Dob znan po svojih tekmovalnih uspehih, saj jih krasi kar šest imenitnih uvrstitev na gasilskih olimpijadah. Če pa bi hoteli navesti vse zmage njihovih desetih v vseh generacijah, bi zanesljivo zmanjkalo prostora v časopisu. Znani so po 34 uspešnih tekmovalnih za pokal KS Dob, že več kot štiri

podelitvijo vrste priznanj, odlikovanj in zahval za trud ter požrtvovalnost v gasilski organizaciji, ki mu je sledila predstavitev na Planet TV v oddaji Pri črnem Petru. Nato je prišel koronavirus in načrtovani dogodki, kot mi jih je predstavil predsednik PGD Dob Robert Hrovat, bodo morali malce počakati: dogodek 130 curkov za 130 let s sodelovanjem vseh društev iz gasilskih zvez Domžale, Lukovica, Moravče in Mengeš, tradicionalno gasilsko tekmo-

Jubilejni 130. občni zbor

desetletja pa krepijo tesne prijateljske vezi s FF Hagenbrunn iz Avstrije.

To so le posamezne postaje iz zgodovine PGD Dob, sicer pa je življenje društva in odlično delo celovito vtakno v zgodovino tega območja, ki ima svoje gasilce rado, je nanje ponosno, jih spoštuje in jim tudi pomaga.

Kot vse dosedanje obletnice so tudi 130-letnico PGD Dob gasilci in gasilke, skupaj s krajanji in prijatelji, želeli slovesno obeležiti in se ob tej priložnosti spomniti najpomembnejših posameznikov in se zahvaliti vsem, ki so kakorkoli prispevali k uspešnemu delu društva. Prvi del praznovanja je bil praznični januarski jubilejni občni zbor s

vanje za pokal KS Dob ter slovesna povorka in velika veselica s Tanjo Žagar. Bodo pa izdali Zbornik ob 130-letnici PGD Dob, v katerem bodo predstavili delo zadnjih 10 let in opisali kronologijo gradnje gasilskega doma in ostalih operativnih aktivnosti. Zbornik bodo krajanji prejeli skupaj s koledarji za leto 2021, letos pa načrtujejo še dokončanje obnove starega gasilskega doma.

Praznovanje 130-letnice ustanovitve PGD Dob se bo torej podaljšalo v leto 2021, ko bo posebej veselo v juniju. Do tedaj pa srečno in iskrene čestitke ob jubileju.

VERA VOJSKA
FOTO: DOMZALEC.SI

SOCIJALISTIČNA REPUBLIKA SLOVENIJA
REPUBLIKSKI ŠTAB
ZA TERITORIALNO OBRAMBO

št. SZ 625/1-90

Ljubljana, dne 15. 05. 1990

Hranjenje oborožitve in streliva TO – ukaz

VSEM PŠTO, MŠTO LJUBLJANA IN 30. RSKTO

Na podlagi Ukaza ZSLO GŠ OS strogo zaupno št. 19-1 od 14.05. 1990 in skladno z zastavljenimi nalogami, ki jih je zvezni sekretar za LO postavil na Vojnem svetu dne 27.04.1990 zaradi zanesljivega čuvanja oborožitve in streliva TO

U K A Z U J E M :

1. Predati na čuvanje orožje, strelivo in MES TO, ki je izven objektov JLA v objektu JLA. Pri realizaciji te naloge ugotoviti točno število, vrsto in količino orožja, streliva in MES, ki se morajo dati na čuvanje v objektu JLA in skladišča TO, ki so v objektih JLA. Pri pomanjkanju skladiščnega prostora v objektu JLA koristiti tudi druge prostore v kasarnah.
2. Izvzem orožja in streliva za usposabljanje se izvaja po navodilih in odobritvi 5. VO na zahtevo štaba (enote) TO preko RŠTO, ki mora biti najmanj 10 dni pred vajo.
3. Ta ukaz se nanaša tudi na strelivo 7,9 mm in 7,62 mm zagotovljeno za šole, ter oborožitve in strelivo enot za zveze DPS, ki je v naših skladiščih.
4. Celotne količine oborožitve, streliva in MES, ki se nahajajo na železnici, RTV, elektro gospodarstvu, letališčih, pošti in v drugih sistemih se povlečejo v skladišča TO oziroma JLA.

- 2 -

5. Orožje zaščitne brigade v Kočevski Reki bo posebej zastraženo s strani enot JLA na našo zahtevo.
6. Prevoz zagotovijo garnizije JLA skladno z načrtom predaje.
7. V primeru, da so štabi TO razdelili starešinam stalne sestave osebno ali strelna orožja ga je treba vrniti in vskladiščiti.
8. Pri izvajanju te naloge upoštevajte in se ravnajte po ukazanih ukrepih slopnje tajnosti glede na resnost naloge.
9. Orožje, strelivo in MES predajte do 19. 05. do 24.00 ure in o tem s telexom obvestite RŠTO.

RO/MP

KOMANDANT
TERITORIALNE OBRAMBE
REPUBLIKE SLOVENIJE
Ivan Hočevar
Generalpodpolkovnik

Obvestilo

Spoštovani člani Društva upokojencev Domžale!

Obveščamo vas, da bo pisarna društva svoja vrata ponovno odprla v petek, 5. junija 2020. Uradne ure bodo spet ob ponedeljkih in petkih med 9. in 11. uro.

Vabimo vas, da pridete in plačate članarino ter se seznanite z dejavnostmi društva v letošnjem letu. Članarino, ki za leto 2020 znaša 10 evrov, lahko plačate tudi na tekoči račun pri Delavski hranilnici, številka SI56 6100 0002 3615 773. Člani sklada vzajemne pomoči pa nakažite 24,50 evra.

Hvala!

VODSTVO DRUŠTVA
UPOKOJENCEV DOMŽALE

Društvo Sinica vabi na spletne tečaje ustvarjalnosti

Spletni tečaji bodo izvedeni prek programa Zoom.

2. 6. – ob 16:00: tečaj šivanje prevlek za blazine iz tekstila za predelavo
- ob 17:30: tečaj pletenje nogavic po meri – patent 1. del
3. 6. – ob 16:00: tečaj krpanje razkoraka pri hlačah
4. 6. – ob 16:00: tečaj šivanje zaščitne maske za obraz
- ob 17:30: tečaj daljšanje dolžine na majčki 1.del
5. 6. – ob 16:30: tečaj krajsanje dolžine na hlačah
9. 6. – ob 16:30: tečaj pletenje nogavic po meri – peta 2. del
10. 6. – ob 16:00: tečaj daljšanje dolžine na majčki 2. del
11. 6. – ob 16:00: tečaj šivanje vrečk iz zavese
- ob 17:30: tečaj pletenje nogavic po meri - peta 3. del
12. 6. – ob 16:00: tečaj ročno šivanje metuljkov iz ostankov blaga
- ob 17:30: tečaj kako berem skice za kvačkanje prtičkov
16. 6. – ob 16:00: tečaj pletenje nogavic po meri – podplat 4. del
17. 6. – ob 16:00: tečaj šivanje širjenje šivov na hlačah 1. del
- ob 18:00: tečaj šivanje unikatnega pasu za hlače ali krilo
18. 6. – ob 16:00: tečaj šivanje širjenje šivov na hlačah 2. del
19. 6. – ob 16:30: tečaj izdelave cveta iz ostankov blaga
23. 6. – ob 16:00: tečaj pletenje nogavic po meri – podplat 5. del
24. 6. – ob 16:30: tečaj šivanja torbice za stekleničke iz kavne embalaže
26. 6. – ob 16:00: šivanje torbe iz tekstila za predelavo (nakupovalna...)
30. 6. – ob 16:00: tečaj pletenje nogavic po meri – prsti 6. del.

POGOJI: Udeleženci iz ranljivih skupin se prijavite z uradnim potrdilom, s katerim dokazujete resničnost ustnih podatkov in upravičenost do brezplačne udeležbe na tečajih v maju. Sken ali fotografijo dokumenta ob prijavi pošljite na e-naslov sinica.jozi@gmail.com. Dokazila se hranijo in obravnavajo po predpisih o zbiranju in varstvu osebnih podatkov. **Zaposleni, upokojenci, študentje in osnovnošolci** – cena za eno izobraževanje/tečaj je 8 evrov. **PRIJAVE:** na e-naslov: sinica.jozi@gmail.com ali na tel: 068 602 136.

UDELEŽENKA JE KOMENTIRALA: Meni je bilo danes super, predvsem sem pa vesela, da mi ne bo treba plačevati kot brezposelni 40 evrov za servis skoraj nerabljenega šivalnega stroja ... jupiiii!!! Pa tudi kako si narediti krojne pole z reciklažo reklam oziroma papirja – tega še nikjer nisem zasledila, krasna ideja, hvala za njo! Reciklaže embalaže se zelo veselimo: želela bi si narediti trpežno nakupovalno vrečko iz embalaže, etui za dokumente, ključec.

KOLUMNA • POGLED NA TA ČAS DOMŽAL MATJAŽ BROJAN

DVE BOLEZNI NAS KOLJETA!

Dve bolezni sta udarili po nas! Najprej prva. Težko jo doživljamo in preživljamo, to hudo življenjsko preizkušnjo za vse.

Znašli smo se v času, ki ima vsak priložnost biti pameten, da pove tisto, s čemer ga že dva meseca na sto in en način zasipavajo mediji, sporočila na telefonu ter televizijski programi doma in na tujem. Kdo pa ne bi bil pameten, ko je čas, da dokažeš, koliko veš o tej šibi božji 21. stoletja. Nihče ne želi vzbujati videza, da o epidemiji, pandemiji ali kakorkoli se hudi težavi že reče – nima pojma; pa četudi ga nima; razen tiste ga znanja, ki se ga je navzel od vseh, ki ga bombardirajo.

Na desetine, morda stotine ali celo na tisoče je ugotovitev, nasvetov, razprav medicinskih, epidemioloških, pulmoloških in še kakšnih strokovnjakov, ki imajo tačas o najbolj pereči svetovni temi kaj povedati. Več deset teh informacij o bolezni je kdo ve vse od koga priplaval na moj elektronski naslov. Toliko jih je, da jih vsako jutro sproti težko vse naenkrat odstranim z zaslona računalnika: večine niti ne preberem več, saj se sporočila seveda ponavljajo. Morda je med temi 'znanstvenimi dosežki' tudi tak, kjer je v ugotovitvah avtor zadel žeblico na glavico. V takem sem morda celo prezrl delo kakega uglednega znanstvenika. Ampak: večina je prepisovalcev že koga. Ti so krivi, da se je vsa ta silna 'solata' o virusu v ogromnih količinah znašla med nami.

Ko kako od sporočil vendarle preberem, vidiš, da gre v glavnem za domneve, za želene, pričakovane in napovedane rešitve problema, ki se ga je po svetu lotilo na stotine znanstvenih timov. Zanje, za te skupine strokovnjakov, razpršenih širom po vsej Evropi, je Evropski svet (upam, da se mi je prav zapisalo) v maju namenil sedem milijard in še nekaj evrov denarja. Da bi jim le uspelo, vsaj eni od skupin, ki si prizadevajo do cepiva in zdravila – uspeti! Morija in nevarnost v Evropi sta veliki, nekateri mladi ju marginalizirajo in proglašajo za nenevarni večini populacije, češ, saj ogroža samo ostarele, ti pa itak odhajajo. Sreča in upanje za večino obolelih je dejstvo, da veliko bolnikov ozdravi in vsak oboleli seveda upa, da bo on med ozdravelimi.

Ob tem velikem denarju sedmih milijard je upati tudi, da teh sedem milijard ne bo poniknilo v močvirjih poudarjene poslovne in vsakršne grabežljivosti tistih, ki na tisoč in en način vodijo nepravilni, nepregledni in nepošteni ples evropskega denarja. Ta denar opravi milijon ovinkov, preden pride do tistih, ki ga resnično potrebujejo. Včasih pa tudi ne pride!

Tudi naše občine se je gospa KORONA (lastno ime si je pa že zaslužila!) več kot dotaknila. Že kmalu po začetku bolezni pri nas, v marcu, ko se je že nekako zdelo, da se nas je izognila (ko bi se le!), se je pojavil podatek o prisotnosti bolezni tudi med našimi ljudmi v Domžalah. 25 okuženih, tako je pisalo ob imenu občine Domžale, ta številka pa je ob ostalih številkah drugih občin vzbujala veliko skrb, česa vsega bomo v tej bolezni deležni. Pa so se hitro postavili na noge 'matjuška' občina, zdravstvena služba, civilna zaščita in vsi tisti, ki so bili v protibolezenskem štabu. Odgovorna, premočrtna in pravočasna je bila skupno usmerjena skrb. Zaradi te odlične, enotno usmerjene skrbi bolezni ni dosegla razsežnosti kot kje drugje, kjer je smrt zamahovala s svojo koso neusmiljeno in brezsravno predvsem med ostarelimi. Občina je vsakodnevno skrbno spremljala, organizirala, programirala in delovala tako, da so bili doseženi cilji zaščite ljudi. To

vsakodnevno prizadevanje je bilo močje spremljati prek kakovostno vodene spletne informiranosti Domžalca.

Tej skrbi in odlično opravljeni zaščiti vseh Domžalcev gre županstvu, vodstvu in vsem, ki so bili delovno 'zraven', po Katančevu – »kapa dol!« Dokazali so, da so znali prepoznati hudi čas in svoje mesto upravičili zato, ker so delovali za dobro ljudi in njihovo zdravstveno zaščitenost v epidemiji.

Druga bolezen, nič manj huda in uničujoča, pa je bolezen, ki nas je tačas spet in vnovič udarila: razdvojila nas je in s črto sovražnosti razmejila na dva nepomirljiva in eden drugega izključujoča dela.

“ Ampak ljudje moji: zdravilo za covid-19 iščejo, ampak zdravila za našo drugo bolezen, ki nas kolje še usodnejše od prve, pa nihče ne išče. Zdravilo je edinole pamet.

Namesto, da bi se s telesi in duhom posvetili temu, kaj storiti, da kot posamezniki in kot narod obstanemo, smo padli v uničujočo greznico dveh na smrt sprtih delov. Oba dela (levi in desni) z nekakšno samouničujočo strastjo vztrajata v svojem gledanju predvsem na pretekli čas in zdajšnje politične razmere vladanja nove vlade. Oba z eno samo mislijo: čigava bo oblast? Eni pravijo: 70 let smo bili na oblasti, zato je naša! Navadili smo se nanjo, zato zdaj ne bomo dopustili, da bi nam jo vzel kdo drug. Vsaj tako nas je ozaveščal veliki goban iz Gozda Martuljka!

Drugi pravijo: »Svoje so rekli volivci, oblast je zato naša, zdaj mi vladamo!«

Nastal je položaj, kakršnega ni nikjer v Evropi, četudi prav v vseh državah, onih v EU in onih, ki so izven nje, obstajata tako koalicija kot opozicija: eni na vladi, drugi izven nje. V nobeni od teh držav se ni ob koroni ta druga bolezen razpasla v tako hudi obliki, za katero lahko presodimo, da pomeni že gangreno naše družbe.

Usodna razdeljenost v sovraštvu, ki ga razplamteva objave na facebooku (v stotine in tisoče gredo, ko se v slabem razgalja slovenska 'domoljubna zavest') postavljajo usodno anamnezo: hudo, zelo hudo je bolan slovenski narod. Ugonobilo nas bo, če ne bo zmožni dojeti, za čem oboleva v tej bolezni, ki je morda hujša od one prve na začetku. Rakavo se razrašča z vsako objavo na socialnih omrežjih v bolj nevarne metastaze, ki segajo v naše narodno tkivo že tako usodno, da je zdaj zdaj pričakovati čisto zadnji, terminalni stadij bolezni.

Trenutek in čas sta vedno, prav zdaj še posebej narejena za pametne ljudi. Vsa polna brezna, ki so požrla množice in cele narode zaradi nezmožnosti oblikovanja norih političnih ambicij prevladovanja nad drugače mislečimi, so najbolj grozljiv spomenik.

Ampak, ljudje moji: zdravilo za covid-19 iščejo, ampak zdravila za našo drugo bolezen, ki nas kolje še usodnejše od prve, pa nihče ne išče. Zdravilo je edinole pamet. Poslušajmo jo, pamet je vendar pametna! Stran vsakovrstni traktati, ki jih narekuje politična obsedenost. Majhna sta žal tvoja veljava in domet, ampak na koncu – upam – doživimo tvojo zmago pamet.

Strasti na stran, pamet naj nas vodi v bolezni, ki nas je ob covidu-19 še huj napadla: do konca sovražna ideološka sprtost.

A ni škoda! Pa tako lepo bi lahko živeli? ☐

e - Knjižnica Domžale

Knjižnica Domžale vas vabi k ustvarjanju verzov, ki nam bodo polpžali dneve. Vabimo vas, da nam na mail info@dom.sik.si pošljete svoje verz.

POEZIJA ZDRAVI - nagradni literarni natečaj

Vabimo vas, da nam pošljete najboljšo, najlepšo, najbolj pretresljive odlomke iz knjig, ki ste jih brali. Delite z nami lepa misli in citate, ki jih ne želite pozabiti.

MOČ BESEDE - Soustvarite svet besed!

Vabimo vas v naš prvi spletni bralni klub, v katerem se bomo srečevali enkrat na mesec - preko spletne konference v programu Jitsi Meet. Spletni bralni klub bo vodila Kristina Galun.

SPLETNI BRALNI KLUB - Vabljeni!

Paigramo se preko spleta. Zabavne miselne igre za vse starosti. Igrajte se z nami.

SPLETNE MISELNE IGRE za vso družino

Vabimo vas, da sledite našim objavam na družbenih omrežjih. Vsak dan vas bomo razveselili z novimi zanimivimi vsebinami. Sledite nam! Ostanite v naši družbi!

DRUŽBENA OMREŽJA - Facebook, Instagram

Vabimo vas, da si ogledate posnetke prireditev, ki so se v preteklih letih zvrstile v Knjižnici Domžale. Odkrijte bogate in zanimive vsebine za vse starosti in akuse.

UTRINKI S PRIREDITEV v Knjižnici Domžale

E-knjižnica ponuja veliko e-vsebin. Bogat nabor različnih vrst gradiva: e-knjige, e-časopisi in revije, spletni portali ... omogoča bralcu raznovrstno branje kjerkoli, kamor seže svetovni splet.

E-KNJIŽNICA /e-knjige & e-zbirke/

Vabljeni k ogledu domoznanskega portala Kamra, kjer si lahko ogledate številne digitalizirane zbirke in preprosto dostopate do zanimivih vsebin iz bogate lokalne zgodovine.

KAMRA - digitalna domoznanska zbirka

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v petek, **26. junija 2020**.

Rok za oddajo prispevkov je v četrtek, **11. junija 2020, do 12. ure**.

Optika Škofic že od 1975
SONČNA OČALA - 60%

Ljubljanska 87, Domžale,
T: 01 721 40 06

Delovni čas:
pon. – pet.: 8⁰⁰ – 12⁰⁰, 15⁰⁰ – 18⁰⁰
sobota: 9⁰⁰ – 12⁰⁰

AKTUALNO

Čakam dan, ko bom lahko odšel v svoj drugi dom – za volan

TADEJ POLIČNIK, AVTOBUSNI PREVOZI POLIČNIK

Med gospodarskimi subjekti, ki ukrepe ob epidemiji najbolj občutijo, so to zagotovo dejavnosti, ki so povezane s turizmom, saj je kljub postopnemu sproščanju ukrepov še vedno nejasno, kdaj bo ponovno zaživela ta panoga.

Miha Ulčar

Foto: arhiv Tadeja Poličnika

Med podjetji, ki jih je epidemija popolnoma zauzela, je tudi družinsko podjetje Avtobusni prevozi Poličnik, katerega začetki segajo v leto 1986, ko je oče Tadeja Poličnika kupil prvi avtobus za potrebe prevoza delavcev po Zgornje Savinjski dolini. Desetletje pozneje, natančneje leta 1995 so poleg delavskih prevozov začeli tudi s prevozi šoloobveznih otrok ter v manjši meri s turističnimi prevozi.

Na prelomu stoletja si je Tadej dom ustvaril v Preserjah pri Radomljah in svoje delo usmeril v večji meri v turistične prevoze. Vozni park pa je vsako leto rasel z novimi turističnimi avtobusom. Podjetje sodeluje tako z večjimi kot manjšimi turističnimi agencijami, tako v Sloveniji kot v tujini. Po Tadejevih besedah pa jim njihovi naročniki zaupajo najzahtevnejše prevoze. Tako so pred leti sodelovali pri predsedovanju Slovenije v EU. Njihov avtobus je bil takrat preoblečen v barve predsedovanja Slovenije EU, njihov VIP minibus je opravljal prevoze v času obiska ruskega predsednika leta 2016, lokalno pa so zagotovo najbolj ponosni na sodelovanje s Smučarskim klubom Domžale. »Pravzaprav ni države v Evropi, kjer naši avtobusi niso bili, najbolj oddaljene točke, ki smo jo dosegli skupaj z našimi potniki, pa so od Sicilije do Nordkappa. Naši vozniki so veliki poznavalci Evrope, zanesljivi in srčni ljudje, ki jim nikoli ni odveč skočiti v še tako oddaljeni kraj. Tudi sam sem iskreno veliko rajal v avtobusu kot med papirji v domači pisarni. Poletje skoraj vsako leto preživim na Škotskem, Irskem ali v Skandinaviji, kjer so naši avtobusi stacionirani v poletnem času, družinski dopust pa pogosto pomeni, da se mi na delu poti za nekaj dni pridruži družina,« mi je ob začetku intervjuja zaupal Tadej.

Po njegovih besedah se za letošnji prvi maj piše zgodovina, saj je prvič doma, odkar je naredil izpit za avtobus. Prav na dan intervjuja (27. aprila) ga je njegov facebook profil spomnil, da je bil lani na ta dan na Ohridu, ostali avtobusi pa v Italiji, Španiji in na Nizozemskem: »V času od pomladi pa do konca jesenskih počitnic se praktično naši avtobusi ne ustavijo. Za avtobusne prevoznike z novembrom nastopi mrtvi del sezone z izjemo novega leta, ki traja vse do sredine marca naslednjega leta, zato je treba v času pomladi, poletja in jeseni narediti zalogo za zimske mesece. Za mojo družino je to povsem normalno in izgubljeni čas namenjen družini naknadno v hladnejši polovici leta.«

Zaradi epidemije covid-19 in ukrepov ste morali v sredini marca prekiniti z vašo dejavnostjo, kar zagotovo ni bilo enostavno, saj je v vašem podjetju več zaposlenih. Kakšen šok je takrat to predstavljalo za vas in kako ste se spoprijeli s tem?

Letošnje leto se je začelo obetavno in še v februarju nihče ni slutil, kaj nas čaka. Namesto sprejemanja rezervacij za pomlad, poletje in jesen, smo sprejemali le odpovedi avtobusnih prevozov. Večina avtobusov je obstala že v drugi polovici februarja. Veseli smo bili še zadnjega naročila prevoza smučarjev v

Francijo v prvi polovici marca, ki pa se je precej adrenalinsko končalo. Avtobus in potniki so zaradi zaprtja Italije ostali ujeti v Franciji in potrebne je bilo kar precej iznajdljivosti in menjave večjega dela naših voznikov, da smo potnike lahko varno vrnili v Slovenijo. To smo izpeljali preko Švice, Nemčije in Avstrije. V Slovenijo smo prispeli 14. marca in od takrat vsi naši avtobusi stojijo.

Sprva smo pričakovali, da naš čaka 14 dni morda tri tedne počitniškovanja. Zelo kmalu je postalo jasno, da bo vse skupaj trajalo dlje, kot si je kdorkoli upal pomisliti.

Država je s ProtiKoronapaketom stopila nasproti tistim, ki jih je epidemija najbolj prizadela. Podjetniki lahko uveljavljate pomoč v obliki plačila prispevkov in plač zaposlenih, kar pa je konec koncev samo manjši obliž na rano, saj ostajate brez rednih dohodkov. Kako ste reagirali ob tem?

Nastopila je streznitev in soočenje z mislijo, kako preživeti. Z veliko odrekanja, trdega dela, neprespanih noči je bilo ustvarjeno naše podjetje, in zelo jasno je postalo, da bo vse odrekanje preteklih 30 let postavljeno na kocko pandemije oziroma časa njenega trajanja. Ostali smo brez vseh prihodkov, in z visokimi fiksnimi stroški podjetja, bi lahko preživeli mesec dni, morda dva, več zagotovo ne. Napisanih je bilo nešteto pobud raznoraznim institucijam, s prošnjo, da pri odrejanju pomoči države avtobusni prevozniki ne bi ostali prezrti. To je naše edino upanje in možnost preživetja.

Prvi ProtiKoronapaket in zagotovilo o plačilo prispevkov kot tudi plač s strani države je bilo delno

Z veliko odrekanja, trdega dela, neprespanih noči je bilo ustvarjeno naše podjetje in zelo jasno je postalo, da bo vse odrekanje preteklih 30 let postavljeno na kocko pandemije oz. časa trajanja le-te.

olajšanje, saj svojih zaposlenih voznikov nikakor ne bi želel izgubiti z odpuščanjem. Praktično sem takoj ob začetku krize vložil prošnjo za odlog plačila leasinga za osnovna sredstva. Ker sem bil med prvimi in sem vedno skrbel za pravočasno odplačevanje dolga, z odobritvijo le-tega ni bilo težav. Vsi naši še tako lepi in moderni avtobusi so v teh časih brez cene in zato tudi z njihovo prodajo ne bi mogli zagotoviti preživetja podjetja.

Čeprav smo uredili zamik plačila leasinga za avtobuse in da smo za svoje zaposlene uredili povrnitev plač in prispevkov s strani države, pa ostaja dejstvo, da ostajamo brez vseh prihodkov in s številnimi nesprenjenimi mesečnimi izdatki, kot so registracija, zavarovanja, obresti ter najemnine za parkirišče in poslovne prostore.

Kaj pa ukrepi države, ki bi zagotavljali dolgoročno preživetje takšnim panogam, kot je vaša?

Zato imamo toliko večja pričakovanja iz naslednjih ProtiKorona paketov, kjer pričakujemo podaljšanje čakanja

na delo od doma vse do ponovne vzpostavitve normalnega avtobusnega prevoza, brezobrestne kredite in garancije za kredite, ki nam bodo še kako potrebni za ponovni zagon podjetja.

Ob prekinitvi vaše dejavnosti so se vam zagotovo pojavljala številna vprašanja. Ste se obrnili tudi na Območno obrtno-podjetniško zbornico Domžale? Kako so se odzvali?

Zgoraj navedene pobude smo naslovili na Obrtno zbornico Domžale, ki naše interese zastopa pri OZS t. i. Sekciji za promet. Predsednik te je Peter Pišek, ki zavzeto zastopa naše interese, saj je jasno kot beli dan, da nam je pandemija ukradla vse možnost preživetja. Ne verjamem, da je kdo izmed avtobusnih prevoznikov – govorim o podjetjih, ki opravljamo samo turistične prevoze (in ne tudi linijskih prevozov, ki jih država subvencionira) – brez pomoči države sposoben dočakati jeseni. Povezujemo se tudi na evropski ravni, kjer se z enakimi zgodbami srečujejo tudi ostali evropski turistični avtobusni prevozniki. Le-ti prav te dni organizirajo mednarodno stavko po vseh večjih evropskih mestih, s čimer želijo Evropski parlament opozoriti na več kot resen položaj podjetij, ki svoj denar služijo zgolj s turističnimi prevozi.

Vlada je že počasi začela rahljati ukrepe z odpiranjem določenih dejavnosti, ki se odpirajo stopoma. Predvidevam, da bo imela trenutna situacija dolgoročni vpliv na turizem, kar bo posledično vplivalo tudi na vašo dejavnost, ki je vezana na to panogo. Kako gledate na čas, ki prihaja, ki zagotovo za vas in celotni turizem ne bo ugoden?

Z rahljanjem ukrepov bodo lahko številne dejavnosti takoj začele s svojim delom in s tem prejemati prilive. Na žalost bodo turistični avtobusni prevozi zagotovo med zadnjimi, ki bodo zavrteli svoja kolesja. Nekaj upanja ostaja za jesen, skoraj zagotovo pa bomo v starih tirnicah šele spomladi 2021. Predvidevam, da bodo sprejeti covid 19 normativi za avtobusne prevoze (podobno, kot so to že sprejele letalske družbe) in bomo našli način, kako kljub nevidni grožnji potovati, kot so to Slovenci vajeni. Veliko se govori o polovični polnitvi avtobusov, o higienskih ukrepih pred vstopi na avtobus, razkuževanju le-teh itd. Veliko sem prepeval s Slovenci in prepričan sem, da je nemalo takšnih, ki komaj čakajo, da bodo razmere in epidemija

protokoli to dopuščali, po vseh verjetnosti pa se bodo v prvi fazi avtobusna potovanja odvijala med državami s podobno sliko stanja razširjenosti covid 19. Verjamem, da prihodnost avtobusnih prevozov ni vprašljiva, avtobusna potovanja pa spet 'in'.

Veliko je slišati o predvidevanju o višanju cen letalskih prevozov, kar pa bi bilo sprožilo večje povpraševanje po avtobusnih potovanjih in s tem povečanega obsega turističnih avtobusnih potovanj. Vsaj kanček upanja na boljše čase. Brez dvoma pa Slovenci kot tudi ostalih Evropejci bodo potovali, o tem ne dvomim. Neznanka pa je, kdaj?

Ali poskušate najti kakšen način, ki bi vam omogočil preživetje? Se pri tem morda s kom povezujete?

Žal je naše preživetje v popolnosti v rokah naše države in ukrepov, ki jih bo sprejemala tako v obliki finančne pomoči kritja stroškov delavcev, odpiranje meja z ostalimi državami, sprejemanje higienskih ukrepov za varen prevoz potnikov ... V tej nesrečni zgodbi smo praktično vsi avtobusni prevozniki, ki se seveda povezujemo prek Obrtne zbornice Slovenije, Sekcije za potniški promet, kot tudi, da se pogosteje slišimo med seboj. Nekako je lažje, ko veš, da nisi sam in da smo drug drugemu v oporo in delimo upanje, da bodo kmalu spet prišli časi, ko se bomo srečevali po evropskih velemestih z dvignjeno roko in nasmeškom (pozdrav avtobusnih voznikov).

Kdaj pričakujete, da boste lahko ponovno zagnali svojo dejavnost? Optimistično jeseni, realno spomladi 2021.

Ste lastnik družinskega podjetja, ki je na trgu že 34. leto. Kako je situacija, v kateri smo se znašli, vplivala na vas osebno? Kako jo doživljate?

O tem bi se dalo veliko napisati, se bom pa osredotočil na lepši del. Oba z ženo in sinovoma smo praktično čez noč ostali prikovanani na dom, v katerem sem bil do zdaj občasen stanovalec. V času od pomladi do jeseni sem preživel doma le dan ali dva na teden, le toliko, kot to zahtevalo zakonski predpisi za profesionalne voznike avtobusov. Sprva je bilo vse skupaj videti kot super družinske počitnice doma, ki pa smo se jih vsi po nekaj tednih naveličali in smo se lotili vseh mogočih del okoli doma. Sicer pa si poleg dela pogosto popoldne popestrimo s kakšno domisljico, ki razbije enoličen vsakdan.

Tako smo nedavno priredili slavnostno odprtje očiščenega dvorišča z rezanjem rdečega traku (seveda brez občinstva), teniški turnir na dvorišču itd. Ko je zmanjkalo dela okrog hiše, smo se lotili temeljitega čiščenja vseh avtobusov. Trenutno se suši okoli hiše 50 avtobusnih sedežev, in na prvi pogled bi človek mislil, da smo odprli kinodvorano na prostem (smeh).

Seveda pa upam, da bo posijal vsaj žarek upanja, da bo kmalu prišel dan, ko bom odšel v svoj drugi dom – za volan in se domov vračal objel svoje najdražje, čez nekaj ur pa spet bil na poti proti drugemu koncu Evrope. Avtobusi so moje življenje. □

Ustavljena tudi ljubiteljska kultura

Zaradi ukrepov v zvezi s preprečevanjem epidemije koronavirusne bolezni je popolnoma zastalo življenje tudi na kulturnem področju. Ne samo, da so morala svoja vrata zapreti vse kulturne ustanove, z delovanjem so morala prenehati tudi številna društva, ki delujejo na področju ljubiteljske kulture.

Miha Ulčar

Foto: Karin Božič in Miro Pivar

Čez noč so brez vaj in nastopov ostali številni pevski zbori, orkestri, folklorne skupine in še številne druge panoge. Ker je bila

želja po kulturnem udejstvanju tudi v času karantene zelo močna, so se nekateri znašli po svoje in s pomočjo sodobne tehnologije ter spleta priredili koncerte, posneli pesmi in podobno. Kljub vsemu pa je manjkalo tisto glavno. To so skupne vaje in pa nastopi pred občinstvom v živo. To je poseben čar, ki ga sodob-

na tehnologija ne more nadomestiti. O tem, kako so se spopadli z izzivom, ki ga je prinesla epidemija, ki je preprečila izvedbo številnih že načrtovanih prireditev, smo se pogovarjali z Matejem Primožičem, vodjem območne izpostave JSKD Domžale, in dr. Francem Hribovškom, predsednikom Folklornega društva Groblje.

DR. FRANC HRIBOVŠEK, PREDSEDNIK FOLKLORNEGA DRUŠTVA GROBLJE

Nikakor si ne moremo zamisliti nastopov v praznih dvoranah

Med ambiciozna in zelo delavna kulturna društva se zagotovo uvršča Folklorno društvo Groblje. Vsako leto sodelujejo na številnih prireditvah, nekaj pa jih organizirajo tudi sami. O izzivih, ki jih je prinesla epidemija, zaradi česar so morali folkloristi svoja plesna oblačila in čevlje postaviti v kot, smo se pogovarjali s predsednikom dr. Francem Hribovškom.

meseca se bomo morali dokončno opredeliti glede mednarodnega gala folklornega večera in romanja.

Kdaj pričakujete, da boste lahko spet začeli z vajami in nastopi ter kako se pripravljate na ta trenutek?

Naša dejavnost je šport – folklorni ples. Ples je v parih in v skupini, prihaja do osebnih stikov, pod maskami

Škoda za nas, neprofitno in amatersko društvo, je zlasti nesnovna, kulturna in moralna, čeprav smo utrpeli tudi znatno gmotno škodo.

se plesati ne da, zato ne pričakujemo, da bi z vajami lahko začeli pred julijem ali avgustom. Nikakor si ne moremo zamisliti nastopov v praznih dvoranah.

Je epidemija za vaše društvo pustila tudi kakšne finančne posledice?

Iz vsega sledi, da je epidemija povzročila veliko škodo našemu društvu in zagotovo vsem ostalim kulturnim društvom. Manjkajo nam treningi, druženje ... Škoda za nas, neprofitno in amatersko društvo, je zlasti nesnovna, kulturna in moralna, čeprav smo utrpeli tudi znatno gmotno škodo. Plakati so bili že natisnjeni, narejene so bile medalje za vseh 170 prijavljenih otrok. Pripravljeni in natisnjeni so bili programski listi. Veliko dela je šlo v nič. Odpadlo je pridobivanje javnih sredstev. Prijavili smo se na več razpisov. Po razglasu epidemije so razpisovalci prenehali delati na projektih, razumljivo bodo čakali na rebalans proračunov, sredstva bodo ukinjena ali pa zelo zmanjšana. Naše društvo ima nekaj pogodb z zasebnimi društvi. Donatorji še niso nakazali sredstev po pogodbah, morda jih bodo šele, ko se bo situacija izboljšala. Sponzorja ne moreta nakazati, saj ne moremo izstaviti računa za odpovedani sponzorirani dogodek.

Kako gledate na čas po epidemiji?

Vse je zelo vprašljivo. Delovanje višje sile nas je prisililo v spremembo dela in obnašanja. Ob upoštevanju omejitev in negotovosti pri organiziranju pojavljanja v javnosti bomo, ko bo možno, začeli uveljavljati sprejeti načrt za postavitev novega spleta prekmurskih plesov Dere sen jas mali bija, za katerega je Nivenka v času epidemije pripravila koreografijo, predvidela glasbo in načrtovala kostumsko podobo. Ko bomo lahko začeli z vajami, bo to primarna naloga. Šele takrat bomo lahko začeli nabavljati blago in naročati delo šiviljam.

Kako je situacija, v kateri smo se znašli, vplivala na vas osebno?

Slutim, da bodo posledice epidemije dolgoročne in daljnosežne. Tudi ko se bo vse umirilo, bo ostala trajna negotovost, kakor brazgotina na zarasli rani. Mene, ki se bližam osemdesetem letu in sem revmatik, je še posebej prizadelo to, da ne morem hoditi na vaje in uživati v terapevtskem bazenu v Soči. Tolažba je, da so vsi naši člani in prijatelji v Sloveniji in na Madžarskem, Hrvaškem, Portugalskem, Kosovu, v Avstriji, Italiji in Belgiji ostali zdravi, tako lahko upam na najboljše. □

MATEJ PRIMOŽIČ, VODJA JSKD OI DOMŽALE

Zelo pogrešam prireditve s kulturnim in športnim predznakom

Območna izpostava JSKD Domžale, ki jo vodi Matej Primožič, je ena izmed 59 območnih izpostav Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti in pokriva občine Domžale, Trzin, Mengeš, Lukovica in Moravče. Za kulturna društva in njihove zveze s tega območja organizira kulturne prireditve ter izobraževalne oblike, izdaja revije in druge publikacije ter jim nudi organizacijsko pomoč pri njihovem delovanju. Obenem skrbi za kulturno povezovanje, spodbuja programe kulturne vzgoje in vseživljenjskega učenja ter krepi kompetence, znanja in sposobnosti.

Težave so nastale tudi zaradi časovnega zamika izvedbe razpisa, kar pomeni, da društva nimajo niti odločb niti pogodb, kaj šele sredstev. Ker smo že skoraj v juniju, kaže na to, da pred jesenjo ne bodo prejela niti evra za letošnje leto! Teško obdobje nas čaka.

zasedb (zbori, godbe, orkestri ...). Zavedamo se, da vse že zelo 'srbijo' glasilke, prsti in kreativno-ustvarjalna žilica, a bi bilo smiselno še nekoliko počakati, da nam pozneje ne bi bilo žal. Pred nami je že konec šolskega leta, ko se glavna sezona društev konča, letos pa je bila zaradi razmer zares klavna. S tem, ko bi se v juniju aktivirali, prav veliko ne bi pridobili.

Je morda epidemija pustila tudi kakšne posledice na finančnem področju tako za JSKD in pa društva?

Finančna situacija je ena od velikih skrbi ljubiteljskih društev. V Občini Domžale se Javni razpis za sofinanciranje kulturnih programov izvaja nemoteno, kot da epidemije ne bi bilo. To pomeni, da bodo društva prejela sredstva od prijavljenih in izvedenih projektov, ki pa jih lahko preštejemo na prste ene roke. Koliko bodo pravzaprav prejela, ne upamo niti pomisliti. Težave so nastale tudi zaradi časovnega zamika izvedbe razpisa, kar pomeni, da društva nimajo niti odločb niti pogodb, kaj šele sredstev. Ker smo že skoraj v juniju, kaže na to, da pred jesenjo ne bodo prejela niti evra za letošnje leto! Teško obdobje nas čaka.

Glede na zadnje informacije Vlade RS in napovedi o dovoljenem številu zbiranja ljudi v skupinah v odprtih in zaprtih prostorih se med ljubiteljskimi društvi poraja veliko vprašanj in pobud glede vaj, dogodkov in drugih načinov

združevanj. Po naših informacijah naj bi JSKD pripravil posebna navodila glede tega. Lahko kaj več o tem?

Vsem smo posredovali mnenje direktorja JSKD Marka Repnika o zbiranju ljudi v skupinah na odprtih in zaprtih prostorih. Med drugim je zapisal, da si na JSKD prizadevamo pridobiti vsa ustrezna mnenja, preučujemo prakse iz tujine in pripravljamo natančnejše smernice na podlagi strokovnih študij o prenašanju virusa med petjem in igranjem na inštrumente, ki je vsekakor bolj tvegano kot govorjenje. Priporočila bodo vsebovala opredelitev velikosti prostorov, razdalje, števila oseb, ravnanje z maskami in druge informacije. Do takrat pa odsvetujemo zbiranja na skupnih vajah.

Naš skupni namen je, da po eni strani ne zaviramo tistega, kar bi bilo popolnoma mogoče in varno, ter po drugi strani, da združevanja ne bi prinesla prevelikega tveganja širjenja novih okužb, s čimer bomo morali ponovno odpovedovati delovanje nekaterih dejavnosti v družbi. Vsako novo žarišče okužb v posameznih sredinah bo namreč prineslo nove karantene in prepovedi opravljanja tudi osnovnih, za življenje nujnih aktivnosti (dokončanje izobraževanja v šolah in na fakultetah, opravljanje poklicev s stiki z ljudmi ...).

Kako gledate na čas po epidemiji?

Povsem človeško je, da si želimo vračanja v stare tirnice in v normalen vsakdan. Hote ali nehoti pa ugotovljamo, da ni vse tako. Ko sreča prijatelja, ne veš, ali bi mu ponudil roko, kaj šele da bi ga objel, ob neznanih obrazih si avtomatično bolj zadržan ... Upam, da bodo te prepreke, ki so tudi v nas samih, hitro izginile. Pogrešam človeško toplino in energijo, ki smo je zdaj deležni samo na daleč. In seveda, poklicno ali ne, zelo pogrešam prireditve s kulturnim in športnim predznakom.

Kako je situacija v kateri smo se znašli, vplivala na vas osebno in kako ste jo doživljali?

Priznam, na začetku sem bil nekoliko skeptičen do vpliva virusa, a sem kmalu spoznal, da je vrag odnesel šalo. Seveda sem sledil ukrepom in bil vzoren državljan. Znašel sem se v letošnji pomladi, ko sem (bil) ves čas doma, kar je zame zelo netipično, a sem hitro usvojil tudi ta tip življenja. Tako se je npr. moja tekaška sezona začela zelo zgodaj, vrt in okolica hiše sta brezhibno urejena, z družino pa sem preživel ogromno kvalitetnega časa. Seveda sem bil vesel tudi sproščanja ukrepov, čeprav so se mi v več primerih zdeli nesorazmerni, a kdo sem jaz, da bi o tem sodil. Na sploh sem bolj optimistično naravn, tako menim, da bo letošnja epidemija čez nekaj let le še oddaljen spomin, ki pa ga ne smemo pozabiti, temveč povleči iz njega čim več izkušenj. □

Zaradi epidemije ste morali prekiniti z vajami in odpovedati vse predvidene nastope. Kako ste se v vašem društvu spoprijeli s tem izzivom?

Folklorno društvo Groblje, Domžale deluje načrtno. Občni zbor je v začetku januarja sprejel ambiciozen program dela za 2020. Poleg vaj dvakrat tedensko in dodatnih vaj za mlajše člane je bilo predvidenih približno 24 nastopov, za enajst so že sklenjene pogodbe. Društvo je tudi samoorganizator in producent. Bile so sklenjene pogodbe za mednarodni gala folklorni večer, za otroški folklorni festival in romarski shod k sv. Notburgi v Groblje. Bili smo sprejeti na festival v Žitištu v Srbiji in povabljeni na festival v Prištino na Kosovu. Načrtovali smo tudi okroglo mizo na temo financiranja folklornih skupin v Sloveniji.

Kaj je to dejansko pomenilo za vas in vaše člane?

Potem, ko smo zgodaj letos podarili dva nastopa, je v drugem tednu marca nastal preplah. Dogodki so se prav hitro in dramatično vrstili. V torek zvečer smo se odločili, da v petek ne gremo v Srbijo ter v sredo odpovedali sodelovanje na festivalu v Žitištu, že naslednji dan je organizator festivala odpovedal festival in Srbija je zaprla meje. V Italiji je bilo huje. Otroška folklorna skupina iz Aviana je v sredo odpovedala udeležbo na otroškem festivalu v Domžalah in v četrtek smo odpovedali otroški festival. V četrtek zvečer smo se zbrali ter do nadaljnjega odpovedali vse vaje. No, v petek, 13. marca, je sledil razglas epidemije.

Ste morda dali vašim folkloristom kakšne napotke za čas, ko nimate vaj?

Odborniki smo se potem lahko dogovarjali samo konferenčno. Plesalcem smo svetovali, naj se obnašajo odgovorno ter pazijo na svoje zdravje in telesno kondicijo.

Kaj vse ste bili zaradi epidemije primorani odpovedati?

Prisiljeni smo bili odpovedati sedem dogovorjenih nastopov v Domžalah, otroški festival in odhod v Srbijo. Vprašljivi so nadaljnji nastopi in gostovanje na Kosovu. Lahko rečem, da je letošnji plan dela padel v vodo. Konec tega

POGLED NA DOMŽALSKO PRETEKLOST

ZAČETNIKI SLAMNIKARSTVA (1)

Tablarjevi iz Ihana na poti v Ameriko: Oče Rojanec proda grunt za pet vozovnic otrokom v Ameriko

Matjaž Brojan

Že dolgo je znano, da se je domžalsko slamnikarstvo začelo v Ihanu. O tem, da je prvotna domneva tudi resnična, govori nekaj dokumentov v mojem arhivu, ki dokazujejo, da so bili ihanski slamnikarji podložniki krumperškega graščaka, ki je skušal njihove slamnike prodajati celo v Gradcu na Štajerskem. V iskanju sledi za prvimi slamnikarji Ihana sem nekje zasledil priimek Rožmanec, ki pa se je pozneje očitno (iz neznanih razlogov) preoblikoval v priimek Rojanec. Odtlej je mogoče družino Rojanec, zagotovo je bila med prvimi slamnikarji, če že ni bila čisto prva, spremljati skozi čas in njihovo slamnikarsko delovanje. Rojančevih prej nisem nikoli zasledil, morda zato, ker sem bolj pogledoval v Ihan, ne pa v Prelog, kjer so Rojančevi s hišo v gozdu v bližini krumperškega gradu vsaj 250 ali celo več let živeli.

Njihovega priimka v takem prej nisem še nikjer prebral, med Ihanci pa še posebej ne, vendar nekoč pa sem med nekim druženjem slišal, da so nekoč živeli Rojanci, ki so bili znani slamnikarji in da je bil med njimi nekdo, ki je bil celo slamnikarski izumitelj. Le kdo naj bi to bil?

Družina Rojanec, zapisovalo se je celo Rajevc, je upravno spadala pod krumperško graščino, saj so bili kraji, kot so Ihan, Dob, Gorjuša in Prelog, kjer so Rojanci živeli, podrejeni in dani v oblast krumperškemu gospodarstvu. Kako sem prišel do tega, da sem začel raziskovati prav njihovo preteklost? Kdo so bili, od kod je bil njihov rod in koliko jih je bilo? V Stražarjevi knjigi sem našel zapisan njihov priimek tudi drugače: nekdo jih je zapisal v farne knjige celo kot družino Rožmanec, le njihov pravi priimek Rojanec so zapisali najmanjkrat. Bili so v cerkvenem občestvu cerkveni ključarji, seveda z drugimi Ihanci, predvsem pa so bili daleč naokrog znani kot slamnikarji.

V Ihanu so to družino poznali tudi kot Tablarjeve, to je bilo njihovo domače ime, ki se je ohranilo do danes. Le kaj so imeli Rojanci skupnega s tablo ali tablami, da se jih je prijel omenjeno, a zelo nenavadno domače ime – Tablarjevi? S tem, ko smo našli podatek, da so se Rojanci po domače imenovali z omenjenim domačim poimenovanjem, se je pojasnilo tudi, zakaj je ena od ulic v Prelogu dobila današnje ime Tablarjeva ulica. Vse neznanke, ki so se pojavljale, so v meni vse bolj zahtevale odgovore, ki sem jih seveda poskušal najti. Podal sem se v raziskovanje usode te družine, kjer sem spoznal mnogo zanimivih podatkov o njihovem življenju, delu, odhajanju v tujino, rojstvih in smrtih, ki se je večinoma z opravljanjem slamnikarskega dela takrat slabo preživljalo.

Prvotna Tablarjeva hiša je stala visoko v gozdu

Prvo hišo Tablarjev je zgradil oče Rojanec, ampak ta hiša ni stala tam, kjer stoji danes, kdo ve kolikokrat prezidana in obnovljena nekdanja domačija. V vseh teh časih, ko so Rojanci v njej živeli, je bila predrugačena, obnovljena in posodobljena.

Kupec Rojančeve domačije je moral opravljati izpit, če je hotel na gradu Krumperk opravljati delo grajskega oskrbnika. Spričevalo je podpisal ob žigu Peter Pagliaruzzi.

Del dokumenta, ki dokazuje resničnost kupoprodajne pogodbe med prodajalcem domačija Tablarjevim Janezom, Rojancem in kupcem Jurijem Sevškom, ki je po zgornjem plačilu postal novi lastnik posestva Rojančevih.

da, a je žal pogorela, datum požara pa ni nikjer zabeležen. Drugo – tudi leseno, so Rojanci postavili tudi v gozdu, ampak nekoliko niže. Žal je tudi to drugo leseno hišo zajel požar. To hišo, ki prenovljena in posodobljena stoji še danes, so zgradili leta 1860.

Ostanke obeh, prej požganih, hiš so domači seveda shranili, saj so spravili vse, še uporabne kose oziroma tramove. V teh s slamo kritih hišah je potekala slamnikarska dejavnost, saj so bili ihanski slamnikarji prvi, ki so se morda že v 17. stoletju lotili pletenja kit in šivanja slamnikov. Tablarji so bili verjetno osrednje slamnikarske dejavnosti; če že v samem Ihanu ne, pa zagotovo v Prelogu. Srednjevelika ihanska družina Rojanec, ki jo je bolj kot karkoli drugega zaznamovalo slamnikarstvo, pletenje kit in šivanje slamnikov, je zagotovo osrednja ihanska slamnikarska srenja.

Kako je Tablar v jamo padel ...

Zahvaljujoč številnim zbiralcem ljudskega blaga je ostala zapisana v obliki bogatega gradiva o ihanski preteklosti tudi prigoda enega od Tablarjev o tem, kaj vse se je godilo staremu Tablarju, ko je v jamo padel. Takole je ostalo zapisano, objavljeno pa je bilo v knjigi Staneta Stražarja Svet pod Taborom:

»Nekoč se je Tablar tako hudo sprl s svojo ženo, da je sklenil vzeti si življenje. Jezen je šel z doma in skočil v Taborško jamo. Toda smola! Ostal je živ s krvavo čelo glavo. Iz jame ni šlo, četudi si je prizadeval na vse načine. Klical je na pomoč, a zaman! Šele čez teden dni ga je slišal cerkvenik na Taboru, nekateri pa pravijo, da so bili to ljudje, ki so šli v cerkev, ali pa morda krumperški borštinar, ki je pregledoval gozdove. Poklical je ljudi, da so Tablarja potegnili na svetlo.«

Srečo Kržan, ki živi v bližini nekdanjega domovanja Rojančevih, pripoveduje, da je Tablar ponoči pomotoma zašel v goščo in padel v jamo. Po treh dneh, ko je bilo v cerkvi na Taboru

Tablarjeva hiša nekoč; o njej govori stalna slika, ki jo v Prelogu hrani Srečko Kržan.

opravilo – bil je križev teden – je mežnar ljudem zgroženo zaupal, da ga vsako noč straši in da sliši iz globine klic: 'Pomagajte!' Nekdo je povedal, da Tablarja že tri dni pogrešajo in da je vse dotlejšnje iskanje zaman. Šele po tem so ga našli.

Družina, ki je obstajala že vsaj v 17. stoletju

Ko se nekdo poda v raziskovanje slamnikarske družine Rojanec, se raziskovalcu hitro razkrije, da so se sicer pisali tako, vendar je njihove sledi po tem priimku težko najti, saj so jih Ihanci klicali na različne načine. Ko so se kdaj pogovarjali o tej družini, so vedno rekli: Tablarjevi iz Preloga pod hribom.

V tistem 17. stoletju, ko je že mogoče najti sledi njihovih prednikov in je prvotna družina že živela v Prelogu, so bili, tako kot vsi drugi v bližini, podložniki graščaka s Krumperka. Ta je imel svoje podanike tako v njihovi vasi, kot v Ihanu, Dobu, na Gorjuši in Krtini. Njihova vsakršna usoda je bila povezana z grajskim gospodarjem, to je graščakom s Krumperka. V dokumentih krumperškega gradu je ostalo zapisano, da so se podložniki v omenjenih vaseh obilo ukvarjali s slamnikarstvom. Pa ne le to: obstajajo tudi pisni dokumenti, v katerih je ostalo zapisano, da je krumperški graščak ponujal trgovcu iz Gradca (za avstrijski Graz gre) slamnike, ki so jih izdelali njegovi podaniki. V večkrat izmenjanem dopisovanju je ostalo zapisano, da je graški trgovec zaradi slabe kakovosti slamnikov zavračal trgovske povezave s krumperškim graščakom. Predvsem ga je motilo, da ti izdelki, ki so jih izdelovali njegovi ihanski podložniki, ne sledijo modnim smernicam in so po tej plati za prodajo po ponujenih cenah manj primerni. Ne vemo, ali se je omenjeno trgovanje med graščakom s Krumperka in avstrijskim trgovcem kdaj uresničilo, zagotovo pa je zanimivo to, da so bili slamniki, ki so bili predmet

ponudbe, tudi delo družine Rojanec. Ta se je čisto vsa – razen s kmetovanjem – ukvarjala predvsem s slamnikarstvom. Vsi člani družine so postali zelo veščih slamnikarji, saj so obvladali čisto vsa dela, ki jih je slamnikarstvo zahtevalo. To dejstvo jim je prišlo še kako prav pozneje.

V oziranju v preteklost mi je prišla pod roke zanimiva listina hišnih gospodarjev katastrske občine Ihan iz leta 1826. Kar 57 lastnikov je vpisanih v tem času za gospodarja v Ihanu. Med tistimi, ki so imeli manjša posestva, je zapisan tudi Anton Rajevc z vulgo imenom Tablar. Njegova posest zemlje je znašala le 1,1 hektarja, medtem ko so nekateri drugi Ihanci posedovali celo 35 hektarjev zemlje.

Po Antonu Rajevcu je postal lastnik njegov sin Janez. Glava družine in lastnik celotnega posestva (njiv in gozdov v bližini) je bil odtlej ta Janez Rojanec, ki je imel z ženo Ano petero otrok. Najstarejša je bila Marija (vsi so jo poznali kot Mici), za njo pa so se rodili še Neža, Urša, Fani in Jože (Josip). Celotna družina se je, vključno z materjo Ano, preživljala s slamnikarstvom, vendar je šlo s prodajo slamnikov čedalje slabše, čeprav sta bila oče Janez, posebno pa sin Josip, zelo priročna in iznajdljiva. Ob slamnikarskih delih v hiši je prav Josip izumil posebno leseno napravo za likanje slamnatih kit. Te so dotlej likali, ali kot so rekli – 'gajsnali', kar na roko. Leseni stroček za likanje z dvema valjema, skozi katera se kita zlika, je njegovo delo. Nekaterih različnih likala so se domislili drugi. Tako je šlo v Tablarjevi domačiji, dokler je šlo. Otroci so rasli, vsi so bili brez služb, prihodnosti pa v Ihanu s slamnikarskim zaslužkom ni videl nihče. Nekaj je bilo treba ukreniti.

Iz Ihana v Ameriko ...

Poglejmo, kako je bilo s selitvami Domžalcev v Ameriko. Domžalski župnik Franc Bernik je v svoji knjigi Zgodovina fare Domžale (1923) na strani 245 zapisal:

»Leta 1882 sta tukajšnji slamnikar Krizant Ladstätter in Menkov, zastopnik tovarne za šivalne stroje, hotela v New Yorku v Ameriki skupno ustanoviti slamnikarsko tovarno. Poslala sta tja dve šivalki: Ivana Šmè iz Zgornjih Domžal h. š. 12 in Maričko Štraser, stanujočo v Zgornjih Domžalah. Ti dve sta bili prvi domžalski Amerikanci. Ladstätter in Menkov sta se pa že čez eno leto razšla. Štraserjevo je Ladstätter poklical nazaj domov, Ivana Šmè je pa ostala pri Menkovu v New Yorku.«

Prihodnje leto sta Menkov in Ivana Šmè pisala še po tri šivalke. In res so šle na to pismo leta 1883 v New York: Marija Zajec iz Spodnjih Domžal h. š. 11, Marija Flerin iz Zgornjih Domžal h. š. 89 in Marija Rojanec, Tablarjeva iz Ihana. Marija Flerin se je kmalu vrnila domov. Marija Zajec in Marija Rojanec pa sta ostali do tedaj (l. 1923) v Ameriki. Tako je ostalo zapisano v Bernikovi knjigi.

Rojanec je vse prodal in kupil svojim otrokom pet kart za pot v Ameriko

Družina Rojanec je živela od majhne kmetije, slamnikarstva in le v manjši meri tudi od lesa iz gozda. Sin Josip, seveda so mu rekli Jože, je bil tisti, ki je bil s takim slabim gmotnim položajem najmanj zadovoljen. Delo s kitami (pletenje in njihovo likanje) ga ni zadovoljevalo, pred njegovim in očetovim izumom so jih mukoma 'gajsnali' na roke.

Zgodilo se je potem v letu 1870, ko so se Rojančevi odločili, da si bodo lepšo prihodnost poiskali v Ameriki. Propaganda, da je mogoče v Ameriki lepo živeti in da vsak človek lahko tam uresniči svoje želje, je bila močna. Rojančevi so začeli resno premišljati o tej možnosti za prihodnost vse družine. Leta 1870 je Janez Rojanec prodal svojo domačijo: z vso posestjo, njivami, travniki in gozdovi. Vse to je prodal Juriju Sevšku, domačinu s Tabora v bližini. Cena vsega je znašala 1900 goldinarjev, kar je kupec v dveh obrokih prodajalcu tudi plačal.

Znesek 1900 goldinarjev je bil ravno dovolj velik, da je oče Janez svojim petim otrokom plačal karte za ladijski prevoz do Amerike. Ve se, da z otroki takrat ni odšla Janezova žena Ana, vendar pa je zaradi osamljenosti in žalosti, ko je v Prelogu ostala z možem sama, odšla prek luže pozneje. Dejstvo je, da se je svojim petero otrokom (štirim hčeram in sinu) pridružila v novem svetu pozneje in tako kot oni zaživela na ameriški način. Oče Janez je ostal doma na domačiji in si pri novem gospodarju Juriju Sevšku izgovoril 'kot' in doživljenjski prežitek. Novi gospodar Jurij Sevšek je bil krumperški oskrbnik, za kar si je moral (že takrat!) pridobiti ustrezno dovoljenje oziroma spričevalo. Po ustreznem izpopolnjenju si je ustrezno potrdilo o usposobljenosti tudi pridobil.

Z odhodom mame Ane v Ameriko ni od Tablarjeve domačije (razen imena) ostalo nič. Le oče Janez je še nekaj časa ždel na svoji nekdanji domačiji, potem pa je za zmeraj odšel. Otroci in žena Ana so zaživeli v Ameriki novo, drugačno življenje. Tam je mama Ana med otroki in zetji, ki so poženili njene hčere, postala zelo spoštovana in cenjena, o čemer zgornjo pripovedujejo stare, iz časopisov izrezane osmrtnice, ko je tam tudi umrla v svojem 82. letu starosti.

Kmetijo z njivami in gozdovi, ki so bili dotlej v lasti Rojančevih, je novi lastnik Jurij Sevšek kupil že v svojih zrelih, pravzaprav starih letih. □

Ihanska cerkev na razglednici, kakršna je bila ob prelomu 19. v 20. stoletje. Tedaj je bila Rojančeva družina (razen očeta Janeza) že zdavnaj v Ameriki.

Se nadaljuje

ŽIVLJENJE MED KORONAKRIZO

Obdobje zadnjih tednov, ko smo se vsi skupaj navajali na nov način življenja, je seveda vplivalo na številne panoge, podjetnike, posameznike in tudi otroke. Tokrat smo pokukali v življenje ali delo še nekaj Domžalčanov in Domžalčank, ki so tako ali drugače občutili posledice koronakrize. Pri tem so nam pomagali tudi naši mladi, nadebudni novinarji – osnovnošolci. Tudi oni so bili pred izzivom, ki si ga je pred tem težko predstavljal marsikdo med nami, še posebej pa ne starši in otroci sami. Za marsikoga je bil to izziv, ki ga je stežka premagoval. A nekateri so ta čas, kot boste lahko prebrali na naslednjih straneh, preživljali drugače.

LJUDITA SLOVNIK, CVETLIČARNA SLOVNIK IHAN

Naše stranke se vračajo

Letos mineva 30 let, odkar je v Ihanu svoja vrata odprla Cvetličarna Slovník.

V vseh teh letih so bili lažji in težji časi, ampak letos jih je epidemija koronavirusne bolezni pripeljala do vprašanja, ali naj še nadaljujejo ali zaprejo svoja vrata. O tem, kako so se spoprijeli s tem izzivom, sem se pogovarjal z Ljudito Slovník.

Zaradi epidemije in ukrepov ste morali v sredini marca zapreti vrata vaše cvetličarne, kar zagotovo ni bilo enostavno. Kako ste se spoprijeli s tem izzivom?

Prvi dnevi po zaprtju so bili tako precej težki. Ostali smo brez pomembnih praznikov, ki močno vplivajo na našo dejavnost. Lončnice, kupljene za materinski dan, so odcvetele, praktično vsi izdelki, pripravljene za veliko noč, so ostali v škatlah, računi pa so kljub temu prihajali. Pri tem nas je najbolj zmotilo to, da so lahko vsi večji centri (Mercator, Lidl, Hofer in drugi) ne-

moteno prodajali cvetje in lončnice za materinski dan, cvetno nedeljo, veliko noč itd., medtem ko smo bili mi primorani zapreti vrata naše cvetličarne. Naj poudarim, da bi bila varnost nakupa veliko večja v cvetličarni kot v velikem trgovinskem centru.

V začetku aprila je vlada z odlokom dopustila, da so lahko odprte tudi vrtnarije, drevesnice in cvetličarne. Kako ste sprejeli to novico in kako ste se pripravili za ponovni zagon vaše dejavnosti?

Po obljubah, ki so prihajale iz vlade o pomoči samostojnim podjetnikom, smo se odločili odpreti svoja vrata in nadaljevati dejavnost. Povečali smo prodajo zelenjave in si s tem zagotovili vsaj trenutno finančno varnost. Medtem lončnice in rezano cvetje ostaja manj prodajano, prav tako pa ni porok, zabav, birm, pogrebov, kulturnih prireditev, obhajil in osta-

Najbolj nas je zmotilo to, da so lahko vsi večji centri nemoteno prodajali cvetje in lončnice za materinski dan, cvetno nedeljo, veliko noč itd., medtem ko smo bili mi primorani zapreti vrata naše cvetličarne.

li dogodkov, kjer smo vedno del vsega tega.

Kako so ljudje sprejeli ponovno odprtje vaše cvetličarne in kako je z obiskom?

Naše stranke se vračajo, zaradi česar smo neizmerno hvaležni, a kriza kljub temu ostaja. Če je celotna družina odvisna od ene dejavnosti, potem v takih trenutkih ni lahko. Upamo, da bo država vseeno našla primerno rešitev, saj se glede na napovedi kriza še ne bo umirila, zaradi česar bomo še nekaj časa hodili po tanki črti med finančno varnostjo in brezposelnostjo.

MIHA ULČAR

ŠPELA ROJC, PREDSEDNICA SMUČARSKO SKAKALNEGA KLUBA SAM IHAN

Ne upam si pomisliti, da bi klub po 70 letih delovanja postavili v mirovanje

Zaradi ukrepov v zvezi s preprečevanjem epidemije covid-19 so morali v sredini marca s športnimi aktivnostmi, treningi in tekmovanji prekiniti tudi športniki.

Med športnimi klubi in društvi, ki so morali zaradi epidemije prekiniti svoje dejavnosti, je tudi Smučarsko skakalni klub Sam Ihan. O tem, kakšen izziv je to predstavljalo za vodstvo kluba, trenerje in mlade smučarske skakalce, smo se pogovarjali s predsednico Špelo Rojc, ki nam je v uvodu pogovora dejala, da je novi koronavirus ustavil celotno državo in tudi športnike, ki so nemalokrat dvigovali moralo ljudem. Vse skupaj pa je pustilo velik rez v naših življenjih.

Kako ste se v vašem klubu spoprijeli z izzivom, ki so ga prinesli ukrepi v zvezi s preprečevanjem širjenja epidemije?

Praktično čez noč smo ostali brez treningov, navijanja, spodbujanja in druženja. Epidemija je prinesla negotovost, strah in zaostritev pogojev dela. Želimo si pomoči, vendar ostajamo realni. Naši člani so dogovore, ukrepe in spremembe sprejeli pozitivno. Ker je bil marca predviden počitek po zimski sezoni, se ni kaj dosti poznalo. Edino, da smo ostali doma. Pozneje smo se trenerji in člani upravnega odbora organizirali in tedensko sestankovali preko aplikacij, ki so znane tudi šolarjem.

Ste morda dali vašim skakalcem kakšne napotke v zvezi z individualnimi treningi doma?

S skupnimi dogovori, predlogi trenerjev in članov smo oblikovali program za vse starostne skupine, od najmlajših do članov. Mladi skakalci so imeli doma možnosti, kakršne so imeli, in poskušali smo biti kar se da izvirni. Sestavljeni programi so bili pripravljene za vse pogoje. Tako so se otroci in trenerji dnevno prek telefona in aplikacij usklajevali med seboj. Prav tako so gledali posnete filme in se bodrili. Pri vsem tem so nam veliko pomagali starši otrok ter ostali naši člani. Lahko rečem, da so individualni treningi doma potekali dobro in usklajeno. Smo pa zdaj srečni, ker že lahko treniramo na klubski zelenici in skakalnici, saj sta nadzor in usmeritev trenerja nujna za kakovost treningov. Z aktivnostmi smo začeli po vseh navodilih pristojnih institucij. Smučarska zveza Slovenije nam je ves čas pravočasno pošiljala

Finančni upad čutimo z vseh strani, tako sponzorskih, donatorskih kot tudi iz naslova članarin ter finančnih sredstev s strani Občine Domžale, ki jih letos še nismo prejeli. Zato prav težko pričakujemo pomoč s tega naslova.

novosti, predloge in navodila za delo. Velik vprašaj je postavljen le še pri izvedbi tekmovanj.

Je epidemija pustila posledice tudi na finančnem področju delovanja vašega kluba?

Finančni upad čutimo z vseh strani, tako sponzorskih, donatorskih kot tudi iz naslova članarin ter finančnih sredstev s strani Občine Domžale, ki jih letos še nismo prejeli. Zato prav težko pričakujemo pomoč s tega naslova.

Kako gledate na čas po epidemiji?

Čas po epidemiji bo čas, ki nas bo zaznamoval vse. Ves čas bomo morali biti v pripravljenosti in pokončni drži. Tudi kot predsednica kluba se zavedam, da je treba 'lačna' usta nahraniti in tej odgovornosti se ne bom izognila na noben način. Pomoč drugih je ob tem ključnega pomena. Imamo nekaj sponzorjev, ki nam v ključnih trenutkih priskočijo na pomoč. Nekateri celo samoiniciativ-

no. Večina pa gre za težko prigran denar. Želela bi si boljše finančne pogoje, saj so smučarski skoki šport, ki zelo družijo Slovence in od nekdanjih jih je. Mislim, da sem v dveh letih mojega mandata dokazala, da se da z delom in zagnanostjo veliko postoriti. Je pa res, da se to zgodi, če imaš ljudi, ki ne stojijo samo za teboj, ampak ob tebi. Člani vseh skakalnih odborov, trenerji in ostali člani bomo morali stopiti še bolj skupaj, pokazati, da smo iz pravega testa in še bolj povezati Domžale. Ne upam si pomisliti, da bi morali zaradi pomanjkanja denarja klub po 70 letih delovanja postaviti v mirovanje. Optimistično smo pripravili plan prenove skakalnic in pri tem si želimo sodelovanja tudi z Občino Domžale ter Zavodom za šport in rekreacijo Domžale. Zavedamo se, da nismo v športu, ki poganja svet. Smo pa ljudje, ki združuje za nekaj dni letno vso Slovenijo in to je najpomembnejše. Takrat se deli ljubezen, veselje in pripadnost isti državi. Naši Slovinci, ki je v političnih vodah precej razklana. V času smučarskih skokov pa zedinjena kot nikoli.

Kako je situacija, v kateri smo se znašli, vplivala na vas osebno? Kako jo doživljate?

Situacija je kompleksna. Kot mama dveh otrok in učiteljica vožnje z veliko hobiji se s situacijo soočam na kar se da pozitiven način, ni pa lahko. Vedno biti vsem na voljo, vedno imeti pravi odgovor na dlani, piti pitno vodo in dajati zdravi kruh – to je najtežje. Psihična stabilnost in podpora na vseh vogalih, pozitivno mišljenje ter iskanje rešitev z delom. To je ključ do nasmeha in ljubezni, tudi v zraku. Če potegnem kratko črto. Uspelo nam bo. Z delom, s pogovori in dogovori ter s košaro upanja. Korona čas je bil čas, ko smo lahko spoznali, če smo to želeli, kaj je najpomembnejše, in sicer da imaš lahko rad druge in delaš za druge, če imaš najprej vsaj malo rad sebe. Ne govorim o egoizmu, ampak o oddolčnosti do svojih dejanj in strasti v življenju – do česar koli. Te stvari pa delamo vsak na svoj način. Trudila se bom, da bo v moji okolici kar se da toplo in prijetno.

MIHA ULČAR

FOTO: ARHIV ŠPELE ROJC

POIŠČITE NAS TUDI NA FACEBOOKU

SLAMNIK

GLASILO OBČINE DOMŽALE

COVID-19

Osmošolci v vlogi novinarjev

V času izrednih razmer in šolanja na domu so se naši osmošolci podali v novinarske vode ... izvedli so intervjuje (seveda v elektronski obliki) z znanimi Domžalčani. Nekaj vam jih ponujamo v branje. **Učitelji slovenščine z OŠ Vencija Perka**

Aleš Stražar

Aleš Stražar je predsednik društva za raziskovanje jam Simon Robič, Domžale.

Ali mi lahko na kratko poveste vaš življenjepis oziroma nekaj o sebi?

Rojen sem leta 1966, v času razcveta družbe. V tem obdobju se je odvijal prehod iz tradicionalne družine s sedmimi in več otroki v družine z dvema do tremi otroki. Babici sta imeli v kuhinji še štedilnik na drva, mi smo kuhali na elektriko. Stroj za pranje perila je prišel v vsako hišo. Televizija je bila nekaj novega pri hiši, ko sem hodil v prvi razred osnovne šole. Bile so prednosti tistega časa. Igrali smo se na cesti. V prvem razredu sem se po vasi vozil z velikim moškim kolesom! Igrali smo se nevarne igre: frača, lok, igre na vodi, plezanje v vrh drevesa ... na trenutke je bila naša igra nevarna. Proti koncu OŠ sem se naučil jahati, treniral sem košarko in atletiko.

Osnovno šolo sem zaključil z dobrim uspehom, šel sem na Srednjo kemijsko šolo v Ljubljani. Srednja strokovna šola mi je ležala. Skozi srednjo šolo nisem imel popravnih izpitov ipd. Vso srednjo šolo sem treniral košarko in atletiko. Jamarstvo je družinska tradicija. V srednji šoli sem dobil prijatelja in sva sama hodila v manjše jame v okolici Domžal. Občasno smo šli z društvom na jamarsko srečanje, kjer sem se naučil veliko novih jamarskih veščin. Pri 22 letih sem s prijatelji dosegel globino 550 m. To je bil takrat rekord v državi.

Po srednji šoli sem šel v vojsko, nekaj koristnega sem izvedel tam, sicer

pa sem tam izgubljal čas! Razporejen sem bil za strelca, kar je osnova. Učili smo se osnovnih vojaških veščin. Rokovanja z orožjem, streljati, straža in pravila na straži, osebna čistoča in vzdrževanje obleke ...

Po letu in enem mesecu sem se leta 1986 zaposlil v kemični tovarni Helios na Količevem, kjer sem zaposlen še danes. Zaposlili so me v razvoj. Dve leti sem delal barve za kovino, pozneje sem se preselil na oddelek umetnih smol. Zdaj je moje delo povezano z vročimi sintezami umetnih veziv za izdelavo barv.

Kdo vas je vpeljal v svet jam?

V svet jam sem se podal z očetom in njegovimi prijatelji, ki so leta 1961 ustanovili Društvo za raziskovanje jam Simon Robič Domžale. Spominjam se, da sem obiskoval jame že tako majhen, da so me dali v nahrbtnik in si me podajali po jami. Bilo pa je tudi nekaj strahu. Ko je jamarjem kaka oprema padal v razpoko, so me navezali in me spustili v ožino, da sem opremo pobral.

V času pubertete me so zanimali različni športi: gimnastika, odbojka, roket ... takrat je bilo v šolah vse in vse brezplačno. Odločil sem se za jahanje na Krumperku in treninge sem obiskoval trikrat na teden s kolesom. Kar se tiče prevoza, takrat otroci nismo poznali letnih časov! Po dveh letih sem na prigovarjanje mame ta šport opustil. Odločil sem se za 'igro', redno sem treniral košarko.

Za jame sem se bolj zagrel, ko sem opazil, da z vrhunskim športom ne bo 'nič'. Bolj redno sem začel zahajati v jame, ko sem dopolnil 20 let. V društvu so bile vedno odlične razmere za delo. Imeli smo dovolj osebne opreme, imeli smo društveno vozilo (kombi) ipd. Takrat sem prišel v stik z belgijskimi jamarji, ki so mi pokazali ogromno jamarskih veščin, ki jih v Sloveniji ni bilo moč dobiti. Pozneje sem se priključil Jamarski reševalni službi, postal sem operativni jamarski reševalec, vodja reševalnega centa Ljubljana, vodja izobraževanja pri Jamarski reševalni službi in pozneje še vodja Jamarske reševalne službe. Po preteku mandata sem se vrnil v operativno kot vodja centra Ljubljana. Zdaj sem član reševalne službe.

Jamarskih nesreč je malo, jamarstvo pa je odgovoren 'šport', sem pa v vsem tem času aktiven jamar in inštruktor jamarstva. Dva mandata sem bil vodja Izobraževalne službe pri Jamarski zvezi Slovenije.

Zadnjih dvajset let sem vodil jamarsko šolo za otroke. Zdi se mi pomembno, da svet pod 'nogami' spoznajo otroci, ki bodo po svojih močeh prispevali, da se ta svet ohrani naslednjim generacijam.

Spoznal sem vas v jamarski šoli za otroke Mali rak. Kdaj in kako se je ta šola začela in zakaj?

Tole sem našel na strani DZRJ SR: »Jamarstvo je tako specifična dejavnost, da se znanje in ljubezen do odkrivanja jam pogosto prenaša v družini iz roda v rod. Projekt Mali rak pa je bil v zasnovi namenjen otrokom, ki jih zanima podzemni svet, nimajo pa jake

pridobiti potrebnega znanja za varno obiskovanje jam. V sodelovanju z OŠ Moravče in mentoricama Martino Lorber in Majo Gerčar smo v šolskem letu 2007/2008 začeli z jamarskim krožkom. Pripravili smo tudi izobraževalni program, kjer otroke naučimo varno plezati po vrvi in obiskovati jame. Sestavni del programa je tudi ozaveščanje otrok, kako občutljivo in ranljivo je jamsko okolje in kras. Predstavljene so jim tudi osnove prve pomoči in ravnanje ob nesreči v jami ter kataster jam pri Jamarski zvezi Slovenije.« – lahko kar to objavim? Jamarska šola za otroke poteka v društvu še danes!

Kakšne dogodke za otroke ste še organizirali?

Občasno organiziramo poligon vrvene tehnike za otroke v parku Tivoli in arboretumu Volčji Potok. To so enodnevne akcije, kjer se z vrveno tehniko otroci spoznajo prek igre. V jamarski šoli za otroke pa je učni program isti kot za odrasle jamarje.

Katere jame v Sloveniji ali na svetu so vam ostale v najlepšem spominu ali pa so vam bile največji izziv?

V Sloveniji moram omeniti jamo Čehi 2. V tej jami sem našel nadaljevanje na globini 1380 m. Nadaljevanje sem našel še s kolegom Bojanom Stankom in Tomažem Česnikom. Mi trije smo še isti dan dosegli globino 1440 m. Pozneje so jamarji jamo raziskali do globine 1503 m. Kar se zdaj otroci učite v šoli. Trudim se, da se v to jamo vrnem in jamo še poglobim.

V tujini sem obiskal Gufre Brege v Franciji. Jama je legendarna, saj je prva jama, v kateri se je presešla globina -1000.

Koliko časa ste najdlje preživeli v jami?

Najdlje sem bil v jami 98 ur. To sicer nič ne boli. Moramo pa si vseskozi pomagati z uro, sicer izgubimo občutek za naše navade (bioritem)

Prosimo, opišite kakšen poseben dogodek iz vašega jamarskega življenja.

Med reševalno vajo se je zgodila huda nesreča, odprt zlom stegenice. To je huda poškodba. Dekle sem reševal z vrvi z rezanjem vrvi, kar je kritičen reševalni manever. Vsi smo bili v krču, po pol ure sem dobil prvi obvezilni material, po dveh urah je prišel v jamo zdravnik. Pri taki nesreči so minute dolge ... ure še toliko bolj. Izid poškodbe je bil, glede na okoliščine, vseeno ugoden.

Kako vam jamarsko znanje pride prav v vsakdanjem življenju?

Vsake toliko si lahko popravim streho z uporabo vrvene tehnike, sredi naselja si po delih razžagam visoko drevo ipd. Lahko si mislite, da v okviru društva opravimo tudi posebna dela, kot je čiščenje gramoza in meteorne kanalizacije.

Hvala za vaš čas. Ostanite zdravi. Se vidimo ponovno po koncu ukrepov, povezanih z epidemijo.

JAKOB NAROB, 8. A

Petra Korošec

Petra Korošec je ravnateljica Osnovne šole Vencija Perka v Domžalah. Svoje delo opravlja zelo dobro in to že sedem let. V tem intervjuju je povedala nekaj o svojem vzponu na ta položaj in o tem, kako se kot ravnateljica spopada s situacijo koronavirusa.

Za začetek bi vas vprašala, kako daleč sega vaš spomin?

Moj spomin sega kar precej daleč, v moje otroštvo, na katerega imam zelo lepe spomine. Vedno so me obravnavali za precej enakopravno članico razširjene družine, v kateri so živeli poleg mene še moja mami, dedek in babica.

Kaj vas je navdušilo, da ste postali ravnateljica?

V svojem poklicu, vzgojiteljica v prvem razredu, sem neizmerno uživala in še danes ga večkrat pogrešam. Predvsem neposredni stik s prvošolci, pravzaprav učenci nasploh. Pred dobrimi sedmimi leti je bil to zame kar velik izziv in težka odločitev, na katero pa je močno vplivala podpora kolektiva, sodelavk in sodelavcev, s katerimi sem delala.

Kaj vam je pri vašem delu najbolj všeč, zakaj?

Najbolj všeč mi je to, da moje delo res ni nikoli dolgočasno. Stalno se spopadam z različnimi izzivi in ta, kakršnega doživljamo zdaj, je res eden največjih. Zdi se mi, da nas bo močno povezal – učence, učitelje in starše. Ker mi se ne damo, kajne?

Za konec pa še tole: kakšni so vaši cilji za naprej?

Ta trenutek mi je najpomembnejši cilj ta, da ostanemo zdravi. Želim si, da se čim prej vrnemo v šolo, si povemo, kaj smo ob tem občutili, doživeli, se naučili, se objamemo in zaželimo mirno življenje vnaprej. Moj cilj je (vendar pri tem mi bodo morali pomagati učenci), da vsi uspešno zaključimo to šolsko leto. In verjamem, da bo tako.

Hvala za vašo voljo in čas, želimo vam veliko zdravja vnaprej.

TAJA SLAPAL, 8. A

MEDNARODNO

ZAGOTOVO ŽE POZNAŠ VSE MEDNARODNE PROJEKTE, KI SEM JIM LAHKO PRIKLJUČIŠ? NE? SI LE EN KLIK STRAN DO NEVERJETNIH PRILOŽNOSTI, KI BODO RAZŠIRILA TVOJA OBZORJA, MOČNO OBOGATILA TVOJ ŽIVLJENJEPIS IN POVEČALA TVOJ KROG STIKOV PO CELEM SVETU. NAM ŠE VEDNO NE VERJAMEŠ? NAJ TE TOREJ PREPRIČAJO KAR VTISI MLADIH, KI SO STRNILI SVOJE IZKUŠNJE NA PORTALU

DOMŽALE ZA MLADE

WWW.DOMZALEZAMLADE.SI

Dimitrij Lederer

Dimitrij Lederer je znani klarinetist. Je učitelj klarineta na GŠD in kapelnik Mengeške godbe.

Kako daleč v otroštvo sega vaš spomin za glasbo?

Moj spomin na zgodnje srečanje z glasbo in klarinetom seže v čase, ko smo z družino, ob nedeljskih kosilih, poslušali oddajo Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. Seveda se je na teh oddajah največkrat vrtil Ansambel bratov Avsenik in v tem ansamblu je igral, za tiste čase zagotovo, najboljši klarinetist (Albin Rudan), ki me je s svojim žametnim, globokim, mehkim tonom očaral do te mere, da so me starši vpisali v glasbeno šolo. Še na sprejemnih izpitih so me prepričevali, da naj raje izberem trobento (ker sem bil zelo 'krepek' fant), vendar sem se vseeno odločil za nežnejši instrument.

Za katero smer glasbene dejavnosti ste se odločili?

Kot sem v uvodu rekel, me je v mladih letih zelo navduševala narodno-zabavna glasba. V OŠ smo v Mengšu imeli tudi ansambel. Nato sem na SGBŠ (Srednja glasbena in baletna šola v Ljubljani) zajadril v bolj klasične glasbene vode. Na AG (Akademija za glasbo v Ljubljani) pa poleg tega še v avantgardno glasbo 21. stoletja. Načeloma sem po diplomu nekako uvidel, da je vsaka glasba, ki je delana dobro,

iskreno, iz srca in ki se me dotakne, kvalitetna glasba. Sam sicer poučujem bolj v klasični maniri, vendar se v godbi, ki jo vodim, poslužujem in lotim vseh žanrov, in ta raznolikost se mi zdi prava za izobraževanje širokega spektra poslušalcev. Sam nimam nobenih zadržkov pred rock, narodno-zabavno, techno, klasično ... glasbo, če se me dotakne in me glasbeniki – izvajalci prepričajo s svojo izvedbo!

Ali je bila glasba vedno del vašega življenja?

Načeloma je glasba vedno bila del mojega življenja, čeprav se v družini nihče ni ljubiteljsko ukvarjal z njo. Je pa bila vedno del naše družine, tako ali drugače. Sam sem tesneje in funkcionalno povezan z glasbo od 13. leta, ko sem vstopil v vrste Mengeške godbe, kjer je vse priučeno znanje klarineta dobilo svoj pomen in funkcijo v nekem večjem glasbenem sestavu. Nato sem odšel na SGBŠ in po tem na AG, in kar na enkrat glasba postane del tebe in ti del nje. Na koncu, pa celo moj poklic, s katerim si služim kruh.

Ali v svojem delu uživate?

Zelo fino je, če hobi postane služba. Vendar sem se, v prvi vrsti, glasbeno

šolal zaradi glasbe same. Prvih 15 let svoje profesionalne glasbene kariere sem bil klarinetist v Orkestru Slovenske vojske, kjer sem igral klarinet in bas klarinet v različnih sestavih tega orkestra. Pred štirimi leti in pol pa sem zamenjal službo. Zdaj sem učitelj klarineta na Glasbeni šoli Domžale, kjer je delo z mladimi ljudmi seveda nekaj posebnega. Torej delo je užitek, saj vsak dan prinese nekaj novega, nek nov izziv, in ko ta izziv razrešiš, prinese neko novo zadoščenje. Če delaš iskreno in daš 'sebe celega' v proces poučevanja, otroci to čutijo in vedno vrnejo s svojo povratno, pozitivno energijo. In to me najbolj osrečuje. V prejšnji službi ni bilo tako, smo bili le vojaki, številke.

Kakšen poklic bi opravljali poleg glasbe?

Joj, težko bi odgovoril na to vprašanje, saj sem že 20 let profesionalno vpet v glasbo, še pred tem pa 10 let amatersko. Če že moram odgovoriti, bi rekel, da bi se, če ne bi bil glasbenik, verjetno podal v ekonomske vode. Pravzaprav pa ne vem ...

GREGOR BANKO, 8. A

Špela Grošelj

Špela Grošelj, Domžalčanka, je radijska in televizijska voditeljica, vodila pa je tudi resničnostni šov The biggest loser Slovenija. Poznamo jo tudi kot slovensko pevko, najprej članico skupine Foxy Teens, nato pa se skupine Atomik Harmonik. Pred leti je začela svoje potovanje pri izgubi kilogramov, kjer je spoznala svojega zdajšnjega partnerja Gregorja Kirscha, ki je bil najprej njen osebni trener.

Kam sega vaš spomin, kako bi se opisali kot otroka?

Spomin imam zelo dober, zato lahko povem, da sem bila zelo živahen otrok, rada sem pela in plesala. Bila sem zelo radovedna in igriva deklica.

Kje ste se šolali, bi se danes drugače odločili, kako ste šolanje zaključili?

Po končani osnovni šoli sem nadaljevala na Gimnaziji Bežigrad, nato pa sem se vpisala na FDV, smer novinarstvo. Po enem letu sem dala prednost glasbeni karieri in udeleževanju v skupini Atomik Harmonik, šest let pozneje pa sem se odločila za študij video produkcije na IAM. Študij sem leta 2011 zaključila in uspešno diplomirala. Po izobrazbi sem tako inženirka multimedijev.

Z mamo se zelo dobro razumeta. Kako sta skozi vsa leta ohranjali tak odnos?

Z mamo sva res zelo povezani, od nekdaj sva imeli poleg mama/hči odnosa tudi posebno prijateljsko vez. V mladosti sva bili kar precej na bojni nogi in sva se znali hitro skregati, danes pa se tega obdobja spominjava z nasmeškom.

Pri rosnih 17 letih ste bili članica skupine Foxy Teens. Kakšni so vaši spomini na te čase?

Na čase Foxy Teens imam zelo lepe spomine, s puncami smo že kot najstnice začele uresničevati svoje sanje in ustvarile ogromno lepih spominov. Takoj bi še enkrat podoživela tiste čase.

Ko ste zapustili skupino Foxy Teens, ste se pridružili skupini Atomik Harmonik. Kako ste se imeli takrat?

Atomik Harmonik je absolutno ena velika zgodba v mojem življenju, ki mi je dala veliko lepega in koristnega. Bili smo mladi, polni elana, uspešni. Lepo je bilo.

Poznamo vas kot zelo veselo ter pozitivno. Od kod dobivate vso energijo?

V življenju se trudim na vsako stvar gledati pozitivno, čeprav vedno ne uspe. Življenje je skupek vsega; lepega, manj lepega, veselega, žalostnega, je pa pozitivna nujno potrebna, zato da si z njo pomagáš takrat, ko ni najlepše.

Poznamo vas tudi kot televizijsko in radijsko voditeljico. Katero oddajo oziroma šov ste najraje vodili?

Vodenje je tudi ena od mojih strasti, lahko bi rekla, da prav tako velika kot glasba. Vsak šov je bil nekaj posebnega, a najbolj sem uživala v vodenju oddaje The biggest loser Slovenija.

Kako slava vpliva na vaše življenje?

To, da si medijsko izpostavljen, je včasih zelo fino, velikokrat pa bi si želela, da nihče ne bi vedel zame. Medijsko izpostavljenost sem vzela kot del mojega posla, a nisem prepričana, da bi se – če bi se lahko vrnila 20 let nazaj – še enkrat odločila za isto pot. Ni vedno samo lepo.

Se vam je v življenju zgodilo kaj, česar ne boste nikoli pozabili?

Ufff, veliko stvari! Imam zelo dober

spomin in se lahko spomnim tudi dogodkov izpred 25 let, zato je teh dogodkov ogromno.

Kako bi opisali sebe, kako bi opisali svoje preteklo ali pa zdajšnje življenje v treh besedah?

Sem zgovorna, iskrena, ljubim glasbo in ples. Rada imam sladkarije in še rajši svoje najbližje ljudi. Obožujem maratonske pogovore in se nikoli ne navličam poletja in morja. Težko je opisati življenje v treh besedah, pa dajva reči, da je moje življenje bilo in je lepo.

Kaj najraje počnete zdaj, ko smo v času karantene, kako si krajšate čas?

Trenutno se ukvarjam s pospravljanjem kleti – to je velik projekt, ki sem se ga otepala kar nekaj let. Tokrat pa sem le zagrizla v kislno jabolko. In priznam, niti malo ne uživam, haha.

Imate kakšne posebne plane za prihodnost, kakšne cilje, ki jih želite uresničiti čim prej?

Glede na trenutno problematiko se sploh ne ukvarjam s prihodnostjo, saj je le-ta trenutno na pavzi. Cilji pa seveda so, ampak počasi – prvi cilj, da čim lepše preživimo karanteno.

KARMEN URŠIČ, 8. B

V CENTRU ZA MLADE JUNIJA DOGAJA

ostanimo povezani

CZMjeve SPLETke

Ustvarjalne ideje, namigi za učenje tujih jezikov, izzivi, kvizi, razstave, koristne povezave ...

Vse, kar lahko počnes doma.

spremljajte nas

Instagram: czm_domzale
Facebook: czm.domzale
Website: www.czm-domzale.si

T-SHIRT POSLIKAVA IN DEKORACIJA

V juniju načrtujemo delavnico poslikave in dekoracije majčk. Izvedbe bo odvisna od aktualne situacije in ukrepov za zajezitev širjenja koronavirusa.

Prvo srečanje načrtujemo v petek, 12. 6. 2020, ob 18. uri

Delavnice bodo sestavljene iz 4 srečanj, na katerih si boste izbrali svojo predlogo in jo naslikali na majčko, ki jo boste na koncu okrasili s šivanjem perlic, niti ali čipk.

Vodi: Urška Grošelj, akademska restavratorka

Delavnica je namenjena mladim med 15. in 30. letom in je brezplačna.

DELAVNICA NARAVNE KOZMETIKE

Julija bo potekala poletna delavnica naravne kozmetike, na kateri bomo izdelovali fluid za obraz.

Četrtek, 2. 7. 2020, ob 18. uri

Vodi: Anja Vrhovec, dipl. kozmetologinja.

Delavnica je namenjena mladim med 15. in 30. letom in je brezplačna.

SPLETNA SVETOVALNICA ZA MLADE

Si se znašel/znašla v dilemi? Bi se rad/a pogovoril/a z nekom, a se ti zdi, da ne najdeš pravega sogovornika? V Centru za mlade Domžale imamo na voljo tudi svetovalnico za mlade, ki jo izvaja magistrica psihologije. **Termini po dogovoru.** V času, ko se ne moremo srečati v živo, bo svetovalnica potekala na daljavo, preko aplikacije Zoom.

LIKOVNI IN LITERARNI NATEČAJ

ČLOVEK IZZIVA, NARAVA ODRIVA

ROK ZA ODDAJO DEL JE 11. 6. 2020.

Zaradi trenutne situacije ne moremo predvideti točnega datuma razglasitve rezultatov in odprtja razstave. Ko bodo datumi znani, vas bomo obvestili.

VEČ INFORMACIJ NA INFO@CZM-DOMZALE.SI

VESELE POLETNE POČITNICE

CZM-jeve Vesele počitnice bodo potekale med 29. 6. in 17. 7. 2020. Točne informacije o izvedbi, pogojih in začetku zbiranja prijav bodo objavljene na naši spletni strani www.czm-domzale.si. Način in možnost izvedbe programa bosta odvisna od aktualne situacije, ukrepov za zajezitev koronavirusa in priporočil NIJZ.

Na vse dogodke obvezne predhodne prijave.

Center za mlade Domžale, Ljubljanska cesta 58, Domžale
040/255-568, 01/722-66-00;
www.czm-domzale.si, info@czm-domzale.si

IZ NAŠIH VRTCEV IN ŠOL

Moje razmišljanje o dnevu Zemlje

Te dni praznujemo dan Zemlje in situacija je več kot odlična za to: reke, morja, zrak, celotna Zemlja so čistejši in manj onesnaženi, živali so pogosteje opažene, naša Zemlja doživlja preporod.

Zakaj 'naša'? Ker smo zanjo odgovorni vsi. Vsak se sam odloči, ali se bo do trgovine odpeljal z avtom ali kolesom, ali bo pil vodo iz plastenke ali iz pipe, bo vseeno kupil tisto majico ali ne, ker jih ima v omari že več kot 15 itd. Vsak sam odloči, ali bo papirček od bonbona odvrnil na tla ali v koš, ali pa bo celo namesto pakirane sladkarije jedel sadje z domačega vrta. Vsak se odloči sam, ali se bo odpeljal v 10 km oddaljen fitnes ali pa bo rajši odšel na sprehod v naravo.

Vendar en sam majhen človek ne bo naredil velikih sprememb. V tem je težava. Vsi govorijo, da smo mi odgovorni in krivdo prelagajo na nas, majhne ljudi brez vpliva, sami pa so dvojni in onesnažujejo veliko bolj kot mi, npr. neka slavna oseba se odloči, da postane vegan/ka ali reši neko žival iz klavnice ali pa nas prek socialnih omrežij poziva, da naj pazimo na naravo, medtem ko ta ista ose-

ba živi v ogromni hiši, ki samo za ogrevanje/hlajenje porabi mnogo elektrike, se okrog razkazuje v 'zanimivih' oblačilih, ki jih obleče morda trikrat v vsem življenju, kar naprej potuje z letalom v poslovnem razredu, po možnosti celo z zasebnim letalom, in še bi lahko naštevala.

Tu pa so še 'tihi onesnaževalci', npr. avtomobili na električni pogon. Super, ekološko, brez izpustov. No, razen tedaj, ko pridobivajo elektriko. Električna, pridobljena iz premoga, je dobra, tista iz vetrnih elektrarn pa je sporna, da se kar kadi, kot bi se lahko izrazili z metaforo. No, v resnici se zelo kadi pri premogu, kar pa na žalost ni metafora. Med tihe onesnaževalce spada tudi organizirana množična akcija pobiranja smeti. Super, ozaveščanje in koraki do sprememb hkrati, redkokdo pa pomisli, koliko rokavic se takrat uporabi in potem zavrže.

Mislím, da so ljudje v naših krajih po večini dobro ekološko osveščeni. Vseeno pa se najde kakšen bedak, ki bo plastenko odvrnil kar na tla. Tak človek vsem ostalim uniči dan. Potem pa se na srečo najde kakšen razumen človek, ki to plastenko pobere in drugim polepša dan, čeprav se tega ne zavedajo.

Dokler si bomo zakrivali oči in iskali neke alternativne 'zelene' rešitve, ki ne onesnažujejo nič manj, mogoče še celo več, ne bomo prišli nikamor. Prav tako ne bo sprememb, dokler bodo (bomo) vsi odgovornost prelagali na druge. Na žalost en človek ne more preprečiti svetovnih katastrof zaradi onesnaževanja in segrevanja ozračja. Lahko pa spremeni stanje vsaj malo na bolje v svoji soseski, ulici, vasi, mestu ... in je s tem zgled za vse ostale, ki bodo skupaj naredili ogromne spremembe.

Še to moram omeniti: Koronavirus je ponudil odlično priložnost, da se vsak posameznik in družba nasploh zamislita, kako ravnamo z Zemljo in kako nam lahko vrača za naše nespametno početje. Smrt koroni – svoboda Zemlji in njenemu narodu.

EVA PRAŠNIKAR, 9. C
OŠ VENCLJA PERKA

Prvi portal za mlade v občini Domžale

Mladostniki in mlade odrasle osebe so v občini Domžale lani predstavljali 15,9 odstotka prebivalstva, delež mladih v celotni Sloveniji pa je znašal 14,8 odstotka (Statistični urad RS).

CZM DOMŽALE Če smo še nekoliko natančnejši, je v letu 2019 v občini Domžale živelo 5.801 prebivalcev, starih med 15 in 29 let. Mladih, ki se po končani osnovni šoli odločajo za nadaljnje šolanje in poklic. Mladih, ki bodo v letih odrasčanja soočeni z mnogimi pomembnimi odločitvami in izzivi, zato je vsekakor treba prav njim nameniti posebno pozornost. Pomemben korak pri prepoznavanju potreb mladih je Občina Domžale naredila z oblikovanjem Strategije za mlade 2018–2023, s katero si prizadeva vzpostaviti podporno okolje za razvoj lokalnega mladinskega področja in mladim pomagati ter jih spodbuditi k aktivnemu državljanstvu in osamosvajanju.

Da bi mladi lahko izrazili svoje mnenje in posredovali svoje predloge in želje, je bila v letu 2016 izvede-

na anketa, ki je zajela 11 področij, ki so tematsko najbolj zanimiva za mlade (delovanje mladinskih organizacij, zabava in prosti čas, zaposlovanje, stanovanjska problematika, mobilnost, izobraževanje, participacija, informiranje, mladi v občini Domžale, mednarodna mobilnost, šport), pri kateri je sodelovalo 715 mladih, sledila pa so tudi srečanja, na katerih so mladi in strokovna javnost podali svoje mnenje o izsledkih raziskave. Analiza je med drugim pokazala, da je nujna posodobitev komunikacijskih kanalov, prek katerih bodo mladi hitreje in bolje obveščeni o temah, ki so za njih relevantne npr. področje izobraževanja, zaposlovanja, stanovanj, ukrepi občine, razpisi ... (Strategija za mlade v občini Domžale 2018–2023). Prav s tem namenom je bila ustvarjena osrednja informacijska spleta stran –

domzalezamlade.si, ki mladim na enem mestu ponuja vse ključne informacije in jim daje prostor za objavo lastnih vsebin. Na portalu bodo na voljo aktualne objave, dodatno pa tudi povezave do drugih spletnih mest ter kontakti zdravstvenih organizacij in zaupnih telefonov.

Poleg boljše informiranosti in komunikacije z mladimi daje novi portal priložnost tudi drugim organizacijam, ki delujejo v občini Domžale, lažji način informiranja in stopanja v stik z mladimi, kar lahko ugodno vpliva tudi na bolj aktivno participacijo mladih v mladinskih in drugih organizacijah znotraj občine.

Želimo si, da bo portal pripomogel k spoznanju, da se v Domžalah res veliko dogaja in da zagotovo ne primanjkuje aktivnosti, namenjenih mladim.

CENTER ZA MLADE DOMŽALE

KOLUMNNA • POD MESTNIM SLAMNIKOM

AJDA VODLAN

KO ODCVETIJO TULIPANI

Bil je drugi maj, ko sem se po odprtju občinskih meja odpravila na enega mojih najljubših izletov – peš ob Kamniški Bistrici na obisk Arboretuma Volčji Potok, kjer prečkam mejo le za 'pljunek'.

Ko se je park odprl, meje občin pa so bile še zaprte, se je na facebooku razvnela debata o tem, kdo lahko gre in kaj je (ne)pravično. Dejstvo je, da je vhod parka v kamniški občini, vendar pa se določeni del parka nahaja tudi na območju naše, domžalske občine. Torej, ali Domžalčan lahko gre ali ne?

Ker verjamem, da včasih prav pride Prešernov »le čevlje sodi naj Kopitar«, se v smotnost ukrepov ne spuščam. Kot občanka, državljanica, predvsem pa strastno družboslovka, ki rada opazuje družbene spremembe in človeške reakcije na le-te, pa se temu zaprtju občinskih meja še vedno močno čudim.

V času karantene svoje občine nisem zapustila in dejansko nisem čutila prav nobenega pomanjkanja. Če bi se zadeva zavlekla, bi verjetno to bilo drugače. Vse, kar potrebujem, je na občinskem ozemlju, sicer pa je tudi dostava na dom zelo dobro delovala. Dovolj je lepih kotičkov v naravi, ki sem jih obiskala. Hkrati pa mi je splet omogočal tudi dogajanje, da mi nikoli ni bilo dolgčas. Nič hudega torej. Vse sem imela. Glede na lepe dneve, dovolj prostega časa in sezonsko vstopnico 2020 za Arboretum, pa sem si zaželela, da bi odšla na sprehod med tulipane. To je bila dejansko moja prva resna želja po 'prečkanju' meje.

Park se je odprl, meje pa še ne in v Arboretum se nisem odpravila. Želja je bila, vendar ni bila tako močno nujna. Morda je k temu botrovalo to, da sem letos tam že večkrat bila in da sicer obožujem sezono tulipanov, vendar pa park zaradi obiskov skozi celo leto morda še bolj cenim v zimskih trenutkih miru ali pa vročih poletnih dneh, ko cvetijo vrtnice. Imeti sezonsko karto pomeni, da lahko Arboretum obiskuješ vsak dan in da ga spoznavaš skozi letne čase. Da so tulipani morda namenjeni bolj za množične (tuje) turiste, ki pridejo enkrat na leto, sicer pa je park 'naš'.

Ena izmed stvari, ki sem jih opazila v tem 'korona času', je predvsem to, kako različno ljudje v isti skupnosti dojemamo nujnost. V svetu kapitalizma so naše osnovne potrebe v večini zadovoljene. Imamo pa celo kopico želja. In slednje velikokrat dojemamo kot nujno potrebne, pa čeprav to niso. Gibanje je človeška potreba, sprehod v Arboretumu je želja. Ko oblast stopi med posameznika in uresničitvijo njegove želje, je to vprašanje svobode. Če gre ob tem za vprašanje varnosti, se svoboda (prostovoljno) umakne na stranski tir.

Za razliko od večine drugih občanov Slovenije, nam ni bilo treba zapustiti občine zaradi bencinskih postaj, lekarne, trgovine, zdravnika ... Odhod je bil potreben bodisi zaradi službe bodisi pa nekaj resno nujnega. Arboretum tako z vidika nujnosti ni potreben. Vendar pa, ko se postavim v vlogo 'malega človeka' – kdo je ta Oblast in zakaj bi mi branila, da naredim manj kot 100 metrov prehoda občine, zato da se sprehajam v naravi? V državi, kjer na mnogih spomenikih leži napis in kjer še vedno pojememo – 'na Slovenskem smo mi gospodar', kdo se zdaj postavlja v vlogo Oblasti, da mi bo branil ta ne nujen, ampak meni željan izhod?

Občinske meje so se sprostile, državne ostajajo zaprte. Ker živim v središču Slovenije in ker še ni napočil čas poletnih dopustov, to na moje življenje praktično ne vpliva. Ponovno ne čutim pomanjkanja. Dokler se ne pojavi želja, da bi odšla čez mejo, se zaprtja dejansko sploh ne zavedam. Ker na moje življenje

(še ne?) vpliva občutno, je to pač neka 'normalnost'. Kot ne smeš voziti pijan in pisati sporočil med vožnjo – nek ukrep, ki posega v moje življenje, vendar z namenom varnosti, moje in vseh zraven. Sprejmeš ga, ker oceniš, da je prav.

Pa vendar, čutim težo teh ukrepov v sebi. Naredijo cmok v grlu, otežijo dihanje in na srce postavijo neko breme. Ker, ko se ustaviš in razmisliš, takrat se zaveš! Pred tremi desetletji smo praznovali

“ Ali smo ljudje res tako prilagodljivi, da v nekem kontekstu, v nekem danem trenutku lahko racionaliziramo prav vse, zato da preživimo? Sprejmemo vse kot 'novo Normalno'?

rušenje zidov – padec Berlinskega zidu, malo pozneje rušitev pregrade med Staro in Novo Gorico in pozneje še vstop v Schengensko območje. Danes pa ne le, da je Gorica ponovno razdeljena, temveč smo v tem obdobju zaprli občinske meje. Občinske meje! Čeprav nismo postavili ograj in zidov, na mejah niso čakali policisti z orožjem in čeprav pomanjkanja nismo čutili, pa so bile te meje zaprte. Zaprte! Sprašujem se, kako bomo to razložili našim zanamcem? Kako jim bomo objasnili, da je bilo to v danem trenutku potrebno? Kako bomo povedali, da saj je bilo vse normalno in ni bilo tako hudo. Kako jim bomo pogledali v oči in rekli, tako pač je bilo in mi smo to sprejeli? To se sprašujem namreč, ker sem poslušala zgodbe starejših, kako je bilo življenje med vojno in nikoli nisem zares razumela. Spomnim se zgodbe gospe, ki mi je pripovedovala, da je za prihod v Gimnazijo Poljane morala prečkati mejo z vlakom – živela je namreč v Litiji in je v začetku 40. let hodila v Ljubljano v šolo. Sama sem na poti v to isto gimnazijo več kot pol stoletja pozneje prečkala z vlakom le občinske meje. In takrat so bile odprte, in šola je bila odprta.

Meje se postavljajo, meje padajo. Saj nam ni nič hudega, pravzaprav. Pa vendar se sprašujem, kdaj pa je hudo? Ali se nam hudo zdi le, ko gledamo nazaj? Ali smo ljudje res tako prilagodljivi, da v nekem kontekstu, v nekem danem trenutku lahko racionaliziramo prav vse, zato da preživimo? Sprejmemo vse kot 'novo Normalno'?

Arboretum Volčji Potok je odprt za vse slovenske državljanke. Ko sem se v park podala na sončni dan Evrope in dan zmage, je bil park dobro obiskan, vendar vsekakor ne tako poln, kot bi bil sicer. Ni bilo moč slišati tujih jezikov, le slovenska narečja.

In tulipani so odcveteli. Letos smo jih videli le na koncu, ko so odcveteli ... pravim si, da sem srečna, ker sem jih vseeno videla. Srečna, ker spet pijem kavo v 'mojem' Arboretumu. Pa vendar, ko se za trenutek ustavim v parku in pogledam naokoli – ljudi je manj, igrišče za otroke, sicer tako polno veselja in smeha, je zaprto – se zavem, čeprav ni pomanjkanja, ni tako, kot je bilo. Te tulipani, ki jih nisem videla, ne bodo nikoli več prišli nazaj. Te sezone tulipanov ne bomo nikoli občudovali. Ampak še bolj ključno – kam gremo? Bo to le 'vojna' zgodba, ki jo bomo pozabili in pripovedovali svojim vnukom včasih, ko bomo čutili nostalgijo? Bo vse enako? Bomo naslednje leto kot leto poprej občudovali tulipane vse od začetka? Je bil to le ovinek in se vračamo na stare tirnice? Ali pa gremo nekam drugam in nas čaka nekaj drugega? □

DOGAJA SE ... V OBČINI DOMŽALE/ JUNIJ

Film: Ne pozabi dihati
Mestni kino Domžale, 1. junija

Razstava: Zgodbe ženskih pokrival
Menačenkova domačija

Razstava: Janez Praprotnik - Tiskano, izrezano, spojeno
Galerija Domžale

Razstava: Cerkev na starih razglednicah
Knjižnica Domžale, do 13. junija

1. junij, ponedeljek

Mestni kino Domžale

20.30 | NE POZABI DIHATI

Drama / režija in scenarij: Martin Turk / igrajo: Tine Ugrin, Matija Valant, Iva Krajnc, Klara Kuk, Ronja Matijevc Jerman, Miha Rodman, Nikola Đuričko / 2019, Slovenija, Italija / 97' / za Klementa se vse spremeni v trenutku, ko se njegov tri leta starejši brat Peter zaljubi v prelepo vrstnico Sonjo / film o skrivnostih poletja.

2. junij, torek

Mestni kino Domžale

20.30 | ZBOGOM, SIN MOJ

Drama / 176' / na začetku osemdesetih let sta Liyun in Yaojun srečen par, dokler tragični dogodek njunega življenja ne obrne na glavo / film je osvojil nagradi za najboljšega igralca in igralko v Berlinu, ogledali pa smo si ga lahko tudi na zadnjem Liffu.

3. junij, sredo

Mestni kino Domžale

20.30 | POSEBNI

Komična drama / 114' / Bruno in Malik mlade iz 'težavnih' sosesk učita, kako delati s tistimi primeri avtistov, ki so še posebno zahtevni, pogosto celo brezupni in so jih vse druge organizacije zavrnile.

4. junij, četrtek

Avto kino

21.15 | ČOLITE

Dokumentarni film / 80' / pet Bolivijev se odpravi na edinstveno odpravo, na kateri želijo splezati na najvišji vrh v Ameriki in dokazati, da so svobodne in močne / zmagovalni film Festivala gorniškega filma.

5. junij, petek

Mestni kino Domžale

19.00 NENAVIDEN TEDEN S TESSO

Mladinski film / 82' / podnapisi, 9+ / zgodba o odrasčanju in prijateljstvu je posneta po istoimenskem romanu Anne Woltz, ki je preveden tudi v slovenščino / po premieri na Berlinu je film postal hit letošnjega leta.

Avto kino

21.15 | PARAZIT

Komična drama, triler / 132' / čudovito nepredvidljiva družinska tragikomedija o neizogibnem konfliktu med tistimi, ki imajo, in tistimi, ki nimajo / veliki zmagovalec letošnjih oskarjev.

6. junij, sobota

Avto kino

21.15 | JADRALKE

Dokumentarni film / 97' / dokumentarec o Tracy Edwards, ki je drzno skočila v moški zelnik in postala skiperka prve jadrnice z izključno žensko posadko na najbolj ekstremni regati sveta.

8. junij, ponedeljek

Mestni kino Domžale

20.30 | ČAROBNE NOČI

Drama, komedija / 125' / Italija, 1990 / v noči, ko italijansko nogometno reprezentanco na svetovnem prvenstvu izloči Argentina, so umora obsojeni trije mladi nadobudni scenariisti.

9. junij, torek

Mestni kino Domžale

20.30 | NE POZABI DIHATI

Glej opis pod 1. junij.

10. junij, sredo

Mestni kino Domžale

20.30 | JADRALKE

Glej opis pod 6. junij.

11. junij, četrtek

Avto kino

21.15 | ŽVIŽGAČI

Kriminalka / 97' / korumpirani policijski inšpektor Cristi prispe na kanarski otok Gomera, da bi se sestal z Gildo, femme fatale, ter se naučil starodavnega živžganega jezika - a nič ni tako, kot je videti na prvi pogled, in stvari ne gredo ravno po načrtih ...

12. junij, petek

Mestni kino Domžale

19.00 | KOLONIJA: MULARIJA

Mladinski film / 102' / film estetsko in poetično prikazuje čustva v obdobju zgodnjega najstniškega iskanja avtentičnosti in je hkrati posvetilo sestrski ljubezni / glavna nagrada mladinske žirije na Berlinu 2019.

Avto kino

21.15 | VISOKA NOTA

Glasbena drama / 113' / zgodba o dveh ženskah - Maggie, ki se želi prebiti v glasbeno industrijo, ki ženski dejansko ne jemlje resno, ter Grace Davis, ki se kot glasbena ikona bori za obstanek v industriji, ki ženske okoli štiridesetih let potiskajo na stranski tir.

13. junij, sobota

Avto kino

21.15 | TU JE BILA BRITT-MARIE

Komična drama / 100' / ko Britt-Marie po štiridesetih letih zakona zapusti moža, je prisiljena znova premisliti svoje življenje: znajde se v zakotnem, propadajočem mestecu, kjer postane trenerka otroške nogometne ekipe ...

15. junij, ponedeljek

Mestni kino Domžale

20.30 | JADRALKE

Glej opis pod 6. junij.

16. junij, torek

Mestni kino Domžale

20.30 | POSEBNI

Glej opis pod 3. junij.

17. junij, sredo

Mestni kino Domžale

20.30 | TU JE BILA BRITT-MARIE

Glej opis pod 13. junij.

18. junij, četrtek

Avto kino

21.30 | ČAS DEKLIŠTVA

Drama / 135' / igralka in režiserka Greta Gerwig se po filmu Lady Bird vrača s svežo, sodobno in zelo osebnostno privedbo priljubljene zgodbe o štirih sestrah, odločenih živeti po lastnih pravilih.

19. junij, petek

Mestni kino Domžale

19.00 | NAPREJ

Animirana komična pustolovščina / 103' / sinhronizirano, 7+ / najstniška brata vilinca bosta skušala odkriti, ali je v njunem svetu še kaj čarovnije, saj bi rada vsaj en dan preživela skupaj z očetom, ki ga nikoli nista imela priložnosti spoznati.

Avto kino

21.30 | ZAJEC JOJO

Drama, komedija / 108' / odštekana satira o fantiču in njegovem izmišljenem prijatelju Hitlerju ponuja razmislek o tem, na čem gradimo svoje predsodke ter kako jih lahko premagamo.

20. junij, sobota

Avto kino

21.30 | KLAVIR V ZANSKAR

Dokumentarni film / 86' / petinšestdesetletnega uglaševalca klavirjev Desmond O'Keefa čaka najtežja dostava v življenju: sto let star klavir mora iz Londona spraviti v osnovno šolo v budistični vasi sredi indijske Himalaje.

22. junij, ponedeljek

Mestni kino Domžale

20.30 | TU JE BILA BRITT-MARIE

Glej opis pod 13. junij.

23. junij, torek

Mestni kino Domžale

20.30 | VISOKA NOTA

Glej opis pod 12. junij.

24. junij, sredo

Mestni kino Domžale

20.30 | ZBOGOM, SIN MOJ

Glej opis pod 2. junij.

25. junij, četrtek

Avto kino

21.30 | FANT, KI JE POSTAL KRALJ

Komični domišljjski film / 120' / v epski avanturi, stara čarovnija sreča sodobni svet: Alex je prepričan, da je zguba, dokler nekega večera po slučaju na lokalnem gradbišču ne naleti na mitološki meč Excalibur.

26. junij, petek

Mestni kino Domžale

19.00 | KLIC DIVJINE

Družinska pustolovščina / 100' / filmska priredba romana Jacka Londona o psu, ki iz lagodnega družinskega življenja v Kaliforniji pristane v divjini Jukata, kjer mora za preživetje premagati veliko ovir in splesti nekaj tesnih prijateljskih vezi.

Avto kino

21.30 | OSJE OMREŽJE

Triler / 123' / zgodba o petih kubanskih političnih zapornikih, ki so jih ZDA od konca devetdesetih let zaprle zaradi obtožb vohunjenja in umorov.

27. junij, sobota

Avto kino

21.30 | KLIC DIVJINE

Družinska pustolovščina / 100' / filmska priredba romana Jacka Londona o psu, ki iz lagodnega družinskega življenja v Kaliforniji pristane v divjini Jukata, kjer mora za preživetje premagati veliko ovir in splesti nekaj tesnih prijateljskih vezi.

29. junij, ponedeljek

Mestni kino Domžale

20.30 | VITA IN VIRGINIA

Biografska romantična drama / 110' / resnična zgodba o strastnem in turbulentnem razmerju med literarno samohodko Virginio Woolf in enigmatično aristokratino Vito Sackville-West ter hkrati filmska pripoved o nastajanju romana Orlando, ki ga je spodbudilo njuno razmerje.

30. junij, torek

Mestni kino Domžale

20.30 | ŽVIŽGAČI

Glej opis pod 11. junij.

Natečaji

KNJIŽNICA DOMŽALE

POEZIJA ZDRAVI - NAGRADNI LITERARNI

NATEČAJ

Vabimo vas, da nam na e-naslov info@dom.sik.si pošljete svoje verzice. Če lahko, jih napišite z roko. Pisanje z roko v možganih spodbudi številne centre - motoričnega, vizualnega, slušnega in semantičnega, zato vpliva na celostni razvoj otroka, v poznejših obdobjih našega življenja pa pozitivno vpliva na spomin, učenje in generiranje idej. Verzice nato fotografirajte ali skenirajte in pošljite na naš e-naslov. Seveda nam svojo poezijo lahko pošljete tudi v klasični elektronski obliki - napisano na računalnik. Vabljeni k ustvarjanju!

Razstave

MENAČENKOVA DOMAČIJA

STALNA RAZSTAVA O KMEČKO-OBRTNIŠKI DRUŽINI AHČIN IN STALNA KIPARSKA POSTAVITEV DEL FRANCETA AHČINA

ZGODBE ŽENSKIH POKRIVAL IZ DOMŽAL IN OKOLICE

Ponovno odprte slovenske oblačilne dediščine v sodelovanju z Veroniko Pogačar / vstop za posameznike, družine in manjše skupine z masko / odprto od torka do petka od 16. do 19. ure ter ob sobotah od 9. do 11. ure / vstop prost.

SLAMNIKARSKI MUZEJ

Na ogled je stalna razstava 300 LET SLAMNIKARSTVA NA DOMŽALSKEM, tematska SLIKARSKA razstava PLETEMO KITE (v sodelovanju s KUD Fran Maselj Podlimbarski) in odprta je MUZEJSKA TRGOVINICA z bogato ponudbo slamnikov in drugih izdelkov iz slame / vstop za posameznike, družine in manjše skupine z masko / Za družine in manjše skupine nudimo vodene ogled s predhodnim naročilom na e-naslov slamnikarski.muzej@kd-domzale.si / za najmlajše obiskovalce je v muzeju dostopna mobilna aplikacija Legenda o domžalskem slamniku / odprto od torka do petka od 16. do 19. ure ter ob sobotah od 9. do 11. ure

GALERIJA DOMŽALE

JANEZ PRAPROTNIK: TISKANO, IZREZANO, SPOJENO

Posnetek pogovora med avtorjem Janezom Praprotnikom in vodjem galerije Jurijem Smoletom na www.kd-domzale.si / vstop za posameznike, družine in manjše skupine z masko / odprto od torka do petka od 16. do 19. ure ter ob sobotah od 9. do 11. ure / razstava na ogled do 9. junija / vstop prost.

KNJIŽNICA DOMŽALE

CERKVE NA STARIH RAZGLEDNICAH

Razstava starih razglednic, 25. maj-13. junij 2020
Skorajda je ni vasice niti hribečka v Sloveniji brez cerkve. Na Slovenskem so zgodnjekršćanske cerkve nastajale v pozni antiki. Številne župnijske cerkve so bile in ostajajo središče krščanskega življenja v vsakem mestu in vasi. Na razstavi starih razglednic, ki jih hrani Knjižnica Domžale, si lahko ogledate cerkve v naši bližnji in daljni okolici.

SLEDI PRETEKLOSTI: GOSTILNE S TRADICIJO

Razstava starih razglednic, 15.-27. junij 2020
Motivika starih razglednic je zelo različna. Poseben pečat vsakemu kraju dajejo tudi gostilne, ki so jih poznali vsi krajanji. V arhivu Knjižnice Domžale smo pobrskali po starih razglednicah okoliških krajev, na katerih so upodobljene prav gostilne. Vabljeni k ogledu.

KRAJEVNA KNJIŽNICA IHAN

VRTEC DOMŽALE: GLASBILA

Razstava izdelkov Vrta Domžale, enota Krtek, skupina Polži bo na ogled junija 2020.

Koledar dogodkov

Zbral in uredil: Matija Kralj

Fotografije: promocijsko gradivo

Koledar kulturnih prireditev izhaja v glasilu Slamnik. Za točnost informacij odgovarja prijavitelj dogodka. Uredništvo ne odgovarja za spremembe programov in si pridržuje pravico do krajsanja prispelih informacij. Informacije o dogodkih v juliju 2020 pošljite do 17. junija na naslov: koledar@kd-domzale.si.

* Dogodki, ki niso kulturne narave, so objavljeni samo v primeru, če prvih ni dovolj.

KULTURA

DLJE ČASA, KOT JIH IGRAM, BOLJ SEM NAVDUŠENA NAD NJIMI

DAMJANA PRAPROTNIK, CITRARKA

Tudi v Slamniku ste lahko že večkrat prebrali, kako naše mesto po zaslugi citrarskih skupin v okviru Univerze za tretje življenjsko obdobje – društva Lipa Domžale postaja pravo citrarsko središče Slovenije.

Vera Vojska

Foto: Foto Studio Majhenič

Številne prireditve, med njimi najbrž najbolj poznano S citrami po Domžalah, obišče vsako leto več ljubiteljev tega instrumenta. Med tistimi, ki so v glasbeno plat društva Lipa vgradili največ svojih prizadevanj, je zanesljivo citrarka Damjana Praprotnik, mentorica glasbenih skupin v Lipi, ob njih pa vodi tudi skupino kitaristov. Vsi glasbeniki, ki se združijo v glasbenih skupinah pod vodstvom Damjane Praprotnik, vedo o svoji mentorici povedati le najboljše. Sama ob tem poudarja pomen prof. Petra Napreta, enega vodilnih citrarjev v naši državi, za razmah tovrstne glasbe v naši občini, seveda ob veliki pomoči domačinke Bože Bauer.

Glasbenica Damjana Praprotnik, predana glasbi od nog do glave, pove, da se je z glasbo srečala že v rosnih letih v domačem kraju, Dvorjah pri Cerkljah na Gorenjskem, ko so kot otroci igrali na raznovrstne, doma narejene instrumente. Za igranje citer se je odločila pri 11 letih pri učiteljici Vidi Učakar, kjer si je prva znanja iz igranja citer nabirala z dunajsko uglastivjo. Sledilo je veliko nastopov, predvsem kot glasbeno ozadje pri večerjeh na Bledu in okolici, na raznih razstavah, odprtih, porokah, obletnicah, prireditvah v domačem kraju in okolici. Nova znanja in rast kvalitete igranja jo je pripeljalo na različna srečanja slovenskih citrarjev, želja po vedno novih znanjih pa na razne seminarje. Ob tem pa je del časa namenjala tudi plesanju v folklorni skupini. Iz začetnega obdobja igranja citer so tudi sodelovanja z različnimi glasbenimi društvi in glasbeniki, posebno prelomnico v njenem glasbenem življenju pa je pomenilo srečanje s citrarjem prof. Petrom Napretom, publicistom, pedagogom in glasbenikom, o katerem moja sogovornica pravi:

»Na nekem srečanju se je pokazala možnost za študij citer, ki sem jo z veseljem izkoristila, pri čemer mi je s pripravami pomagal Peter Napret. Na standardni uglastivi me je poučeval eno leto in mi pomagal pri sprejemnih izpitih na Koroškem deželnem konservatoriju v Celovcu, kjer sem po uspešno opravljenih sprejemnih izpitih začela študij pri priznani avstrijski citrarki in pedagoginji prof. Ilse Bauer-Zwonar in ga tudi uspešno zaključila.

Z zaključkom dveh študijskih smeri v Celovcu sem pridobila naziv profesorica citer in koncertna citrarka. Odločila sem se še za nadaljevanje študija in se vpisala na Anton Bruckner Privatuniverzitetät v Linzu in obiskovala smer pedagoški magisterij, citre.«

Še vedno igrate v različnih skupinah?

Še vedno sem aktivna članica Citrarskega orkestra Klangmosaik Dunaj, s katerim dvakrat na leto prirejamo večji koncert. Poleg tega se udeležujemo tudi drugih koncertov s krajšimi glasbenimi vložki. Veliko sem in še nastopam s solisti, predvsem pevci: Ivan Andres Arnšek, Mateja Potočnik, Pia Brodnik in drugimi. Redno spremljam tudi različne pevske in druge glasbene sestave: MPZ Triglav Lesce-Bled, ŽPZ Plamenke ... Kot solistka sem nasto-

Vsekakor pa so mi citre najljubše. Zaradi možnosti igranja vseh zvrsti, njihove širine ter velike raznolikosti igranja me vedno znova prevzamejo. Dlje časa, kot jih igram, bolj sem navdušena nad njimi.

pila s Kelag Blasorchester Villach, Glantaler Blasmusik Frauenstein in Simfoničnim orkestrom GŠ Jesenice.

Nekaj časa smo zelo pridno prirejali skladbe z VocalString Quartet, s člani le-tega pa se trenutno posvečamo vsak svojim delovnim obveznostim. Pred dobrima dvema letoma smo se zbrale tudi citrarko iz okolice Kranja v skupino Dominae, s katero pridno prirejamo več koncertov na leto, predvsem v božičnem času in maju, tudi v sodelovanju s Žensko klapo Kamelije.

Niste le citrarka, igrate tudi na druge instrumente?

Še nekaj mesecev prej kot citre sem začela igrati kitaro. Večinoma smo se samo spremljali pri petju, v takratni skupini, pozneje prireditvi tudi razne skladbe za naše znanje. Pozneje sem veliko igrala kot spremljava za petje ali instrument (akordi), nikoli pa se nisem učila melodičnih skladb.

V času študija v Celovcu sem se nekaj let učila tudi igranja na opekelj – alpsko glasbilo s strunami, podobno cimbalam, na katere udarjamo s palčkami. Le tega občasno zaigram ob spremljavi drugih instrumentov pri folklornih skupinah, saj je bil opekelj v začetku 19. stoletja poznan tudi v Sloveniji.

Vsekakor pa so mi citre najljubše. Zaradi možnosti igranja vseh zvrsti, njihove širine ter velike raznolikosti igranja me vedno znova prevzamejo. Dlje časa, kot jih igram, bolj sem navdušena nad njimi.

Nekateri bi skoraj prisegli, da citre najlepše zvenijo v ljudskih pesmih, vi pa ste poznana tudi kot glasbenica, ki je z zimzelenih uspešnic razširila še na staro glasbo in glasbo klasičnega obdobja, igrate pa tudi jazz in moderne skladbe.

Že v času študija sem se srečala z igranjem skladb iz ostalih glasbenih obdobj. Na začetku mi je bilo malo čudno, predvsem pa nepoznano. Z vajo in spoznavanjem karakteristik posameznih obdobj pa sem vzljubila skladbe in njihov zven na citre. Zelo so mi blizu skladbe, ki spominjajo na glasbo klasičnega obdobja, in jazz. Rada igram tudi Bachove skladbe iz obdobja stare glasbe ter posamezna dela iz obdobja moderne glasbe.

Katere skladbe so vam še posebno blizu? Imate svojo najljubšo skladbo, svoj najljubši nastop?

Ker še vedno aktivno igram obe uglastivi – dunajsko in standardno, je seznam najljubših skladb precej dolg. Del zimzelenih melodij in ljudskih skladb se najde na seznamu, saj je bil to razlog, da sem se odločila za igranje citer. Sicer pa vsega po malo.

Veliko nastopov ostane v spominu, zaradi vzdušja ali pa zaradi programa, ki ga igram. Največkrat pa se spominim nastopov ob zaključkih študijev – del zaključka je organizacija in nastop v domačem kraju. Pri obeh nastopih, diplomskem in magistrskem, sem morala v celoti odigrati zaključni program, poleg mene pa je nastopalo še okoli sto ljudi (člani študijskih skupin, zbor, folklorna skupina, solisti ...). Že sama razporeditev in potek dogodkov v ozadju je bil velik izziv. Na koncertu pa so bili prisotni še člani žirije, ki so ocenjevali moj nastop, tako da sta bili izkušnji res vredni vseh spominov.

Pa se zdaj osredotočiva na vaše delo v Univerzi za tretje življenjsko obdobje – društvu Lipa Domžale. Ste vi našli Lipo ali je ona vas?

Že eno leto prej sem začela sodelovati pri OFS KD Domžale in z Božo Bauer, ki je bila tudi pobudnica za poučeva-

nje citer v društvu Lipa Domžale. Takrat smo hkrati začeli z različnimi skupinami: skupino Notice je prevzel prof. Peter Napret (kjer so gospe že znale igrati citre), začetni skupini citer in začetno skupino kitar pa sem prevzela jaz. Sčasoma smo pridobili kar nekaj novih obrazov, predvsem pa veliko zanimanja za igranje na instrumente in aktivno preživljanje časa.

V glasbenih skupinah društva Lipa so v glavnem dekleta, ki so si vse življenje želele tesnejše povezave z glasbo, te želje pa se jim uresničujejo v jeseni življenja. Morda nekaj besed o razlikah med učenjem citer?

Po mojih dosedanjih izkušnjah se razlike kažejo predvsem v načinu dela – odrasli so večinoma bolj pridni, zavzeti in več vadijo, potrebujejo pa malo več časa za nadzor motoričnih gibov. Otroci pa so večinoma motorično bolj spretni, je pa zavzetost in vaja malo manjša. Seveda pa se povsod najdejo izjeme. Predvsem pa je pomembno, da ima vsak posameznik voljo, saj se z voljo lahko premaga vse ovire.

Uspešno združujete tudi igranje citer in petje?

V večini skupin citrark in kitaristov se najdejo tudi dobri pevci. Pred časom smo iskali smer dela, s katero bi bili drugačni od ostalih skupin in bi izkoristili vse prednosti, ki jih ima skupina. Začeli smo z dvo- in večglasnim petjem, občasno uporabljamo tudi druge instrumente (opekelj, ksilofon ...). Pomembno se mi zdi, da v vsaki skupini odkrijemo prednosti, ki jih imajo posamezniki, in s tem obogatimo glasbeno predstavo celotne skupine.

So se vam pričakovanja v Domžalah izpolnila?

Pričakovanja so presežena. Je že res, da smo se o tem veliko pogovarjali tudi pri različnih predmetih na fakulteti, realnost je pa vseeno drugačna. Gospe in gospodje so me res presenetili, v pozitivnem smislu. Koliko volje, energije in dela so pripravljene vložiti, da bi izpolnili pričakovanja

(predvsem svojih). Po drugi strani pa je izziv tudi zame, najprej najti prednosti skupine, potem pa tudi vsakega posameznika. Veliko preprek je v učnem procesu – delovanje leve in desne roke posebej, koordinacija prstov, gledanje pod prste in na note istočasno, prepoznavanje not, poslušanje ostalih v skupini ... Zame je tudi to poseben izziv, z nasveti in idejami pomagati in prebrskati te prepreke. Vsak ima drugačno zgradbo roke, prstov, zato je včasih treba za vsakega posameznika najti možnost premotivne omejitve gibanja ali pa samo koordinacije posameznih prstov.

Kaj svetujete starejšim, v katerih so še vedno želje, da bi morda tudi v jeseni življenja igrali na katerega od instrumentov?

Upajte si! Včlanite se v skupino ali pa poskusite sami doma. In ne obupajte že drugič ali tretjič. Tudi kolesa se nismo naučili voziti v enem dnevu, tako je tudi z učenjem instrumenta, plesa, ročnih del, kuhanja ...

Kot vse kaže, so citre čedalje popularnejši instrument, kje vidite vzroke?

Citre so bile včasih pri vsaki hiši. Malo zato, ker so bile izdelane iz materialov, ki jih imamo doma, malo zato, ker so se moške s tem zaposlili v zimskih večerih (z izdelovanjem in igranjem). V vmesnem obdobju pa citre nismo velikokrat slišali. Zdaj pa se spet pojavljajo in jih zasledimo že skoraj vsak dan. Tako tudi zanimanje za igranje na ta instrument raste. Ljudje moramo imeti stik z instrumentom, da nam vzbudi zanimanje. Z razvojem in možnostjo igranja tudi drugih zvrsti glasbe pa je zanimanje seveda večje.

Sami vodite tudi šolo za učenje citer. Ste zadovoljni z odzivom mladih?

Trenutno sem zelo zadovoljna z odzivom mladih. Delno sem zaposlena v GŠ Jesenice in GŠ Krško, nekaj učencev poučujem tudi zasebno. V letošnjem šolskem letu se je vseh skupaj prvič na citre vpisalo osem učencev, kar se mi zdi kar veliko. Seveda pa je pomembna tudi prisotnost instrumenta – predstavitve, nastopi, spoznavne ure instrumenta ...

Kako pa preživljate čas v obdobju pandemije. Imate morda kakšen nasvet za naše bralce?

Čas pandemije mi zelo prav pride, saj zaradi pomanjkanja časa v obdobju šolskega leta in velikega števila nastopov velikokrat ne zmorem udeležati še svojih želja in idej. Tako zdaj poučujem od doma, snemam posnetke in pišem priredbe. Imam več časa za vadenje svojega repertoarja in obdelavo svojih idej. Lahko si privoščim sprehod ali pa skuham kakšno jed, ki sicer čaka na seznamu receptov. Vsak izmed nas ima kakšno željo ali idejo, ki je zaradi različnih dejavnikov ni mogel udeležati. Mislim, da je čas pandemije tudi čas, iz katerega lahko povlečemo nekaj dobrega za nas – preživljanje časa z družino, učenje jezika ali instrumenta, sprehod, kuhanje, ročna dela ali pa samo razmislimo, ali nam je dosedanje delo res všeč oziroma na kakšen način lahko dopolnim /opustim/ spremenim svoje delo, da bi poleg tudi užival/a. Hvala in srečno. □

MestniKino
Domžale

JUNI
2020
MESEČNI
KINO
SPORED

POSEBNI

3. | 16. junij

komična drama / *Hors norms* / režija: Olivier Nakache, Éric Toledano / scenarij: Olivier Nakache, Éric Toledano / igrajo: Vincent Cassel, Reda Kateb, Héléne Vincent, Bryan Mialoundama, Alban Ivanov / 2019, Francija / distribucija: Fivia / 114'

Bruno (Vincent Cassel) in Malik (Reda Kateb) že dvajset let živita v drugačnem svetu, med avtističnimi otroki in najstniki. Njuni društvi mlade iz "težavnih" sosesk učita, kako delati s tistimi primeri avtistov, ki so še posebej zahtevni, pogosto celo brezupni in so jih vse druge organizacije zavrnile. Ustvarila sta posebno partnerstvo za posebne osebnosti. Film je po resnični zgodbi posnel režijski duet Olivier Nakache in Éric Toledano, ki sta pred leti ustvarila nepozaben film Prijatelja (Intouchables).

JADRALKE

6. avto KINO | 10. | 15. junij

dokumentarni film / *Maiden* / režija: Alex Holmes / scenarij: Alex Holmes / nastopajo: Tracy Edwards, Jo Gooding, Nancy Harris, Angela Heath, Marie-Claude Heys, Sally Hunter, Jeni Mundy, Dawn Riley, Tanja Visser, Mikaela Von Koskull, Claire Warren / 2018, Velika Britanija / distribucija: Demiurg / 97'

Načrt Tracy Edwards, da se z izključno žensko ekipo jadralk udeleži Whitbreadove regate okoli sveta, je bil leta 1989 nekaj popolnoma nezasišane. Nihče ni verjel, da bodo sploh prišle do startne linije, kaj šele zdržale do finiša. Nikoli ne bodo našle sponzorja. Prešibke so in manjka jim znanja. Še prve etape jim ne bo uspelo zaključiti. Pravzaprav bodo lahko srečne, če sploh preživijo ... A šestindvajsetletna Tracy je za krmilom jadrnice Maiden, »stare konzerve, polne babnic«, kot se je izrazil neki novinar, dokazala, da se motijo. Navdihujoč dokumentarec o Tracy Edwards, ki je drzno skočila v moški zelnik in postala skiperka prve jadrnice z izključno žensko posadko na najbolj ekstremni regati sveta.

TU JE BILA BRITT-MARIE

13. avto KINO | 17. | 22. junij

komična drama / *Britt-Marie var här* / režija: Tuva Novotny / scenarij: Anders Frithiof August, Øystein Karlsen, Tuva Novotny, po romanu Fredrika Backmana / igrajo: Pernilla August, Peter Haber, Anders Mossling, Malin Levanon, Stella Oyoko Bengtsson / 2019, Švedska / distribucija: Cinemanía / 100'

Ko Britt-Marie po štiridesetih letih zakona zapusti moža, je prisiljena znova premisliti svoje življenje, se znebiti starih navad in soočiti z resničnim svetom. Trinšestdesetletna gospodinja se tako znajde v zakotnem, propadajočem mestecu, kjer postane trenerka otroške nogometne ekipe ... Švedska komična drama, posneta po istoimenski knjižni uspešnici, nas spomni, da nikoli ni prepozno za nov začetek.

VISOKA NOTA

20. avto KINO | 23. junij

glasbena drama / *The High Note* / režija: Nisha Ganatra / scenarij: Flora Greeson / igrajo: Dakota Johnson, Tracee Ellis Ross, Kelvin Harrison Jr., Ice Cube, Zoe Chao, Eddie Izzard, Bill Pullman, Diplo / 2020, ZDA / distribucija: Karantanija / 113'

Superzvezdnica, slavna diva Grace Davis, s trumami oboževalcev za seboj, sedaj uživa v Los Angelesu. Na vsakem koraku ji pomaga njena osebna pomočnica Maggie, ki za slavno pevko opravlja raznorazne opravke, a še vedno sledi svojim sanjam, da bi postala producentka v glasbenem poslu, kjer prevladujejo moški. Na skrivaj izpopolnjuje svojo izvedbo pevkinih največjih uspešnic, njene sposobnosti pa so na preizkušnji, ko spozna nadarjenega glasbenika Davida Cliffo. Medtem ko skupaj pišeta in snemata novo gradivo, se Maggie najde na razpotju – slediti svoji strasti ali biti še naprej predana pevki.

MESTNI KINO DOMŽALE

Ljubljanska 61
1230 Domžale
www.kd-domzale.si/kino

REZERVACIJE

t. 722 50 50
blagajna@kd-domzale.si

IZBR@NO V KNJIŽNICI DOMŽALE

Izbral in uredil: Janez Dolinšek

knjige za odrasle

Markus Zusak

Fant, ki je postal most

SANJE, 2020

Zgodba o petih fantih, ki v predmetni hiši živijo le v družbi hišnih ljubljencev z nenavadnimi imeni. Družbo jim delajo zlata ribica Agamemnon, golob Telemah, maček Hektor, psička Zarja in mula Ahil. Vsa ta imena pa skrivajo zgodbo – zgodbo o njihovi materi, ki je pribežala iz komunističnega režima Vzhodne Evrope in s seboj v kovčku prinesla Iliado in Odisejo. Svojim petim fantom je do prezgodnje smrti pripovedovala zgodbe – iz knjig, pa tudi svojo zgodbo in zgodbo njihovega očeta Michaela, ki ga je spoznala v novi domovini. Ta ni prenesel smrti svoje žene in je kmalu tudi sam zapustil odrasčajoče fante. Ti so odslej živeli po svojih pravilih, med njimi je vladalo tovarištvo, težave pa so reševali s pestmi. Osrednji lik je četrti Dunbarjev fant Clay, ki edini pozna vse zgodbe in skrivnosti in na svojih plečih nosi breme, pretežko za mladega fanta. Edini je, ki ima moč, da znova poveže družino, tako da zgradi most – most iz kamna in lesa in most iz ljubezni, spoštovanja, razumevanja in odpuščenja. Slog je zgosten, deloma poetičen, metafore nenavadne in premišljeno izbrane – včasih se njihov pomen izmika golemu razumevanju in jih bolj čutimo kot razumemo. Kajti, ko Matthew položi pogled Clayu na rame, natanko vemo, kaj mu je hotel povedati ... Pretresljiva, čudovita, epska pripoved o družini in tistem, kar v življenju resnično nekaj šteje. (T. R. T.)

Carol Shields

Jane Austen – življenje

MODRIJAN, 2015

Kanadska pisateljica Carol Shields, romanopiska in Pulitzerjeva nagajenka, je o življenju te izjemne viktorijanske pisateljice napisala literarizirano biografijo. Avtorica je knjigo napisala z obilico pisateljske domišljije, zato v njej ni podrobnosti, kaj šele pikantnosti iz življenja velike pisateljice, ampak je subtilno fiksijsko umestila Jane Austen v njen čas, v družinske in širše družbene razmere, ko je bil položaj žensk zelo drugačen od današnjega. V njenih romanih je zaznati vprašanje, ali je za žensko bolje ostati samska ali je boljši kompromis biti poročena, kar je pomenilo odreči se svobodi, toda zaslužiti si družbeno spoštovanje. Romani Jane Austen govorijo o inteligentnih ženskah, ki sebe jemljejo resno, toda ne preveč resnobno. Carol Shields še posebej piše o Janenih odnosih s starejšo sestro Cassandro in njeno podrejenost v tem odnosu. Avtorica daje vedeti, da je Jane Austen inteligentna, nadarjena, posebna, za okolje čudaška, ampak prav zelo drugače žal nanjo najbrž ne bi gledali niti danes. (S. S.)

Carl Honore

Bolj star, bolj živ

ZALOŽBA CHIARA, LJUBLJANA, 2019

S staranjem se spreminjamo in vsaka faza v življenju ima svoje prednosti in slabosti. Osredotočiti se je treba na tisto, kar človeka zanima in mu veliko pomeni. Izogibajmo se dejavnostim in tudi ljudem, ki niso vredni naše energije. Imejmo manj odnosov, vendar te bolj izpopolnjuje. Avtorjeva teza je, da je starost lahko tudi prednost v času, ki ga živimo. Treba je zaobiti meje običajnega in početi drzne stvari, česar predhodne generacije niso uvidele. Knjiga je polna optimizma o staranju. Avtor si predvsem želi zrušiti mit, da je staranje in starost nekaj slabega, za posameznika pa ena sama muka, ter da je vse, kar šteje v današnji zahodnjaški kulturi mladost. Človek naj bi doumel, da je starost lahko tudi prednost in ne le breme. V ta namen avtor naniza vrsto primerov dobre prakse. (S. J.)

Edmund Fawcett

Liberalizem: življenje ideje

EPOS, 2019

Bistvo liberalizma, ki temelji na konceptih novoveške filozofije ter izkušnjah ameriške in francoske revolucije, leži v pojmovanju enakosti in svobode posameznika kot temelja družbene ureditve. Tako

klasičnemu liberalcu 19. stoletja kot sodobnemu neoliberalcu je poleg priseganja na svobodo vesti in podjetniške pobude lastna tudi sumničavost do moči države, vera v napredek, vse to pa spremlja prepričanje, da je neka stopnja konfliktnosti v družbi neizogibna, ker smo si ljudje pač različni. Fawcett se v štirih obsežnih, zgodovinsko kronološko zasnovanih poglavjih, ki se zvrstijo od julijske revolucije v Franciji leta 1830 do danes, loti analize družbenega uveljavljanja liberalnih načel. Če je največji prispevek k obči dobrobiti liberalizem prinesel po drugi vojni, ko se je uspel spraviti z idejami socialne države, je v zadnjih desetletjih od njega ostala le uborna, na dogmo svobode trgov, zreducirana 'neo' različica. (G. J.)

knjige za otroke in mladino

Éric-Emmanuel Schmitt

Oskar in gospa v rožnatem

VALE-NOVAK, 2009

Zgodba Oskar in gospa v rožnatem se brez primere lahko postavi ob bok Malemu princu. Zgodba govori o fantiču Oskarju, ki bolega za levkemijo. Mamka Roza, ki kot prostovoljka skrbi za njega, ga opogumi, da naj Bogu piše pisma iz bolnišnice, mu pove svoje misli, strahove, želje. Ob pismih, prijateljih in mamki Rozi ter na koncu tudi ob starših vsak dan preživi, kot da šteje za deset let. S tem darilom Oskar v desetih dneh 'spozna' celo življenjsko pot človeka, nauči se ločiti bistveno od minljivega. Zgodba je polna modrosti, življenjskih resnic o upanju in premagovanju bolečine. (B. A. O.)

Dita Zipfel

Pošastko

KUD SODOBNOST INTERNATIONAL, 2019

Pošastko Hari se 'udomači' pod posteljo izbranega otroka. Želi ga namreč strašiti. Moč strašenja je podedoval po svojem očetu, ki je bil najstrašnejša pošast daleč naokoli. Hari v otroški sobi vsako noč rogovili, renči, treska ... Otrok pa nič. Pošastko sklepa, da je še premajhen, da bi ga bilo strah. Ko otrok malo zraste, se Pošastko ne godi nič bolje. Čeprav si prizadeva na vse možne načine: izdelava maske, poka s kostmi, nabrusi zobe, škripa z vrati, gloda podboj ..., otrok spi dalje. Pošastko postane obupan. Mu bo vseeno uspelo na kakšen način opraviti svojo nalogo? Slikanico bogatijo hudomušne ilustracije. Je iztočnica za pogovor o strahu, pogumu, mirnem spanju ... (N. P.)

Patrice Karst

Nevidna nit

GRAFENAUER, 2019

Slikanica Nevidna nit govori o Lizi in Joštu, ki ju sredi noči prebudi grmenje. Mamica ju pomiri, poveže ju z nevidno nitjo. Otroka jo najprej ne razumeta, a kmalu ugotovita, da je to nit ljubezni. Nevidna nit lahko pomaga pri vsakdanjem življenju; ob izgubi, ločitvi. Ta nevidna nit nas vse povezuje tudi v teh dneh, k moramo biti ločeni – a naša več ostaja, saj je ljubezen najmočnejša. (K. Š.)

medioteka

DVD

Mia in beli lev

(Mia et le lion blanc)

KARANTANIJA CINEMAS, 2019

Mijina družina se preseli v Afriko, kjer upravlja kmetijo z levi. Mia je stara 10 let in je zelo nesrečna, ker nima več svojih prijateljev. Vse odganja od sebe razen svojega brata, ki ga mučijo strahovi že od malega ... Ne mara se družiti z nikomer, v šoli se tudi pretepa. Ampak naposled najde vez z malim belim levom Charliejem, ki se je skotil na njihovi farmi. Sprva ga odriva od sebe, ampak Charlie je tako vztrajen, da Mia popusti in se igrata, tekata, povsod sta skupaj, tudi ko Charlie odraste. Po treh letih pa spozna, da oče prodaja leve za trofeje. In na vrsti je Charlie. Z bratom skujeta načrt, da mora Mia Charlieja odpeljati na ozemlje, kjer mu ne morejo nič storiti. Čudovit družinski film, poln življenjskih spoznanj in sočutja. (D. G.)

KULTURA

ODZIV LJUDI JE POTRDIL, DA JE NAŠA IDEJA PRAVA

PRIMOŽ LOŽAR IN POLONA MEŽNAR, DOMŽALSKA GODBENIKA

Domžalska prvomajska budnica, ki združuje in povezuje ter popestri praznik dela, ima že 60-letno tradicijo.

Miha Ulčar

Foto: arhiv KD Godba Domžale

Med posamezniki, ki negujejo in skrbijo, da prvomajska budnica živi, so v prvi vrsti članice in člani Godbe Domžale. Letos je bila ta tradicija zaradi ukrepov v zvezi s preprečevanjem epidemije prekinjena. Kljub temu pa godbenice in godbeniki niso vrgli puške v korožo, ampak so se potrudili in z veliko energije ustvarili budnico na virtualen način, ki je med občankami in občani požela veliko odobravanja. O tem, kako so se domžalski godbeniki spopadli z izzivi, ki so jih prinesli ukrepi v zvezi s preprečevanjem širjenja epidemije ter o tem kako je prišlo do ideje za virtualno budnico in kako so jo izvedli, smo se pogovarjali s Polono Mežnar in Primožem Ložarjem, gonilni sili pri nastanku in izvedbi virtualne budnice.

Primož je na Godbo Domžale vezan že od otroštva. Da je minilo že kar nekaj let, odkar se je pridružil godbi, se je zavedal ob lanski 135-letnici domžalske godbe, ko je prejel zlato Galussovo priznanje za delovanje v godbi več kot 30 let. »Naj na tem mestu kot zanimivost omenim, da je posebno priznanje za dolgoletno članstvo dobil tudi Janez Juvan, trobentač, ki je bil pri godbi okoli 70 let. Ves čas sem sedel ob njem, za prvi nastop mi je posodil note, pozneje pa sva spletno posebno prijateljstvo, vendar nas je žal to zimo nepričakovano zapustil,« mi je zaupal Primož in dodal, da društvo kot godba zanj po eni strani pomeni njegov del kulturnega življenja, po drugi strani pa druženje in veliko spominov na razne dogodivščine, ki so se nabrale v teh letih: »Še posebno so ostali mnogi spomini na 1. maj. Verjetno zaradi prvega pomladanskega sonca ...«

Polona, ki v Godbi Domžale deluje že enajsto leto, mi zaupa, da sta s Primožem skoraj sosedata, oba sta godbenika in obema velika mera domišljije in številne ideje kar 'frčijo' iz glave. V orkestru igra flavto in njeno manjšo sestrico – pikolo, večkrat pa tudi zapoje. »Godba mi predstavlja zelo bogat in širok del mojega življenja. Bogatijo jo močna in pestra medgeneracijska prijateljstva, spomini, ki jih bo vsak od nas nosil za vedno v srcu, predvsem pa velika ljubezen do glasbe. Definitivno ne moremo reči, da smo samo še ena tista 'pleh muska' v vrsti, ampak smo orkester, ki izvaja in ustvarja mnogo stvari. Od koračnic ob urejenem in usklajenem koraku do orkestra, ki spada v sam vrh umetniško podkovanih zasedb v Sloveniji. Meni osebno predstavlja široko mavrico ljubiteljske kulture in družbo, s katero mi ni nikoli dolgčas,« mi v uvodu pogovora zaupa Polona.

Koliko let Godba Domžale sodeluje na prvomajski budnici in kakšen krog naredite vsako leto?

Primož: Prvomajska budnica je v prvi vrsti vezana na praznik dela, sam praznik pa na pravice delavcev. Godba je že desetletja tradicionalno

prisotna ob marsikaterem prazniku, sam prvi maj pa se je obdržal tudi v novi državi. Kolikor vem, skoraj vse godbe po Sloveniji sodelujejo na budnicah. V Domžalah je gotovo nekaj posebnega, saj za razliko od ostalih budnic po Sloveniji združuje tako budničarje, gasilce, narodne noše, godbenike in ostale krajanje. Budnica se kot parada odvija od začetka Domžal na zahodu – do centra – do gostilne Keber – pa vse do naselja Mačkovi, Štude in nazaj do krajevne skupnosti Simona Jenka.

Polona: Po besedah Draga Tavčarja se je budnica začela že leta 1960. V Domžalah je navada, da na budnici sodeluje ogromno število ljudi, takrat Domžale tudi zares zaživijo. Je pa gotovo ena redkih, na kateri godba z ostalimi sodelujočimi celotno traso prehodi oziroma koraka. Za več informacij glede budnice vas vabim, da si ogledate pogovor z Dragom Tavčarjem, ki je objavljen na YouTube kanalu Godbe Domžale, v lanskimh Frančkovih 5.

Kaj vama pomeni sodelovanje na budnici?

Primož: Pomladni pohod po domačem kraju z godbo je vedno nekaj posebnega. Po eni strani je nekaj tradicionalnega, po drugi strani pa je na njej prav posebno vzdušje, še posebej navdušenje in gostoljubje krajanov na poti. Prvi del budnice je tradicionalen, a zelo pester in tudi naporen, čas po budnici pa je tako zame kot za domače vedno presenečenje, saj se ta del vedno konča malo drugače.

Polona: Za budnico lahko rečem, da se je ne morem in ne morem naveličati. Vsako leto jo vsi nestrpnost pričakujemo. Lahko rečem, da je v kolledarskem letu skoraj osrednji dogodek naše godbe. Do lanskega leta sem bila iskreno navdušena zgolj in samo zato, ker smo takrat godbeniki skupaj več kot pol dneva in ker razveselimo veliko ljudi. Po pogovoru z Dragom

Tavčarjem, ki sem ga pa omenila prej, pa čutim in zelo cenim, da sem del društva, ki ohranja takšno tradicijo.

Zaradi epidemije in ukrepov, ki so sledili, se je zaustavilo družabno življenje, med drugim ste morali tudi godbenice in godbeniki prekiniti z vajami, načrtovanimi nastopi ter svoje instrumente in uniforme postaviti v kot. Kako ste to sprejeli?

Primož: Na višjo silo, ki je doletela ves svet, pač nimaš vpliva. Prav pa je, da se na to gleda odgovorno tako osebno kot v okviru društva. Javno življenje se je nenkrat spremenilo za vse, vendar nenadna sprememba v našem vsakdanu in omejitve, ki so nas malo izolirale, v človeku spontano sprožijo nove ideje, nove poti, tako se utrne tudi kakšna izjemna ideja, ki se drugače morda ne bi.

Polona: Kakšne druge izbire v taki situaciji človek nima. Je pa bila super priložnost, da smo se posvetili tudi našim socialnim omrežjem in smo tako malo osvežili in posodobili naše platforme, hkrati pa jih nadgradili tudi s kakšnim novim izdelkom, izpeljanim projektom, kot je bila virtualna budnica. Sicer pa z velikim veseljem čakamo čas, ko se bomo lahko spet srečali najprej na vajah, pozneje pa tudi na nastopih.

Letos prvomajske budnice v tradicionalni obliki zaradi ukrepov ob epidemiji niste mogli izvesti. Ste se pa vseeno potrudili in z veliko energije ustvarili budnico na virtualen način. Kako je prišlo do te ideje?

Primož: Posledica epidemije je bila karantena, kmalu so se na spletu in televiziji začeli pojavljati raznorazni prispevki in ideje od doma. Na godbenem sestanku, ki je potekal prek spleta, je padla ideja, da bi tudi godba nekaj pripravila. Prav tako pa smo želeli, da bi pripravili nekaj izvirnega. Ker

je epidemija in karantena sovpadala s 1. majem, smo se odločili, da godbo približamo ljudem na ta način, da ob godbenih koračnicah obudimo nekaj starih spominov (fotografij in video posnetkov) ter trenutno stanje.

Polona: Do ideje, ki je bila prikazana v končnem izdelku, je prišlo postopoma. Manjša ekipa godbenikov se je sestala prek spleta, naredila 'brain-storming', prišla na idejo, da bi naredili nekaj izvirnega s tematiko prvega maja. Naša trobentača Janez in Mitja sta že večkrat pokazala spretnosti s kamerami in samo montažo, tako je Primož poklical še mene in ekipa je bila sestavljena. Vse se je odvijalo in zastavilo zelo na hitro.

Kdo vse je sodeloval pri pripravi virtualne budnice, scenariju, izvedbi in kako ste jo pripravljali?

Primož: Pri pripravi budnice so v prvi vrsti sodelovali godbeniki, tako z vidika ideje kot same izvedbe ter tehnične obdelave. Sodelovali so še budničarji, gasilci, narodne noše, župan in podžupanja, naši prvomajski gostitelji, ekipa domžalca.si in še bi lahko našteval. Prav vsem, tudi tistim, ki jih nisem omenil, bi se rad na tem mestu lepo zahvalil za sodelovanje. Posebej sem ponosen, da sta člana godbe Janez Štrukelj in Mitja Petek poskrbela za tehnično obdelavo in pripravila film v zelo kratkem času. Zahvalil bi se še Poloni Mežnar, ki je vseskozi sodelovala za in pred kamero.

Polona: Ko si danes ogledam izdelek in potegnem črto ugotovim, da je v njem veliko vpletenih. Najprej naj izpostavim ožjo ekipo: Primož Ložar se je odlično odrezal v vlogi idejnega vodje, režiserja, organizatorja in povezovalca. Potem sta tukaj že omenjena Janez Štrukelj in Mitja Petek, ki sta naredila vso čarovnijo s snemanjem, kreativnostjo in končno montažo celotnega izdelka. Primož je vse sodelujoče že lepo predstavil, zato lahko dodam le še hvala vsem, da so brez pomisleka in z veseljem sodelovali v tem projektu.

V virtualni budnici smo lahko videli, da ste opravili krajše intervjuje z ljudmi, ki so nepogrešljivi pri vsakoletni budnici.

Primož: Pri izvedbi novejših posnetkov smo posebno pozornost namenili trenutnim razmeram in da s sodelujočimi nismo prišli v stik. Prav vsi so bili veseli naše ideje in bili pripravljeni sodelovati. Rdeča nit je bil vsekakor rdeč nagelj, ki ga narodne noše vsako leto podarijo mimoidočim, tokrat smo ga pri naših gostiteljih le simbolično odložili.

Polona: Vsega skupaj smo se lotili z načrtom. Izbrali smo obiskane točke, ki so na prvomajski budnici nepogrešljive in imajo za seboj dolgo tradicijo. Žal nam čas ni omogočal, da bi posneli vse. Če bi, bi bil ta kratek posnetek verjetno celovečerni film, saj ima domžalska budnica res veliko za pokazati.

Kako so se pa budničarji odzvali na vašo pobudo za pripravo virtualne budnice?

Primož: Odzivi so bili pozitivni, predvsem pa upam, da smo s tem posnetkom vsaj malo približali tradicionalno budnico ljudem. Virtualna budnica ni zajela vseh naših posto-

jank, prav tako smo posneli kakšen trenutek več, ki pa je bil na žalost izpuščen, zato na tem mestu prosim za razumevanje. Vsem, ki so si vzeli čas, se iskreno zahvaljujem za sodelovanje.

Polona: Odziv ljudi je potrdil, da je naša ideja prava.

Ste med snemanjem in pripravo virtualne budnice doživeli kaj posebnega?

Primož: Ko smo pri nas doma snemali, kako se odpravljam na budnico, sem čisto spontano rekel, da grem na dolgo pot. Takrat se je našemu najmlajšemu utrnula solza in sledilo je vprašanje, kdaj bo očka prišel domov. Seveda je vse skupaj ujela kamera. Prav tako so nas naši gostitelji navdušeno pričakali in v žaru tradicionalnega gostoljubja smo povsod naleteli na polne mize dobrot, a smo se morali zaradi ukrepov držati na strogi distanci. Kljub temu je za tehnično ekipo letošnja budnica trajala kar en teden.

Polona: Nenavadno je bilo to, da sem zaradi snemanja v času karantene ves teden po Domžalah in okolici hodila oblečena v godbeno uniformo. Po odzvih ljudi sodeč so bili vsi malo zbegani in v spraševanju »Kje pa ima godba nastop? Je že konec karantene?«

Ste dobili kakšne odzive s strani občank in občanov, ki so si ogledali virtualno budnico?

Primož: Ljudje so lepo sprejeli film in veseli me, da je portal domžalec.si ujel pretekle budnice, ki smo jih v letošnjem letu še posebej pregledali in obudili. Za naš kraj je to vsekakor nesnovna dediščina in pomembna zapuščina. Prav vsi odzivi so bili v tej smeri, da bi ta tradicija ostala.

Polona: Prek naših socialnih omrežij je bil odziv enkrat. Podpora in pohvale so letele z vseh strani, prav tako si je budnico ogledalo veliko ljudi, ki so navdušeni. Prav tako sta z nami stopila v stik Slovenski etnografski muzej in JSKD projekt Teden ljubiteljske kulture. Oba sta predvajala naš film na svojih kanalih.

Zagotovo že komaj čakate, da boste lahko začeli z vajami in nastopi? Kaj za vas pomeni prekinitev vaj zaradi koronavirusa?

Primož: Menim, da ta prekinitev pomeni novo priložnost.

Polona: Trenutna situacija je zagotovo čas, ki nas kljub vsemu lahko še bolj poveže. Za tiste zelo pridne pa čas, ko lahko svoj instrument dobro zvadijo.

Imate za čas po epidemiji že v mislih kakšen poseben projekt?

Primož: V godbi je kar nekaj idej, vsaj en projekt je v pripravi, in upam, da ga bomo obelodanili še pred polletjem.

Polona: Ko se bodo ukrepi sprostili, se bomo z veseljem zagnali v vaje in muziciranje. Med drugim si želimo postaviti samo eno, a urejeno in zanimivo spletno platformo. Na našem facebooku, instagramu in youtube kanalu imamo ogromno materiala, ki lahko popestri tudi tale deževni maj. Želimo pa si, da bi se v kratkem lotili podobnega projekta, kot je bila virtualna budnica. Ekipa Frančkovih 5 ima zagotovo že kaj pripravljeno. □

KOLUMNA • ODTIS ČLOVEČNOSTI

LENART ZAJC

V SLUŽBI SOVRAŠTVA

Po zdravstveni krizi, ki nas je s pandemijo doletela marca, in gospodarski krizi, ki ji je hitro sledila, bi človek hotel reči: »Dovolj je tega,« pa ugotovi, da Slovenija za povrh vsega drvi še v nevarno politično krizo.

Pač, določen del slovenske politike očitno ni sposoben dojeti, da je država skupnost zelo različnih ljudi, ki hočeš nočeš živijo na istem geografskem območju. Seveda nas družijo skupna kultura, jezik, tradicija, zgodovina, gospodarsko socialna ureditev, pravne norme in vse ostale čudovite zadeve, pa smo kljub temu še vedno različni! Različni po potrebah, sanjarjenjih, estetskih normah, izobrazbi, spolni usmerjenosti, pogumu, zaplankanosti, pamesti ... različni smo in pravo čudo je, da zdržimo drug ob drugem. Pa vendar, ko si najdemo vsaj približno podobne, komaj čakamo, da smo skupaj!

Seveda je to človeško lastnost prepoznati tudi določeni del slovenske politike in tako kot večina totalitarcev iz preteklosti te povezave in razlike začel zlorabljal za gradnjo lastne politične moči. Enačba je sila enostavna: najprej izbereš nekaj točk, ki povezujejo neko skupino ljudi, potem jim začneš vcepljati v zavest, da so te točke edine prave vrednote, ki štejejo, obenem pa na vse grlo zmerjaš in žališ ostale. Poskrbeti moraš, da iz skupine odstraniš vse dvomljivce, ohraniš le tiste, dovolj zaplankane, ki nikoli ne podvomijo o lastnih besedah. V naslednjem koraku moraš poskrbeti, da tiha večina preostalih ostane tiho, se pravi, moraš z vso silo udariti po vsakem zunanem dvomljivcu! Ob tem nista važna prepričljivost in argumenti, zadošča, da si žaljiv, nesramen, pritlehen, beden agresivec. Recimo novinarki, ki raziščijo in javnosti obelodani zakulisne finančne svinjarije vladnih poslov eden tvojih čivkne:

»A samo? Ajaaaa... Nč takega, a ne? Jao, jao, sploh se ne zavedate kako globoko ste zabredli...A verjamete, da vam privoščim, kar se vam bo zgodilo?« Tipkarsko slovnične napake v citatu so namerne, ker so bile prisotne v originalnem čivku, ki mu je za zaključek avtor dodal še enega smejočega in enega spakljivega čustvenčka. Pritlehno, mar ne?

No, pritlehno ali ne, v boju za oblast moraš pač narediti vse v tvoji moči, da ljudstvo pozabi, da je država pravzaprav njihova last, vedeti morajo, da si država ti sam, jim dati občutek, da je zakonita državna pomoč pravzaprav tvoja milost, ki tako rekoč prihaja iz tvojega žepa in ne davkoplačevalskega denarja, ki ga zbiramo vsi. Vsled tega pa je nujno utišati glasove dvomljivcev. Dvomljivci in kritični morajo biti postavljeni med 'tiste druge', tiste nevedne 'nas', ki imamo prave in resnične vrednote. 'Tiste druge' je dovoljeno žaliti, zasmehovati, nadlegovati in jim greniti življenje, ker si 'nas' pač drznejši moriti z zavestjo o tem, da je država skupna last, in da so razlike med ljudmi dobrodošle, saj nas lahko kvečjemu bogatijo ter nas delajo pametnejše in fleksibilnejše. Brez razlik bi pač končali kot v skupnosti živeči žužki, v najboljšem primeru čebelice, brez lastne zavesti in lastnih potreb bi služili le potrebam skupnosti. Takšnim poizkusom uniformiranega enoumja in socialnega eksperimentiranja smo bili v zgodovini sicer že večkrat priče tako s strani ideologov skrajne desnice kot skrajne leve, pa vendar so vedno znova neslavno propadli. Pač, ljudje nismo žužki, in naša največja prednost ni enoumje, pač pa diverziteteta uma, saj nas različnost videnja sveta krepi, če se le znamo med seboj poslušati in predvsem slišati.

Dokler pa se delimo na naše in njihove, brez volje, da bi se slišali in raje tekmujejo v brezpredmetnih peticijah

proti ali v podporo vladi, pa smo daleč od tega. Namesto, da bi soupravljali našo skupno last – državo, nas je oblast degradirala v vlogo navijačev, ki lahko le nemočno opazujemo dogajanje na igrišču in navijamo za svojo ekipo. Lahko tulimo, cvilimo ali podpisujemo peticije, vse ima približno toliko pomena, kot ga ima za končni izid tekme rjovenje množice na nogometnem stadionu. Ravno s tem odtujevanjem države od ljudi in brezsravno ambicijo degradacije ljudstva na 'naše in njihove navijače' pa drsi Slovenija v politično stanje, pogodu vsem, ki si želijo iz Slovenije narediti lahek plen in dokončno opletniti slovensko gospodarstvo in naše

“S tem, ko postaja politični besednjak čedalje bolj podoben obkladanju nogometnih navijačev dveh nasprotujočih ekip, pada Slovenija v politično krizo, ki bi za vse nas lahko postala še bistveno usodnejša od korona krize in gospodarske krize, ki sledi koroni.

naravne zaklade. Takšno stanje je seveda tudi pogodu vsem, ki niso sposobni drugega kot avtokratsko vladati z razdorom. S tem, ko postaja politični besednjak čedalje bolj podoben obkladanju nogometnih navijačev dveh nasprotujočih ekip, pada Slovenija v politično krizo, ki bi za vse nas lahko postala še bistveno usodnejša od korona krize in gospodarske krize, ki sledi koroni. Iz te politične krize bomo težko našli izhod, če ne bomo začeli v celoti ignorirati vseh tistih, na vseh straneh političnega stadiona, ki v komunikacijsko polje vnašajo govorico sovraštva in monologe nestrpnosti. Skrajni čas je, da jih nadomestimo s tistimi, ki skozi vljuden dialog iščejo dobre kompromise, iz katerih izhajajo rešitve, s katerimi so približno zadovoljni vsi državljani in ne le tisti, ki navijajo za trenutno zmagovito politično opcijo, saj se slednje pač hitro menjajo in na ta način dolgoročno izgublamo vsi. □

Kolumne izražajo stališča avtorjev in ne nujno uredništva glasila Slamnik.

Nas pogrešate?

No, ne mislim nas, pač pa dogodke, prireditve, koncerte, filmske projekcije, odprtja, razstave in pogovore, ki jih pripravljamo v Kulturnem domu Franca Bernika.

In seveda **druženje** ob njih, ki ga danes, po vsem, kar smo doživljali zaradi pandemije, občutimo kot velik privilegij in nepogrešljivi del našega življenja. Pogledati film na velikem platnu, doživeti v živo gledališko predstavo, prisluhniti koncertu in se ob odprtju razstave srečati s slikarjem, ob tem pa se družiti s prijatelji, srečati znanca in se čuditi ob umetniškem doživetju – da, vsega tega že nekaj časa ni in kot kaže, mnogih stvari še nekaj časa ne bo – ali pa bodo zelo drugačne.

Prišlo je nenadoma. Na začetku je izgledalo, da gremo narazen za kakšen teden, morda mesec ... In vsi smo pričakovali, da se kmalu vrnemo in nadaljujemo, kjer smo končali. Zdaj vemo, da temu ne bo tako. Zastali smo sredi najbolj intenzivnega dogajanja, zato ostajajo nerealizirani številni abonmaji dogodki, neizvedene so razstave, pogovori, in v tem trenutku ne vemo natančno, kako naprej, kaj in kako na primer načrtovati novo sezono ... Pravzaprav lahko s filozofom Sokratom ugotovimo: **vemo, da nič ne vemo**. Ne o koronavirusu in njegovi prihodnosti, ne o našem nadaljnjem delovanju in ukrepih, kako naj ravnamo v naprej.

Seveda pa v tem času nismo samo čakali doma. S ponosom vas lahko obvestimo, da je v teh dneh izšla prva od knjig Franca Bernika o domžalski zgodovini. Naš Mestni kino je poskrbel, da ste vsak večer spremljali izbrane filme na njegovi FB strani, lahko ste podoživljali pogovore in srečanja, za katere morda prej niste imeli časa. Pripravili smo obsežen, življenju s korono posvečen lokalni časopis Slamnik. In na srečo so se začeli v maju rahljati tudi ukrepi za področje kulture in tako **od torika 19. maja** ponovno, v spremenjenem odpiralnem času, **odpirajo vrata Galerija (z razstavo del Janeza Praprotnika), Slamnikarski muzej (z muzejsko trgovino s slamniki) in Menačenkova domačija (z razstavo o zgodbah domžalskih pokrival)**. Prav tako smo intenzivno delali na tem, da smo premagali brezštevilne birokratske ovire ter pripravili vse potrebne tehnične pogoje in soglasja, da zaženemo 'drive in' **Avto kino** na parkirišču bivše Metalke. In s 1. junijem bo ponovno začel delovati Mestni kino. Zaradi varnostnih ukrepov bo v dvorani film lahko spremljalo le do 50 gledalcev. Seveda pa vas bomo glede na možnosti in omejitve poleti

razveseljevali tudi s filmskimi projekcijami na prostem; Letni kino se bo odvijal tako na našem parkirišču ob Metalci kot tudi v Arboretumu Volčji Potok.

Kultura spada med dejavnosti, ki jih je pandemija najbolj prizadela. S preživetjem se spopadajo številni umetniki (slikarji, igralci, glasbeniki, baletniki ...), pa tudi organizatorji (javnim zavodom je nekoliko lažje), kamor spadamo tudi sami, saj nam je onemogočeno delovanje, beležimo ogromne izpade lastnih prihodkov ter se spopadamo z neživljenjskimi in nemogočimi pogoji dela, ki se nam napovedujejo. Ukrepi bodo za dvorane drastični, že tako majhna 180-sedežna domžalska dvorana bo lahko sprejela le okoli 50 obiskovalcev vključno z nastopajočimi. To bi lahko pomenilo, da bi morali na primer do-

sedanje štiri gledališke abonmaje odigrati kar 12-krat!!! Ekonomika pade. Terminov ne bo moč dobiti in uskladiti, nastopajoči naj bi držali na odru potrebno distanco, z vsako projekcijo filma, ki si ga ogleda do 50 gledalcev, bomo imeli glede na potrebne stroške, varnostne pogoje ipd. okoli 50 evrov izgube ... Da, težko je, skoraj brezupno. Ostaja pa še največja dilema: ali se bodo obiskovalci sploh vrnili v kulturne dvorane, ali bodo zmagali strah, psihoza, skrb za varnost in vse bolj prevladujoča kultura izoliranosti?

Zgodba uspešnega in prepoznavnega delovanja, ki smo jo v kulturnem domu gradili 20 let, je na hudih preizkušnjah in pred velikimi izzivi. Če smo lansko leto zaključili z največjim obiskom doslej, ko nas je obiskalo več kot 76.000 kulturnih navdušencev, ki si je ogledalo prek 1100 prireditev in dogodkov – smo tudi v leto 2020 šli polni idej, novih zamisli, entuziazma – a zdaj celotna naša ekipa (rednih in zunanjih sodelavcev, ki so še posebej v veliki tiski in negotovosti) in naša

prazna dvorana čakajo v tišini na negotove čase.

A vseeno moramo razmišljati, kako naprej. Tako smo se odločili, da zaenkrat počakamo, in da takoj, **ko bo mogoče, nadaljujemo z nerealiziranimi abonmaji predstavam, koncerti in filmskimi projekcijami**. Tako bomo morda jesenski del sezone začeli že v septembru in izpolnili najprej svoje obveznosti do zvestih abonentov. Če bo le mogoče z napovedanimi dogodki, če ne bo mogoče, pa tudi s kakšno spremembo, ki jo že snujejo v slovenskih gledaliških hišah. Lahko pa že z gotovostjo napovemo, da letos **v septembru ne bo tradicionalnega vpisa novih abonmajev** in napovedi novih dogodkov, saj bomo tudi v Galeriji, Menačenkovi domačiji in Slamnikarskem muzeju najprej pripravili dogodke in prireditve, ki so ostali nerealizirani spomladi.

Kulturniki v teh dneh **občutimo veliko negotovosti in strahu**, na trenutke tudi bolečine, saj ugotavljamo, da naše delo in poslanstvo žal pri mnogih odločevalcih ni cenjeno in da bo kriza morda izgovor več, da se rešijo 'družbenih zajedavcev'. Ko se deli velika finančna sredstva v okviru protikoronskih ukrepov, ni nobenega evra za projekte s področja kulture. Javno sem podala predlog za kulturni bon, s katerim bi lahko državljani kupovali knjige, slike, vstopnice za koncerte, gledališke in lutkovne predstave, kino in muzejske vstopnice (če bomo letos letovali doma, bi si ob tem lahko pogledali tudi kakšnega od čudovitih lokalnih muzejev, ki so jih tuji turisti v preteklosti že odkrili). Ideja je imela ogromno podporo med ljudmi, a politika je ostala gluha. **Se res lahko čisto samoumevno in brezbržno sprejme dejstvo, da so igralci, slikarji, baletniki, režiserji, glasbeniki, pisatelji ... nepotrebni?**

Po drugi strani pa smo včasih tudi srečni, ker nam velika in tiha večina sporoča, da nas pogreša, da so si težke dneve, ki smo jih preživljali, obogatili in osmislili z umetnostjo: z dobro knjigo, ki jo mora napisati umetnik, s filmom, ki ga posnamejo umetniki, z glasbo, ki jo ustvarjajo umetniki, z virtualnimi ogledi muzejev, ki so jih postavili kulturniki, z ogledi gledaliških in lutkovnih predstav, ki jih pričarajo umetniki, s slikami in kipci, ki jih zna narediti le umetnik ... Letos spomladi se je vse to žal dogajalo večinoma samo iz udobnega fotelja. A bojimo se, da nas to lahko tudi hitro zapelje, da bomo v strahu pred srečevanjem z ljudmi in novimi virusnimi valovi, pa tudi privajenostjo v lenobno domače udobje tako nadaljevali tudi v prihodnje, ko se bo pandemija izpela. Sprijaznjeni z osamo in virtualnim svetom!

Upam, da so te bojzani nesmiselne in da se boste, dragi ljubitelji kulture in umetnosti, z veseljem in pričakovanjem vrnili k živi kulturi, k nam v kulturne prostore iskanja in premisleka. Da se čim prej vrnemo v normalnost, v normalnost, ki je brez umetnosti in našem življenju enostavno ni! Ne pustimo, da bo človeku odvzeto vse, kar ustvarja temelje človekovega duha!

CVETA ZALOKAR
DIREKTORICA KULTURNEGA DOMA
FRANCA BERNIKA DOMŽALE
FOTO: ANDRAŽ GREGORIČ

BioCare
storitveno in trgovsko podjetje d.o.o.

BioCare storitveno in trgovsko podjetje d.o.o. na podlagi 10. člena Uredbe o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom (Uradni list RS, št. 39/2010) in 9. člena Uredbe o ravnanju z odpadnimi jedilnimi olji in mastmi (Uradni list RS, št. 70/2008) objavlja

NAZNANILO

O NAČINU ODDAJANJA BIOLOŠKO RAZGRADLJIVIH KUHINJSKIH ODPADKOV IN ODPADNIH JEDILNIH OLJ IZ GOSTINSTVA

Kot registriran zbiralec biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov ter odpadnih jedilnih olj in maščob, vpisan v evidenco zbiralcev odpadkov, ki jo vodi Agencija RS za okolje pod številko 35469-61/2014, obveščamo vse povzročitelje kuhinjskih odpadkov in odpadnih jedilnih olj iz gostinstva, da oddajanje kuhinjskih odpadkov in odpadnih jedilnih olj poteka na sledeč način:

Biorazgradljive kuhinjske odpadke in odpadna jedilna olja prevzemamo od povzročiteljev oziroma imetnikov odpadkov s celotnega področja Republike Slovenije. Odpadki se oddajajo na lokaciji nastanka odpadkov v vodotesnih posodah. Pobrano polno embalažo takoj nadomestimo s prazno, očiščeno in dezinficirano. Pogostost oddajanja odpadkov poteka v dogovoru z imetnikom odpada. Odvozi se izvajajo z vozili, namenjenimi za prevoz tovrstnih odpadkov, ki ustrezajo normativom glede opremljenosti.

BioCare d.o.o.

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v petek, **26. junija 2020**. Rok za oddajo prispevkov je v četrtek, **11. junija 2020, do 12. ure**.

KULTURA

Kino v času karantene (in po njej ...)

Je kino sploh še kino v času, ko so projektorji ugasnjeni, dvorana zaklenjena in gledalci doma v karanteni? Odgovor je seveda pritrdilen, saj kino ni le prostor, ampak skupek vseh, ki ga ustvarjajo in ki vanj zahajajo gledat dobre filme. Zato je kino lahko kjerkoli in kadarkoli – tako smo se ga tudi lotili v času karantene in socialnega razmejevanja.

Kot v ostalih dvoranah po državi smo morali program v Mestnem kinu Domžale ustaviti praktično sredi filmske sezone, ko nas je čakalo še nekaj premier, cela vrsta filmsko-vzgojnih dogodkov in bogat spomladanski filmski spored. Fizične projekcije so se ustavile, zaposleni so šli na čakanje domov, a zelo hitro smo se odločili, da stika s filmom nočemo izgubiti in da bi radi našemu občinstvu nekaj ponudili tudi v času, ko nas je bila velika večina vezanih na svoje domove. Hitro je padla odločitev, da bomo kino program nadaljevali na spletu, in to na način, ki bi bil čim bolj podoben projekcijam v kinu. V pomanjkanju ustrezne VOD (video na zahtevo) platforme, s katero bi lahko kinematografi svoj program predstavili na splet, smo se odločili filmsko dejavnost prestaviti na našo facebook stran in program poimenovati Kino v karanteni. Vsak delovni dan v tednu smo ob osmih zvečer predstavili nov film, ki je bil na voljo le določen čas – tako kot v kinu – pri čemer smo se osredotočili na slovenske filme

in filmske klasike. Pri filmih so nam nesebično pomagali slovenski filmski producenti, ki so nam dva meseca, kolikor so trajale internetne projekcije, posojali svoje filme. Zaslužijo si kar se da toplo zahvalo, saj brez njih ne bi mogli izpeljati Kina v karanteni, zato jih bomo naštetili kar po vrsti: Vertigo (Daniel Hočevar), Astral film (Miha Čelar), Bela film (Ida Weiss), Enabanda (Katja Lenarčič), Sever&Sever (Nina Jeglič), Društvo Milf – se jih še spomnite? (Žiga Čamerin in Darko Štante), Strup (Tomaž Gorkič), Triglav film (Aiken Veronika Prosenec in Janez Lapajne), Fixmedia (prof. Franjo Štiblar), Slovenski filmski center (Nerina Kocjančič) in Arkadena (Katja Getov). Hvala vsem!

V dveh mesecih smo 'odvrteli' 33 različnih filmov, pri čemer je imel največ ogledov pričakovano Tošl, ki je bil tudi edini domžalski film v programu; takoj za njim stoji Varuh meje, ki se je po vseh letih izkazal za še vedno izredno politično pronicljiv in oster film; in pa še Srečno, Kekec, kar dokazuje, da so filmske klasike še vedno zanimive. Nalašč smo v program uvrstili tudi kar

Kino v karanteni

nekaj kratkih filmov, ki jih v kinu ne vrtimo prav pogosto, a so zelo pomemben del ustvarjalnega procesa – lahko bi rekli, da so nekakšne študije za celovečerne filme, skiciranje hitrih filmskih idej, ki so izrednega pomena za filmske ustvarjalce, filmska občinstva pa jih zelo redko vidijo izven specializiranih filmskih festivalov. Kar nam je pokazala izkušnja Kina v karanteni, nakuže, da se bo moral kino po epidemiji v marsičem na novo izumiti, mogoče celo spremeniti, nadgraditi, del filmske kulture morebiti celo prestaviti na splet ... čeprav še vedno trdno verjamemo, da bo želja po skupnem ogledu dobrega filma na velikem platnu ostala ključni del filmske izkušnje.

V času zaprtja dvorane pa niso mirovali tudi naši filmski pedagogi, saj so posneli vrsto filmčkov z navodili, kako ustvarjati doma in kako deluje kino – v našem primeru 35-mm projektor, ki ga zadnja leta uporabljamo zelo redko, a je nadvse pomemben del filmske zgodovine. In prepričani smo, da večina ljubiteljev filma ne

35 mm kinoprojektor

Slikofrc (flipbook)

ve, kako takšen projektor deluje, zato je pomembno, da proces uporabe projektorja in 35-mm filmskega traku ohranimo vsaj na posnetku. Ker so se filmsko-vzgojni programi z vsemi šolskimi projekcijami, ustvarjalnimi delavnicami ter filmi za mlade in otroke za dva meseca ustavili in se bodo verjetno zares znova začeli šele jeseni, bodo navodila za domače ustvarjanje s sloganom #ustvarjamodoma še kako koristna tudi v poletnih počitniških mesecih. Prav gotovo pa podobne filme in ostale materiale lahko pričaku-

jete tudi v naslednjih letih, saj filmsko ustvarjalnost iz kina popeljejo v domove, v šole in vrtce.

Dobra dva meseca karantene sta v Mestni kino Domžale torej prinesla kup kreativnih idej, novih razmislekov in idej za prihajajoče obdobje, ki pa gotovo ne bo lahko. Po zelo uspešnem letu 2019 bo letošnje leto pričakovano med težjimi v zadnjem času. Obisk v kino dvoranah je zaenkrat omejen na 50 obiskovalcev, ki bodo morali slediti strogim varnostnim pravilom, zato bomo skušali čim več projekcij speljati na prostem, začnši ta konec tedna, ko bomo na parkirišču bivše Metalke prvič zavrtili Avto kino Domžale, ki bo predvidoma potekal ves junij in verjetno tudi septembra, ko bodo temperature za letne projekcije znova prenizke. Avto kino deluje po principu drive-in kina, v katerem se pripelje s svojim avtomobilom in film gledate v popolnoma varnem okolju, brez stika z ostalimi obiskovalci, zvok filma pa prihaja iz avtomobilskega radijskega sprejemnika. Takšno obliko projekcij bomo v Domžalah izvedli prvič, je pa res, da po evropskih državah drive-in kina doživljajo renesanso, saj so se v zadnjem mesecu začela množično odpirati v Veliki Britaniji, Nemčiji, na Češkem, Poljskem, Norveškem in na Hrvaškem. Po Avto kinu bomo dogajanje preselili na naše hišno dvorišče tik pred stavbo Mestnega kina Domžale, kjer bomo v prvi polovici julija izvajali letne projekcije, ki bodo nadomestile Kino v parku, ki ga sicer vsako leto izvajamo v Češminovem parku v Domžalah, kjer žal ne bi mogli nadzorovati števila obiskovalcev projekcij. Konec julija pa se znova selimo v Arboretum Volčji Potok, kjer bodo do srede avgusta na prostem travniku sredi parka potekali Filmski večeri v Arboretumu. Vabljeni s pikniki odejami, ležalniki, blazinami ... pa tudi za stole bomo poskrbeli.

Filmsko poletje bo nepričakovano pestro, filme bomo lahko gledali na številnih lokacijah in na popolnoma nove načine. Prepričani smo, da je po težkih mesecih vendarle napočil čas za sprostitvev in za (varno!) druženje ob dobrih filmih, kjerkoli jih boste lahko ujeli. Naj živi film!

JURE MATIČIČ

Spoštovani obiskovalci,
z veseljem sporočamo, da je Slammnikarski muzej zopet odprl svoja vrata. Vabimo vas, da si ogledate naše razstave:

• stalno razstavo **300 LET SLAMNIKARSTVA NA DOMŽALSKEM,**

• tematsko razstavo **PLETEMO KITE** (v sodelovanju s KUD Fran Maselj Podlimbarski Krašnja),

• obiščete **MUZEJSKO TRGOVINICO** z bogato ponudbo slamnikov (tudi v sodelovanju z Izdelki iz slame Ana Cajhen).

Slammnikarski muzej je odprt v prilagojenem odpiralnem času:

- od torika do petka od 16. do 19. ure
- ob sobotah od 9. do 11. ure

Vstop možen za posameznike, družine in manjše skupine z obvezno masko / Za družine in manjše skupine vam nudimo vodene ogleds s predhodnim naročilom na e-naslov slammnikarski.muzej@kd-domzale.si / Za najmlajše obiskovalce je v muzeju dostopna mobilna aplikacija Legenda o domžalskem slammniku.

PROSIMO VAS, DA OB OBISKU UPOŠTEVATE NAVODILA IN TAKO POSKRIBITE ZA ZDRAVJE VSEH NAS.

SEZONA SLAMNIKOV V MUZEJSKI TRGOVINI

Obiščite nas v muzejski trgovini z bogato ponudbo slamnikov in izdelkov, primernih tudi za promocijska darila:

- ženski, moški, otroški slamniki
- embalaža za slamnike iz naravnih materialov
- spominki iz slame z besedilom v slovenskem in tujih jezikih
- spominki in drugi izdelki iz slame
- knjige, katalogi in brošure

Novo v trgovinici

- keramika z vtisnjeno domžalsko kito iz slame
- otroške knjige na temo slammnikarstva
- hranilniki iz slame v obliki živali
- nova izdaja knjige Franc Bernik: Zgodovina fare Domžale

SLAMNIKARSKI MUZEJ DOMŽALE
Kajuhova 5, 1230 Domžale (v Godbenem domu)
slammnikarski.muzej@kd-domzale.si
www.kd-domzale.si / T: 01/722 50 50

**ČAS JE ...
ZA NOV
SLAMNIK**

Kulturni dom
Franca Bernika
Domžale

Kulturno društvo Miran Jarc Škocjan v letu koronavirusa

Storili bomo vse, da 20. kulturni poletni festival polepša poletje

»Pretekli čas je mimo, razmišljajmo, kako z vsebino napolniti dragoceni prihodnji čas.« je bila zaključna misel predsednika KD Miran Jarc Škocjan Lojzeta Stražarja na rednem občnem zboru društva v začetku marca, kjer je bil predstavljen tudi program 20. kulturnega poletnega festivala Studenec 2020, v katerem so ljubitelji kulture v maju povabili na Glasbeno popotovanje v cerkvi sv. Lenarta na Krtini ter zaključno prireditve Slovenske polka in valček, v juniju na prireditve ob 20-letnici festivala in 70-letnici društva, koncert Eve Černe in Orkestra slovenske policije ter koncert New Swing Quarteta in Uroša Periča. 10. julija so načrtovali domačo gledališko predstavo – veseloigro s petjem Pri belem konjičku, s številnimi ponovitvami, festival pa naj bi septembra zaključila Večer najlepših opernih arij na Studencu in akustični koncert Siddharte.

Seveda so koronavirus in ukrepi, povezani z njim, pošteno premešali štrne društva, ki pravzaprav enako, kot večina od nas, ne ve, kaj vse se bo dogajalo poleti in zgodnji jeseni – to je v času, ko je prireditve v vseh letih odlično obiskanim Poletnem gledališču Studenec mogoče pripraviti in izvesti.

Pravega odgovora na izzive letošnjega leta (še) nima niti Kulturno društvo Miran Jarc Škocjan, ki pa vendarle upa, da bo vsaj del jubilejnega kulturnega poletnega festivala Studenec 2020 mogoče izpeljati. »Prav res, dilema je zelo velika, iščemo rešitve in zelo intenzivno razmišljamo glede letošnjega programa.« pove predsednik Lojze Stražar in nam predstavlja posamezne rešitve. Program festivala bo treba vsekakor prilagoditi, to je dejstvo, in zato načrtujejo, da bi bil koncert Andreja Omejca – Glasbeno popotovanje v krtinski cerkvi lahko v začetku oktobra, prestavljen bo tudi koncert Eve Černe, ki bi morda tudi lahko bil jeseni. Če ne bo drugače, ga bodo predstavili v naslednje leto, v katerem je

že načrtovan koncert New Swing Quarteta in Uroša Periča.

Največ vprašanj in dilem je v zvezi s pripravo domače gledališke predstave. Letos naj bi bila to veseloigra s petjem Pri belem konjičku. Lojze Stražar kot režiser pove, da so lektorske vaje opravili pred krizo, zdaj zaradi nje vaj nimajo, razmišljajo, da bi z vajami na prostem začeli 1. junija 2020 in bi bila premiera 7. avgusta 2020. Igralci težko čakajo na samo odločitev.

Odrpoto ostaja tudi vprašanje o možnostih izvedbe programa festivala v septembru. Manj možnosti vidi Lojze Stražar za prihod mariborske opere na Studenec kot koncert Siddharte v septembru.

Med razmišljanji, katerih cilj je, da bi speljali vsaj del programa, je tudi možnost, da bi v poletnem gledališču za obiskovalce zagotovili primeren odmik, in sicer tako, da bi se zasedel vsak drugi sedež – kar bi bilo morda mogoče, saj gre za predstave na prostem. V zvezi z njihovimi prizadevanji naj omenim še, da je društvo na vladnega govornika Jelka Kacina naslovlilo vprašanje glede možnosti festivala ali vsaj njegovega dela ter prejelo pojasnilo, da bodo odgovorili takoj, ko bo zdravstvena stroka pri vladi privolila v tako s strani društva predlagano možnost.

Ampak kakršne koli odločitve o letošnjem 20. kulturnem poletnem festivalu Studenec 2020 je seveda treba pogledati tudi z vidika visokih stroškov, ki bi ostali nepokriti, če ne bo mogoče organizirati vsaj dela festivala, da o velikem razočaranju organizatorjev, pa tudi ljubiteljev kulture pod studenškimi lipami ne govorimo posebej.

»Najboljše, da začnem kar s pripravo mi za miklavževanje – to bo še najbolj zagotovito,« se malce pošali Lojze Stražar, mi pa vsi skupaj držimo pesti, da tudi letos, morda malce krajše kot navadno, preživimo kulturno poletje na Studencu.

VERA VOJSKA

Praprotnikovo tiskano, izrezano, spojeno ...

Po nekajletnem premoru v Galeriji Domžale razstavlja domžalski akademski slikar in oblikovalec Janez Praprotnik.

GALERIJA DOMŽALE Domačemu občinstvu se je predstavil z retrospektivnim prerezom skozi desetletja raznovrstnih likovnih ustvarjanj, saj se

je po končanem študiju slikarstva na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani poklicno ukvarjal predvsem z grafičnim oblikovanjem.

Rdeča nit razstave ni Janezovo slikarstvo, kot bi sprva pričakovali, temveč papir in tisk, s katerima je sicer povezan že od otroštva, ko je pomagal očetu v tiskarni. S šolanjem industrijskega oblikovanja in v času študija se je bolj spoznal z različnimi področji likovnega ustvarjanja ter v času poklicnega dela ves čas aktivno risal, slikal, fotografiral in grafično oblikoval. Ob upokojitvi je ustvarjal in razstavljal še bolj intenzivno: »Zavedel sem se, da česa presežnega ne zmorem, da je nadaljnje kopičenje del nesmiselno – celo obremenjujoče, in zato je to moja poslovilna pregledna razstava,« je zapisal ob razstavi.

Za tokratno razstavo je v sodelovanju z galerijskim strokovnim vodjem Jurijem Smoletom postavil izbor različno potiskanih papirjev in drugih materialov – izrezanih, sestavljenih in spojenih v kolažih, asemblažih, digitalnih grafikah in tudi slikah. Večina razstavljenih del je predstavljena prvič – od prvih študijskih izdelkov do prepoznavnih abstraktnih digitalnih grafik ter zadnjih kolažev s perfektno razporejenimi obarvanimi kartonastimi koščki. Ne glede na avtorjevo časovnico in kljub nenehnemu iskanju osebnega sloga v raznovrstnih likovnih tehnikah, galerijski prostor preveva esenca umerjene in precizne umetniške osebnosti, ki smo jo prevečkrat prezrli v domačem umetniškem okolju. Še dobro, da nam Janez svoje delo v zadnjih letih samoiniciativno prikazuje, saj smo bila priča že drugim preglednim razstavam v Galeriji Domžale, Knjižnici Domžale in razstavišču Menačenkove domačije, kjer je prvič predstavil svoje fotografije. Vsekakor Janeza Praprotnika ne glede na likovno tehniko zanimata predvsem tehnična plat ustvarjanja in znotraj nje variiranje odnosov med barvami in oblikami, tako organskimi kot tudi figu-

ralnimi. Tehnike med seboj tudi povezuje, saj je bila npr. fotografija osnova za preoblikovanje mnogih naslikanih podob, ki jih je iz svojega realističnega okvirja prenesel in abstrahirane barvne kompozicije. Prav tako je na poseben način v računalniških programih preoblikoval različne posnetke in tako so nastale razstavljene digitalne grafike. Skozi dolgoletno likovno popotovanje pa je Janez Praprotnik vselej iskal zanimive likovne elemente v vizualnem dialogu s številnimi vsakdanjimi stvarmi, ki so pritegnile njegov pogled in mu nudile dovolj priložnosti za uresničevanje vsebinskega izpovedovanja.

Žal so nam ukrepi proti širjenju koronavirusa preprečili standardno srečanje in druženje z avtorjem, kot smo ga vajeni ob odprtih razstavah v Galeriji Domžale, je pa na spletu dosegljiv posnetek pogovora med avtorjem in Jurijem Smoletom, zato vabljeni k ogledu. Prav tako je razstava na ogled vse do 9. junija, v prilagojenem odpiralnem času od torke do petka od 16. do 19. ure ter ob sobotah od 9. do 11. ure. Ob priliki se morda v galeriji srečate tudi z avtorjem, ki bo z vami z veseljem pokramljal o razstavljenem delu.

KATARINA RUS KRUSHEL
FOTO: MIRO PIVAR

NIMB, 46 x 33cm, 2019

Pogovor Jurija Smoleta z avtorjem si lahko ogledate od torke, 19. maja, od 16. ure dalje na spletni strani Kulturnega doma Franca Bernika Domžale in v prostorih Galerije Domžale.

V času razstave je galerija odprta po novem, spremenjenem urniku:

- od torke do petka: 16.00 – 19.00
- ob sobotah: 9.00 – 11.00

Pri ogledu razstave je potrebno upoštevati posebne ukrepe in navodila zaradi koronavirusa, ki so objavljeni na spletni strani KDFBD in na vhodu v Galerijo Domžale.

JANEZ PRAPROTNIK
TISKANO, IZREZANO, SPOJENO
19. 5. - 9. 6. 2020

www.kd-domzale.si / T: 01 722 50 50

z občutkom za naravo

BIOTERA, podjetje za ravnanje z organskimi odpadki, d.o.o. na podlagi 10. člena Uredbe o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadkom (Uradni list RS, št. 39/2010) in 9. člena Uredbe o ravnanju z odpadnimi jedilnimi olji in mastmi (Uradni list RS, št. 70/2008) objavlja

NAZNANILO

O NAČINU ODDAJANJA BIOLOŠKO RAZGRADLJIVIH KUHINJSKIH ODPADKOV IN ODPADNIH JEDILNIH OLJ IZ GOSTINSTVA

Kot registriran zbiralec biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov ter odpadnih jedilnih olj in maščob, vpisan v evidenco zbiralcev odpadkov, ki jo vodi Agencija RS za okolje pod številko 35469-10/2013, obveščamo vse povzročitelje kuhinjskih odpadkov in odpadnih jedilnih olj iz gostinstva, da oddajanje kuhinjskih odpadkov in odpadnih jedilnih olj poteka na sledeč način:

Biorazgradljive kuhinjske odpadke in odpadna jedilna olja prevzemamo od povzročiteljev oziroma imetnikov odpadkov s celotnega področja Republike Slovenije. Odpadki se oddajajo na lokaciji nastanka odpadkov v vodotesnih posodah. Pobrano polno embalažo takoj nadomestimo s prazno, očiščeno in dezinficirano. Pogostost oddajanja odpadkov poteka v dogovoru z imetnikom odpada. Odvozi se izvajajo z vozili, namenjenimi za prevoz tovrstnih odpadkov, ki ustrezajo normativom glede opremljenosti.

BIOTERA, D.O.O.

MENAČENKOVA DOMAČIJA
AHČINOVO LETO

Maj / Junij '20...

ZGODBE ŽENSKIH POKRIVAL IZ DOMŽAL IN OKOLICE

RAZSTAVA SLOVENSKE OBLAČILNE DEDIŠČINE

19. maj – 9. junij 2020

V sodelovanju z Veroniko Pogačar

Vstop prost

Odrpoto v času razstave od torke do petka od 16. do 19. ure ter ob sobotah od 9. do 11. ure. Vstop za posameznike, družine in manjše skupine z masko. Prosimo vas, da ob obisku upoštevate navodila in tako poskrbite za zdravje vseh nas. **VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA.**

Kulturni dom
Franca Bernika
Domžale

MENAČENKOVA DOMAČIJA
Cankarjeva ulica 9, 1230 Domžale
menacenk@kd-domzale.si
www.kd-domzale.si / T: 01/722 50 50

KULTURA | POGLED NA DOMŽALSKO PRETEKLOST

Tovarna TO(rbic) in KO(včkov) – TOKO Domžale (9. del)

Nadaljujemo zgodbe nekdanje usnjeno-galanterijske tovarne TOKO Domžale. Zbrane so bile ob razstavi z naslovom Toko DOMŽALE – Tovarna TO(rbic) in KO(včkov) v Slamnikarskem muzeju, ko je bila prvič obsežneje obravnavana dediščina te pomembne in priznane domžalske tovarne. Neizpovedana je ostala še marsikatera zgodba iz tovarniških dni, zato vam jih želimo predstaviti tudi v časopisu Slamnik.

Za uspešen povojni razvoj tovarne je bilo nujno tudi stalno strokovno izobraževanje kadra, zato je bila ustanovitev državne strokovne šole Usnjarski tehnikum ključnega pomena ne le za Domžale in celotno nekdanjo Jugoslavijo, temveč tudi izven evropskih meja. V spomnih mnogih domačinov so še vedno prisotne zgodbe o mladih Alžirskih, ki so živeli in se šolali v Domžalah.

Po drugi svetovni vojni je bilo kar 55 odstotkov vse državne usnjarske industrije v Sloveniji oziroma v Domžalah, kjer je bila usnjarska tradicija dolga že več kot sto let. Pokazala se je potreba po bolj izobraženih delavcih v usnjarski stroki ter v usnjarsko-galanterijski stroki. Pred tem so si morali bodoči delavci v usnjarski stroki pridobiti v tujini – na Češkem, Slovaškem, v Nemčiji, Franciji in Belgiji. Doma je bilo izobraževanje kadrov prepuščeno usnjarskim mojstrom in vajeniškim šolam (npr. Obrtno-nadaljevalna šola Domžale). Ker je bila v Domžalah že podpriznana Pollakova tovarna usnja z dvema usnjarskima obratoma, je bilo smiselno bodočo srednjo usnjarsko šolo ustanoviti prav v Domžalah.

Usnjarski tehnikum je bil ustanovljen leta 1948 s strani Generalne direktije za kožo i gumu v Beogradu in

Prve prostore Usnjarskega tehnikuma so uredili v nekdanji Pollakovni usnjarni. (Vir: arhiv SŠ Domžale)

Glavne direktije za usnje in čevljarstvo industrijo v Ljubljani. V prvi letnik se je vpisalo nekaj deset dijakov iz vseh delov tedanje države Jugoslavije. Prostore so uredili nad staro Pollakovo usnjarno. Hkrati so gradili novo usnjarno, ki je bila dokončana leta 1949. Takrat se je začel praktični pouk. Konec januarja 1955 je šola dobila dijaški dom za 120 dijakov, leto dni pozneje pa je bila ustanovljena tudi vajeniška šola.

Prva generacija galanterijskih tehnikov z učitelji; naziv so pridobili po štirih letih šolanja. Imeli so kar 24 predmetov: od splošnih do strokovnih, z velikim poudarkom na praktičnem delu. (Vir: arhiv Fani Pance)

Delo v šolskih delavnicah – krojenje. (Vir: arhiv SŠ Domžale)

V naslednjih desetletjih se je Usnjarski tehnikum večkrat preimenoval in širil svoje dejavnosti. Leta 1956 je nastala Tehniška srednja usnjarska šola Domžale (TSUŠD). Šoli so se priključili še Inštitut za usnjarsko, industrijski obrat, dijaški dom

Zaključna razstava prve generacije galanterijskih tehnikov, ok. leta 1964. (Vir fotografije: osebni arhiv J. Repanšek)

Delo v šolskih delavnicah – usnjarski tehnik. (Vir: arhiv SŠ Domžale)

ter strokovna komisija za pomočniške in mojstrske izpite usnjarske stroke. V tovarni usnja je bilo zaposlenih po 30 kvalificiranih in polkvalificiranih usnarjev. Poslovanje je bilo urejeno tako, da je tovarno vodil strokovni kader, z dohodki pa so vzdrževali tudi

vse omenjene ustanove, v katerih so bili zaposleni diplomirani inženirji tehnologije, direktor, tehnični vodje obratov in predavatelji.

Leta 1961 je šola spet dobila novo ime – Tehniška srednja usnjarska galanterijska šola Domžale (TSUGŠD). Samostojno izobraževanje za galanterijsko stroko se je začelo že leto prej, oddelek pa so ustanovili na pobudo tovarne TOKO. Pokroviteljstvo tovarne je bilo pomembno, saj šola ni imela ne delavnic ne priročnikov za pouk strokovnih predmetov in zlasti nobenih finančnih sredstev. Status ustanoviteljev šole so prevzele tovarne TOKO, Torbica in Usnjeni izdelki (pozneje Galant). Poleg rednih oddelkov je potekala še večerna šola za usnjarskimi in galanterijskimi oddelki ter dveletno intenzivno šolanje za tujce. V Domžalah se je izobrazilo okoli 20 indonezijskih, alžirskih in egiptovskih usnarjev ter inženirjev.

KATARINA RUS KRUSHELJ

Literatura in viri:

Besedilo v večini povzeto bo prispevku Tanje Stergar: 60 let srednjega šolstva v Domžalah: od Usnjarskega tehnikuma do gimnazije; v: Zbornik ob 60-letnici Srednje šole Domžale, ur. Nataša Jurjevec Juvan, Srednja šola Domžale, Domžale 2009.

Na plesih v Hali KC Domžale kar trikrat igralo Bijelo dugme

Plesi posebej v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja v Hali Komunalnega centra v Domžalah so bili prepoznavni v širši okolici. Glavni organizator je bil Janez Pevec, pri tem pa je sodeloval tudi njegov brat Pavel, ki obudi spomine na te čase.

Plese v Hali KC je po mojem spominu najprej organiziral Andrej Zajc, upravitelj hale. Oktobra 1972 pa je organizacijo plesov prevzela ZMS Domžale oziroma Janez Pevec.

Kako si bil v vključen v organizacijo teh plesov, saj je bilo treba privabiti izvajalce, tudi zunaj Slovenije v nekdanji Jugoslaviji?

Jaz sem bil po navadi zraven pri dogovarjanju za ansamble oziroma sem šel sam, če Janez ni mogel. Sicer sem pa v glavnem pisal plakate, plakativiral in skrbel za šank (dobava in prodaja). Pri organizaciji in prodaji so sodelovali še Mičo in Goran Ivkovič, Drago Korošec, za šankom, pa še razne prijateljice iz Ljubljane in Domžal. Običajno sem tudi poračunal z ZAMPS, po koncertu z ansamblom. To je bilo Združenje avtorjev in nosilcev malih in drugih avtorskih pravic Slovenije, zdaj se imenuje SAZAS, Združenje skladateljev in avtorjev za zaščito avtorskih in sorodnih pravic Slovenije. Poslovali smo izključno z gotovino.

S kom ste se dogovarjali pri izvedbi plesov?

Brat Janez se je za ansamble dogovarjal s podjetjem Slovenija koncert oziroma Perom Dimitrijevičem kot direktorjem. Operativno pa pozneje s Pavletom Iljičem, menedžerjem iz Slovenija koncerta, pa s Čočetom iz iste firme, ki smo ga klicali tudi 'brko'. Plesi so bili ob nedeljah v hali, proti koncu pa v predverju.

Pavel Pevec v letih, ko je bil soorganizator plesov v Hali KC Domžale. (Foto: arhiv Pavel Pevec)

Katere glasbene zasedbe so ti ostale najbolj v spominu, tudi takšne, ki so pozneje v dobršni meri zaznamovale jugo glasbeno sceno?

Med drugimi so nastopili ansambli: Srce, Bumerang, Pro Arte, Time, Oko, Bijelo dugme kar dvakrat. Prvič je bil to njihov prvi nastop v Sloveniji. Šele naslednji dan so gostovali v Ljubljani, igrali so tudi 15. decembra 1974. Nastopilo je še mnogo drugih ansamblov, celo iz Anglije. Večkrat je pel tudi Oto Pestner, pa Ditka Haberl in Marjana Deržaj, omenim naj tudi Čudežna polja iz Maribora. Obiskovalcev je bilo od 100 pa do 400.

V pripoved se vključi tudi Jože Vidmar iz Domžal, bobnar v številnih ansamblih. Igral je tudi v kamniško-domžalski zasedbi Karavan. V njej je bil organist poznejši poklicni kitarist Milan Kokalj iz Moravc.

Običaj je bil, da so pevce spremljale razne skupine. Ko bi moral Oto Pe-

Zasedba Karavan je večkrat nastopala v Hali KC Domžale, z leve Silvo Vegelj - Sivec, bas kitara, Jože Vidmar, bobni, Milan Kokalj, orgle in Franjo Vidic, kitara. (Foto: arhiv Jože Vidmar)

stner sredi sedemdesetih let peti v Hali KC Domžale, je bilo s pogodbo dogovorjeno, da ga bo spremljala zasedba Karavan. Vendar je na odru že pred našim prihodom svojo opremo postavila zasedba Up iz Škofje Loke. Očitno je prišlo po pomoti do dogovora kar z dvema ansambloma. Zato sem Ota skupaj s Sivcem z mojim fičkom peljal v Kamnik, da bi mu pokazali podpisano pogodbo z vodjo ansambla Silvom Vegljem - Sivcem, ker jo je pustil v Kamniku, kjer je bival. Naposled se je razpletlo tako, da je Ota spremljala zasedba Up. S Karavanom smo nekajkrat nastopili na domžalskih plesih v Hali KC. V veliki dvorani smo spremljali v tistih časih zelo popularna Braca Korrena, v predverju pa Evo Sršen.

Pavel Pevec nadaljuje svojo zgodbo.

Plesi so bili v domžalski hali najprej vsak teden, nato na 14 dni, potem občasno. Zadnji ples v naši organizaciji je bil februarja 1976, pozneje so bili plesi pod formalno organizacijo Tehničnega

kluba Domžale. Zaslužili smo za žepnico, ki smo jo običajno po plesu zapravili v disco klubu Tabu v Želodniku.

V dvorani je bil skoraj že od začetka tudi light show, ki so ga organizatorji običajno najeli sami. Treba je bilo skrbeti tudi za red. Včasih so se fantje in tudi dekleta radi stepli kot na kakšni vaški veselici.

Za redarje je poskrbel Janez. Bili so boksarji kot npr. Darko Barakovič, karateisti, pa Fero Pliberšek. Redarska služba je bila tako močna, da v dvorani ni bilo niti enega pretepa. Pred halo je včasih bil kakšen spopad. Pred našo organizacijo je bil kar običaj, da so se v dvorani stepli Kamničani in Trzinci.

V dvorani KC se je v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja odvijala vrsta športnih prireditev, koncertov ter sindikalnih in podobnih zabav. Zelo odmevni so bili košarkarski

plesi, prav tako tudi plesi Kluba študentov občin Domžale in Kamnik.

Z bratom Janezom sva organizirala tudi druge prireditve, na primer 10. novembra 1976 – Hec pa mora bit. Jaz sem ob pomoči prijateljev organiziral prek Vinka Šimeka Pozorišče u kuči, kjer je igral znameniti Dudek iz televizijske nadaljevanke. Spomnim se, da je bilo toliko obiskovalcev, da nam je zmanjkalo vstopnic. Pred začetkom predstave smo enostavno odprli vrata, saj je bilo tako polno, da nihče ni mogel več notri. Mladinski plesi so bili za tiste čase pomembni, saj mladi skoraj niso imeli kam iti. Veliko se je sicer hodilo v kino in po veselicah.

Pavlu so bili plesi v Hali KC Domžale nekakšna uvertura pri organizaciji raznih kulturnih prireditev v Domžalah in širši okolici.

Zares so mi ti koncerti veliko pomagali pri nadaljnji organizaciji prireditev. Ko sem se zaposlil v Ljubljanski banki, sem že po enem letu postal predsednik ZSMS LB in organiziral mladinske seminarje, delovne akcije in podobno. Po dveh letih sem bil že predsednik koordinacije ZSMS LB za vs Jugoslavijo. Veliko sem sodeloval pri organizaciji mladinske delovne brigade LB v Đerdapu na Donavi.

Moje organizacijske sposobnosti so, ne da bi jaz vedel za to, opazili v Izbraževalnem centru LB. Po treh letih službovanja sem postal andragski vodja in sem organiziral ter vodil pripravniške seminarje v Strunjanu. Za večino bank iz vse Jugoslavije. Na območju nekdanje občine Domžale sem organiziral vsaj 200 večjih prireditev – revij, srečanj, proslav. Že 33 let pa sem predsednik Kulturnega društva Domžale.

JOŽE SKOK

Pomagamo prizadetim v epidemiji

Letošnje leto je za humanitarno organizacijo Karitas jubilejno, saj obeležuje 30. obletnico začetka organiziranega dobrodelnega delovanja v Sloveniji.

Vera Vojska
Foto: Karitas Domžale

Med številnimi župnijskimi Karitas je bila še ne leto pozneje ustanovljena tudi Župnijska Karitas Domžale, v okviru katere se združujejo dobri in človekoljubni ljudje, ki so na vsakem koraku, z vsakim pogledom in vsako naklonjeno besedo ter vsakim prijaznim nasmehom pripravljeni pomagati ljudem, še posebno, če so v stiski. Karitas tako spada med dobrodelne organizacije, ki tudi v naši in sosednjih občinah skuša pomagati vsem, ki njeno pomoč potrebujejo, pa naj gre za pomoč z materialnimi dobrinami ali le pomoč z nasvetom in prijazno besedo. Kljub jubilejnemu letu je slovenska Karitas – skupaj z vsemi svojimi organizacijami in številnimi prostovoljci v leto 2020 vstopila delovno. Zaradi kriznih razmer ob epidemiji so praznovanja prestavili na poznejši čas in prednostno ostali na razpolago ljudem v stiski.

Humanitarno pomoč zbirajo in razdeljujejo že več kot desetletje v okviru projekta Pomagajmo živeti in preživeti. Sredstva namenjajo zagotavljanju materialne pomoči v hrani ter higienskih pripomočkov ter plačilu najnujnejših položnic (stanarine, stanovanjskih stroškov, ogrevanja, elektrike ...). Pomoč prejemajo predvsem gospodinjstva, ki so v težavah zaradi dolgotrajne brezposelnosti, bolezni ter nerednih ali prenizkih dohodkov. Sredstva so bila namenjena tudi pomoči starejšim z zelo nizkimi pokojninami in dodatki ter še posebej tistim, ki živijo sami. Tovrstno pomoč Karitas dopolnjuje z delitvijo pomoči v hrani iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim, pomoči iz sredstev FIHO, donirane hrane in pomoč iz zbranih donacij posameznikov. V okviru te aktivnosti Karitas vodi tudi svetovalne programe.

Tovrstne aktivnosti vodi tudi naša domžalska Karitas in jih je v času koronavirusa še okrepila. Zato je bilo moje prvo vprašanje, namenjeno tajniku Karitas, Janezu Kastelicu, predsednik je mag. Klemen Svetelj, domžalski župnik, kakšne so bile njihove aktivnosti in izkušnje na tem področju v obdobju koronavirusa – so se potrebe povečale in na katerih področjih posebej?

Naše prve misli so bile usmerjene k skrbi za zdravje tako prostovoljcev kot prejemnikov pomoči. Na tajništvo smo se dogovorili, da iz našega procesa delitev pomoči umaknemo starejše sodelavce. Pomoč so nam takoj ponudili skavti in nekateri mlajši novi prostovoljci. Drugi ukrep je bil, da smo prešli na tako imenovano brezstično delitev paketov, kar nam je omogočila lokacija naših prostorov. Ob stalnem spremljanju situacije smo preverili, kateri starejši niso prišli sami po hrano in smo jim jo s pomočjo sodelavcev in skavtov dostavili na dom. Malo nas je sicer presenetilo dejstvo, da je veliko starejših samih prihajalo po pomoč. Je pa naše opažanje, da je bilo v prvem obdobju nekaj manj obiskov. Glede na izkušnje ob kakšnih drugih krizah se potrebe po pomoči bistveno povečajo po nekaj mesecih ali še v daljšem časovnem razponu. Marsikomu je težko takoj potrkati na vrata humanitarnih organizacij, ko je stiska prevelika se odpravijo po pomoč. Žal so takrat pri nekaterih finančne in morda zaradi stiske tudi psihosocialne težave že pregloboke za hitro rešitev.

Marsikomu je težko takoj potrkati na vrata humanitarnih organizacij, ko je stiska prevelika se odpravijo po pomoč. Žal so takrat pri nekaterih finančne in morda zaradi stiske tudi psihosocialne težave že pregloboke za hitro rešitev.

Vam donacije in drugi prihodki omogočajo, da pomagate vsem, ki so pomoči potrebni?

Ne upam z gotovostjo trditi, da pomagamo vsem, ki so pomoči potrebni. Možno je, da je kakšen posameznik ali družina, ki ne pridejo po pomoč oziroma ga mi ne najdemo, a je pomoči potreben. A si vedno znova prizadevamo pridobiti finančna in materialna sredstva, da lahko po svojih močeh pomagamo. Tu nam prihajajo nasproti Občina Domžale, kjer kandidiramo z našim programom, krajevne skupnosti, donatorji in posamezniki, ki podpirajo naše delovanje z 'darom uboge vdove' ali večjim prispevkom. Za vse to se vsem iskreno zahvaljujemo. Hvala Bogu, veliko je odprtih dlani.

Najbrž je zelo pomembna tudi psihosocialna pomoč družinam in posameznikom. Je tovrstna pomoč organizirana tudi v župnijski Karitas, ali jo lahko dobijo na kakšen drug način, npr. pokličejo telefonsko številko, se oglasijo v času uradnih ur ali po dogovoru na sedežu vaše Karitas v Domžalah, na Ljubljanski cesti 34?

To pomoč naši prejemniki pomoči lahko dobijo v času uradnih ur, ko ne delimo le pomoči, ampak jim skušamo tudi svetovati in se z njimi pogovoriti. Če je potreba večja, se dogovorimo za drug termin ali prosimo za pomoč zaposlene na Škofijski karitas Ljubljana. Nekaj let smo imeli posebne uradne ure za svetovanje, ker pa je bilo potreb vedno manj, smo jih opustili. V primeru, da bo potreba več, smo pripravljene tudi na to.

Socialno ogroženim pomagate tudi s finančnimi pomočmi. Na katerih področjih?

Direktno s finančnimi sredstvi ne pomagamo. Pomagamo pa pri plačilu položnic za stanovanjsko komunalne stroške, elektriko, zdravstveno zavarovanje in drugih nujnih življenjskih stroškov. Lahko pa prek nas in z našo finančno soudeležbo sodelujejo v akcijah Škofijske karitas 'pomoč pri nakupu šolskih potrebščin, pomoč pri nakupu kurjave in bele tehnike'. Če pa je stiska večja, pa poskušamo s pomočjo Škofijske karitas, kot bi rekli, malo globlje seči v žep.

Veliko smo slišali, da se v različne aktivnosti v okviru občinskega štaba Civilne zaščite, v aktivnosti Območne organizacije Rdečega križa, vključujejo tudi prostovoljci iz vaše dobrodelne organizacije. V katerih aktivnostih – tako v okviru Karitas kot v pomoči drugim vse sodelujete vaši prostovoljci?

Naše stalno vodilo je, da lahko skupaj naredimo več in boljše. Dobro sodelovanje z Občino Domžale, Centrom za socialno delo in drugimi humanitarnimi organizacijami, med katerimi je nam najbližja Območna organizacija Rdečega križa Domžale, štabom Civilne zaščite, po potrebi z zdravstvenim domom in še kom, je temelj, da bomo skupaj zajeli več tistih, ki so pomoči potrebni. Ob dobrem sodelovanju je možno lažje in hitreje reševati težave ob težjih situacijah, kot so poplave, požari, begunska kriza in drugo. Če izhajamo iz reka 'Več ljudi več ve', lahko tu rečem, več ljudi in več organizacij ob sodelovanju naredi več, hitreje in bolje.

Eno izmed področij pomoči je tudi pomoč ljudem v stiski z odstopanjem različnih uporabnih predmetov, tudi pohištva. Kakšno je delo na tem področju? Imate skladišča, kje in kdaj poteka delitev tako zbranih uporabnih predmetov?

Če želite ljudem v stiski podariti uporaben predmet, pohištvo ali obleko, se po telefonu obrnite na Karitas, kjer je tudi na našem območju veliko ljudi, ki potrebujejo uporaben rabljen gospodinjstvi aparat, pohištvo, otroško opremo ipd. Zbiramo tudi rabljena oblačila glede na potrebe (letni časi). Prosimo vas, da oblačila operete (čistilnica ni potrebna). Izberite samo tista oblačila, ki bi jih tudi sami še oblekli v javnosti, pa jih iz različnih razlogov ne morete. Enako velja za obutev. Oblačila lahko oddate

v naše skladišče oziroma pisarno na Ljubljanski cesti 36. Smo pa zaradi trenutne 'korona' situacije omejeni in še ne zbiramo in izdajamo oblačil. Malo bomo še počakali na umirjanje te krize in na navodila, ki nam jih posredujejo iz Škofijske karitas Ljubljana.

Posebno skrb namenjate starejšim. Nam lahko na kratko predstavite aktivnosti na tem področju?

Skrb za bolne, ostarele in invalidne je bilo drugo področje, ki smo si ga začrtali ob ustanovitvi župnijske Karitas. Naša pomoč na tem področju je usmerjena na obiske na domovih in v domovih za ostarele. Ob obisku jim sodelavci s pogovorom predstavljajo življenje v domačem kraju obenem pa na nek način krajšajo čas, ko so sami, nekateri tudi osamljeni. Pomagajo jim pri manjših opravilih, sprehodih, morda s kakšnim nasvetom. Za oskrbovance DUD vsako leto pripravimo srečanje v domu. V jesenskem času pa v naši cerkvi za vse z območja župnije Domžale. V mesecu juniju se skupaj udeležimo vseslovenskega romanja bolnih in ostarelih na Brezje. V preteklosti pa je bilo več sodelovanja tudi s Prijateljstvom oziroma krščanskim bratstvom bolnikov in invalidov.

Skrbite tudi za brezdomce. Kakšno je delo na tem področju?

Osebe, ki nimajo lastnega doma oziroma brezdomci, so naša pozornost pritegnili že v zgodnji dobi našega delovanja. Tako smo skupaj z Občino Domžale v sklopu naših takratnih prostorov uredili sobo s štirimi ležišči. Takrat smo menili, da bi to bila bolj prehodna soba, a se je pozneje izkazalo, da je za marsikatero od njih postal to nekakšen majhen dom. Poleg nastanitve smo jim vseskozi pomagali s hrano, posteljnino, ki smo jo dolga leta tudi prali, in z oblačili. Veliko je bilo svetovanja, nekaterim smo skupaj z drugimi institucijami pomagati vrniti se v vsakdanje življenje tudi s pomočjo zdravljenja odvisnosti. Lepo je bilo videti ali slišati, kako lepo izkušnjo. Ob tem delu pa smo včasih ostali tudi brez besed in s trpkim spoznanjem, da smo nemočni.

Posebno znani ste tudi po koncertu Skupaj na poti, ko Športno dvorano Domžale obiskovalci napolnijo do vrha in radi prisluhnejo raznovrstnemu programu – tako

z domačimi kot slovenskimi sodelujočimi. Združiti vse ljudi dobrega srca, da s skupnimi močmi pomagajo vsem, ki so pomoči potrebni. Če se z istim namenom združi več ljudi, je lahko pomoč veliko izdatnejša, pomaga pa se lahko veliko več ljudem, ki potrebujejo pomoč. In Karitasov dobrodelni koncert ima ravno ta namen, zato je tudi slogan koncerta Skupaj na poti. Kako bo letos s to odmevno prireditvijo?

Žal na to vprašanje še nimamo odgovora. Trenutno vse aktivnosti s pripravo koncerta stojijo. Spremljali bomo situacijo in se odločili, kaj storiti, po vsej verjetnosti šele jeseni. Naša želja je, da bi koncert izpeljali, a tvegali ne bomo. Res je, da s pripravo zberemo kar nekaj prepotrebni sredstev in da nastopajoče in udeležence ter donatorje nagovarjamo, da lahko nekaj naredijo oziroma dajo za ljudi v stiski. Prejemniki pomoči pa ob prejemu plačila položnice, pomoči pri nakupu kurjave ali česa drugega dobijo občutek, da niso sami na poti. A navkljub temu tvegali ne bomo.

V novembru je teden Karitas, ki vabi k sočutju, dobroti in solidarnosti z ljudmi v stiski. Osrednja dogodka tedna v okviru slovenske Karitas sta navažno dobrodelni koncert Klic dobrote in romanje na Ponikvo. Katere aktivnosti pa opravljate v vaši župniji, (za Dob vem, da zbirajo dogovorjena oblačila, zvezke ipd.), pripravijo pa tudi kulturni večer.

Kot preostale župnijske Karitas se tudi sodelavci naše Karitas odpravimo na romanje na Ponikvo in koncert v Celje. Naša akcija v tednu Karitas je že tradicionalno deljenje vrečk pred cerkvijo, v katerih lahko ljudje odprtih rok prinesejo osnovna živila in priborilške, ki jih potem delimo našim prejemnikom pomoči. Ob tem jih nagovarjamo, da so lahko tudi oni na nek način Karitas, to je dejavna ljubezen do bližnjega.

Na katere aktivnosti bi nas še želeli opozoriti?

V našem programu imamo zapisano tudi širjenje pozitivnih vrednot. To delamo z izvajanjem naših osnovnih programov. Ob tem pa pripravljamo še prireditve ob praznovanju materinskega dne. Dolga leta smo skupaj s Kulturnim društvom Miran Jarc pripravljali mi-klavževanje za otroke, zdaj je na naše mesto vstopil TIC. Pozitivno vrednote širimo tudi s pripravo dobrodelnih koncertov. Saj vedno velja, da ko nekaj damo, tudi nekaj prejmemo, morda le droben nasmeh, dober občutek v srcu ... S svojimi aktivnostmi se delno dotikamo tudi vzgojnega področja ob stiku z Vrtcem Dominik Savio Karitas Domžale, katerega soustanoviteljji smo.

Vsa načrtovanja in izvedbo zastavljenih programov ne bi bilo možno narediti brez zavzetih, predanih in zvestih sodelavcev, ki si vedno prizadevajo delovati tako, da ohranjajo človekovo dostojanstvo. Hvala vam in Bog vam povrni za vse dobro. Širite še naprej dejavno ljubezen do bližnjega.

Morda še povabilo našim bralcem?

Tudi letos vabimo k solidarnosti in sodelovanju v dobrodelni akciji Pomagajmo preživeti in živeti. Še posebej pa akcijo namenjamo vsem prizadetim v epidemiji. Vsi, ki bi želeli sodelovati, lahko sredstva nakažejo na: Slovenska karitas, Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana, TRR: SI56 0214 0001 5556 761, Namen: Pomagajmo preživeti in živeti, sklic: SI00 930.

Za pomoč prizadetim ob epidemiji je mogoče darovati 5 evro tudi z SMS sporočilom KARITAS5 na 1919. □

POLITIČNE STRANKE

LTD / MAG. RENATA KOSEC

Izredna seja, ki je ni bilo

Zaradi epidemije koronavirusne bolezni se je upočasnilo politično dogajanje v občini, pa ne za dolgo. Že v četrtek, 21. maja 2020, smo se zbrali na izredni seji z namenom, da sprejmemo ukrepe za omilitev posledic covid-19. Pričakovala sem, da smo se v času izrednih razmer česa naučili tudi svetniki in svetnice – da bomo bolje sodelovali in podprli dobre predloge in projekte, ne glede na naša prepričanja. A sem se očitno zmotila.

Na seji bi morali obravnavati odlok o denarni pomoči ter rebalans proračuna za leto 2020 in 2021. Občina je želela priskočiti na pomoč kulturnim in športnim društvom in jim hitro dodeliti denarno pomoč. Tako bi se društvom sredstva razdelila namesto prek razpisa skozi ta ukrep hitre finančne pomoči. A na seji do razprave sploh ni prišlo, saj dnevni red ni bil sprejet. To pomeni, da bodo društva sredstva dobila po klasični poti z zaključitvijo obeh razpisov, torej dosti pozneje.

Predvidevala sem tudi, da smo se svetniki pripravili na sejo ter pregledali gradivo. V njem so bila predlagana finančna sredstva za blažitev posledic še na drugih področjih, in nekatera dodatna sredstva, kot na primer – sredstva za nadgradnjo opreme in dekontaminacijske postaje

“Pričakovala sem, da smo se v času izrednih razmer česa naučili tudi svetniki in svetnice – da bomo bolje sodelovali in podprli dobre predloge in projekte, ne glede na naša prepričanja. A sem se očitno zmotila.”

ter nabave zaščitne opreme za morebitni drugi val epidemije, kritje stroškov osnovnim šolam, dodatna sredstva Rdečemu križu Domžale, saj je epidemija prinesla dodatne neugodne socialne stiske in razmere, ter nenazadnje finančna pomoč Zavodu za šport in rekreacijo Domžale. Zavod v času epidemije ni mogel zaračunavati najemnin in uporabnin za športne objekte, saj so bili le-ti zaprti. Zato so bila z rebalansom predlagana sredstva, s katerimi bi zavodu omogočili, da bo lahko v prihodnjih mesecih normalno deloval. Pričakovali bi, da bi vsaj Metod Marčun to opazil in podprl predlog, saj je navsezadnje predsednik sveta Zavoda za šport in rekreacijo Domžale.

SDS / MAG. TOMAŽ DEŽELAK

Potrebujemo vlado, ki zna in zmore - in taka vlada potrebuje vse nas!

Za nami je prvi val koronavirusa. Osebno menim, da je Slovenija s pomočjo te vlade opravila gromozansko delo. Kajti na koncu dneva je zdravje najpomembnejše. Brez zdravja ni družine, ni veselja, ni denarja ... Menim, da je zdravje temelj vsega. Vendar obstaja občutek, da se tega dejstva navadno zavedamo šele tedaj, ko ga izgubimo. Zato moram priznati, da me je odziv t. i. opozicije presenetil. Kot da bi spregledali, da nas je večina zdravih zaradi velike požrtvovalnosti zdravstvenih delavcev, civilne zaščite, policije, vojske, trgovcev ter drugih zaposlenih in pa predvsem vlade, ki je vse to koordinirala. Zato neka ne morem razumeti razlogov protesta proti vladi (beri: zagotovo ni razlog nekaj naročil – saj nihče ni protestiral proti drugim vladam, ko so izgubile milijarde evrov v bankah). Vlada je takoj po imenovanju, v izredno težkih razmerah, hitro in učinkovito pomagala slovenskemu zdravstvu, nakupila nujno opremo, ki je ni bilo; izvajala varnostne ukrepe za preprečitev širjenja epidemije ter sprejela nujne ukrepe za blažitev socialnih stisk državljanov ter gospodarstva. Imejmo v mislih, da žal, boj s koronavirusom še zdaleč ni dobljen. Slovenija v naslednjih mesecih nujno, bolj kot kadarkoli po osamosvojitvi, potrebuje

“Slovenija v naslednjih mesecih nujno, bolj kot kadarkoli po osamosvojitvi, potrebuje sposobno in močno vlado, ki se bo učinkovito in preudarno spopadala z zahrbtno epidemijo ter učinkovito in solidarno reševala težke socialne in gospodarske posledice epidemije.”

sposobno in močno vlado, ki se bo učinkovito in preudarno spopadala z zahrbtno epidemijo ter učinkovito in solidarno reševala težke socialne in gospodarske posledice epidemije. Zato se je na podlagi pluralizma idej oblikoval odziv na aktualno politično dogajanje. Oblikovala se je koordinacija Združeni za Slovenijo, ki je v izraz podpore vladi pripravila peticijo v zahvalo in podporo zdrave Slovenije. Zato vas v ljudno vabimo, da vsi, ki imate dostop do interneta in svoj elektronski naslov, lahko oddate podpis elektronsko na naslednji povezavi <http://24kul.si/media/datoteka/Peticija%20podpora%20vladi%20tisk.pdf>. Vse dobro in ostanite zdravi.

LMM / MATEJ ORAŽEM

Občina naj zaključi razpise, izda odločbe in nemudoma razdeli sredstva

Izredna seja OS 21. maja se je zaključila, ker ni bil izglasovan dnevni red. Koalicija župana z večino glasov ni upoštevala opozoril svetnika Heferleta, da predlagane točke po poslovniku ne spadajo na izredno sejo. Težava je nastala z nepotrebnim tehničnim zapletanjem glasovanja – saj je napak glasoval svetnik LTD. Vodstvo občine je v zadregi želelo predstaviti glasovalni fiasco kot nasprotovanje opozicije, ki naj bi prepričala namero hitre pomoči društvom. A to ne drži!

Namen je bil, da bi že predvidena proračunska sredstva, ki naj bi jih športna in kulturna društva dobila na osnovi razpisov, razdelili brez zaključka omenjenega postopka (čeprav že v končni fazi), na osnovi lanskih pogodb. Ni šlo za sveža, dodatna sredstva, pač pa le za preimevanje rednih dotacij v KORONA POMOČ. Vodstvo in občinska uprava bi to lahko že naredili s pospešenim in angažiranim delovanjem v preteklih mesecih! TO JE TO! Nepotreben marketinški manevar, ki naj daje videz pomoči in razumevanja do društev v stiski.

Športna društva smo oddala prijave na razpis že v začetku januarja, in nobenega opravičila ni, da ta ni zaključen, sredstva pa že nakazana. To je razlog, da skoraj pol leta društva ostajamo brez sredstev, čeprav so korona časi težki. Prav tako nikjer ni omenjeno, da je predlog predvideval tudi 20-odstotno znižanje sredstev za delovanje

“Pozivamo, da občina TAKOJ zaključi razpise za šport in kulturo in jim posreduje 70 odstotkov odobrenih sredstev, kar bi bil pravi odgovor na stisko. Prav tako naj po zgledu drugih občin sprejme ukrep, da se za čas epidemije vsem dodeli celotna sredstva, ne glede na nemožnost delovanja.”

društev v kulturi in športu ter znižanje dotacij za Kulturni dom Franca Bernika, Knjižnice Domžale in investicijo v letnem gledališču na Studencu. Na srečo smo v gradivu zasledili amandmaje, ki naj bi sredstva vrnilo v prvotno stanje.

Pozivamo, da občina TAKOJ zaključi razpise za šport in kulturo in jim posreduje 70 odstotkov odobrenih sredstev, kar bi bil pravi odgovor na stisko. Prav tako naj po zgledu drugih občin sprejme ukrep, da se za čas epidemije vsem dodeli celotna sredstva, ne glede na nemožnost delovanja. Glede na dvig sredstev iz naslova glavarine pa naj občina pristopi k oblikovanju predlogov za dodatno finančno pomoč društvom za prebroditev krize, v katerih so se znašala.

NSI / MAG. ALEŠ TRTNIK

Je Radomeljska mlinščica postala kanalizacijska cev?

Pred nekaj tedni sem bil priča dogajanju, ki me je izjemno negativno presenetilo in razžalostilo. Na spredu ob Rači sem obstal na mestu, kjer se vanjo izliva Radomeljska mlinščica. Pomladansko idilo je namreč zmotila umazana oker rjava barva mlinščice, ki je povsem umazala tudi Račo. Glede na barvo sem takoj posumil, da nekaj ne more biti v redu. Šel sem še do izliva Rače v Kamniško Bistrico, kjer sem se lahko prepričal, da izvor onesnaženja ne more biti Kamniška Bistrica, ki je bila povsem bistra. Ni mi dalo miru, zato sem poklical prijatelja, ki je ribič, in ga vprašal, če morda ve, od kod taka onesnaženost. Povedal mi je, da tako umazana voda pogosto teče že vsaj tri mesece in da je očitno problem pri Papirnici Količevo, saj je mlinščica pred vtokom v papirnico kristalno čista. Obarvanost vode v iztoku pa je tako močna, da se kljub relativni plitkosti vodotoka (cca. 0,5 m) dna sploh ne vidi. Kot mi je še povedal, naj bi ribiči v tem času večkrat zaprosili Papirnico Količevo za pojasnila, vendar odziva ni bilo ...

Takšno pišmeuhovsko obnašanje odgovornih je nesprejemljivo in nedostojno za resno podjetje. Če še nekako razumem, da so pred 20 in več leti ljudje ob onesnaževanju tovarn ob Kamniški Bistrici pač zamižali, pa danes ob vsej čistilni

“Obarvanost vode v iztoku pa je tako močna, da se kljub relativni plitkosti vodotoka (cca. 0,5 m) dna sploh ne vidi. Kot mi je še povedal, naj bi ribiči v tem času večkrat zaprosili Papirnico Količevo za pojasnila, vendar odziva ni bilo ...”

tehnologiji to enostavno ni več sprejemljivo. Okolje, v katerem živimo, je eno samo. Biser izpod Kamniških planin pa bo ostal biser le, če bomo nanj vsi pazili in ga ohranjali za prihodnje rodove. Zato moj poziv: Prosim, ukrepajte, dokler ne bo prepozno!

Upam, da ustrezno ukrepanje lahko pričakujemo tudi od Občine Domžale, ki že dolga leta investira v zeleno os ob Kamniški Bistrici, in si gotovo ne želi, da bi se rekreirali ob odplakah. Tudi v sprejetem razvojnem programu do leta 2025 se je občina zavezala, da bo »preudarno rabo okoljskih virov težila k bolj odgovornemu odnosu do okolja« ter da bo »na vseh področjih v ospredje postavljala okoljske vrednote in omejevala prekomerne pritiskne na okolje«.

LMS / URŠKA KABAJ JAVORNIK

Govor resnice je preprost ...

Zaradi 'korona krize' smo trenutno v situaciji, ki nikomur ni naklonjena. Znašli smo se v neki novi realnosti, ki nas upravičeno bega in teži, a to ne bi smel biti razlog za nižanje pravnih standardov, ki v naši družbi veljajo.

Preteklo je že več kot tri mesece, odkar so morala društva v občini Domžale oddati vloge za sofinanciranje športnih in rekreativnih dejavnosti. Do danes odločbe o dodelitvi finančnih sredstev ni prejelo še nobeno društvo. Odločbe bi bile kljub krizi lahko že pripravljene in vročene. Sprašujem se, zakaj še niso?

In kot da zadeva že tako ni dovolj resna, je za izredno sejo Občinskega sveta v maju občinska uprava pripravila odlok o denarni pomoči društvom, ki ni reševal nastale situacije. V odloku so namreč zajeta le tista društva, ki so v letu 2019 prejela sredstva proračuna na osnovi izvedenih razpisov občine. Za katere programe torej gre? Katera področja so zajeta? Kje so ostali izvajalci programov, ki so se javili na razpis za leto 2020? Prav tako nas zanima, ali bi s predvidenimi sredstvi izvajalci sploh lahko izvedli program, s katerim so se prijavili na javni razpis. Predlog svetniške skupine LMS

“Vse to smo predlagali z namenom, da društva in organizacije prejmejo sredstva čimprej, predvsem pa po principu transparentnosti.”

je bil, da se odlok dodela in temeljito preuči ter takoj v začetku junija skliče nova redna seja Občinskega sveta, na kateri bi razpravljali in glasovali o omenjenem odloku. Vse to smo predlagali z namenom, da društva in organizacije prejmejo sredstva čimprej, predvsem pa po principu transparentnosti. Žal predlog, ki smo ga predlagali, ni bil podprt. Še bolj kot to pa nas žalosti izjava župana, (upam, da zgolj provokacija), da bo naslednja seja s strani občinske uprave sklicana šele novembra.

Čigav ego je torej previsok? Želim si, da se nastala situacija reši takoj in ne konec tega leta, ko bo marsikatero društvo ali organizacija moralo zapreti svoja vrata. Tega si v mestu športa, kot se radi pohvalijo v občinski upravi, res ne želimo.

NSI / LJUDMILA NOVAK, POSLANKA EVROPSKEGA PARLAMENTA

Med razpadom, diktaturo in svobodno prihodnostjo

Ne mine dan, ko ne bi prebrali poročil o obolelih, ozdravljenih ali številu umrlih zaradi posledic koronavirusne bolezni. Mnogi so zaradi svojega poklica v položaju, ko nimajo časa za premišljevanje, pač pa morajo ukrepati in iz dneva v dan pomagati drugim, lajšati njihovo stisko in bolečine. Zato moje razmišljanje ne more mimo ponovne zahvale vsem, ki nosijo največjo težo in odgovornost v teh časih preizkušanj.

Evropska unija (EU), z njo pa tudi Slovenija, v zadnjih 10 letih že drugič vstopata v krizno obdobje. Prepričana sem, da bo tokratna kriza lahko politično precej bolj usodna od tiste, ki se je začela leta 2008, če se politični diskurz in dejanja ne bodo osredotočala na pomen solidarnosti in empatije.

Ne želim si, da bi z blatenjem EU s strani nekaterih voditeljev duh svinčenih časov komunizma in kratek demokratičnih svoboščin spet preplaval naš kontinent ali morebiti celo preostali svet. EU je ob prejšnji finančni krizi šla čez mukotrpna pogajanja, ki so trajala kar dve leti (2010–2012). To, kar se je tedaj zgodilo v dveh letih, se je v zdajšnji krizi v manj kot mesecu dni!

Evropski parlament je že konec marca za prvo blažitev posledic pandemije koronavirusne bolezni potrdil prerezporeditev 37 milijard evrov kohezijskih sredstev in razširitev solidarnostnega sklada. Slovenija bo ob tem prejela skoraj 600 milijonov evrov. Verjamem, da je del tega zneska vlada namenila tudi za izredno pomoč vsem samostojnim podjetnikom, lastnikom podjetij in

“Verjamem, da EU ima mehanizme, s katerimi bomo to krizo lažje prebrodili. Ne bo sicer lahko oziroma bo težje kot kadar koli prej. A narediti moramo vse, da nam bo uspelo. Cena neuspeha bi bila preprosto previsoka.”

zaposlenim. Podpora v višini 2,7 milijarde evrov bo namenjena razdelitvi zaščitne opreme, razvoju zdravih in testiranja.

V Bruslju je bil dosežen tudi dogovor o več kot 500-milijardnem kriznem paketu pomoči. Slovenija bo iz evropskega reševalnega sklada (ESM) lahko najela skoraj milijardo evrov pomoči! V okviru prihodnje finančne perspektive pa naj bi bil vzpostavljen tudi sklad za okrevanje gospodarstva.

In navsezadnje ne smemo prezreti, da je Evropska centralna banka (ECB) sprejela kar 750 milijard evrov težek protikrizni program, s katerim bo prek odkupovanja obveznic zagotavljala likvidnost podjetij v evrskem območju.

Zato z vso resnostjo želim zavrniti zlonamerne trditve, da je EU v tej krizi neaktivna.

Verjamem, da EU ima mehanizme, s katerimi bomo to krizo lažje prebrodili. Ne bo sicer lahko oziroma bo težje kot kadar koli prej. A narediti moramo vse, da nam bo uspelo. Cena neuspeha bi bila preprosto previsoka.

NSI / TADEJA ŠUŠTAR, POSLANKA IN SVETNICA

Skupaj v boj proti virusu

Kot smo obljubili v razpravi ob vlaganju prvega protikorona zakona, smo tokrat v obravnavo vključili tudi tiste ranljive skupine, ki so bile iz prvega zakona izpuščene. Veliko pritožb je bilo s strani državljanov in državljanov izrečenih na račun velikih družin, ki so v prvem zakonu dobile dodatek 150 oziroma 200 evrov glede na število otrok. Družine z enim ali dvema otrokoma so se pritožile, da se v Sloveniji ne čutijo sprejete, saj ne dobijo dodatka za velike družine. Ampak te družine niso manjvredne, ampak spadajo v kategorijo družine, ne v kategorijo velike družine. V tem protikorona paketu ukrepov so torej vključene vse družine z otroki, ki so upravičene do starševskega dodatka za april in za isti mesec tudi upravičenci do dodatka za nego otroka, družinski pomočniki, rejniki, starši ali druge osebe, ki prejemajo otroški dodatek in so v prvem do šestem dohodkovnem razredu.

Druga stvar, ki je pomembna in služi ljudem, ki bodo v tem času izgubili zaposlitev, je nadomestilo plače zaradi izgube zaposlitve v višini 513,64 evra. Zavedam se, da je in bo korona kriza pustila velike posledice v gospodarstvu in nekatera podjetja bodo reševala svoje težave z odpuščanjem delavcev zaradi poslovnih razlogov. Želim si, da bi bilo takih ljudi čim manj, vendar se temu zagotovo ne bomo mogli v celoti izogniti. Nadomestilo je sicer le začasna rešitev za človeka ob izgubi službe.

Vesela sem, da je v drugem protikorona zakonu upoštevan tudi moj predlog, ki sem ga izpostavila ob prejšnjem sprejemanju zakona. To je, da se kot referenčno obdobje za ugotavljanje zmanjšanja prihodka samozaposlenih ne upošteva več primerjava med februarjem in marcem

“Vesela sem, da je v drugem protikorona zakonu upoštevan tudi moj predlog, ki sem ga izpostavila ob prejšnjem sprejemanju zakona. To je, da se kot referenčno obdobje za ugotavljanje zmanjšanja prihodka samozaposlenih ne upošteva več primerjava med februarjem in marcem 2020, ampak se uporabi primerjava prihodkov med letoma 2019 in 2020. To se mi zdi predvsem pomembno zaradi sezonskih delavcev – gostincev, turističnih delavcev, čebelarjev, taksistov in drugih, ki imajo glavni del prometa vezan na spomladanske in poletne mesece. Mesec februar je za njih mrtev mesec, mesec z najmanjšim deležem prihodkov, in nepravilno bi bilo, da bi mesec marec primerjali z mesecem ki že vsa leta skupaj z januarjem prinaša najmanj zaslužka. Če samozaposleni ni posloval v celotnem letu, da bi se uporabila primerjava za isti mesec prejšnjega leta, se uporabi povprečje za leti 2019 in 2020 oziroma za februar 2020, odvisno od začetka njegovega poslovanja. Enako velja za delodajalce, ki niso poslovali v celotnem letu.

Zakon je dober, narejen je za ljudi, da bodo lažje prebrodili krizni čas, za katerega si vsi želimo, da bi bil čim krajši.

ZELENI SLOVENIJE / GREGOR HORVATIČ

Odbore in komisije občinskega sveta je treba slišati in upoštevati!

Odbori in komisije niso okrasek občinskega sveta, pač pa imajo pomembno vlogo in so aktiven sogovornik pri delovanju le-tega. Zato se pričakuje od najvišjega občinskega organa, da se mnenja, pobude in soglasja, ki so dana s strani omenjenih delovnih teles, ne le sliši in sprejme, temveč tudi upošteva, kar pa se v zadnjem času dogaja bolj redko.

Kot občinski svetnik sem tudi član enega izmed delovnih teles Občinskega sveta Občine Domžale, in zgodilo se je že, da je bila posamezna zadeva obravnavana na seji občinskega sveta brez predhodne obravnave na matičnem delovnem odboru oziroma komisiji. Zagotovo verjamem, da je najlažje sklicati sejo pet dni prej in se (ne)namenoma izogniti obravnavi gradiva na sejah delovnih teles, a takšen način dela ni transparenten, izgovarjanje na nujnost zaradi izvajanja 'protikorona ukrepov' pa zavajanje javnosti, ker 'deljenje evrov' za zaključene projekte in razpise ni 'protikrizni ukrep', pač pa bi moral biti denar športnim in kulturnim društvom razdeljen že februarja 2020. Poleg tega pa v tako kratkem času tudi ni možno objektivno obravnavati celotnega gradiva. Še posebej se to odraža pri proračunu, kupoprodajnih pogodbah in razpisih ter ostalih pravno-financijskih zadevah, pri katerih je nujno pridobiti mnenje statutarno-pravne komisije, odbora za finance in odbora za družbene dejavnosti.

Zavoljo takšnih potez vodstva Občine Domžale, sem na 2. izredni seji Občinskega sveta Obči-

“Poziv: podpiši peticijo ter skupaj s poslanci in poslankami DZ RS ustavimo prodajo narave! Podpišeš in vse informacije dobiš na: www.naravenedamo.si

ne Domžale glasoval proti sprejemu točk dnevnega reda, saj bi jih pred obravnavo na omenjeni seji morala obravnavati pristojna delovna telesa ter izdati sklep o primernosti obravnave na seji najvišjega občinskega organa.

Verjamem, da so nekateri pričakovali, da bomo Zeleni Slovenije ob vrnitvi v Občinski svet Občine Domžale 'igrali tišino' in le izvajali najnujnejša glasovalna pravila, a smo zelo hitro dokazali, da smo kljub 'le' nemu svetniku zelo glasni in v ključnih trenutkih tudi zmagujemo.

»Želimo popraviti naše stanje na prvenstveni lestvici.«

Nogometaši Domžal so se 11. maja, po točno dveh mesecih, znova dobili na skupnem treningu. Z eno misijo – v primeru, da se letošnje prvenstvo izpelje do konca, ubežati predzadnjemu mestu, ki ga trenutno zasedajo in mimo končati to razburkano sezono.

NK DOMŽALE Trener Andrej Razdrh je imel tako rekoč že od samega začetka na voljo vse igralce, ki so lahko trenirali v manjših skupinah, vse v skladu s priporočili Nacionalnega inštituta za javno zdravstvo. A najpomembneje je, da je ekipa znova skupaj. Da se ustvari pozitivni ekipni duh, ki bo Domžalčane popeljal skozi zadnjih izjemno pomembnih enajst prvenstvenih kol. Vse se bo znova zares začelo že 7. junija, ko v Domžale prihaja aktualni prvak Maribor. Tudi 'vijolice' so trenutno v nezavidljivem položaju, saj zasedajo šele četrto mesto na lestvici za Olimpijo, Celjemo in Aluminijem. Že od začetka drugega dela sezone bo šlo torej na 'vse ali nič', saj bodo Domžalčani bežali pred dodatnimi kvalifikacijami za obstanek med najboljšimi, Mariborčani pa lovili evropsko poletje in jesen. »Želimo popraviti naše stanje na prvenstveni lestvici in dokazati, da ne spadamo tja, kjer se nahajamo. Sama lestvica nam predstavlja izredno velik motiv, ker vemo, kako resno je stanje in v to, da izboljšamo pogled nanjo, vlagamo vse naše razpoložljive moči,« za klubsko spletno stran orednji cilj razkrjuje mladi Tamar Svetlin.

Časa za pripravo torej ne bo veliko, saj je koronavirus tudi pri nogometu v prvi vrsti prinesel več vprašanj kot odgovorov. Kako trenirati, kaj se lahko vključi v trening in česa ne. A ob sproščanju ukrepov bodo imeli zdaj glavno besedo le še igralci in pa trener s pomočniki. Da sestavi recept, ki bo na zelenici deloval. »Dva meseca se z izjemo individualnih programov, kjer je bila ključnega pomena samodisciplina, ni dogajalo nič, zdaj pa so se, glede na vse okoliščine, dokaj pozno začeli pojavljati točni datumi, kar je povzročilo malce težav pri malce bolj natančnem načrtovanju dela. Časa za priprave je malo, saj bo sledil izredno naporen ritem v izjemno zahtevnih razmerah. Uspešen bo tisti, ki se bo najbolje znašel. Izrednega pomena bo tudi širina in kvaliteta kadra. A nadaljevanja

se veselimo,« aktualne razmere opiše Razdrh, ki ga v naslednjih dneh čaka veliko dela.

Tudi zato, ker uvodna predstava 23. maja proti sosednjemu drugoligašu Roltek Dobu (še zdaleč) ni bila paša za oči. Resda gre za prijateljsko tekmo, prvo pripravljeno tekmo po dolgem času, a igra je bila daleč od zelene. Že to, da je bila tekma v drugem polčasu, ko je trener Razdrh na zelenico poslal 'drugo ekipo', veliko bolj dinamična, je zgovoren poda-

tek. Tej enajsterici sta uspešno povelevala Slobodan Vuk in Damjan Vuklišević. Prvi je v 69. minuti zapravil tudi enajstmetrovko, drugi je bil uspešno aktiven na obeh polovih igrišča. Zmago rumenih pa sta na koncu zrežirala Jošt Urbančič, ki je v 91. minuti priskrbel Domžalčanom še drugi strel z bele točke, ter Janez Pišek, ki je žogo le poslal mimo do takrat izjemno zanesljivega vratarja Gašperja Tratnika.

DOMEN JARC

Trener Andrej Razdrh in kapetan Senijad Ibrčić – tandem, na katerem bo v naslednjih tednih slonela ogromna odgovornost.

Stavili bomo na domače igralce

Lani konec maja se je ravno zaključevalo slovensko košarkarsko prvenstvo, letos ob izidu aktualne številke Slamnika zaradi koronavirusa košarkarske dvorane v Sloveniji (tekmovalno) samevajo že 75 dni.

Dejan Jakara in pomočnik Grega Nachbar bosta tudi v prihodnji sezoni sestavljala trenerski tandem.

KK HELIOS SUNS Člansko prvenstvo se je prekinilo že sredi marca in takrat so igralci odšli na prisilni počitek. Prvenstvo je bilo zaključeno brez končnih uvrstitev, reprezentančno pestrega poletja letos ne bo. Epidemija je presekala sezono, ki je v zgodovini slovenske košarke ne pominjajo. »Seveda nam je žal, da se je sezona predčasno zaključila, a s prikazanim z naše strani smo lahko zadovoljni. Odlično smo začeli sezono, celo nad pričakovanji, tako da so nas potem nekateri porazi prizemljili nazaj. Z uvrstitvijo v polfinale pokala smo dokazali, da spadamo med najboljše ekipe v Sloveniji, prav tako smo bili do zadnjih kol v igri za zaključni turnir četverice v ligi ABA 2. Škoda, da se je sezona končala brez prvenstvene končnice,« je v pogovoru črto pod člansko sezono potegnili direktor kluba Matevž Zupančič.

V času koronavirusa so se vsi košarkarski akterji znašli na neznanem terenu, vodstva klubov pa v sila nehvaležnem položaju – kaj narediti s pogodbnimi košarkarji, če vemo, da se priprave na novo sezono začenejo že avgusta. Pri dvakratnih državnih prvakih Helios Suns so po besedah Zupančiča kar najuspešneje rešili zagato, v katero so bili porinjeni. »Opravili smo težko delo. Verjamemo, da smo se z vsemi dogovorili pošteno in po najboljših skupnih močeh. Zagotovo nam je šlo na roko tudi dejstvo, da je bil Helios kot klub vedno korekten do igralcev, kar se nam je zdaj vrnilo. Tu gre pohvala igralcem in trenerjem, s katerimi smo našli skupni jezik.«

Poleti Zupančiča čaka veliko dela, čeprav so v klubu prvo in eno najpomembnejših potez že potegnili, saj so pred kratkim podaljšali pogodbo s trenerjem Dejanom Jakaro in njegovim pomočnikom Grego Nachbarjem. Pri sestavi ekipe bo dela več, saj bo slednja odvisna od finančnega vložka sponzorjev. Kakšen ta bo, si Zupančič trenutno ne upa napovedati: »Teško bi si zamislili bolj zvestega sponzorja, kot je Helios, a epidemija je tudi pri njih pustila posledice, zato bomo videli, kako se bodo stvari razpletle. Pomemben delež predstavljajo tudi lokalni podjetniki, za katere verjamemo, da nam bodo še naprej stali ob strani, a trenutno še ne vemo, s kakšnim proračunom bomo zakorakali naprej.«

Takrat se bo lahko začela graditi ekipa, ki bo znova konkurenčna za domači vrh, zagotovo pa bo drugačna, kot je letošnja. »Ekipa se bo spremenila. Veliko bomo stavili na domače fante, ker tudi skozi njih nekaj vrnemo okolju, ki nas podpira. Iskali bomo igralce s karakterjem. Takšne, ki jim je pomemben doprinos k ekipi, z delovnimi navadami, tudi zavoljo tega, da je njihovo košarkarsko znanje kakšen odstotek slabše. Iskali in gradili bomo na kemiji med fanti. Bomo pa videli, saj je nemogoče napovedati, kaj nas čaka. Trg se bo spremenil. Najverjetneje bomo vse do avgusta sestavljali ekipo,« se dolgoročnosti projekta sestave moštva, za katerega bo v prvi vrsti seveda odgovoren trener Jakara, zaveda Zupančič.

ŠPORT

na kratko

JUDO

V naravi in prek spleta

V času epidemije covid-19 so osnovnošolci, člani judo kluba Domžale, po vnaprej pripravljenih treningih individualne vadbe s strani učiteljev vaje izvajali v naravi. Toplejše vreme s sončni popoldnevi so jih spodbudili h kreativnim pristopom k športni vadbi. Od kolesarjenja, preskakovanja drv in kolebnice, dviganja drv oziroma uteži do teka in telovadbe pod krošnjami. Z učitelji in prijatelji pa so se družili tudi prek spleta in judo znanje obnjalji v živo. Starejši

osnovnošolci so se lahko pridružili tudi mednarodnim spletnim treningom s prijateljskimi judo klubi z Japonske, Malte in iz Italije.

JUDO KLUB DOMŽALE

DRUŠTVO ŠOLA ZDRAVJA

Odpirajo se vrata

V soboto, 23. maja, so se po vsej Sloveniji odprla vrata tudi nam oranževcem, ki vsako jutro telovadimo po metodi 1000 gibov.

Zaradi starejše populacije, ki se je izkazala kot zelo ogrožena v pandemiji covid-19, zadnji stopamo skozi odprta vrata. Naši člani komaj čakajo in se zelo veselijo skupne telovadbe s svojimi sošolci. Saj so bili pridni in previdni, velika večina jih je telovadila v domačem okolju, na vrtu, terasi, balkonu, pa tudi virtualno prek različnih video aplikacij. Vsekakor je drugačno vzdušje, ko telovadiš zunaj v krogu svojih sošolcev, saj je socialni trenutek, poleg fizičnega in psihičnega zdravja, pomemben dejavnik za zdravje vsakega posameznika.

Poslanstvo Društva Šola zdravja je zelo pomembno za zdravo družbo, ker skrbimo za spodbujanje rednega gibanja in telesne vadbe, ohranjamo zdravje za samostojno življenje, povečujemo delež gibalno dejavnega prebivalstva, vračamo voljo do življenja osamljenim in starejšim osebam, krepimo psihofizično kondicijo starejših, preprečujemo potek kroničnih bolezni ter prispevamo k zmanjšanju tveganja za razvoj depresivnih in anksioznih motenj. Skratka, ohranjamo in izboljšujemo zdravje prebivalstva, kar je prepoznalo tudi Ministrstvo za zdravje.

Pridite in se pričujate, vrata so nam zdaj na široko odprta.

NEDA GALIJAŠ

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slammnika izide v petek, 26. junija 2020.

Rok za oddajo prispevkov je v četrtek, 11. junija 2020, do 12. ure.

Pri vsakem prispevku mora biti jasno razvidno, kdo je avtor prispevka, podpis fotografija in komentar k fotografiji.

Prispevke lahko v času uradnih ur oddate v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, zunaj uradnih ur v nabiralniku na stavbi ali na naš e-naslov. urednistvo.slammnik@gmail.com

Atleti komaj čakajo, da se znova začne zares

Po končanju februarkega dvoranskega dela tekmovanja si nihče ni predstavljal, da bo do naslednjih atletskih tekem treba čakati vse do junija ali pa še dlje.

ATLETSKI KLUB DOMŽALE Koronavirus je tako kot povsod močno zarezal tudi v atletsko sfero. Tako je krojil program treningov in predvsem močno skrčil koledar tekmovanj.

Že dlje časa je jasno, da sta najpomembnejši atletski tekmovanja v letu 2020 – olimpijske igre in evropsko prvenstvo – odpovedani. Tudi reprezentančne tekme nižjega ranga so potegnile krajši konec. Številni mladinci in člani so bili postavljeni pred dejstvo, da bo letošnja sezona drugačna. Ne izgubljena, a z drugačnimi cilji in motivi. Nekaj takšnih uspešnih atletov imamo tudi v Atletskem klubu Domžale. Mladinec Jan Emberšič je že februarja z novim državnim rekordom v metu kladiva postal državni prvak med mlajšimi mladinci in izpolnil normo za evropsko prvenstvo v Italiji, za katero pa bo zdaj prikrajšan. Dober ali pa vrhunski rezultat mu je tako ukradel kar koronavirus.

Z odličnim rezultatom se je letos izkazal tudi član Jakob Mali. Na februarškem prvenstvu Slovenije za člane je v teku na 1500 metrov z odličnim časom 3:59,29 osvojil bron. Lani je postal članski prvak na 3000 metrov z zaprekami in tudi za letošnjo sezono si je postavil visoke cilje. Pot proti njim bo za nekdanjega udeleženca mlajše mladinskega svetovnega prvenstva v Keniji zdaj drugačna: »Dejstvo, da bo sezona minila tako rekoč brez tekem, je bil velik šok. Še večji je bil zame tudi način treniranja brez trenerja in stadiona. Situacija je bila dokaj nenormalna, in imel sem občutek, da je kvaliteta treninga upadla. Po prvem tednu takšnih treningov sem si vzela cel vikend časa, da sem se sprijaznil s trenutno situacijo, v njej videl tudi dobro plat in si ponovno osmislil treninge. S tem novim pristopom so se izboljšali treningi in sam pogled na karanteno ni bil več črno-bel.« Iz vsake situacije je torej treba izluščiti dobre plati, kar je 20-letnemu atletu z Vira tudi uspelo: »Z odločitvijo tekem se nam je pojavila priložnost, da se lahko posvetimo odpra-

Maja Per je odločena, da izkoristi koronavirus in se po poškodbi v miru vrne na pot uspeha.

vljanju raznih težav s tehniko teka, preskokom zaprek in z odpravo malih bolečin, za katere v normalnih sezonah nikoli ni časa. Potem pa pripravljeno nazaj proti visokim ciljem, ki smo si jih zastavili na začetku sezone!«

To nenavadno sezono, ki jo je zaznamoval covid-19, pa je odločna v polni meri izkoristiti še ena tekačica na srednje proge iz AK Domžale, Maja Per. Mladinka je leta 2018 osvojila 16. mesto v disciplini 2000 metrov z zaprekami na evropskem prvenstvu za mlajše mladinke. Lanski cilji so bili zato visoki, sanjala je o napadu na državni rekord, vrhunskem rezultatu na mednarodni sceni, a poškodbe in bolezni so te sanje sesule v prah. Zdej v miru sestavlja mozaik uspeha, in je odločna, da se vrne še boljše: »Vse skupaj jemljem kot nek plus. Ustreza mi, da se bolj v miru pripravljam na tekmovalni povratek. Prav tako lažje usklajujem treninge s šolanjem na daljavo. Hkrati se veselim, saj se tudi atletska sezona počasi prebujala in tekme vendarle še letos pridejo na vrsto. Motiva ne manjka, saj vem, da sem z vsakim treningom močnejša in bližje cilju oziroma formi pred poškodbo. Prav tako imam okoli sebe ljudi, ki me še dodatno motivirajo.«

Domžalski atleti torej trdo trenirajo in čakajo na svojo priložnost. Ne samo omenjeni, tudi ostali, ki v zadnjih mesecih še zdaleč niso počivali. Zdej lačni uspeha čakajo, da se dokažejo.

DOMEN JARC

FOTO: PETER KASTELIC/AZS

Domžalske mažoretke in twirlerice v aprilu trenirale on-line

Desetega aprila obeležujemo svetovni dan twirling športa.

Vsako leto svetovna zveza twirling športa (WBTF) pripravi posnetek koreografije, ki se jo naučijo twirlerji in twirlerice iz vsega sveta. Le-ti na ta dan svoje posnetke objavijo na družabnih omrežjih.

Letošnje sporočilo je bilo – pokaži barve svoje države – twirlerji in twirlerice so bili oblečeni v barve zastave svoje države. Vsako leto sodeluje vse več in več twirlerjev iz vsega

bolj, da smo naš praznik praznovali s športniki iz vsega sveta. Moto vseh je bil 'apart but together' – narazen, ampak skupaj. Združuje nas veselje do plesa s palico, čeprav se zaradi koronavirusa ne moremo videvati in trenirati skupaj.

Zdravje je na prvem mestu, a resnično komaj čakamo, da bomo lahko spet zaplesale skupaj in tudi nastopale. Naš zadnji nastop je bil namreč na

sveta od Japonske, Združenih držav Amerike, Kanade, Južnoafriške republike, Avstralije, Brazilije pa seveda tudi Francije in vseh ostalih evropskih držav.

Čas karantene smo domžalske mažoretke in twirlerice izkoristile tako, da smo imele treninge prek programa zoom in smo se učile te twirling koreografije. Nekateri elementi so bili zelo težki in nam bodo ostali iz ziv za prihodnja leta. Pa vendar smo zelo 'zagrizle' in se pridno učile novih stvari. Nekaj deklet se je tudi opogumilo in se posnelo ... nastal je posnetek, ki smo ga objavile na novi facebook strani Mažoretke in twirlerji občine Domžale.

Vesele in ponosne smo na to, da smo se lotile tako težkega izziva in še

pustni povorki v soboto, 22. februarja, ko smo bile na čelu otroške pustne povorke skupaj z domžalsko godbo. Nastopala so dekleta iz vseh domžalskih šol, zaradi počitnic sicer ne vse članice, vendar jih je nastopalo več kot 70. Mucke in miške so ujeli fotografi iz domzalec.si.

OBČINA DOMŽALE

prostor zadovoljnih ljudi

Namiznotenišarji ponovno na treningih

S sproščanjem ukrepov v času pandemije koronavirusne bolezni je v soglasju z OKS ter NTZS in priporočili NIJZ, seveda pod strogim upoštevanjem vladnih ukrepov, tudi namiznoteniški šport ponovno v zagonu.

NAMIZNI TENIS Najprej so s treningi lahko začeli uradno registrirani igralci (vlada je sprostila ukrepe za treniranje registriranih športnikov po zakonu o športu), pozneje tudi za vse ostale, in tako namizni tenis ponovno lahko igra praktično vsakdo. Do nadaljnjega pa morajo biti v športnem objektu, kjer se izvaja vadba namiznega tenisa, zagotovljeni vsi predpisani tehnični in varnostni pogoji, ki jih zahtevajo razglasene odredbe Vlade RS za varovanje pred okužbo novega koronavirusa v času razglasene epidemije.

Kdaj se bodo začela tudi uradna tekmovanja, tako na državni kot svetovni ravni, v tem trenutku še ne vemo. Zagotovo pa drži, da najmanj do konca julija mednarodnih tekmovanj ne bo. Tako je sklenila Mednarodna namiznoteniška zveza (ITTF), saj je do konca julija odpovedala vsa tekmovanja pod njenim okriljem. Izvršni odbor ITTF se bo ponovno sestel 2. junija, v juniju pa bo tudi znana usoda ekipnega svetovnega prvenstva, ki bi moralo biti v Busanu v Južni Koreji. »Pozorno spremljamo položaj, da bi sezono morda lahko nadaljevali avgusta,« so še sporočili z ITTF.

Tudi naša igralka Ana Tofant, ki je na svetovni jakostni lestvici medna-

rodne namiznoteniške zveze na visokem 13. mestu v konkurenci do 21 let (tako visoko ni bila še nobena slovenska igralka), se že pospešeno pripravljala na nove domače in mednarodne izzive. In kaj ona pravi na vse to? »Ker sem oseba, ki je težko na miru, nimam nikakršnih težav s samodisciplino pri teletni aktivnosti. Že od začetka omejitve stikov vsakodnevno delam na telesni pripravljenosti: tečem, delam vaje za moč, hitrost, stabilizacijo. Na povabilo trenerjev iz centra italijanske namiznoteniške zveze v Terniju, kjer letos

Naša reprezentantka Ana Tofant je trenutno na 13. mestu svetovne jakostne lestvice ITTF v kategoriji članic U21.

treniram, sem se priključila skupini, ki dvakrat tedensko on-line preko skypea pod vodstvom njihovega kondicijskega trenerja izvaja organiziran trening telesne priprave. Vendar od vsega najbolj pogrešam samo igro, tako da se z namiznim tenišarjem na žalost še ne morem ukvarjati, kot bi si želela. Nihče od mojih domačih se namreč ni nikoli ukvarjal s tem športom, tako da je do preklika ukrepov zaradi koronavirusa edini stik z žgigo in zeleno mizo vadba servisa v domači kleti. Poleg treninga močno pogrešam tudi domače in mednarodne

turnirje, saj se tako s klubskimi soigralci in soigralkami kot z dekleti v reprezentanci ter selektorico Vesno Ojsteršek vedno dobro ujamemo. V letošnji sezoni mi na domačih turnirjih in na državnem prvenstvu ni šlo, zato pa sem bila toliko bolj zadovoljna z igranjem v hrvaški superligi in na mednarodnih turnirjih, kjer sem se redno uvrščala v glavni žreb turnirjev Challenge in dosegala dobre uvrstitve v konkurenci do 21 let. Ne nazadnje mi je to tudi prineslo trenutno 13. mesto na ITTF lestvici U21.«

Dejstvo je, da bo (tudi) namiznoteniški svet odslej drugačen, kot je bil pred izbruhom koronavirusa, zato se bo treba temu prilagoditi. A to seveda nikakor ne pomeni, da se vsi, ki imamo radi ta šport – kot igralci, trenerji, sodniki ali funkcionarji ne bi še naprej ukvarjali z njim. Celotno več, vabimo vas v naše vrste, pridružite se nam. Podrobnejše informacije glede treningov v našem klubu NTS Mengeš dobite pri našem trenerju Davidu (031 502 157), glede organizacij, sojenja in vodenja namiznoteniških tekmovanj pa pri našem mednarodnem namiznoteniškem sodniku Janezu (031 612 835). Za namizni tenis res ni nikoli (pre)pozno.

BESEDILO IN FOTO: JANEZ

ZA USPEŠNO VODENJE DRUŠTVA JE POTREBNA EKIPA

JOŽEF BREŽAN – ŠAHOVSKI NAVDUŠENEC IN VSESTRANSKO DEJAVEN

Domžalčan Jožef Brežan, ki je nedavno dopolnil 70 let življenja, je velik ljubitelj šaha, hkrati pa tudi organizator, saj je leta 2005 prevzel vodenje Šahovskega društva Železničar v Ljubljani, ki organizira vrsto odmevnih šahovskih prireditev.

Jože Skok
Foto: osebni arhiv Jožefa Brežana

Od leta 2013 je upokojenec, vpet pa je tudi v domžalsko okolje, v druženje s šahovskimi prijatelji in rekreacijo v idiličnem okolju ob Kamniški Bistrici.

Nekako je vaša okrogla obletnica sovpadala s porajanjem koronavirusa. Torej ni bilo priložnosti za večja praznovanja?

Res je, širše praznovanje, ki bi zajelo tako sorodnike kot prijatelje, sem moral prestaviti, čeprav sem, sicer v ožjem krogu domačih, imel prisrčno druženje.

Morda je bilo za vas tudi boleče, ker je morala odpasti vrsta šahovskih tekmovanj, katerih soorganizator ste tudi vi.

Že zelo zgodaj, povsem na začetku marca, sem sklical upravni odbor našega društva, in do nadaljnjega smo odpovedali vse predvidene turnirje, in sicer cikel za Pokal Slovenskih železnic, posamično prvenstvo Slovenskih železnic kot tudi popularne sredine hitropotezne turnirje.

Ste šahovski navdušenec, vendar predvsem organizator in tisti, ki povezuje ljubitelje šaha. Že tretji mandat ste namreč predsednik Šahovskega društva Železničar iz Ljubljane.

Resnično sem vesel in srečen, ko lahko pred začetkom turnirja nagovorim množico šahistov, na ciklu za Pokal Slovenskih železnic se jih zbere povprečno od 70 do 90. Med njimi pa je veliko mladih, ki tako dobijo možnost, da se pomerijo tudi z drugimi, ne pa zgolj z domačim računalnikom.

Kako vas je pritegnilo v vodenje društva, ki je še posebej zaradi svojih množičnih tekmovanj zelo razpoznavno?

Skupaj s sodelavci na Slovenskih železnicah, kjer sem bil zaposlen, sem opazil veliko zanimanje za to kraljevsko igro. Ustanovili smo društvo, ki je potrebovalo predsednika in tako se je začelo.

Ob vaši 70-letnici so šahovski kolegi iz vašega kluba izrazili željo, da bi prevzeli vodenje društva Železničar tudi v četrtem mandatu.

Eden posameznik za uspešno delovanje društva ne pomeni dovolj, potreben je širši krog, v našem primeru upravni odbor, kjer vsak izmed nas natanko ve za svoje dolžnosti. V takem usklajenem 'kolektivu' je prijetno biti predsednik in kandidirati tudi za četrti mandat. Sicer sem predsednik društva 15 let, saj v našem društvu traja en mandat pet let.

Letos januarja se je začel že 14. šahovski cikel za Pokal Slovenskih železnic, ki še vedno spada med najmnožičnejša šahovska tekmovanja v Sloveniji. Takšne tradicije ni tako preprosto negovati.

Naš cikel za Pokal Slovenskih železnic iz leta v leto presega vsa naša pričakovanja. V reviji Šahovske zveze Slovenije – Šahovska misel je dobil celo kompliment, da je to najpopularnejše šahovsko tekmovanje v Sloveniji.

Predsednik ŠD Železničar Jožef Brežan med partijo v Steleni dvorani sedeža Slovenskih železnic.

Turnirji so potekali večinoma v Steleni dvorani Slovenskih železnic na Kolodvorski ulici v Ljubljani, nekaj časa pa celo v prostorih Gimnazije Šiška v Ljubljani.

Raven oziroma kvaliteto turnirjev določa udeležba vrhunskih šahistov. Pritegnemo jih lahko s primernimi nagradami, ki jih prispevajo sponzorji. Naš najpomembnejši sponzor pa so vsekar Slovenske železnice, ki nam omogočajo igranje v šahovsko nadvse primerni 'stekleni' dvorani, ki lahko z vsem udobjem sprejme tudi več kot sto šahistov.

V Domžalah je bil zlasti v času nekdanje skupne države Jugoslavije in razvejane industrije, če omenimo denimo Induplati, Papirnico Količevno, Toko, Helios, Tosamo, pa LIP Radomlje, zelo razvijen tovarni promet na kamniško-domžalski progi. Nekaj časa pa je nekako 'visela' v zraku potniška povezava med Kamnikom in Ljubljano. Ste bili morda kaj vpeti v ta dogajanja?

V obdobju ukinjanja kočevske, vrhniške, planiške proge bi prav gotovo enaka usoda doletela tudi kamniško. Rešila jo je smodnišnica v Kamniku, ki je bila strateškega pomena za državo. Je pa kar nekaj let po tej progi potekal samo tovarni promet.

Ste Domžalčan, kako vas je zaneslo v Domžale, ker sicer izhajate s Štajerske?

Po končanem študiju v Ljubljani sva z ženo Marijo iskala stanovanje. Najugodnejša možnost za nakup se je pojavila prav v Domžalah in tako sva se od leta 1977 ustalila v tem okolju.

Z ženo sta si postavila dom blizu Kamniške Bistrice, v bistvu v rekreativnem območju.

S časom, ko se je družina povečala, saj sva imela dva otroke, je postalo

stanovanje pretesno. Želela sva si vsaj majhno hišico, pred njo pa klopco in drevo za senco. Iz malega raste veliko.

Zagotovo ste kot Domžalčan občutili tudi šahovsko življenje na Domžalskem, ki je bilo vedno zelo pestro.

Spoštoval in čudil sem se zelo aktivnemu in uspešnemu delu tukajšnjega šahovskega društva, ki je vzgajilo številne uspešne šahiste. Najbolj sem, tako kot verjetno tudi drugi Domžalčani, ponosen na že nekaj časa najboljšega slovenskega šahista, Luko Leniča.

Kako se spominjate šahovskih dogodkov na Domžalskem, pa seveda prijateljstev, ki jih poraja šahovsko druženje?

Šahovske dogodke sem kot domačin skrbno spremljal, zaradi pomanjkanja časa pa sem se samo občasno udeleževal tukajšnjih šahovskih prireditev oziroma turnirjev, in tako spoznal kar nekaj šahistov.

Nedvomno je podoba domžalskega šaha v dobršni meri zaznamoval Vide Vavpetič, v katerega spomin so bili doslej organizirani trije turnirji.

Seveda sem zelo spoštoval Vida Vavpetiča, kar uspešno pa sem sodeloval tudi na dveh spominskih turnirjih. Gospoda Vavpetiča sem spoštoval predvsem zaradi njegove vsestranskosti, ker je bil poleg športnika tudi glasbenik.

Znani ste po tem, da šahiste radi spodbujate zlasti k sodelovanju na železničarskih turnirjih. Organizirate namreč redne tedenske hitropotezne turnirje, za pokal Slovenskih železnic pa enkrat mesečno, prek leta se odvija 10 turnirjev. Se tudi v domžalskem in bližnjem okolju odzivajo igralke in igralci?

Na turnirje, ki jih organizira Šahovsko društvo Železničar, redno pri-

haja kar precej Domžalčanov, sam pa izkoristim vsako priložnost, da jih še osebno opozorim in povabim.

Šah imate nedvomno radi, ker toliko igrate, čeprav v standardnem oziroma počasnem šahu bolj malo.

Zavedam se, da napredek prinaša predvsem standardno oziroma počasno igranje, vendar pa, če se vrnem na začetek najinega pogovora, pri teh letih mi mnogo več pomeni pospešeni ali pa hitropotezni način igranja, ki prinašata veliko več adrenalina.

Kje se srečujete s šahovskimi prijatelji, da tudi bolj za šalo in sprostitve odigrate kakšno šahovsko partijo?

Za prijetno šahovsko partijo zadoščata že dva, tako da je to mogoče izpeljati kar doma. S šahovskimi znanci pa se občasno srečujemo v lokalni Obala na Dobu, ob nogometnem igrišču, v baru Sahara na Viru, pa na sedežu Šahovskega kluba Domžale na Kopaljski 4.

V Domžalah ste dejavni tudi v izobraževalnem centru Sibon, ki skrbi za učenje tujih jezikov.

Ženi, ki že več kot 30 let uspešno vodi Sibon, Center za tuje jezike, pomagam po svojih najboljših močeh in znanju.

Verjetno se je potreba po učenju tujih jezikov pokazala še zlasti potem, ko se je Slovenija začela osamosvajati in je postala del Evropske unije, pa naposled tudi Nata.

Po osamosvojitvi se je v Domžalah, verjetno pa tudi drugod po Sloveniji, pojavil nenavaden in močan interes po učenju oziroma znanju različnih tujih jezikov.

Vaša soproga Marija se ukvarja tudi s prevajanjem sodnih spisov, kar je zagotovo zahtevna naloga.

Da, dandanes je med ljudmi, zlasti pa mladimi, znanje tujih jezikov,

predvsem pa angleščine, že kar na nekem solidnem nivoju. Še vedno pa ni zadosti sodnih tolmačev, kar pa, poleg znanja tujega jezika, zahteva še precej več dela.

Za katere tuje jezike se stranke največ obračajo?

Angleščina in nemščina sta daleč pred vsemi ostalimi, kar pa je tudi nekako razumljivo.

Vaša sinova sta pravnik in zdravnik, tudi njiju je na nek način zaneslo v intelektualne vode.

Izbrala sta si poklica po svojih željah in zanimanjih, vzporedno pa sta se izpopolnjevala tudi s tujimi jeziki in glasbo. Občasno namreč posežeta po instrumentih, klavirju in violini.

Ste tudi velik ljubitelj domačih živali, posebej psičkov, marsikaj ste žrtvovali za to najbolj zvesto človekovo žival.

Če imaš prave pogoje, v mislih imam hišo in vrt, so domače živali, med katerimi je seveda psiček, na prvem mestu tisto, kar je za dušo.

Seveda pa je bil ves trud poplačan, ko ste vi, pa seveda družinski člani, peljali psička na sprehod tudi v okolici Kamniške Bistrice, kjer imate hišo blizu Vira, ki je kot nalašč za to.

Glede vsega tega je lokacija naše hiše res idealna. Na obeh straneh Bistrice, sicer lepo utrjenih poti, bi bilo treba dodati le še kakšno klopco več, koše za različne odpadke in morda razsvetljavo.

Sprehajalne poti s hišnim ljubljencem so dolge, tja do Arboretuma v Volčjem Potoku.

Res je in trdim, da imamo Domžalčani sprehajalne poti, predvsem ob Kamniški Bistrici, kakršne nam lahko zavida marsikatera občina v Sloveniji.

Morda se ljudje veliko premalo ukvarjamo z domačimi živalmi in se ne zavedamo, kaj vse se lahko od njih naučimo?

Prav gotovo, še posebej se to lahko opazi pri otrocih, ki živijo v stanovaljskih blokih in nimajo te možnosti, pri nas pa se lahko srečajo z njimi.

Kar nekaj let ste upokojenec, toda ne kaže, da se dolgočasite, vedno imate dovolj zaposlitev.

Nekateri ob upokojitvi padejo v depresijo, sam glede tega nimam skrbi.

V bližini vašega doma se na Viru vsako leto odvija Pustni karneval. Ali ste kaj vpeti v to dogajanje?

Zelo rad si ogledam karneval, spoštujem ves vložen trud na lokalni ravni in ohranjanje kulturne dediščine.

V Domžalah je zelo pestro kulturno življenje. Ali se kaj udeležujete teh prireditev?

Zelo rad se udeležujem kulturnih prireditev bodisi v Kulturnem domu Franca Bernika, poletnem gledališču Studenec ali pa v bližnjih Grobljah.

Kakšni so kaj vaši bližnji načrti, čemu se želite še bolj posvetiti?

Naj bo še tako oguljena fraza, pa vendar velja, da je vse odvisno od zdravja, z njim pa tudi načrti. Lepo bi bilo, da ne bi bili več omejeni z virusom in bi še kam odpotovali. □

OBJAVE

Veseli s teboj smo živeli,
žalostni, ker te več med nami ni,
ostali živi so spomini,
z nami potuješ vse dni tudi ti.

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 86. letu sklenila
naša draga

Albina Romšak

iz Preloga pri Ihanu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem
za izrečena sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvala
tudi Domu počitka Mengeš.

Vsem in vsakemu posebej hvala!

Vsi njeni

V SPOMIN

Izidorju Kokalj

Petnajst let mineva, odkar nas je zapustil naš dragi sin, brat
in Domžalčan, Izidor Kokalj iz Zaboršta pri Domžalah. Izidor,
ostajaš v naših srcih.
Počivaj v miru.

Vsi tvoji

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal ...

V SPOMIN

3. junija mineva peto leto,
odkar nas je zapustila naša draga mama

Ivanka Jereb

s Homca

Hvala vsem ki se je spominjate in jo ohranjate v lepem
spominu.

Vsi njeni

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.

ZAHVALA

V 85. letu starosti je prenehalo biti zlato
srce naše drage mami

Ančke Lindič

z Vira pri Domžalah

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo g. župniku
Aleksandru Ureku, kolektivu Količevo Karton, kvartetu
Krt, Zvezi borcev Domžale, vsem sorodnikom, sosedom
iz Valvazorjeve ulice za vso denarno pomoč, znancem in
prijateljem. Vskemu posebej hvala za izrečena sožalja,
maše, sveče in stiske rok ter da ste jo v tako velikem številu
pospremili na njeni zadnji poti.

Tu ljubljena bila si iz vsega srca, bodi ljubljena še tam, kjer
zdaš si doma. Za vedno boš ostala v naših srcih.

Vsi tvoji

Vse na svetu mine,
vse se spremeni,
le spomin na tebe
ostaja in živi!

V SPOMIN

18. maja je minilo žalostno leto, odkar ni več med nami naše
ljube žene, mami, babice, sestre in tete

Pavli Opara

s Homca

Za vedno ostaja z nami spomin na ljubezen in dobroto, ki si
nam jo izkazovala. Vedno boš v naših srcih. Zelo te pogrešamo.
Hvala vsem, ki se je spominjate, postojite ob njenem grobu,
prižigate sveče in jo skupaj z nami nosite v svojih srcih.

Vsi njeni

Mnogo si ustvaril,
zdaj vsak korak spomin je nate
in hvaležna misel luč je,
ki neogasne ...

V SLOVO IN ZAHVALO

Vinko Dimc

rojen 1946. v Študi,
umrl 2020. v Turnšah

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam stali ob strani,
kakor tudi Olgi Ložar, dr. med., ZD Domžale, UKC Ljubljana,
Pogrebni storitvam Vrbančič, cvetličarni Vijolica in dobskemu
župniku Juretu Ferležu za slovesen pogreb.

**Žalujoci: žena Betka, hčerki Nataša in Bojana, vnuk Denis,
vnučkinje Valerija, Vijoleta, Gloria z Rokom in pravnukinja Eli**

Tiho zdaj si odšel,
kot lepa misel, ki mine
in nam pusti le spomine.

ZAHVALA

V 89. letu je svojo življenjsko pot sklenil

Ivan Pirc

iz Domžal

Ob slovesu dragega moža, atija, deda, pradedu, tasta, brata in
strica se lepo zahvaljujemo za skrb zdravnici Mirjam Pogačar
Zajc, medicinskima sestrama Marti in Poloni, župniku g.
Klemenu Svetelju za lepo opravljen obred, Pogrebni službi
Vrbančič, pevcem in odigrani Tišini. Iskrena hvala vsem
sorodnikom, prijateljem in sosedom za izrečena sožalja.
Hvaležni smo vsem, ki ste ga poznali, ga v času njegovega
življenja spoštovali in imeli radi. Skupaj z nami ga ohranjajte v
lepem spominu.

Vsi njegovi

Nisi se izgubil kot zven v tihoto,
nisi odšel v nič in pozabo,
po tebi merim stvarjem pomen
in tvojo pesem skušam peti za tabo.
(T. Pavček)

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je sklenil naš dragi mož, oče, ata, brat,
stric, svak in prijatelj

Francišek Vidic

(8. 4. 1943–6. 5. 2020)

Zahvaljujemo se vsem zaposlenim v Domu upokoencev
Domžale za skrb in nego, zdravnikoma dr. Jakliču in dr. Banku,
vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za izrečena sožalja,
sveče, rože in podporo. Iskrena hvala tudi g. župniku Klemenu
Svetelju za lep poslovlilni obred.

**Žalujoci: žena Slavka, sinova Andrej in Janez z družinama ter
ostalo sorodstvo**

Nosimo te v srcih, v nas naprej živiš ...

V SPOMIN

16. maja je minilo pet let, odkar je od nas
za vedno odšla naša draga

Ivanka Cerar

z Valvazorjeve ulice na Viru

Iskrena hvala vsem, ki se je spominjate in postojite ob njenem
grobu.

Vsi njeni domači

*V mislih si, besedah naših,
le da korak se tvoj
nič več ne sliši ...
(Janez Medvešek)*

Pomlad bo na naš vrt prišla
in čakala, da prideš ti.
In sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.

(Simon Gregorčič)

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 96. letu starosti
sklenila naša draga teta in sestra

Angela Pirc

po domače Bankova Angelca
s Homca

Iskrena hvala sorodnikom, prijateljem in sosedom za vsa
izrečena sožalja, cvetje, sveče in darovane svete maše. Hvala dr.
Mirjam Zajc Pogačar in patronažni službi ZD Domžale, posebno
še Marjeti Lovšin. Zahvala tudi sosedu Mileni za pomoč, nasvete
in oporo ob težkih trenutkih. Hvala g. župniku Gašperju za
obiske in opravljen slovesni obred ter Urošu, Marti in Eriki, da
so našo teto kljub težkim razmeram na zadnjo pot pospremili s
pesmijo. Hvala tudi Pogrebni službi Vrbančič in cvetličarni Na
ovinku. Hvala tudi vsem tistim, ki se pogreba zaradi omejitev
niste mogli udeležiti, in tistim, ki se kakorkoli spominjate naše
tete Angelce. Še enkrat vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

Vsi njeni

Vsi bomo enkrat zaspali,
v miru počivali vsi.
Delo za vselej končali,
v hišo očetovo šli.

V SLOVO IN ZAHVALO

v gospodov objem je 23. aprila 2020 v 68. letu starosti odšel naš
dragi brat in stric

Jože Rode

z Račnega Vrha

Iskrena hvala vsem, ki ste se od njega poslovili, posebno
gospodu župniku Juretu Ferležu, Pogrebni službi Vrbančič,
gasilcem PGD Žeje - Sv. Trojica, Dolinarjevim, prijateljem s
Krtine in vsem, ki ste ga z molitvijo pospremili na božjo njivo.
Hvala za darovane maše in sveče.

Njegovi

Tako tiho, skromno si živela,
takšno tudi življenje si imela,
zdaj rešena vseh si bolečin,
za teboj ostal bo lep, a boleč spomin.

ZAHVALA

Dne 6. aprila 2020 je svojo življenjsko pot
v 88. letu starosti sklenila naša ljubljena
mama, babica, prababica in teta

Rozalija Kolenko

iz Doba

Iskrena hvala vsem za izrečena sožalja, besede sočutja in
tolažbe, darovano cvetje in sveče.
Zahvaljujemo se osebju bolnišnice dr. Petra Držaja in osebju
Doma starejših občanov Domžale za skrb v njenih poslednjih
dneh ter gospodu župniku Juretu Ferležu za lepo opravljen
pogrebni obred in darovane maše.
Hvala vsem, ki jo ohranjate v lepem spominu.

Njeni najbližji

SPREJEM ZAHVAL

Zahvale in v spomin sprejemamo vsak delavnik med 10. in 12. uro, v sredo pa tudi med 15. in 17. uro osebno v uredništvu (Kulturni dom
Franca Bernika Domžale) ali pisno v nabiralnik pri vhodu z zadnje strani oziroma po e-pošti slammnik@kd-domzale.si.

SKUPNOSTNA SKRB ZA MLADE DRUŽINE

V občini Domžale se bo v okviru operacije Medgeneracijski razvojni program Krekovo središče 2, ki se izvaja v sklopu Lokalnih akcijskih skupin LAS Za mesto in vas ponovno, po krajši prekinitvi zaradi pandemije koronavirusne bolezni, začela izvajati aktivnost Babi servis. Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Nosilec projekta je Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sodelovanje, partnerji pa Zavod Medgeneracijsko središče Komenda (ZMSK), Mladinski center Mengeš (MCM) in Fizioterapija Reven.

Babi servis – občasno varstvo otrok na njihovih domovih, s strani mlajših upokojenk. Varstvo je za starše brezplačno. Na spletni strani ZMSK www.zmsk.si lahko izpolnite prijavo, koordinatorka pa bo s starši stopila v kontakt v čim krajšem možnem času. Prosimo, da povpraševanje pošljete vsaj dva dneva pred želenim terminom varstva. Za vsa dodatna vprašanja pa vam je na voljo elektronski naslov viktoria.drolec@zmsk.si ali telefonska številka **040 842 776**/Viktorija Drolec. Vabimo pa tudi mlajše upokojenke, če bi želele svoj prosti čas koristno porabiti za občasno čuvanje otrok.

Aktivnost je namenjena mladim družinam, saj se zavedamo, da so med vsemi skupinami prebivalstva najbolj obremenjene.

VIKTORIJA DROLEC, PROJEKTA VODJA

Glasbene šole Domžale. Sola + postulum.

GLASBENA ŠOLA DOMŽALE VABI K VPISU NOVE UČENCE!

SPREJEMNI PREIZKUSI ZA VPIS NOVIH UČENCEV ZA ŠOLSKO LETO 2020/2021

bodo potekali

med 15. in 19. junijem 2020
v prostorih Glasbene šole Domžale, oddelka Mengeš
in oddelka Moravče.

Vljudno vas naprošamo, da v izogib gneči svoje otroke predprijavite:

- na spletni strani GŠ Domžale (www.gs-domzale.si) prek klika na zavihek PRIJAVA NA SPREJEMNI PREIZKUS, ali
- osebno v tajništvo šole (od ponedeljka do petka od 10. do 12. ure).

Po opravljeni prijavi na spletni strani boste prejeli povraten e-mail v navodili glede datuma in ure sprejemnega preizkusa.

Sprejemni preizkus ni potreben za učence Glasbene pripravnice in Predšolske glasbene vzgoje:

PGV – predšolska glasbena vzgoja (vpisujemo otroke rojene v letu 2015)

GLP – Glasbena pripravnica (vpisujemo otroke rojene v letu 2014)

Vpis za PGV in GLP bo potekal:

med 12. in 16. junijem na spletni strani GŠ Domžale (www.gs-domzale.si) prek klika na zavihek PRIJAVA NA SPREJEMNI PREIZKUS ali

osebno v tajništvo šole (15. in 16. junija od 10. do 12. ure).

Otroke v PGV in GLP vpisujemo do zapolnitve mest, velja vrstni red prijav.

Dodatne informacije o instrumentih in programih, ki jih poučujemo, najdete na www.gs-domzale.si.

Veselim se novih malih glasbenikov!

V SPOMIN

Danijel Lovro Fugger

akademski slikar
(1927–2020)

Življenje prinaša človeku veliko poti, ki jih različno prehodimo. Na njej puščamo sledi, ob zadnjem slovesu pa ostajajo hvaležni spomini, utrinki z delovne in življenjske poti – v srcih domačih, sodelavcev in prijateljev ter soustvarjalcev. Prav vse našeto velja tudi za življenjsko in delovno pot akademskega slikarja Danijela Lovra Fuggerja, ki se je končala 19. aprila 2020. S svojim ustvarjanjem se je zapisal v zgodovino naše občine in širše, predvsem pa se je pravi Domžalčan zapisal v srca ljudi, ki so njega ter njegovo umetnost cenili in imeli radi.

Prvi domžalski akademski slikar se je rodil leta 1927 v Domžalah v družini s petimi otroki. Starša sta lepo skrbela za vseh pet sinov. Življenje družine Fugger pa je zaznamovala huda tragedija, ko je oče ob železniški nesreči izgubil obe nogi ter je za družino poslej ob skromni očetovi pokojnini skrbela mati. Že kot šolar je skušal na svojih risbah ujeti tedanje Domžale. Po osnovni šoli je dve leti obiskoval bežigrasjsko gimnazijo, druga svetovna vojna pa je pomenila oživitvev glasbenega talenta bodočega slikarja. Z bratom Milanom sta imela pomembno vlogo v glasbenem življenju – tudi po vojni, v Domžalah. Leta 1950 se je vpisal na Akademijo upodabljaljočih umetnosti, ostal še dve leti zvest glasbeni poti, nato pa se povsem posvetil slikarstvu ter leta 1954 diplomiral na Likovni akademiji v Ljubljani in kot najboljši diplomant v slikarskem oddelku prejel denarno nagrado. Po slikarski specialki mojstrske šole akademika Gojmira Antona Kosa je 1956 prejel še eno diplomno in zaključil znanje slikarskega študija. Po vojaščini je leta 1959 prvič razstavljal v Jakopičevem paviljonu, pridobil status samostojnega umetnika in postal član Društva slovenskih likovnih umetnikov. Leta 1962 se je odločil za tujino. V Nemčiji in Franciji je ostal deset let ter na veliki razstavi slikarjev zahodne Evrope osvojil prvo mesto. Vrnil se je v Domžale, za potrebe katerih je izdelal na stotine likovnih izdelkov z domačimi motivi, hkrati pa ves čas razmišljal o lastnem domu in galeriji. Prostor zanj mu je ob rojstvu daroval boter. Po nekaterih zapletih je v letu 1987 začel z gradnjo doma in galerije v Domžalah, Ulica Matije Tomca 6.

Akademski slikar Danilo Lovro Fugger v naših spominih ostaja tudi kot dolgoletni mentor Likovnega društva Petra Lobode v Domžalah, ki je bilo kot velika slikarska družina. Za svoje mentorsko delo je slikar prejel najvišje priznanje Zveze kulturnih organizacij Slovenije, v občini pa dve Kersnikovi plaketi.

O sodelovanju z Danijelom Lovrom Fuggerjem je ob njegovem zadnjem slovesu obudil spomine tudi akademski slikar Janez Praprotnik: »Prvi moj stik z njim je bila razstava njegovih risb s tušem, svinčnikom in ogljem sredi šestdesetih let v Domžalah. V srednji šoli smo tedaj na tečaju risali človeške figure, zato so me risbe mojstra še posebej spodbudile. Njega sem spoznal nekaj let pozneje, ko sem se priključil članom Likovnega društva Petra Lobode, v katerem je bil mentor kar štiri desetletja. Srečevali smo se v stari osnovni šoli enkrat tedensko, v Osnovni šoli Domžale, risali in slikali tudi v naravi. V začetku smo vsakič dve uri predvsem risali predmete. tihožitja, anatomske detajle (lobanjo, roko, uho, skelet ...), pozneje pa slikali z dvema ali več barvami na papir in druge osnove.

Z Danilom, kot smo mu rekli, smo obiskovali različne likovne razstave in Danilo nam je pojasnjeval vsebino, kompozicijo in tehniko del. Rad nam je pripovedoval o svojem študiju slikarstva, profesorju Gojmirju A. Kosu, študentski Prešernovi nagradi, o odnosih s kolegi in svojem položaju po vrnitvi iz tujine ter s ponosom o nagradi za sliko, ki jo je prejel na salonu v Parizu. Poleg portretov v olju pred letom 1970 so se mi vtisnile v spomin velike figuralne kompozicije teles s kontrastnimi barvnimi ploskvami. Še več je pozneje naslikal motivov narave v olju in akrilu. Nekaj let po vselitvi v hišo ob zdravstvenem domu je tam uredil več razstav svojih del ter del članov društva Petra Lobode: Posebej mi je v spominu ostala skupinska razstava del slikarja Marija Petriča, kiparke Štefke K. Petrič in mene. Na njej je počastil pianista, domačina Acija Bertonec, s portretom. Zdi se mi prav, da bi v njegov spomin zbrali in pokazali izbor iz njegovega opusa domžalskemu občinstvu. Vsak od nas je nekaj posebnega, kot je bil tudi Danilo, njegova dela pa nas bodo spominjala nanj.«

Domačim izrekamo iskreno sožalje, pristojnim pa v razmislek pobudo, da bi njegovo hišo in galerijo v Domžalah na Ulici M. Tomca 6 v njegov spomin uredili v Galerijo Danila Fuggerja, kot se ga večina spominja.

VERA VOJSKA

PISMA BRALCEV

Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov, v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Izjema so odgovori in popravki objavljenih informacij, ki bi lahko prizadeli posameznikovo pravico ali interes, kot to določa zakon. Prispevki za rubriko Pisma bralcev morajo biti opremljeni s polnim imenom in naslovom odgovorne fizične osebe (tudi v primeru institucij, organizacij, strank, društev ipd.) ter kontakt, na katerem je mogoče preveriti avtentičnost avtorja.

Nerazumljive podražitve oskrbe v MGC Bistrica – v zadnjih mesecih za 12 odstotkov

Glasiło Slamnik je aprila v članku o MGC Bistrica objavilo izjavo direktorja Primoža Cimermana, da v zadnjih sedmih letih niso izvedli podražitve in so s pridobljeno koncesijo avgusta 2018 ukinili stroške zdravstvene nege v višini 250 evrov. Resnica je drugačna.

Takoj po pridobljeni koncesiji (z veljavnostjo od avgusta dalje) so že v juliju 2018 izvedli podražitev v višini 2,33 %, s strani ZZS pa si zagotovili nadomestilo za zdravstveno nego do višine 520 evrov za posameznega oskrbovanca.

V zadnjih štirih mesecih so v MGC Bistrica, d. o. o., Domžale izvedli še tri podražitve – prva v novembru 2019 v višini 4,84 %, druga januarja 2020 v višini 1,45 % in tretja (v času epidemije koronavirusne bolezni) marca 2020 v višini 5,36 % – skupaj skoraj v višini 12 %. V Obvestilu, poslanim dne 1. 4. 2020 stanovalcem in svojem tega doma, direktor Primož Cimerman ni navajal, da gre za podražitve na podlagi narejene revizije ampak opravičuje podražitev »kot posledica kriznih razmer se je na trgu drastično povečala cena osnovnih živil« in večjih stroškov pri nabavi zaščitne opreme in razkužil. Pri tem ne pove, da je zaščitna oprema za domove na voljo brezplačno v Rojah; Civilna zaščita občine Domžale pa jim je že najmanj dvakrat donirala opremo. V trgovino po nakupih hrane pa hodimo vsi, mar ne?

MDDSZ je februarja 2020 vse izvajalce institucionalnega varstva pozvalo, da odgovorno pristopijo k določitvi cene in pri tem poleg izkazanih in načrtovanih stroškov storitve upoštevajo tudi plačilno sposobnost uporabnikov storitve.

Direktor Primož Cimerman jim je predlagani dvig cen utemeljil med drugim tudi z obrazložitvijo, da že vrsto let posluje z izgubo, saj iz naslova prihodkov opravljenih storitev oskrbe ne more pokriti vseh nastalih stroškov opravljanja storitev.

Ne pojasnjuje, da izguba iz poslovanja izhaja tudi iz kar nekaj nezakonitih odpovedi delovnih razmerij (visoke kazni in odpravnine) in iz številne fluktuacije kadrov, kar je velik strošek, saj morajo predhodno poskrbeti za njihovo izobraževanje.

MDDSZ je v skladu s pravilnikom sicer dalo soglasje. Spregledali so dejstvo, da je bila že letos v januarju izvedena podražitev in bi bila naslednja v marcu lahko izvedena le višini do 1 % (vir: članek v Delu z dne 20. 4. 2020). S strani vodstva MGC ni moralno, da izgube iz poslovanja zaradi lastnega vodenja naprtijo stanovalcem z zaračunavanjem višje cene oskrbe.

Oskrba v domu z marcem stane z dodatki skoraj 1750 evrov za stanovalce v oskrbi IV- starostniki z demenco (takih je skoraj polovica), od ZZS pa za zdravstvene storitve dobijo še približno 520 evrov za posameznika.

Kako je v resnici poskrbljeno za stanovalce v oskrbi IV, vedo le tisti, ki jih obiskujejo. Mogoče je tudi to, da na račun njim zaračunane oskrbe poskrbijo za odlično počutje ostalih zdravih stanovalcev (izleti, delavnice, prireditve), ki domu MGC Bistrica zagotavljajo pozitivno referenco in stalno hvalo ter jo direktor tako rad objavlja v različnih revijah in glasilih.

Višja cena je povzročila nekaterim stanovalcem in svojem veliko skrb, a druge rešitve nimajo. Domovi so prezasedeni in tudi premešitve še dolgo ne bodo mogoče.

Kaj torej preostane? V tem času prepovedi obiskovanja in možnosti sprehodov s svojci zunaj, bo čas prinesel 'rešitve' – žalost ljubljenskih, ki menijo, da smo jih zapustili, pomanjkanje dotikov in zapor, bo opravilo svoje in skrajšalo življenja nič krivim starostnikom.

Stanovalci in svojci! Prebudite se!

MAJDA KOŽELJ

Protest glede čistoče

Prosim, če na straneh Pisma bralcev objavite moje opažanje in protest glede čistoče asfaltiranega parkirišča v samem centru Domžal za košarkarsko dvorano. Ker ni omenjena površina nikoli pometena, so jaški zamašeni, smeti, ostanki drevja in embalaža ležijo vse povsod in kvarijo videz našega kraja. Ko je dež, se stvar razmoči in ustvarja blatne luže, ker jaški ne požirajo. Ko pa zapiha veter, nesnago raznaša vse naokrog. Po mojem mnenju bi že dvakrat letno pometanje zadostovalo za izboljšanje stanja in lepši videz. Tako pa marsikateri obiskovalec zapuščja naš kraj z občutkom, da se je mudil v kakšnem Kabulu ali Kalkuti.

ANTON KNAVS

MALI OGLASI

Nudimo vam razrez cistern za
kurilno olje

t: 040 872 078

Bistro Kiwi, Depala vas nudi
prostor za zaključene družbe.
Možen najem samega prostora.

t: 040 872 078

Male oglase sprejemamo vsak delavnik med 10. in 12. uro, v sredo tudi med 15. in 17. uro osebno v uredništvu (Kulturni dom Franca Bernika Domžale) ali pisno v nabiralnik pri vходу z zadnje strani oziroma po e-pošti: slamnik@kd-domzale.si

Brezplačen odvoz vseh ku-
vinskih predmetov, pralnih
strojev, odsluženih koles,
plinskih jeklenk in akumula-
torjev.

t: 040 780 078

SIMAX

Domžale Masljeva 11, 1230 Domžale Kamnik Ljubljanska c. 21A (Duplica)
tel. 01 724 16 56 tel. 01 831 17 96

PRENOVLJENA SPLETNA TRGOVINA: www.simax-slo.com

AVTODELI - AVTOMEHANIKA - VULKANIZERSTVO

OKOLJE | NAGRADNA KRIŽANKA

KOLUMNA • KAM GREŠ, ČLOVEK?

ANTON KOMAT

SVET PO KORONI

‘Človekova osvojitve narave’ je izraz, ki ga pogosto uporabljajo za opis napredka uporabnih znanosti.

Na prapor boja proti naravi so ljudje zapisali »Znanost zmaguje!«, in ta izraz tragične lepote sem slišal tudi od človeka, ki je umiral zaradi raka in do konca verjel, da ga bo rešila medicina. Tudi ta čas, ko na nas ‘iz vseh kotičkov preži’ koronavirus, številni verujejo, da bo zmagovita znanost ljudem podarila odrešilno cepivo ali čudežno tabletko, ki bosta pokončili grozoviti stvor. Ob tem pozabljamo, da je planet Zemlja planet mikrobov, ki so že 3,5 milijarde let nosilci vsega življenja, ustvarili so prvo celico in večcelična bitja. Človek ne more preživeti brez njih, zato se moramo naučiti z njimi sobivati.

Naša vlada je razglasila ‘vojno proti virusu’, kar je predvsem dokaz, da politiki nimajo pojma o življenju planeta. Do takih bedarij pride, če oblast izpuli epidemijo iz rok biologov in zdravnikov ter jo prepusti in upravljanje obrambne in notranjemu ministrstvu, torej vojski in policiji, skratka represivnim organoma. In ker cilj posvečuje sredstva, smo namesto modrih ukrepov poznavalcev dobili izdatno mero represije, ki se je pogosto izrodila v pravo tiranijo. Na tem mestu moram pojasniti razliko med diktaturo in tiranijo. Vsaka diktatura temelji na nekem ideološkem konstrukt oziroma programu, na katerem se utemeljuje in z njim zagovarja svoj obstoj. Tiranija pa nenehno brisanja organizirane civilne družbe od odločanja pri posegih v slovensko naravo. Narava je zdaj brez zaščite javnosti, prepuščena na milost in nemilost poglobnemu kapitalu (predvsem tujemu). Vojaki proti virusu so zlorabili virus za

omejitve in opozorila, ki pogosto niso imele nobene povezave s koronavirusom. Virus je bil zgolj povod za izvajanje nasilja in vulgarnega izživiljanja nad ljudmi. Ker vemo, da nasilje uporabljajo ljudje, ki jih je strah, lahko mirne duše sklenemo, da se je oblast bolj kot virusa bala ljudstva. Torej je bila vsa ta šarada bedarij okronana z zelo amaterskim socialnim inženiringom, pri katerem je skozi ‘izredne razmere’ mrgolelo vsakovrstnega šarlatanstva, političnega, birokratskega, pravnega in celo zdravstvenega. Kljub razglašeni ‘vojni proti virusu’ je bilo le lažnih novic toliko kot v vojni. In še to, v vojnem času črnoborizance, torej vojne dobičkarje, hitra sodišča obsodijo na smrt in postavijo pred strelski vod, pri nas pa se skrivajo za domoljubne izjave, kako so se ‘žrtvovali za domovino in zdravje njenih prebivalcev’. Toda pri naših deklariranih domoljubih hitro prepoznamo domoljubje kot vprašanje provizij, ne pa čustev. Tako neizmerno ljubijo domovino, da bi jo najraje spremenili v denar in jo posvojili na svojem tekočem računu. Res ganljivo in pretresljivo, kako jih namesto šumenja divje reke privlači šumenje denarja, namesto zelenja gozdov zeleni dolarski bankovci, namesto petja ptic pa žlobudranje prodanih duš. To lepo prepoznamo tudi v besedilu drugega svežnja protikoronskih ukrepov, v katerem najdemo hinavsko podtaknjen ukrep brisanja organizirane civilne družbe od odločanja pri posegih v slovensko naravo. Narava je zdaj brez zaščite javnosti, prepuščena na milost in nemilost poglobnemu kapitalu (predvsem tujemu). Vojaki proti virusu so zlorabili virus za

to, da so na podoben način odstranili borce za ohranitev narave. Domoljubje v vsem svojem sijaju!

Klima histerijo je čez noč nadomestila korona histerija. Vendar imata obe več skupnega kot izgleda na prvi pogled. V obeh primerih gre za realno obstoječ problem oziroma izziv in v obeh primerih je problem predstavljen, na posameznih segmentih izven celovitega konteksta, na način, da se lahko izkazuje kot grozeča katastrofa. S tem postane zelo uporaben za namenske zlorabe centrov moči, ki so seveda podprte z mogočnimi mehanizmi manipulacije ljudstva. Toda pozornemu opazovalcu ne more uiti, da je zamisel brez celovitega konteksta, zato skozi vprašljive pristope hitro uzre, da je zadaj še vse kaj drugega kot le rešitev osnovnega problema. Dovolite mi malce fantazijsko domnevo, da mi eksploatacija problema koronavirusa deluje kot pospešena izvedba ciljev eksploatacije klimatske krize. Morda so banksterji ugotovili, da je ‘Green New Deal – Zeleni preboj’ nemogoče izpeljati, zato je treba civilizacijo ‘ustaviti’ in zastoj zlorabiti za novo strahotno zadolževanje držav. S tem bi zadeli hkrati dva cilja, okrepili bi razrahljane vezi globalizacije in s strahovladolgov oslabili gibanja za suverenost držav. Hkrati pa bi globalni moloh zlahka uvedel totalitarizem, temelječ na koritem zmanjšanju svetovne populacije, avtomatizaciji in robotizaciji ter na digitalni kontroli in umetni inteligenci. To ni teorija zarote, temveč realna možnost NWO (New World Order), ki se že dolgo napoveduje, od Henryja Kissingerja in starega Busha pa vse do klana

Rockefellerjev in Billa Gatesa.

Druga možnost izhoda iz ‘zaustavljenega sveta’ bi temeljila na etiki bolj preprostega oziroma bolj poenostavljenega življenja kot novi sonaravni paradigmi preživetja človeštva. O tem smo

“Toda pri naših deklariranih domoljubih hitro prepoznamo domoljubje kot vprašanje provizij, ne pa čustev. Tako neizmerno ljubijo domovino, da bi jo najraje spremenili v denar in jo posvojili na svojem tekočem računu.”

že brali kot o opolnomočenju lokalnih skupnosti, v katerih bi ljudje zadovoljevali osnovne biotske potrebe (gradnja bivališč, potrebna energija, pridelava hrane, zagotavljanje pitne vode, izdelava oblačil in obutev, varovanje zdravja, vzgoja in izobraževanje ter kulturna identiteta skupnosti) in skozi neposredno demokracijo uveljavljali skrb za družino in skupno dobro. Temelj varnosti preživetja bo povezava z zemljo in čim višja stopnja lokalne samooskrbe z osnovnimi biotskimi potrebami, predvsem s hrano. To seveda ne bi pomenilo izolacije dežele, kajti mednarodno sodelovanje na področjih, kot so znanost, kultura in šport, bi normalno potekalo. Možna pa je tudi ‘svilena’ kitajska pot trdega kapitalizma komunistične partije. Vsekakor nas čakajo burni dogodki.

Antropocentrična zabloda zmage nad naravo s pomočjo korone zdaj dobiva povsem drugo podobo, kajti izkaže

se kot moč, ki jo nekateri uresničujejo nad drugimi z naravo kot njenim sredstvom. Na ta način bodo lahko banksterji s pomočjo zastraševanja in represije, z evgeniko, popolnim nadzorom, umetno inteligenco in obveznim cepljenjem (v cepivu je lahko karkoli) s tiranijo dosegli stopnjo akutnega zastraševanja, s paranojo in množično histerijo ljudi. Človekova osvojitve narave bo ob koncu prinesla prevlado nekaj sto ljudi nad milijardami človeštva. Človeška narava bo poslednji del narave, ki se bo uklonil človeku. Toda, po tej bitki ne bo zmagovalca, posledica bo dokončna odprava človeka.

Kakorkoli že, prihajamo v obdobje dramatičnih sprememb. Slika sveta se bo z odhodom virusa radikalno spremenila, in nič več ne bo, kot je bilo. Prihajajo trenutki odločitve, kot smo jih poprej gledali morda le v nesmrtnih filmih, kot so Točno opoldne, kjer je igral Gary Cooper, ali Trenutki odločitve s Stanetom Severjem. Vprašanja bodo globoko etične narave, v etiki pa ni sive cone, torej cone prehoda. Treba bo pod praporom resnice kreniti v upor za svobodo ali ostati bedni konformist, podpreti borce, ne pa bojazljivce, častiti življenje, namesto da čakamo na smrt, se odločiti za zdravje namesto žvotarjenja v boleznih. Navsezadnje si vsi želimo bolj ali manj iste stvari: zdravje, hrano in pijačo, nekaj zabave in spolnosti, ohranjenjo naravo, lepe umetnosti in nadvse dolgo življenje brez posebnih pretresov. □

Kolumne izražajo stališča avtorjev in ne nujno uredništva glasila Slamnik.

NAGRADNA KRIŽANKA 4

Nagrajenci, ki so pravilno rešili križanko v glasilu Slamnik št. 4-2020:

Dragica Gaberšek iz Domžal (2 vstopnici za ogled filma v Kulturnem domu F. Bernika za sezono 2020/2021)

Irena Bolta iz Dola pri Ljubljani (2 vstopnici za ogled filma v Kulturnem domu F. Bernika za sezono 2020/2021)

Mojca Mrak Capuder iz Domžal (2 vstopnici za ogled filma v Kulturnem domu F. Bernika za sezono 2020/2021)

Nagrade podarja: Kulturni dom Franca Bernika Domžale, Ljubljanska cesta 61, 1230 Domžale

Rešitev križanke je: FRANC BERNIK

NAGRADNA KRIŽANKA

5

Kulturni dom Franca Bernika, p. p. 2 1230 Domžale

AVTOR:	PESEM	MAJHEN LESEN PLUG	ZASTOPNICA	URADNO PISNO POTRDILO ALI IZJAVA O ČEM	VRANIČNI PRISAD PRI GOVEDU	DESTILAT PREMOGA, KATRAN	NASLOVNI JUNAK GOTOVČEVE OPERE	KRATKO ODRSKO HUMORIŠTIČNO DELO	NAJVEČJE JEZERO V ETIOPIJI	ŠKOTSKI STROKOVNJAK ZA PREHRANO, NOBELOVEC ZA MIR LETA 1949 (JOHN BOYD)	NAD-NARAVNO BITJE	NOGOMETNI FUNKCIONAR ČEFERIN	ČEŠKI SAHOVSKI TEORETIK (RICHARD)	ENOVALENTNI RADIKAL IZ ETANA	KAKTUS, KAKTEJA	
ORODJE ŽANJIC				TKALSKA NAPRAVA						ZVAREK, PREVRETEK						
PARTNERICA										OKENSKA NAVOJNICA FINSKI POLITIK AHO						
STROKOVNJAK ZA ELEKTROENERGETIKO																
VODNOSEEC						POVZROČITELJ NALEZLJIVE BOLEZNI	SLOVENSKA IGRALKA (KATARINA) MESTO V IRANU			GLAVNO MESTO JORDANJE	ŠKOTSKO MOŠKO KRILLO (ZASTAR.)					
NAJSVETLEJŠA ZVEZDA V OZVEZDUJU SKORPLJONA	PRIZNANJE VELIKE VEJLJAVE ŽELEZNIŠKI MOST									OTROŠKO PIAHALO	NERED, ZMEJDA NEMSKA IGRALKA (LIL)			POVEČANA UKRIVLJENOST HRBTENICE NAPREJ	HRVAŠKA GLEDALIŠKA IN FILMSKA IGRALKA BEGOVIĆ (PADEC ITALIJE)	
GESLO															ADELA ŽGUR	
AMERIŠKA IGRALKA LONG				TATINSKA PTICA									ANTIČNI NIN MESTO V SREDNJI INDIJI			
DEVETNAJSTA ČRKA GRŠKE ABECEDE				JUNAK VERGILOVE ENEIDE	TROPSKI VIHAR, ORKAN LEVI PRITOK VOLGE									PRIVLAČNOST PLOŠČATA MORSKA RIBA		
KAR SE DRŽI ČESA, PRIVESEK							ČASOVNI TERMIN HRVAŠKI OTOK V JADRANU				ELEMENT SEDENJA				KOŽNO VNETHJE. ERIZIPEL	ZA POLTON ZVIŠANI TON E
RAZVALINA							ALKOHOLNA PIJACA IZ SLADA IN HMEJLA				UDAREC PRI BOKSU					
NEKUŽNO SRBEČE VNETHJE KOZE							NEKDANJI FRANCOŠKI NOGOMETAS (NICOLAS)							SLOVENSKI BIOLOG IN ZOOLOG (MIROSLAV)		
HLEV ZA ŽIVINO						POROK								MESTO BLIZU LIEGEA V BELGIJI		

POMOČ: ADNEKS-kar se drži česa, privesek, AENONA-antični Nin, ETIL-enovalentni radikal iz etana, KAMA-levi pritok Volge, KROŠE-udarec pri boku, LORDOZA-povečana ukrivljenost hrbtnice naprej, OKARINA-otroško pihalo